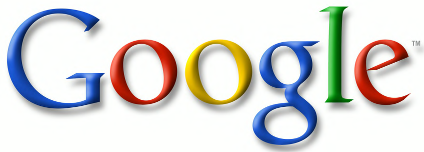

SAMLINGAR

UTGIFNA

AF

SVENSKA

FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET.

HÄFT. 155.

FORNSVENSK BIBLIOGRAFI
SUPPLEMENT

UTARBETAD AF

ROBERT GEETE

STOCKHOLM 1919. KUNGL. BOKTRYCKERIET.

Pris för köpare 7 kr.

SVENSKA FORNSKRIFT-SÄLLSKAPETS SAMLINGAR

fördelade i häften:

1. *Flores och Blanzeflor.*
2. *Sanct Patriks-Sagan.*
3. *Peder Månssons Stridskonst och Stridslag.*
4. *Vadstena Kloster-Reglor.*
5, 6. *Herr Ivan Lejon-Riddaren.* Häft. 1, 2.
7. *Namnlös och Valentin.*
8, 9. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 1, 2.
10. *Konung Erik den XIV:des Krönika.*
11. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Band. I. Häft. 1.
12. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 3.
13. *Herr Ivan Lejon-Riddaren.* Häft. 3 (slutet).
14, 15. *Sagan om Didrik af Bern.* Häft. 1, 2.
16. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Band. I. Häft. 2.
17, 18. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 4, 5.
19, 20. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Band. II. Häft. 1, 2.
21. *Hertig Fredrik af Normandie.*
22. *Sagan om Didrik af Bern.* Häft. 3 (slutet).
23. *Konung Alexander.* Häft. 1.
24. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Bd. I. Häft. 3 (slutet).
25. *Konung Alexander.* Häft. 2.
26. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Bd. II. Häft. 3 (slutet).
27. *Skrå-Ordningar.*
28. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 6.
29, 30. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 1, 2.
31. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 7.
32. *Bonaventuras Betraktelser öfver Christi lefverne.*
33. *Legenden om Gregorius af Armenien.*
34—38. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 3—7.
39. *Konung Alexander.* Häft. 3 (slutet).
40. *Sveriges Dramatiska Litteratur.* Häft. 1.
41. *Helige Bernhards Skrifter.* Häft. 1.
42. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 8.
43, 44. *Svenska Medeltidens Rim-Krönikor.* Häft. 1, 2.
45. *Helige Bernhards Skrifter.* Häft. 2 (slutet).
46—49. *Svenska Medeltidens Rim-Krönikor.* Häft. 3—6.
50. *Susos Gudeliga Snilles Väckare.* Häft. 1.
51. *Svenska Medeltidens Rim-Krönikor.* Häft. 7 (slutet).
52. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 9.
53, 54. *Susos Gudeliga Snilles Väckare.* Häft. 2, 3 (slutet)
55. *Sveriges Dramatiska Litteratur.* Häft. 2.
56. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 10.
57—60. *Själens Tröst.* Häft. 1—4 (avslutad).
61. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 11 (slutet).
62. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 8.
63, 64. *Skrifter till läsning för klosterfolk.* Häft. 1, 2 (avslutade).
65. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 9.
66. *Gersons bok om djefvulens frestelse.* Tryckt 1495 (facsimile).
67. *Sveriges Dramatiska Litteratur.* Häft. 3.
68—70. *Klosterläsning.* Häft. 1—3 (avslutad).

SAMLINGAR

UTGIFNA AF

SVENSKA FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET

FORNSVENSK BIBLIOGRAFI

SUPPLEMENT

FORNSVENSK BIBLIOGRAFI

SUPPLEMENT

FÖRTECKNING

ÖFVER

SVERIGES MEDELTIDA BOKSKATT PÅ MODERSMÅLET

1901—1917

SAMT DÄRTILL HÖRANDE

LITTERÄRA HJÄLPMEDEL

JÄMTE BIHANG: KALENDARIUM SVECICUM

UTARBETADE AF

ROBERT GEETE

STOCKHOLM 1919

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

181340

FÖRETAL.

Hufvudskriften till föreliggande Supplement utkom i början af år 1903. Nämnda publikation inleddes med ett Företal, hvars innehåll har sin tilllämpning äfven på detta Supplement. I stället för att ännu en gång upprepa de råd och anvisningar vid arbetets begagnande, som där införts, hänvisas läsaren till nämnda företal. Här må endast ett och annat tilläggas såsom komplettering af det där anförda. Hufvudskriften afsåg, såsom där nämnes, att med möjligaste fullständighet förteckna både den medeltidslitteratur och de litterära hjälpmedel till densammas belysande, som utkommit t. o. m. år 1900. Hvad som därtill kunnat medtagas af litteraturen från de närmast följande två åren var endast det inskränkta material, som kunde inflickas under arbetets slutförande, medan sättningen (påbörjad i april och afslutad i november 1902) redan var i full gång. Hvad som saknas i den första volymen af litteratur från den nämnda tvåårsperioden, får alltså sökas i detta Supplement, med hvars färdigställande man gör sig förhoppning om relativ fullständighet för tiden t. o. m. *1917*. Hvad litteraturen från 1918 vidkommer, så gäller om dess tillgodogörande ungefär

detsamma som om åren 1901—1902, och af 1919 års litteratur har ingenting kunnat inflyta, enär tryckningen — så när som på registren och kalendariet — var slutförd redan i febr. d. å. Vissa af hufvudskriftens artiklar, som genom senare utredningar eller af andra skäl tarfvat omredigering eller tillägg, äro till behöfliga delar omarbetade i Supplementet, och ett sådant förfarande faller lätt i ögonen genom en vid artikelns nummer tillfogad asterisk (*). För öfrigt har hvarje artikel i Supplementet som ansluter sig till en med samma titel i hufvudskriften, jämte sitt nummer i Supplementet försetts med ett dylikt inom parentes, hvilket hänvisar till dess plats i den nämnda föregångsskriften.

I Supplementet är liksom förut anordningen inom afdelningen **B** sådan, att en författares samtliga artiklar inom en viss grupp i regel förtecknats i alfabetisk följd (om de härvid tillämpade bibliografiska principerna se det förra Företalet — 1903 — s. VI o. f.). Endast i fråga om några viktigare och alstringsrikare författares skrifter (af till stor del besläktadt innehåll) har det ansetts ändamålsenligt att vidtaga en kronologisk anordning (liksom i hufvudskriften), hvarom vid hvart särskildt tillfälle underrättelse lämnas i en not. Så har t. ex. förfarits med bl. a. *Birgitta-litteratur* (s. 145—50) och med följande författare: *E. Hellquist* (s. 186 o. f.), *T. E. Karsten* (s. 188 o. f.), *Ax. Kock* (s. 168 o. f. samt 176 o. f.), *Hj. Lindroth* (s. 191 o. f.), *J. Nordlander* (s. 194 o. f.), *Ad. Noreen* (s. 195 o. f.), *J. Sahlgren* (s. 198 o. f.) och *R. Saxén* (s. 199 o. f.). Registren äro inrättade efter alldeles samma principer som i det föregående

arbetet (se närmare härom det förra Företalet s. VI o. f.).

Vid slutet af närvarande bibliografi har tillfogats ett *Kalendarium Svecicum* för Sveriges medeltid, en hjälpreda, hvars behöflighet torde vara erkänd och yttermera styrkes af ingångna påstötningar från intresserade forskare.

Till sist har jag att frambära min uppriktiga erkänsla för ifrån många håll visadt intresse för mitt arbete. Särskildt vill jag egna ett varmt tack åt Riksbibliotekarien ISAK COLLIJN, som med stor välvilja följt detsamma och lämnat värdefulla bidrag. Ett uppriktigt tack äfven till min f. d. kollega Förste bibliotekarien EMIL HAVERMAN för verksamt bistånd vid korrekturläsningen.

Stockholm den 15 februari 1919.

R. G.

INNEHÅLLSÖFVERSIKT.

A. **Fornsvenska texter.**

I. **Litterära texter.**

II. Lagar, rätter och stadgar.

Innehållsöfversikt.

B. Litterära hjälpmedel.

Innehållsöfversikt.

Re ster.

ihang.

A.

FORNSVENSKA TEXTER.

1—*181340. Fornsv. bibliogr. Suppl.*

I. Litterära texter.

1. Allmänna samlingar. (Poesi och prosa.)

a. Codex-editioner.

841 (1).[1] **Svenska Fornskriftsällskapet.**

I) Samlingar utgifna af S— F—. D. 23: 4—5, 27, 36—45 (forts.). Sthlm 1904—18. 8:o.

23. Svenska medeltids-postillor. D. 4—5. Utg. af R. Geete. 1905—10. 8:o. (Se N:o 923.)
27. SÖDERWALL, K. F., Ordbok öfver svenska medeltidsspråket. 1884—1918. 4:o. (Se **B** N:o *2036*.)
36. Skrifter till uppbyggelse. Utg. af R. Geete. 1904—05. 8:o. (Se N:o 924.)
37. Södermannalagen efter cod. Havn. Ny Kgl. Samling. 4:o. N:o 2237. Utg. af K. H. Karlsson. 1904. 8:o. (Se N:o 1026, ed. *c*.)
38. Svenska böner från medeltiden. Utg. af R. Geete. 1907—09. 8:o. (Se N:o 917.)
39. Upplands lagmansdombok 1490—1494. Utg. af K. H. Karlsson. 1907. 8:o. (Se N:o 984.)
40. Arfstvisten emellan Erik Eriksson Gyllenstjerna och Ture Turesson Bjelke. Utg. af K. H. Karlsson. 1908. 8:o. (Se N:o 971.)
41. Östgötalagens 1300-talsfragment. Utg. af J. E. Olson. 1911. 8:o. (Se N:o 1032, ed. *l*.)

---

[1] Siffran inom parentes hänvisar till Fornsv. bibliografi (hufvudskriften), 1903.

42. J. Th. Bureus, den svenska grammatikens fader. Utarb. af Hj. Lindroth. 1911, 12. 8:o. (Se B N:o *1280*.)
43. PEDER MÅNSSONS skrifter på svenska. Utg. af R. Geete. 1913—15. 8:o. (Se N:o 884.)
44. Studier i outgivna fornsvenska handskrifter av Nat. Beckman. 1917. 8:o. (Se B N:o *1612*.)
45. Latinskt-svenskt glossarium efter cod. Ups. *C 20*. Utg. af E. Neuman. H. 1. 1918. 8:o. (Se N:o 1016.)

II) Småstycken på forn svenska. Andra serien. Saml. af R. Geete. Sth. 1900—16. 8:o. [Utg. såsom bilagor till sällskapets årsberättelser.] (Se N:o 843.)

III) Bibliografi.

2. GEETE, R., Fornsvensk bibliografi. Förteckning öfver Sveriges medeltida bokskatt ... Sth. 1903. 8:o. (Se B N:o *1293*.)

842. Nyfunna fragment af fornsvenska handskrifter bland räkenskapsomslagen i Kammararkivet. Utg. af Isak Collijn. Upps. 1913. 8:o. — 19 s. Sep. ur Samlaren 34 (1913), s. 275—93.

Inneh. 1. Fragment af det Fornsvenska legendariet. S. 275—78 (resp. 1—4). — (Se N:o 888.)
2. Fornsv. dikt om Christi uppståndelse. S. 278—81 (resp. 4—7). — (Se N:o 850.)
3. Fragment af en fsv. bearbetning af Catholicon. S. 282—89 (resp. 8—15). — (Se N:o 1017.)
4. Fragment af en fsv. postilla. S. 290—93 (resp. 16—19). — (Se N:o 963.)

Jfr *I. Collijn*, Redogörelse för ... i Kammararkivet o. Riksarkivet verkställd undersökning ang. äldre arkivalieomslag avgiven ... 1914, s. 62—65. (Se B N:o *1222*.)

843 (6). Småstycken på forn svenska. Andra serien. Saml. af R. Geete. Sth. 1900—16. 8:o. — (5), 366 s. = SFSS. Bil. till sällskapets årsmöten 57 (1900) — 73 (1916).

Inneh.
1. Den vises sten. 1900. (Se N:o 98.)
2. Nio kapitel ur H. Birgittas uppenbarelser (fr. 1385). 1901. (Se N:o 286, ed. *f*.)

3. **Två svenska rimdikter från medeltiden. 1902. (Se N:o 14.)**
4. **Åbo klockarelag och Fragment af en svensk gillestadga. 1903. (Se N:is 1083, ed. *b;* och 1037.)**
5. **Ordning vid abbedisseval i Vadstena kloster. 1904. (Se N:o 1091.)**
6. **Ordning vid val af confessor generalis i Vadstena kloster. 1905. (Se N:o 1090.)**
7. **Handlingar på svenska rörande »Vårfrupänningen» till Vadstena klosters byggnad och underhåll. 1906. (Se N:o 1116.)**
8. **Stadga af år 1443 för Vadstena klosters ekonomi. 1907. (Se N:o 1085.)**
9. **Privilegie- och skyddsbref för Vadstena kloster utfärdade af k. Kristofer 1442 och 1444. 1908. (Se N:o 1119.)**
10. **Biskop Nils' visitationsstadga för Vadstena kloster jan. 1448. 1909. (Se N:o 1089.)**
11. **Tvänne stadgar rörande förbättrad observans inom Vadstena kloster. 1910. (Se N:o 1120.)**
12. **Nio handlingar rörande Vadstena klosters fridlysta område, dess inhägnad, tomter och byggnad samt frihet från intrång. 1911. (Se N:o 1118.)**
13. **Ett fragment af Upplandslagens ärfdabalk från förra hälften af 1300-talet. Med faksimil. 1912. (Se N:o 1027, ed. *h*.)**
14. **Om trädplantering, beredning af mjöd, claret och salvieöl, matsedlar från olika land samt om brännvins nytta. 1913. (Se N:o 1000.)**
15. **Fyra handlingar rörande Vadstena klosters privilegier (1440 o. 1458), abbedissans årliga redovisning och klosterfolkets tarf af kost och föda. 1914. (Se N:o 1117.)**
16. **Vadstenabrodern Peder Månssons bref på svenska från Rom till Vadstena kloster 1508—1519. 1915. (Se N:o 1104.)**
17. **Ceremonielet vid nunneinvigning i Vadstena kloster. 1916. (Se N:o 913.)**

Om begagnade handskrifter se de särskilda titlarna.

b. Läseböcker och utdrag.

α. Fornsvenska texter.

844 (7). Altschwedisches Lesebuch, mit Anmerkungen und Glossar von Ad. Noreen. 2:e Aufl. Sth. 1904. 8:o. — 8, 184 s.

Inneh. = förra uppl., utgör 33 n:r.

845. Handbok i svensk vitterhet, till skolornas tjänst utgifven af C. K. S. Sprinchorn. 1. Svenska vitterheten intill 1800-talet. Sth. (tr. Lund) 1889. 8:o. — VIII, 328 s.

Inneh. S. 38—64, med rubrik: Första tidehvarfvet från äldsta tider till omkr. 1526, upptager med fsv. text (utan öfvers.) följande stycken: 1. Ur Magnus Erikssons Landslag (s. 40—41). — 2. Ur Konunga- o. höfdingastyrelsen (s. 41—42). — 3. Ur H. Birgittas uppenbarelser (s. 43). — 4. Ur Erikskrönikan: Nyköpings gästabud (s. 44—48). — 5. Biskop Thomas' Friheten (s. 49—50). — 6. Densammes Troheten (s. 50—52). — 7. Psalm: »Then signadhe dagh» (s. 52—53). — 8. Ur Reuterdahls Ordspråk (s. 54). — 9. S:t Görans saga (s. 54—56). — 10. Slaget vid Brunkeberg 1471 (s. 56—59). — 11—15. Fem folkvisor (2 ur Harald Oluffsons visbok o. 3 efter Geijer-Afzelius; s. 59—64).

846. Isländsk och fornsvensk litteratur i urval. Läsebok för skola och hem af Richard Steffen. Sth. 1905. 8:o. — 323 s. Afdeln. »Ur den fornsv. litteraturen» upptager s. 159—314.

Inneh. fornsv. texter, oftast med nysv. öfvers. eller enbart det senare, ur följ. skrifter. 1. Landskapslagar: äldre Västgötalagen, Upplandslagen, Östgötalagen, Dalalagen, Hälsingelagen, Gotlandslagen (s. 172—86). — 2. Ur H. Birgittas uppenbarelser (s. 187—93). — 3. Legender (s. 194—212). — 4. Riddardiktning: ur Ivan Lejonriddaren (s. 213—38), Namnlös o. Valentin (s. 238—44). — 5. Folkvisor (s. 245—99). — 6. Biskop Thomas: »Friheten» o. ur »Engelbrekt» (s. 300—05). — 7. Rimkrönikor: ur Erikskrönikan (s. 306—12) o. Karlskrönikan (s. 312—14).

— 2:a uppl. Sth. 1910. 8:o. — 334 s. »Ur den fornsv. litt.» upptager s. 159—330.

Inneh. = föreg. uppl. med tillägg af utdrag ur Didrikskrönikan (s. 242—48) samt ur Konunga och höfdinga styrelse (s. 325—30), bägge endast i nysv. öfvers.

847 (8). Läsebok i svensk litteratur, utg. af E. Hildebrand. Afd. 1. Katolska tiden . . . 2:a uppl. Sth. 1904. 8:o. — S. 1—37.

Inneh. = föreg. uppl., utgöres af utdrag jämte nysv. öfvers. af 13 n:r.

848. Svensk vitterhet för skola och hem. H. 1. Katolska tiden. Utg. af Ernst Lagus. H:fors 1906. 8:o. — VII, 81 s.

Inneh. dels fsv. texter, med eller utan nysv. öfvers., dels enbart nysv. öfvers., näml. 1. Landskapslagar: äldre Västgötalagen, Upplandslagen, Hälsingelagen (s. 5—8). — 2. Flores o. Blanzaflor (s. 9—21). — 3. Legender (s. 22—40). — 4. Ur Erikskrönikan (s. 40—51). — 5. Ur H. Birgittas uppenbarelser (s. 52—58). — 6. Medeltida ordspråk (s. 61—62). — 7. Biskop Tomas' visor: »Friheten» o. »Engelbrekt» (s. 63—68). — 8. Herr abboten (s. 69—70). — 9. Morgonpsalm: »Then signade dag» (s. 71—73). — 10. Julpsalm (lat. o. sv.; s. 74). — 11. Skolvisa (lat. m. nysv. öfvers.; s. 75—77). — 12. Visan om Brunkebergs slag 1471 (s. 77—79). — 13. Gilles- eller skålverser (s. 79—80). — 14. En svensk man: »Vare skal mader» (s. 80—81).

848 a. Ur vår äldsta historiska bok [Västgötalagen]. Valda historiska texter med anmärkningar utgivna av Nat. Beckman. Med 16 fig. Sth. 1912. 8:o. — 100, (1) s.

Inneh. fsv. lagtexter med ordagrann öfvers., kritiska anmärkningar o. förklaringar.

Rec. S. T[*unber*]*g* i (Sv.) Hist. tidskr. 33 (1913) s. 156—57.

2. Rimverk.

b. Andliga kväden (med psalmer, rimmade böner o. d.).

α. Till Kristus, Jungfru Maria och helgonen.

849. **Kristi lärdomar.**
Concilia Christi. (*Inc.:* »Widhersägh egith vilia och fränder.») 10 r.
Hdskr. Cod. Ups. *C 50* (detta st. fr. sen. h. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skrifter t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 242—43.

850. **Kristi uppståndelse.**
Fragment af en dikt om Kristi uppståndelse. 90 r.
Hdskr. Två perg.-blad (f. d. räkenskapsomslag i Kammararkivet) i K. Bibl., fr. senare hälft. af 1300-talet.
Edit. I. Collijn, Samlaren 34 (1913) s. 278—81. Äfv. sep. s. 1—4.
Jfr *Collijn*, Redogörelse ... 1914 (se **B** N:o *1222*) s. 63 f., och K. Bibl:s årsberätt. för 1915, s. 12 f.

851 (22). **Marias sju fröjder.**
vij fryghde marie. (*Inc.:* »Glädz maria modhir . . .»)
Hdskr. 4 olika uppteckningar, hvardera i en hdskr. — — — **C.** Cod. Ups. *C 480* (fr. midt. 1400-t.) med många danismer. — **D.** Cod. Ups. *C 68* (fr. börj. 1500-t.). Liknar närmast cod. *B.* Outgifven.
Edit. — — —

β. Andra andliga dikter.

852. **Tio Guds bud.**
Precepta exodj. (*Inc.:* »Bidh til en sannan gudh och haff han käran.») 10 r.

Hdskr. Cod. Ups. *C 50* (detta st. fr. sen. h. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skrifter t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 242.

γ. **Psalmer.**

853 (33). **Psalm.**

(*Inc.:* »Then signadhe dagh ther jak nw se.») 64 r.
Hdskr. — — —
Edit.
a) E. G. Klemming — — —
b) C. Sprinchorn, Handbok i sv. vitt. 1, 1889, s. 52—53. (Eft. ed. *a*.)
Utdr. *a*) E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 19—20. — 2:a uppl. 1904.
b) E. Lagus, Sv. vitterh. f. skola o. hem 1, 1906, s. 71—73.

δ. **Rimmade böner.**

854 (36). **Bön till Jesus.**

— — —
Hdskr. A. Cod. Holm. *A 43* — — — B. Cod. Giessen *881*, 8:o (fr. börj. 1500-t., ej före 1506), Vadst.-hdskr., okänd för Klemming.
Edit. G. E. Klemming — — —

855. **Bön till Jesu lekamen.**

(*Inc.:* »Heel gudz likame aff Maria föder.») 4 r.
Hdskr. Cod. Ups. *C 475* (fr. omkr. år 1500).
Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, Inledn. s. LVII.

c. **Rimkrönikor och historiska dikter.**

β. **Regentkrönikor.**

856 (48). **Erikskrönikan.**

I) Gamla eller Erikskrönikan (ss. självständigt verk; förf. omkr. 1320 . . .).

— — —

Utdr. — — —

b) E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 24—26. — 2:a uppl. 1904.

c) C. Sprinchorn, Handbok i sv. vitt. 1, 1889, s. 44—48.

d) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 306—12. — 2:a uppl., 1910, s. 310—21.

e) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 40—51.

f) P. G. Berggren, Sv. hist. enl. samtida skildr. [3], 1907, s. 3—33.

Jfr — — —

G. Cederschiöld, Rimlista till ... Erikskrönikan, 1903. (Se **B** N:o *2039*.)

—, Något om rimmen i Erikskrönikan, 1911. (Se **B** N:o *2038*.)

H. Pipping, Ännu något om rimmen i Erikskrönikan, 1911. (Se **B** N:o *2043*.)

N. Beckman, Några iakttagelser rör. språket i Erikskrönikan, 1914. (Se **B** N:o *1611*.)

857 (50). **Karlskrönikan.**

Nya eller Karlskrönikan; skr. vid år 1452.

— — —

Utdr.

a) A. Noreen, Altschwed. Leseb., 1892—94, s. 81—82. — 2:te Aufl. 1904.

b) E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 26—29. — 2:a uppl. 1904.

c) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 312—14. — 2:a uppl., 1910, s. 322—24.

Utdr. i nysv. öfvers. A. Lundegård, Om Engelbrekt, Erik Puke o. Karl Knutsson som blef kung, 1913, s. 39—134. (Se **B** N:o *2160*.)

858 (53). **Sturekrönikorna.**

— — —

Jfr *Th. Hjelmqvist*, Rättelser o. förklar. t. fsv. texter, 1913, s. 24. (Se **B** N:o *1752*.)

γ. Biskopskrönikor.

859 (55). **Skara biskopskrönika.**

Chronicon rhythmicum episcoporum Scarensium . . .

Hdskr. — — — C, den ena af de hdskr. Benzelius använde för sin edit., är ej förlorad, utan finnes numera i K. Bibl., sedan den successive tillhört Antikv.-arkivet och Riksarkivet. Den är en pp.-hdskr. i 4:o om 14 sid., afskrift fr. sl. 1500-t. (1580- ell. 90-talet).

— — —

Jfr *N. Beckman*, Ett par ord om Skara biskopskrönika, 1911. (Se B N:o *1449*.)

ε. Historiska dikter och visor.

860 (58). **Brännkyrkaslaget** (1518).

— — —

Edit. — — —

d) Noreen-Lundell, K. Bibl:s visbok i 8:o, 1903—06, s. 42—44. (= Skr. utg. af Sv. Litt.-sällsk. 7: 6, s. 152—54.) — Äfv. i Sv. landsm. Bih. 3, 1904—07, s. 152—154. (Efter *B*.)

e) Noreen-Grape, Stjerneldska handskriftens (E 133) visor, 1917, s. 11—13. (= Skr. utg. af Sv. Litt.-sällsk. 7: 9, s. 93—95. (Efter *C*.)

861 (59). **Brunkebergsslaget** (1471).

— — —

Hdskr. — — — En tredje uppteckning (*C*) är bevarad i cod. Ups. *E 133* (Stjernelds saml., fr. sl. 1500-t.).

Edit. — — —

d) C. Sprinchorn, Handbok i sv. vitt. 1, 1889, s. 56—59. (Eft. ed. *c*.)

e) Noreen-Lundell, K. Bibl:s visbok i 8:o, 1903—06, s. 38—41 (eft. uppteckn. *A*) o. s. 45—48 (eft. *B*). (= Skr. utg. af Sv. Litt.-sällsk. 7: 6, s. 148—51 o. 155—58.) — Äfven i Sv. landsm. Bih. 3, 1904—07 (m. samma pag.).

f) Noreen-Grape, Stjerneldska handskriftens (E 133) visor, 1917, s. 13—16. (= Skr. utg. af Sv. Litt.-sällsk. 7: 9, s. 95—98.) (Eft. *C*.)

Utdr. E. Hildebrand, Läsebok — — — 2:a uppl., 1904. (Efter ed. *c*.)

Utdr. i nysv. öfvers. E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 77—79.

862 (61). **Om ett gyllene år.**

— — —

Jfr *Th. Hjelmqvist*, Rättelser o. förklar. t. fsv. texter, 1913, s. 26. (Se **B** N:o *1752*.)

863 (62). **Om konung Kristiern II.**

(Tillägg till yngsta red. af Sturekrönikorna.)

Hdskr. — — — Utom de nämnda finnes ännu en afskr., hvars red. närmast, ehuru med betydliga afvikelser, stämmer med cod. *C*, näml. (E) cod. Ups. *E 133* (Stjernelds saml.), bl. 39—47, fr. sen. h. 1500-t. Rubriken lyder där: »Danske kong Cristierns regemente som kallas kong klippingh». Klemming har vid sin utgifning af dikten i Sv. medelt. rimkr. 3 ej användt denna text.

Jfr *Noreen-Grape*, Stjerneldska hdskr:s (E 133) visor (= Skr. utg. af Sv. Litt.-sällsk. 7: 9), Upps. 1917, s. 4.

864 (63). Thomas, **Engelbrektsvisan.**

Engelbrekt och Karl Knutsson, 1437. (*Inc.* »Thet war en man han heet Engilbrikt.»)

— — —

Utdr. — — —

β) E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 29—30. — 2:a uppl. 1904.

γ) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 302—05. — 2:a uppl., 1910, s. 306—09.

δ) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 65—68.

865 (64). **Thord Bondes mord** (1456).

— — —

Edit.

— — —

d) Noreen-Lundell, K. Bibl:s visbok i 8:o, 1903—06, s. 49—50. (= Skr. utg. af Sv. Litt.-sällsk. 7: 6, s. 159—60.) — Äfv. i Sv. landsm. Bih. 3, 1904—07 (m. samma pag.) (Eft. cod. *A*.)

e) P. G. Berggren, Sv. hist. enl. samtida skildringar [3], 1907, s. 66—67.

f) Noreen-Grape, Stjerneldska handskriftens (E 133) visor, 1917, s. 17—18. (= Skr. utg. af Sv. Litt.-sällsk. 7: 9, s. 99—100.) (Eft. cod. *B*.)

866 (65). **Visbystriden** (»Gotlandsvisan») (1449).

— — —

Edit.

— — —

e) Noreen-Lundell, K. Bibl:s visbok i 8:o, 1903—06, s. 50—58. (= Skr. utg. af Sv. Litt.-sällsk. 7: 6, s. 160—68.) — Äfven i Sv. landsm. Bih. 3, 1904—07 (m. samma pag.).

f) Noreen-Grape, Stjerneldska handskriftens (E 133) visor, 1917, s. 18—26. (= Skr. utg. af Sv. Litt.-sällsk. 7: 9, s. 100—08.) (Eft. cod. *B*.) — Första versen med musiknoter å s. 26 (resp. 108).

d. Rimmade romaner och sagor.

α. Samlingar.

867 (66). **Eufemiavisorna.**

— — —

Jfr — — —

G. Cederschiöld, Rimlista till Eufemiavisorna . . ., 1903. (Se **B** N:o *2029*.)

β. Enskilda verk.

868 (67). **Alexander Magnus.**

— — —

Jfr — — —

Th. Hjelmqvist, Rättelser o. förklar. t. fsv. texter, 1913, s. 1—24. (Se **B** N:o *1752*.)

869 (68). **Flores och Blanzeflor.**

— — —

Utdr. — — —

b) E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 21—24. — 2:a uppl. 1904.

c) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 9—21.

— — —

Jfr *J. E. Olson*, Studier över rimmen i den fsv. Flores o. Blanzeflor, 1912. (Se B N:o *2042*.)

—, Textkrit. studier över den fsv. Flores o. Blanzeflor, 1915. (Se B N:o *1796*.)

870 (69). **Härtig Fredrik af Normandie.**

— — —

Jfr *A. Lütjens*, Herzog Friedrich von der Normandie. Ein Beitrag zur Gesch. der deutschen u. schwedischen Literatur des Mittelalters, 1912. (Se B N:o *2064*.)

871 (70). **Ivan Lejonriddaren.**

— — —

Utdr. R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 213—38. — 2:a uppl., 1910, s. 219—35.

e. Världsliga dikter, visor och rim.

872 (87, 88). Peder Månsson, **Förspråk.**

Åtta rimmade inledningar till följande skrifter: 1. Läkebok (50 rader). — 2 o. 3. Stridskonst (2 st., resp. 85 o. 20 r.). — 4. Stridslag (34 r.). — 5. Bondakonst (88 r.). — 6. Ädelstenars bearbetning (24 r.). — 7. Bergsmanskonst (42 r.). — 8. Barnabok (72 r.). Jfr de särskilda rubrikerna.

Hdskr. **A.** Cod. Holm., 16:o, P. M:s orig.-hdskr. (inneh. mest latin, blott ett par st. på sv.), skrifven i Rom 1514—22. — **B.** Cod. Holm., 16:o, P. M:s orig.-hdskr., »liber B», skr. i Rom år 1516 o. ff. — **C.** Cod. Linc. *J. 8*, 16:o, P. M:s orig.-hdskr., »liber C», skr. i Rom 1522. — **D.** Cod. Ups. *V 138*, afskr. fr. sl. 1500-talet.

Edit.

a) N:o 1 o. 3 (bägge efter cod. *C*): S. Lagerbring i Saml. af åtskill. handl. . . . i sv. hist. D. 1 [1750-t.] s. 15—17 (N:o 1) o. 19—20 (N:o 3).

b) N:o 1, 3, 4 (efter cod. *C*), 7 o. 8 (efter cod. *D*): G. E. Klemming, Sv. medelt. dikter (SFSS. 25), 1881—82, s. 475—76 (N:o 1), 477 (N:o 3), 478—79 (N:o 4), 483—84 (N:o 7) o. 480—82 (N:o 8).

c) N:o 5 (»Bondom»; efter cod. *B*): L. Daae, (Sv.) Hist. tidskr. 8 (1888) s. 168—70.

d) N:o 1: A. Noreen, Altschwed. Leseb., 1892—94, s. 107—09. — 2:te Aufl. 1904.

e) N:o 2, 3, 5—8 (N:o 2, 5, 6 eft. cod. *B;* N:o 3 eft. cod. *C;* N:o 7, 8 eft. cod. *D*): R. Geete, P. Månssons skrifter på sv. (SFSS. 43), 1913—15, s. 119—21 (N:o 2), 172—73 (N:o 3), 191—94 (N:o 5), 501—02 (N:o 6), 591—92 (N:o 7) o. 655—57 (N:o 8).

873 (90). **Schacktafvels lek.**

Skaftavils lek. (*Inc.:* »J gudz nampn oc til hans loff.»)

— — —

Jfr *Th. Hjelmqvist*, Till Schacktafvels lek, 1911. (Se **B** N:o *1756.*)

874 (91). **Skålverser.**

1. S. Annas skål. — 2. Brudgummens d:o. — 3. Brudens d:o. — 4. Glädjens d:o. Tills. 17 r.

— — —

Edit.

a) G. E. Klemming — — —

b) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 79—80. (Eft. edit. *a*.)

875 (93). **En svensk man.**

(*Inc.:* »Ware skall madher motteligha gladher».) 12 r.

— — —

Edit.

a) G. E. Klemming — — —

b) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 81. (Eft. edit. *a*.)

876 (94). THOMAS, **Friheten.**

Om Friheten. (*Inc.*: »Friiheeth är thet betzta thing.»)

— — —

Edit. — — —

e) C. Sprinchorn, Handbok i sv. vitt. 1, 1889, s. 49—50.

f) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 300—01. — 2:a uppl., 1910, s. 304—05.

g) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 63—65.

Utdrag. E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 31. — 2:a uppl. 1904.

877 (95). THOMAS, **Troheten.**

Om troheten. (*Inc.*: »Thet märke medh sik | swa fatigh som riik».)

— — —

Edit. — — —

d) C. Sprinchorn, Handbok i sv. vitt. 1, 1889, s. 50—52. (Eft. ed. *c*.)

f. Qvasi-dramatik.

878 (102). **En syndares omvändelse.**

— — —

Jfr *Th. Hjelmqvist*, Rättelser o. förklar. t. fsv. texter, 1913, s. 25—26. (Se **B** N:o *1752*.)

g. Folkvisor (från medeltiden).

Samlingar.

879. 1500- och 1600-talens visböcker. Bd 1—3 = H. 1—10. Utg. (1—4) af Noreen-Schück, (5—7) af Noreen-Lundell samt (8—10) af Noreen-Grape. Upps. 1884—1917. = Skr. utg. af Sv. Litteratursällsk. 7: 1—10:1.

Inneh.

1. Harald Oluffsons visbok, 1884. = Bd 1: s. 1—98.
2. Bröms Gyllenmärs » 1887. = » » s. 99—332.
3. Barbro Banérs » 1889. = » » s. 333—82.
4. Pär Brahes » 1894. = » » s. 383—484.
5. K. Bibl:s visbok i 16:o, 1900. = » 2: s. 1—106.
6. » » i 8:o, 1904—06. = » » s. 107—269.
7. » » i 4:o, 1912—15. = » » s. 271—418.
8. Drottning Sofias visbok, 1916. = » 3: s. 1—81.
9. Stjerneldska hdskr:s (E 133) visor, 1917. = Bd 3: s. 83—122.
10. Samuel Älfs visbok, H. 1, 1917. = » » s. 129—224.

H. 1—7 äfven utgifna (med samma titel o. pag.) såsom Bihang till Sv. landsm. Bd 2—3.

I flera af dessa visböcker, särskildt N:o 6 o. 9, ingå folkvisor, som hafva sin rot i medeltiden, ehuru de bevarats endast i texter af senare data.

880. Ur någon eller några af ofvanstående samlingar äro utdrag lämnade af bl. a.

a) C. Sprinchorn, Handbok i sv. vitt. 1, 1889, s. 59—61 (efter Harald Oluffsons visbok) o. 61—64 (efter Geijer-Afzelii samling; se N:o 103).

b) E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 33—36. — 2:a uppl. 1904.

c) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 245—99. — 2:a uppl., 1910, s. 249—303.

3. Prosaverk.

a. Samlingar. (Blandade prosaverk.)

881. Guta lag och Guta saga jämte ordbok utg. . . . af Hugo Pipping. Kbhn 1905—07. 8:o. — (4), CXV, 72 (text), 96 (ordbok) sid. = Skr. udg. af Samf. t. udgivelse af gammel nord. litt. 33.

Hdskr. **A.** Cod. Holm. *B 64* (fr. omkr. 1350.) — **B.** Cod. AM. 54, 4:o (en 1587 af Dav. Bilefeld gjord afskr. af en numera förlorad hdskr. fr. 1470.)

Rec. W. Golther, i Lit.-blatt f. german. u. roman. Philol. 29 (1910), sp. 188.

882. Guterlov og Gutersaga paa Dansk ved Lis Jacobsen, f. Rubin. Kbhn 1910. 8:o. — 130 s. = Skrifter udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse. 7:e Række. N:o 6.

Inneh. Indledn. (s. 5—19), Guterlov (21—113), Gutersaga (114—24) o. Ord- og Sagliste (125—30). — Endast dansk öfvers. med noter.

883 (111). Jöns Buddes bok.

— — —

Utdr. i nysv. öfvers. E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 36—40 (»Om den hel. fru Karin, S. Birgittas dotter»).

884. PEDER MÅNSSONS Skrifter på svenska. Efter handskrifter i Sthlm (2), Upps. (1) och Linköping (1), med en inledning utg. af Robert Geete. Med en pl. och många i texten tryckta fig., allt i faks. o. originalens storlek. Sth.

1913—15. 8:o. — (3), LVI, 737 s. = SFSS. 43. (= H. 143, 144, 146 o. 148.)

Inneh. 1. Sjökonsulatet. 2. Stridskonst. 3. Bondakonst. 4. Väderleksakalender. 5. Konstbok. 6. Stenbok. 7. Ädelstenars bearbetning. 8. Skinnberedning och »Sätherwärkskonst». 9. Om »retrakt» m. m. (fragm.). 10. Glaskonst (fragm.). 11. Om klockors vikt och proportioner. 12. Strödda läkedomsråd. 13. Bihang: 1. Bergsmanskonst; 2. Barnabok.

Hdskr. Se de särskilda titlarna.

P. Månsson efterlämnade fem egenhändiga anteckningsböcker i 16:o, af hvilka endast 3 numera finnas i behåll. Utom en, som hufvudsakligen användes för latinska afskrifter (här kallad cod. *a*) ägde P. Månsson fyra böcker, af honom betecknade såsom »liber A, B, C o. D». Af dessa finnas numera endast »liber B» (= Cod. Holm., f. d. tillhörig Ritter- u. Domschule i Reval) och »liber C» (= cod. Linc. J. 8) kvar, de öfriga två äro t. v. (får man hoppas!) okända. Liber B och C betecknas i ofvanstående publikation såsom cod. *b* och *c*. Återstår cod. *d*, en afskrift från slutet af 1500-t. af tvänne traktater, hvilka utgifvits i ett Bihang till P. Månssons skrifter (N:o 13 i ofvanstående innehållsförteckning).

Rec. *N. E. H[ammarstedt]* i Fataburen 12 (1917), s. 39—41.

c. Legender och helgonbiografier.

α. Samlingar. (Vitæ patrum.)

885 (127). Helige mäns lefverne jämte legender och järtecken. — — —

Jfr *Th. Hjelmqvist*, Rättelser o. förklar. t. fsv. texter, 1913, s. 36—37. (Se B N:o *1752*.)

886 (128). Järteckens bok. — — —
— — —

Utdr. i nysv. öfvers. E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 34—36.

887 (130). Ett fornsvenskt legendarium — — —
— — —

Utdr. i nysv. öfvers.

a) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 194—200 (2 legender). — 2:a uppl., 1910, s. 200—06.

b) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 22—26.

c) E. Fogelklou, A. Lindblom o. E. Wessén, Legender fr. Sveriges medeltid . . ., 1917. (Se **B** N:o *1248*.)

— — —

Jfr *H. Schück* — — —

N. Beckman, Några ord om det fsv. legendariet. I Samlaren 21 (1901) s. 81—84.

N. Geber, Till dateringen af det fsv. legendar. 1905. (Se **B** N:o *2053*.)

V. Gödel, Linköpings-legendariet cod. B 70 a (= fol. 39, Kyl.), 1912. (Se **B** N:o *1239*.)

—, Sveriges medeltidslitteratur, 1916, s. 44—46. (Se **B** N:o *1240*.)

C. J. G. Landtmanson — — —

O. Ottelin, Studier öfv. Cod. Bureanus 1—2, 1900, 05. (Se **B** N:o *1697*.)

—, Om användningen af slutartikel i Cod. Bur., 1904. (Se **B** N:o *1696*.)

888. Legendarium (fragm.).

Inneh. Om S. Cordulas skrinläggning, om k. Arthur samt om påfvarne Hilarius och Simplicius (bl. 1) äfvensom delar af S. Benedikts saga (bl. 2). Ingendera återfinnes i Cod. Bur., men väl i Cod. Bildst. (Se *Stephens*, Ett fsv. legend. 2, s. 683—88, 695—96 o. 698.)

Hdskr. Fragment, 1½ bl. à 2 sp. (24,6×18,6 cm.), perg., fr. börj. 1300-t., äldre än Cod. Bureanus, tillhörigt K. Bibl. (förut användt ss. räkenskapsomslag i Kammarark.).

Edit. I. Collijn, Samlaren 34 (1913) s. 275—78. (Äfv. sep.)

Jfr *I. Collijn*, Redogörelse för . . . undersökn. ang. äldre arkivalieomslag, 1914, s. 64 f. (Se **B** N:o *1222*.)

889 (134). Själens tröst. Tio Guds bud förklarade genom legender — — — (Efter cod. *A* med var. efter *B*, s. 560—62; ett stycke af Inledn., s. 1—6, aftr. efter *C*, s. 585—90.)

Hdskr. — — — **C.** — — — (Ordet »obegagnadt» utgår.)

— **D.** Ett fragm. af 72 bl. i K. Bibl.; utgör en del af samma hdskr. som **C**, bägge fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.

Utdr. A. Noreen, Altschwed. Leseb. — — — 2:e Aufl. 1904.

Utdr. i nysv. öfvers.

a) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 201—12. (Inneh. 5 legender.) — 2:a uppl., 1910, s. 207—18.

b) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 26—34.

c) E. Fogelklou m. fl., Legender fr. Sveriges medeltid . . . (se **B** N:o *1248*), 1917, s. 41—44, 85—88 o. 124—28.

β. Legender om Jesu lefverne (passion o. s. v.).

890. **Jesu födelse och barndom.**

Om Jesu födelse, barndom och växt.

Hdskr. **A.** Cod. Holm. *A 3* (fr. 1502). — **B.** Cod. Holm. *A 10* (fr. börj. 1500-t.).

Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 261—72. (Eft. cod. *A*.)

891. **Jesu lefverne.**

Vår Herres Jesu Kristi lefverne.

Hdskr. Cod. Ups. *C 22* (fr. sen. h. 1400-t.).

Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 273—88.

892. **Passio Domini.**

Om Jesu lidandes bägare och hans blods utgjutelse.

Hdskr. Cod. Holm. *A 3* (fr. 1502).

Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 311—45.

Troligen svenskt orig. H. Birgitta nämnes flerstädes och hänsyftningar göras på svenska politiska förhållanden.

893. **Passio Domini.**

Vår Herres Jesu Kristi pina (till läsning i dymmelveckan).

Hdskr. Cod. Holm. *A 10* (fr. börj. 1500-t.).

Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 299—310.

894. **Passio Domini.**

Vår Herres bittra pina (till åtanke vid dagstiderna).

Hdskr. Cod. Ups. *C 47* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 289—98.

895 (144). **Järtecken om Helga kors.**

— — —

Edit. i nysv. öfvers.
R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 201—04.
— 2:a uppl., 1910, s. 207—10.

γ. **Maria-legender.**

896. **Jungfru Marie salutationes.**

Om Jungfru Marie fem salutationes m. m. (Se äfv. N:o 952.)
Hdskr. **A.** Cod. Ups. *C 50* (fr. midt. 1400-t.); koncept. — **B.** Cod. Holm. *A 49* (fr. midt. 1400-t.); afskr. af föreg. Bägge texterna skrifna af samma hand.
Edit.
a) R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 347—83. (Eft. cod. *B* med var. ur *A*.)
b) R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 260—74. (Eft. cod. *B;* endast bönerna.)

897. **Jungfru Marias sju sorger.**

Sju Jungfru Marias sorger af Kristi pina.
Hdskr. Cod. Ups. *C 181* (fr. sen. h. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 390 f.

898. **Jungfru Marias sju sorger.**

Jungfru Marie sju sorger under korset: »Thessa äru the siu märkeliga sorger, som Jomfru Maria hafde undir korsijt.»
Hdskr. »Ex codice antiquo Wastenensis monasterii» (Peringskiöld).
Edit. J. Peringskiöld, Fragmentum runico-papisticum, 1721 [Bih.] s. 1. (Se N:o 2.)

899. **Jungfru Marias sorg.**
Jungfru Marie sorg vid besök å de ställen där Kristus lidit [de femton s. k. »stationerna»].
Hdskr. **A.** Cod. Holm. *A 49* (fr. midt. o. sen. h. 1400-t.). — **B.** Cod. Holm. f. d. *Schürer* N:o 104 (fr. sl. 1400- o. börj. 1500-t.). Bägge dessa utgöra en vidlyftigare redaktion. — En mera kortfattad red. föreligger i **C.** Cod. Ups. *C 50* (fr. sen. h. 1400-t.).
Edit.
a) Stephens-Dahlgren, Fsv. legend. (SFSS. 7) D. 3, 1865—74, s. 69—107. (Eft. cod. *B.*)
b) R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 387—89. (Eft. cod. *C.*)

δ. **Enskilda helgon och andra personer.**

900 (175). **S. Elisabeth** af Ungern.
S. Elisabeths uppenbarelser, öfvers. fr. latin af Anna Fickesdotter Bylow.
Hdskr. Cod. Holm. *A 3* (fr. 1502) i två skilda partier, använda ss. lektier (*α* och *β*) i Vadstena kloster.
Edit.
a) G. Stephens, Fsv. legend. (SFSS. 7.) D. 2, 1858, s. 807—26. (Endast lekt. *α.*)
b) R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 403—09. (Endast lekt. *β*, som förbisetts af Stephens. Jfr *Klemming,* Bonaventuras betraktelser, s. XIX.)

901 (176). **Erik den helige.**
K. Erik den heliges legend.
— — —
Utdr. i nysv. öfvers.
a) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 22—26. (Eft. edit. *d.*)
b) E. Fogelklou m. fl., Legender fr. Sveriges medeltid . . . (se **B** N:o *1248*), 1917, s. 266—70. (Eft. ed. *d.*)
Jfr Erik d. helige i afd. **B V b.**

902. **S. Göran.**

S. Görans saga.

Hdskr. A (vidlyftigare), Cod. Holm. *A 34* (»Cod. Bur.»), fr. omkr. 1350—70. — **B** (kortare), Cod. Holm. (f. d. *Engsö*), fr. omkr. 1430.

Edit.

a) G. Stephens, Fornsv. legend. (SFSS. 7) D. 1, 1847, s. 490—96. (Eft. cod. *A.*)

b) G. E. Klemming, Själens tröst (SFSS. 19), 1871—73, s. 122—27. (Eft. cod. *B.*)

Utdr. C. Sprinchorn, Handbok i sv. vitt. 1, 1889, s. 54—56. (Eft. ed. *a.*)

Utdr. i nysv. öfvers.

a) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 27—32. (Eft. ed. *b.*)

b) E. Fogelklou m. fl., Legender . . . (se föreg.), s. 85—88. (Eft. ed. *b.*)

903. **Johannes evangelisten.**

Liknelser om Johannes evangelisten: »Huru S. Johannes evang. liknas vid sju träd och sju fåglar och sju blomster med fagraste uttydning.»

Hdskr. **A.** Cod. Holm. *A 9* (fr. 1498—1502). — **B.** Cod. Holm. *A 3* (fr. 1502).

Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 111—39. (Eft. cod. *A* med var. ur *B.*)

904 (206). **H. Katherina af Sverige.**

Aff helga fru Kadrin S. Birgitte dotter.

— — —

Utdr. i nysv. öfvers.

a) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 37—40.

b) E. Fogelklou m. fl., Legender fr. Sveriges medeltid . . . (se **B** N:o *1248*), 1917, s. 276—84. (Eft. edit. *b.*)

905. **S. Kristofer.**

Legend om S. Kristofer.

Hdskr. **A.** Cod. Holm. *A 34* (»Cod. Bur.»), fr. omkr. 1350—70. — **B.** Cod. Holm. (f. d. *Engsö*), fr. omkr. 1430.

Edit.
a) G. Stephens, Fsv. legend. (SFSS. 7), D. 1 1847, s. 497—502. (Eft. cod. *A*.)
b) G. E. Klemming, Själens tröst (SFSS. 19), 1871—73, s. 115—22). (Eft. cod. *B*.)
c) E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 14—15. — 2:a uppl. 1904. (Eft. ed. *a*.)
Edit. i nysv. öfvers. E. Fogelklou m. fl., Legender . . . (se föreg.), 1917, s. 124—28. M. 1 pl. (Eft. edit. *b*.)

906 (228) **Sju sofvare.**
Legenden om sju sofvare.

— — —

Edit. i nysv. öfvers.
a) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 195—200. — 2:a uppl., 1910, s. 201—06. (Eft. edit. *b*, cod. *B*.)
b) E. Fogelklou m. fl., Legender . . . (se föreg.), 1917, s. 204—09. (Eft. ed. *b*, cod. *B*.)

d. **Kyrko- och klosterbruk.**

β. **Enskilda skrifter.**

907. **Articuli abbreviati.** (Aflatsbulla.)
Articuli abbreviati på svenska.
Hdskr. Ingen känd, endast den tryckta editionen fr. 1488 eller strax efter. Detta enbladstryck, som är kändt endast i två fullständiga exemplar om 54 rader, funna i pärmarna till en inkunabel (sign. 31: 112) i Uppsala univ.-bibl., är tryckt med B. Ghotans typer. Ett ex. har öfverlämnats till Kungl. bibl. Om två andra (defekta) ex. se *Is. Collijn*, Manuale Upsalense, 1918, s. IX ff. med faksim. pl. I. (Se här **B** N:o *1255*.) Det är det äldsta bevarade tryck på svenskt språk.
Edit. Is. Collijn, Samlaren 24 (1904) s. 148—50.
Jfr *Is. Collijn*, anf. arb., s. 146—47, äfvensom **B** N:is *1201* o. *1202*.

908. **Om bikten.**
Om rätt skriftermål. (Daniserande öfvers.)
Hdskr. Cod. Holm. *A 29* (fr. börj. 1500-t.).

Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 436—41.

909 (249). **Biktformulär.** (Fragment.)

Prästens frågor till den sjuka på sotesängen.

— — —

Edit.

a) R. Geete, Sv. kyrkobruk — — —

b) J. Gummerus, Biktfrågor för döende . . . (På finska.) I Finska kyrkohist. samf:s protokoll o. meddel. 2 (1898—1902) s. 82—86. Borgå 1902. 8:o. (Svenska texten fullst. aftr. s. 83—84.)

910. **Cantus sororum** (i ordagrann svensk öfversättning).

Vadstenanunnornas veckoritual (*Jungfru Marie örtagård*) i svensk öfversättning (utan utläggningar; jfr N:o 258). Utskrifven i Vadstena för syster *J. L.* (möjligen Ingegärd Larsdotter).

Hdskr. Cod. Ups. *C 476* (fr. 1538).

Edit. Outgifven.

Jfr *V. Gödel*, Sveriges medeltidslitt., 1916, s. 63.

910 a. **Cantus sororum** (på dansk-svenska).

Veckoritualen (*Jungfru Marie örtagård*) i Vadstena kloster i dansk-svensk öfversättning med titeln »Wor sang til tidherne som vi siynge daglighe».

Hdskr. Cod. Holm. *A 29* (fr. börj. 1500-t.), bl. 61 v.—82 v. (ett lägg om 8 bl. saknas mellan bl. 78/79).

Edit. Outgifven.

911. H. Katherinas **rosenkrans.**

»Wara k. modhers sancte Katerine rosen kranz, som hon siälff oppenbaradhe enne gudhelike persone j waro clostre [Vadstena].» Innehåller anvisning för nunnorna i Vadstena vid läsning af deras dagliga böner.

Hdskr. Cod. Giessen *881*, 8:o (fr. börj. 1500-t., ej före 1506).

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 441—42. Jfr ib. s. LXXIII (N:o 18).

912. **Om läsning af vigilier i Vadstena kloster.**
Anvisning rörande särskilda vigilier, som skola läsas på vissa dagar hvarje år i klostret, nämligen på pingstdagen, midsommardagen, ad vincula Petri (»Petri fäng.», 1 aug.), Birgittas kanonisationsdag (7 okt.) och första måndagen i fastan.
Hdskr. **A.** Cod. AM. *422*, 12:o (fr. sl. 1400-t.). — **B.** Cod. Ups. *C 12* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.). De representera tvänne varianter (*a* och *b*) af texten.
Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 443 (bägge var. tryckta).

913. **Nunneinvigning.**
Ceremonielet vid nunneinvigning i Vadstena kloster.
Hdskr. Två perg.-blad i fol. fr. sl. 1400-t., i K. Bibl. De ha ända till senaste tid (börj. af 1900-t.) suttit inklistrade i Vadstenahdskr. *A 22*,[1]) hvars signatur i klostrets bibliotek, *F. 3. xi.*, af medeltidshand inskrifvits i margen å versosidan af det främre bladet.
Edit. R. Geete, Småstycken på forn sv. 2:a ser. (1900—16), s. 349—66. (= Bil. t. SFS:s årsmöte 1916.)

914. **Om rannsakan och skrift i 10 Guds budord.**
»Huru menniskian maa ransakas oc scrifftas j syw [f. tio] gudz bwdz ordhom.»
Hdskr. Cod. Ups. *C 50* (fr. kort efter midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Sv. kyrkobruk (SFSS. 33), 1900, s. 356—60.
Traktaten utgör egentligen ett tillägg till »Anvisning till självpröfning och bikt» (se N:o 244), som själf utgör kap. 12 o. 13 (i var. *b*) af *Ingeborg Gertsdotters* »Fjorton råd om ett gudeligt lefverne» (se N:o 950).

915 (272). **Tolf fastefredagar om året.**
Aff xij gyllene friedagom.
— — —
Edit.

[1]) Härmed rättas ett beklagligt tryckfel i den utgifna texten, där nämligen å sid. 365: rad 11 står *C 22* i st. f. *A 22*.

a) J. Langebek, Om nogle Manuskripter i Aboe. I Langebekiana, ed. R. Nyerup, 1794, s. 268—70. (Eft. cod. *A*.)

b) O. F. Hultman — — —

c) R. Geete — — —

916 (273). **Trosbekännelsen.**

Det apostoliska Credo.

Hdskr. **A.** — — — **B.** Cod. Holm. *A 54* (fr. 1434—50). Stycket inrymdt i en traktat »Dagens sju tidegärder» (se N:o 943). — — — **E.** Ett membranfragm., 2 bl., i K. Bibl. (fr. sl. 1400-t.).

Edit.

— — —

c) R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 224. (Eft. cod. *B*.)

d) R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. LXXXVIII. (Eft. cod. *E*.)

e. **Uppbyggelseskrifter, homilier, uppenbarelser och böner.**

α. **Samlingar.**

917. **Böner.**

Svenska böner från medeltiden. Efter gamla handskrifter utg. af R. Geete. Med 12 pl. i fototypi. Sth. 1907—09. 8:o. — XII, XCIII, 536 s. + 12 pl. = SFSS. 38. (= H. 131, 133, 135.)

Inneh. 1. Till Gud Fader, H. Trefaldighet o. Helge And (N:o 1—16). 2. Till Jesus Kristus (N:o 17—93). 3. Till J. Maria (N:o 94—146). 4. Till änglar o. helgon (N:o 147—224). 5. För särsk. personer o. under särsk. förhållanden (N:o 225—84). Tillsammans uppgå de här utgifna bönerna, när varianterna medräknas, till ett antal af 324.

Hdskr. Dessa utgöra sammanlagdt 26, af hvilka 15 st. äro bönböcker, de flesta härstammande fr. Vadstena kloster. Där ej här nedan särskildt angifves, äro handskrifterna (som i regel ej själfva lämna någon uppgift om nedskrifningstiden) från slutet af 1400- ell. börj. af 1500-talet.

De äro följande: **A.** Cod. Berol. *Theol. Lat. 71,* 8:o (fr. 1470-t.). — **B.** Cod. AM. *422,* 12:o. — **C.** Cod. Holm. *A 36.* — **D.** Cod. Holm. *A 37.* — **E.** Cod. Holm. *A 38.* — **F.** Cod. Holm. *A 43.* — **G.** Cod. Holm. *»Birgitta Andersdotters bönbok»* (fr. omkr. 1520). — **H.** Cod. Holm. *»G. M:s bönbok».* — **I.** Cod. Holm. *»Dorothea Nilsd:rs bönbok».* — **J.** Cod. Holm. *Rål. 11,* 12:o. — **K.** Cod. Skokl. *8,* 8:o (i Riksarkivet). — **L.** Cod. Ups. *C 12.* — **M.** Cod. Ups. *C 475.* — **m.** Cod. Ups. *C 68.* — **N.** Cod. Giessen *881,* 8:o. — **O.** Cod. Holm. *A 49* (fr. midt. o. sen. h. 1400-t.). — **P.** Cod. Ups. *C 19* (mest fr. midt. 1400-t.). — **Q.** Cod. Ups. *C 22* (fr. sen. h. 1400-t.). — **R.** Cod. Ups. *C 23.* — **S.** Cod. Ups. *C 50* (fr. midt. o. sen. h. 1400-t.). — **T.** Cod. Ups. *C 74* (fr. sen. h. 1400-t.). — **U.** Cod. Ups. *C 381* (fr. 1300-t.). — **V.** Cod. Holm. f. d. *Schürer* N:o 104 (fr. sl. 1400- eller börj. 1500-t.). — **X.** Cod. Holm. f. d. *Engsö* (fr. omkr. 1430). — **Y.** Två bl. af ett membranfragm. i K. Bibl. (fr. sl. 1400-t.). — **Z.** Cod. Skokl. *156,* fol. fr. 1400-t. (i Riksark.).

Rec. [*H. Lundström*] i Kyrkohist. årsskr. 11 (1910): Meddel. o. aktst. s. 305—09.

Jfr *V. Gödel,* Sveriges medeltidslitt., 1916, s. 62—63.

918. **Böner till Gud Fader.**

Böner till Gud Fader, H. Trefaldighet och Helge And. (Tillsammans 16 böner m. varianter.)

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 1—29. (Se hdskr. därst.)

919. **Böner till Jesus.**

Böner till Jesus Kristus. (77 böner m. varianter.)

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 31—210. (Se hdskr. därst.)

920. **Böner till Jungfru Maria.**

Böner till J. Maria. (53 böner m. varianter.)

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 211—348. (Se hdskr. därst.)

921. **Böner till helgon.**

Böner till änglar och helgon. (78 böner m. varianter.)

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907 —09, s. 349—437. (Se hdskr. därst.)

Bland enskilda helgon, till hvilka bönetexter här finnas, märkas SS. Agnes, Ambrosius, Andreas, Anna (J. Marias moder), Augustinus, Barbara, Birgitta, Christophorus, Clara, Dorothea, Elisabeth, Erik, Franciscus (men ej Dominicus!), Göran, Hieronymus, Johannes döparen, D:o evangelisten, Katherina de Grecia, D:o de Senis, D:o af Sverige, Laurentius (Lars), Margareta, Maria Magdalena, Martin, Olof, Paulus, Petrus, Thomas m. fl.

922. **Böner vid särskilda tillfällen.**

Böner för särskilda personer och under särskilda förhållanden. (60 böner m. varianter.)

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907 —09, s. 439—510. (Se hdskr. därst.)

923 (280). **Postillor.**

Svenska medeltids-postillor, efter gamla hdskr. utg. af G. E. Klemming. D. 1—3. — — — D. 4—5 utg. af R. Geete. Sth. 1905—10. 8:o. — D. 4, 1905—06, (2), 287 s. D. 5, 1909—10, (2), 249 s. = SFSS. 23. (= H. 128, 129, 136, 137.)

Hdskr. D. 4 (omfattande endast sommardelen) efter cod. Ups. *C 35* (fr. sl. 1400-t.) och D. 5 (vinterdelen) eft. cod. Linc. *20*, 4:o, Kyl. (fr. sl. 1400-t.).

Jfr *Th. Hjelmqvist*, Rättelser o. förklar. t. fsv. texter, 1913, s. 29 —33 (gäller endast D. 4 o. 5).

924. **Skrifter till uppbyggelse.**

Skrifter till uppbyggelse från medeltiden. En samling af moralteologiska traktater på svenska, författade af bl. a. Bonaventura, Thomas af Aquino, Ludvig den helige, Vadstena-abbedissan Ingeborg Gertsdotter m. fl. Efter gamla hdskr. utg. af R. Geete. Sth. 1904—05. 8:o. — XXXVIII, 441 s. = SFSS. 36. (= H. 125, 127.)

Inneh. 1. Stimulus amoris, af BONAVENTURA. 2. Liknelser om Johannes evangelisten. 3. Den korsfäste Jesu ljufliga samtal med en syndare. 4. Fjorton råd om ett gudeligt lefverne, af abbed.

INGEBORG GERTSDOTTER. 5. Helsosamma råd af hel. LUDVIG, Frankrikes konung. 6. Dagens sju tidegärder jämte Apostol. Credo, Tolf ödmjukhets trappor m. m. 7. Om synd mot den hel. ande. 8. Sex synder mot den hel. ande. 9. Om Jesu födelse, barndom och växt. 10. Vår herres Jesu Kristi lefverne. 11. Vår herres bittra pina. 12. Vår herres Jesu Kristi pina. 13. Om Jesu lidandes bägare och hans blods utgjutelse. 14. Om J. Marie fem salutationes m. m. 15. Betraktelser öfver J. Marie sorger (2 st.). 16. Tvänne hel. MECHTILDS uppenbarelser. 17. Ur hel. ELISABETHS af Ungern uppenbarelser. 18. Sex smärre traktater. 19. Bihang: Tre stycken på svensk-danska.

Hdskr. Se de särskilda titlarna.

β. Enskilda skrifter.

925. **Ave Maria.** (»Hell Maria».)

Ave Maria på svenska. (3 varianter.)

Hdskr. **A.** Cod. Ups. *C 50* (fr. midt. o. sen. h. 1400-t.), var. *a.* — **B.** Två bl. af ett membranfragm. i K. Bibl. (fr. sl. 1400-t.), var. *b.* — **C.** Cod. Holm. *Birg:a Anders-d:rs bönbok* (fr. omkr. 1520), var. *c.*

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 4 (var. *a*) o. 213 (var. *b* o. *c*).

926 (286). H. BIRGITTA, **Uppenbarelser.**

— — —

Utdr. — — —

β) C. Sprinchorn, Handbok i sv. vitt. 1, 1889, s. 43.

γ) E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 16—18. — 2:a uppl. 1904.

δ) A. Boldt — — —

Utdr. i nysv. öfvers.

a) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 187—93. — 2:a uppl., 1910, s. 190—99.

b) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 52—58.

— — —

Jfr — — —

***B. Sjöros*, Ordförråd och ortografi i Hel. Birgittas egenhänd. anteckningar, 1909. (Se B N:o *1641*.)**

927. H. Birgitta, **Uppenbarelser.** (Nysv. öfvers.)
Den heliga Birgittas uppenbarelser i urval och öfvers. med inledning, anmärkningar och förklaringar af Richard Steffen. Sth. 1909. 8:o. — XLII, (1), 336 s.
Rec. *R. Pipping,* Finsk tidskr. 72 (1912) s. 167—69.
Lydia Wahlström, Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 15 (1912) s. 158—72.
K. B. Westman, Kyrkohist. årsskr. 13 (1912): Anmäln. o. gransk s. 236—52.

928. —, **Uppenbarelser.** (Nederländsk öfvers.)
Uit de Geschriften der Heilige Birgitta van Zweden. Geautoriseerde Vertaling naar het Zweedsch van Dr. R. Steffen door D. Logeman-van der Willigen. Bussum 1914. 8:o. — (10), 273, (2) s. + 2 tafl. (eft. träsnitt).

929. —, **Uppenbarelser.** (Engelsk öfvers.)
[Four revelations of Saint Bridget] Utan titelblad. London, Thomas Godfray [omkr. 1530]. 24 bl. i lit. 8:o.
Endast fem ex. kända, däraf ett i Kungl. Biblioteket sedan 1911 (förut tillhörigt frih. Per Hiertas samling). — Jfr *R. Geete,* Ett sällsynt engelskt Birgittatryck i Kungl. biblioteket, 1915. (Se B N:o *1234.*) En faksimilupplaga med efterskrift af Isak Collijn utgafs 1916 af bröderna Lagerström. (= Faksimile-upplagor af äldre svenska tryck. Under red. af Isak Collijn. Vol. 2.) (Se B N:o *1194.*)

930 (287). —, **Bref till sonen Birger.**
— — —
Edit.
a) J. Widekindi, Imagines ill. familiæ Braheæ, 1673, s. 24—25 (med moderniserad språkform).
b) I Burmans Almanach för 1728. — — —
c) G. E. Klemming — — —

931 (288). —, **Fyra större böner.**
H. Birgittas fyra större böner: 1. Till Jesu pina. 2. Till Jesu lekamen. 3 o. 4. Till Jungfru Maria.
Hdskr. — — —
D. Cod. Skokl. *8,* 8:o (fr. börj. 1500-t.).
Edit.
a) G. E. Klemming — — —

b) R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907 —09, s. 114—18 (N:o 1), 118—22 (N:o 2), 218—23 (N:o 3) o. 321—26 (N:o 4). (Efter cod. *D*.)

932 (289). H. BIRGITTA, **Mindre böner.**

(Dessa utgöra tillsammans 30 st., af hvilka 5, hämtade ur en Berlin- och en Giessenhandskrift, voro okända för Klemming. I de nedannämnda hdskr:na ingå äfven några varianter till Klemming, H. Birg:s uppenb. D. 4, s. 159 ff., hvilka återfinnas (här nedan) i edit. *b*.

Hdskr. — — — **G.** Cod. Berol. *Theol. Lat. 71*, 8:o (fr. 1470-t.), inneh. 4 nya böner o. 1 variant. — **H.** Cod. Holm. *A 49* (fr. midt. o. sl. 1400-t.), 1 var. — **I.** Cod. Holm. *Doroth. Nilsd:rs bönb.* (fr. sl. 1400-t. ell. börj. 1500-t), 1 var. — **K.** Cod. Skokl. *8*, 8:o (fr. börj.1500-t.), 2 var. — **L.** Cod. Ups. *C 475* (fr. omkr. 1500), 1 var. — **M.** Cod. Giessen *881* (fr. börj. 1500-t., ej före 1506), 2 nya böner o. 2 varianter.

Edit.

a) G. E. Klemming — — —

b) R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907 —09. Varianter till edit. *a* återfinnas: s. 67—68 (eft. cod. *G;* var. t. Klemm. s. 159 o. 175); 468—69 (eft. cod. *M;* var. t. Kl. s. 162), 474—75 (eft. cod. *H;* var. t. Kl. s. 160 f.) o. 492—93 (2 var. eft. resp. cod. *K* o. *L;* var. t. Kl.: s. 163 f.). — De nya Birgitta-bönerna återfinnas s. 223—24, 466—68, 472 o. 478—79 (alla 4 efter cod. *G*) samt 471—72 (eft. cod. *M*).

933. ——, **Om vårfrupänningen.**

H. Birgittas uppenbarelse (Extrav. kap. 32 i lat., kap. 38 i sv. öfvers.) om vårfrupänningens påläggande.

Hdskr. **A.** Cod. Berol. Kgl. Bibl. *Ms. Germ. 726*, fol. (fr. omkr. 1487—96, skr. i Vadstena). — **B.** Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.). — **C.** Cod. Ups. *C 74* (fr. omkr. midt. 1400-t.), öfverensst. med cod. *B*.

Edit.
a) G. E. Klemming (se N:o 250, ed. *b*).
b) R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser. (1900—16), s. 127 f. (= Bil. t. SFS:s årsmöte 1906). (Eft. cod. *B*.) Denna text kompletterar ell. korrigerar den af Klemming i ed. *a* utgifna.

934. BONAVENTURA, **Stimulus amoris.**
Stimulus amoris af Bonaventura.
Hdskr. Cod. Holm. *A 9* (fr. 1498—1502).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 1—110.

935. **Bön för klosterfolket i Vadstena.**
Bön att läsas af klosterfolket i Vadstena.
Hdskr. Cod. Holm. *A 43* (fr. börj. 1500-t., ej före 1501).
Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 485—86.
I denna bön anropas bl. a. S. Erik, S. Henrik, S. Botulf, S. Olof, S. Augustinus, S. Birgitta, S. Katerina o. »hälge mästar Pädhar».

936. **Bön för klostersystrar.**
Hdskr. **A.** Cod. Berol. *Theol. Lat. 71,* 8:o (fr. 1470-t.). — **B.** Cod. Skokl. *8,* 8:o (fr. börj. 1500-t.). — **C.** Cod. Holm. *Birg:a Andersd:rs bönb.* (fr. omkr, 1520).
Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 486—88. (Eft. cod. *C*.)

937. **Daglig bön för nunnor.**
Bön för nunnor vid deras dagliga sysslor. (Två varianter.)
Hdskr. **A.** Cod. AM. *422,* 12:o (fr. sl. 1400-t.). — **B.** Cod. Holm. *Doroth. Nilsd:rs bönb.* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.). — **C.** Cod. Giessen *881,* 8:o (fr. börj. 1500-t., ej före 1506). Dessa 3 hdskr. representera typ *a.* — **D.** Cod. Skokl. *8,* 8:o (fr. börj. 1500-t.), typ *b.*
Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 488—90 (eft. cod. *A*) o. 491—92 (eft. cod. *D*).

938. **Bön till H. Birgitta.**
»En godh bön aff wärdhoghe modher frw sancta Birgitte.»

Hdskr. **A.** Cod. Holm. *A 37* (fr. börj. 1500-t.). — **B.** Cod. Holm. *A 43* (fr. börj. 1500-t.). — **C.** Cod. Holm. *Doroth. Nilsd:rs bönbok* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t). — **D.** Cod. Skokl. *8*, 8:o (fr. börj. 1500-t.). — **E.** Cod. Ups. *C 12* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.). — **F.** Cod. Giessen *881* (fr. börj. 1500-t., ej före 1506).

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907 —09, s. 396. (Eft. cod. *B.*)

939. **Bön till H. Birgitta.**

»En godh bön aff sancta Birgitta.»

Hdskr. **A.** Cod. Holm. *A 38* (fr. omkr. 1500). — **B.** Cod. Ups. *C 68* (fr. börj. 1500-t.).

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907 —09, s. 393—94. (Eft. cod. *A.*)

940. **Bön till H. Birgitta.**

Hdskr. **A.** Cod. Berol. *Theol. Lat. 71*, 8:o (fr. 1470-t.). — **B.** Cod. Holm. *Birg:a Andersd:rs bönbok* (fr. omkr. 1520).

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907 —09, s. 394—95. (Eft. cod. *B.*)

941. **Bön till S. Erik.**

»En godh bön af thöm hälgha härranom sancte Eric konungh.»

Hdskr. Cod. Ups. *C 68* (fr. börj. 1500-t.).

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907 —09, s. 403—04.

942. **Bön till H. Katherina** (af Sverige).

»En fagher bön aff sancte Katherine war hälga modher oc frw sancte Birgitte dotther.»

Hdskr. **A.** Cod. Holm. *Dorothea Nilsd:rs bönb.* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.). — **B.** Cod. Ups. *C 12* (fr. samma tid som föreg.). — **C.** Cod. Holm. *A 43* (fr. börj. 1500-t.). — **D.** Cod. Giessen *881*, 8:o (fr. börj. 1500-t., ej före 1506). — **E.** Cod. Holm. *Birg:a Andersd:rs bönb.* (fr. omkr. 1520).

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), **1907** —09, s. 423—24. (Eft. cod. *C.*)

943. **Dagens sju tidegärder.**
Dagens sju tidegärder jämte apostoliska credo, tolf ödmjukhets trappor m. m.
Hdskr. Cod. Holm. *A 54* (fr. 1434—50).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—**05**, s. 213—31.

944 (292). **Fader vår.**
Bönen Fader vår.
Hdskr. — — — **F.** Membranfragm., 2 bl., i K. Bibl. (fr. sl. 1400-t.).
Edit.
— — —
c) R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), **1907** —09, s. 3—5 (fem var., eft. cod. *A*, *B*, *C*, *F* o. *D*).

945 (293). **Femton böner till Jesu pina.** (Red. A.)
De s. k. »15 O», *utom Sverige* oriktigt tillskrifna H. Birgitta.
Hdskr. — — — **F.** Cod. Berol. *Theol. Lat. 71*, 8:o (fr. 1470-t.). — **G.** Cod. Skokl. *8*, 8:o (fr. börj. 1500-t.). — **H.** Cod. Ups. *C 68* (fr. börj. 1500-t.). — **I.** Cod. Giessen *881* (fr. börj. 1500-t., ej före 1506).
Edit.
a) G. E. Klemming — — —
b) R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), **1907** —09, s. 75—83. (Eft. cod. *F.*)

946. **Femton böner till Jesu pina.** (Red. B.)
Femton böner, ställda till Jesu kroppsdelar. Utgör en annan redaktion af de »15 O» (se N:o 945), men i motsats till denna aldrig tillskrifven H. Birgitta.
Hdskr. **A.** Cod. Holm. *A 49* (fr. midt. o. sen. h. 1400-t.). — **B.** Cod. Holm. *A 43* (fr. börj. 1500-t.). — **C.** Cod. Holm. *A 29* (daniser.), fr. börj. 1500-t. — **D.** Cod. Holm. *Dorothea Nilsd:rs bönbok* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.). — **E.** Cod. Skokl. *8*, 8:o (fr. börj. 1500-t). — **F.** Cod.

Ups. *C 475* (fr. omkr. 1500). — **G.** Cod. Holm. *Birg:a Andersd:rs bönbok* (fr. omkr. 1520).

Edit.

a) Svenska tideboken tr. omkr. 1525. Omtryckt i Klemmings uppl. 1854, s. liij—lvij. (Hdskr. ej nämnd; starkt daniserande.)

b) R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 83—87 (eft. cod. *A*) o. 88—93 (eft. cod. *B*).

947. **För dem som hedra Guds pina.** (Daniserande.)
Hdskr. Cod. AM. *792*, 4:o (fr. sen. h. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 433—35.

948. **Första budet.**
Utläggning af första budet.
Hdskr. Cod. Ups. *C 50* (fr. sen. h. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 413—14.

949. **Om ett godt samvete.**
Hdskr. Cod. Ups. *C 47* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 424.

950. INGEBORG GERTSDOTTER, **Råd om ett gudeligt lefverne.**
Vadstena-abbedissan Ingeborg Gertsdotters fjorton råd om ett gudeligt lefverne, gifna k. Kristiern I, hennes systerson.
Hdskr. Cod. Ups. *C 50* (fr. något eft. midt. 1400-t.). Inneh. dels *a*: ett koncept (ställdt till k. Kristiern), dels *b*: en så när som på sista rådet fullständig utskrift (ställd till *N. M. P.* ɔ: *N*unnan *M*echtild *P*etersdotter?), dels *c*, *d*, *e*: tre extrakt (de två sista, som äro alldeles lika, innehålla huvudsakligen de böner, som ingå i den fullständigare redaktionen).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 157—204 (red. *a*), Inledn. s. XII f. (inneh. tillskriften i var. *b*). — Råd 12 o. 13 enl. var. *b* äro, jämte ett tillägg i samma red., särskildt utgifna under titeln »An-

visning till självpröfning o. bikt» i Geete, Sv. kyrkobruk, 1900, s. 341—61. (Se N:o 244.) Det nämnda tillägget i var. *b* utgöres af två traktater med titlarna 1) »Om sju hufvudsynder» (se N:o 966) och 2) »Om rannsakan och skrift i tio Guds budord» (se N:o 914).

951. **Jungfru Marie rosenkrans.**

J. Marie psaltare eller rosenkrans.

Hdskr. **A.** Cod. AM. *422*, 12:o (fr. sl. 1400-t.). — **B.** Cod. Holm. *Doroth. Nilsd:rs bönb.* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.). — **C.** Cod. Giessen *881*, 8:o (fr. börj. 1500-t., ej före 1506). — **D.** Cod. Holm. *Birg:a Andersd:rs bönb.* (fr. omkr. 1520).

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 241—51. (Eft. cod. *A*, hvars lakuner i börj. o. slut utfyllts efter cod. *D*.)

952. **Jungfru Marie salutationes.** (Bönerna.)

J. Marie fem salutationes. (3 särskilda varianter.)

Hdskr. Var. a: **A.** Cod. Ups. *C 12* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.). — **B.** Cod. Holm. *Doroth. Nilsd:rs bönb.* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.). — Var. b: **C.** Cod. Holm. *A 49* (fr. midt. o. sen. h. 1400-t.). — **D.** Cod. Ups. *C 475* (fr. omkr. år 1500). — **E.** Cod. Giess. *881* (fr. börj. 1500-t., ej före 1506). — Var. c: **F.** Cod. Holm. *A 43* (fr. börj. 1500-t., ej före 1501). — **G.** Cod. Berol. *Theol. Lat. 71*, 8:o (fr. 1470-t.).

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 251—60 (eft. cod. *A*), 260—74 (eft. cod. *C*) o. 274—77 (eft. cod. *F*). Traktaten i sin helhet se N:o 896.

953. **Den korsfäste Jesu ljufliga samtal.**

Den korsfäste Jesu ljufliga samtal med en syndare. (»Vändt eller sammansatt af confessor herr Nils Amundi.»)

Hdskr. Cod. Holm. *A 4* (detta stycke på löst lägg fr. förra hälft. 1500-t., dock ej före 1517, hvilket år Nic. Amundi första gången blef confessor).

Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—*05*, s. 141—55.

954. H. Ludvig, **Helsosamma råd till sonen.**
Hel. Ludvigs af Frankrike femton helsosamma råd till sonen Filip.
Hdskr. Cod. *C 50* (fr. tiden kort eft. midten 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 205—12.
Lat. originalet, som utgör 20 råd, af hvilka de fem sista ej öfversatts, ingår i samma cod. å bl. 168 f.

955. **Om läsning af vigilier i Vadstena kloster.**
Om läsning af vigilier hvart år i Vadstena. (2 varianter.)
Hdskr. **A.** Cod. AM. *422*, 12:o (fr. sl. 1400-t.). — **B.** Cod. Ups. *C 12* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.).
Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 443. (Eft. cod. *A* o. *B*.)

956 (299). H. Mechtild, **Uppenbarelser.**
H. Mechtilds uppenbarelser (Liber spiritualis gratiæ) — — — — — —
Jfr — — —
Th. Hjelmqvist, Rättelser o. förklar. t. fsv. texter, 1913, s. 33—36. (Se **B** N:o *1752*.)

957. ——, **Två uppenbarelser.** (Variant.)
Tvänne H. Mechtilds uppenbarelser (bok 3: kap. 1 o. bok. 1: kap. 31) i annan öfversättn. än den i hufvudcodex *A 13* befintliga. (Se N:o 299.)
Hdskr. Cod. Berol. *Theol. Lat. 71*, 8:o (fr. 1470-talet).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 393—401.

958. ——, **Böner till Kristi uppståndelse.**
Fem böner till Kristi uppståndelse. (= Mechtilds uppenbarelser — se N:o 299 — 1:a bokens kap. 40) i 3 varianter.
Hdskr. **A.** Cod. Holm. *A 13* (skr. strax före år 1500). — **B.** Cod. Ups. *C 12* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.). — **C.** Cod. Ups. *C 68* (fr. börj. 1500-t.). — **D.** Cod. Giessen *881*, 8:o (fr. börj. 1500-t., ej före 1506). Dessa fyra codd. representera typ. *a*. — **E.** Cod. Berol.

Theol. Lat. 71, 8:o (fr. 1470-t.). — **F.** Cod. Holm. *A 43* (fr. börj. 1500-t., liksom de tre följ. hdskr.). — **G.** Cod. Holm. *A 37*. — **H.** Cod. Holm. *A 38*. *E, F, G, H* representera var. *b*. — **I.** Cod. Skokl. *8*, 8:o (i Riksark.), var. *c*. — En tionde hdskr., cod. Holm. *Birg:a Andersd:rs bönbok* (fr. omkr. 1520), af typen *b*, innehåller, på grund af lakun, blott de tre sista bönerna.

Edit.

a) R. Geete, H. Mechtilds uppenb. (SFSS. 32), 1899, s. 85—87 (eft. cod. *A*) o. 381—83 (eft. cod. *F*).

b) R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 208—09. (Eft. cod. *I*.)

959. H. MECHTILD, **Böner till J. Maria.**

Fem ave före tagandet af Guds lekamen. (Utgör en omarbetning till böner af bok 1 kap. 82 i Mechtilds uppenb., hvilket kap. i *A 13* har formen af uppenbarelse.)

Hdskr. Cod. Berol. *Theol. Lat. 71*, 8:o (fr. 1470-talet).

Edit. R. Geete, Sv. böner fr. medelt. (SFSS. 38), 1907—09, s. 233—35.

Jfr *R. Geete*, H. Mechtilds uppenb., 1899, s. 171—73.

960. ——, **»Tre ave» om bistånd i dödsstunden.**

Tre böner till J. Maria. (Utgöra 1:a bokens kap. 86 i Mechtilds uppenbarelser.)

Hdskr. **A.** Cod. Holm. *A 13* (»Mechtilds uppenb.», afskr. fr. tiden närmast före 1500). — **B.** Cod. AM. *422*, 12:o (fr. sista fjärded. 1400-t.). — **C.** Cod. Berol. *Theol. Lat. 71*, 8:o (fr. 1470-t.). — **D.** Cod. Holm. *Doroth. Nilsd:rs bönb.* (fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.). — **E.** Cod. Skokl. *8*, 8:o (fr. börj. 1500-t.). — **F.** Cod. Giessen *881*, 8:o (fr. börj. 1500-t.). — **G.** Cod. Holm. *A 37* (fr. börj. 1500-t.; 1501—08). — **H.** Cod. Holm. *A 38* (fr. omkr. 1500). — **I.** Cod. Holm. *A 43* (fr. börj. 1500-t.; 1501—27). — **K.** Cod. Ups. *C 12* (fr. börj. 1500-t.). — **L.** Cod. Ups. *C 68* (fr. börj. 1500-t.). — **M.** Cod. Holm. *Birg:a Andersd:rs bönb.* (fr. omkr. 1520).

Edit. R. Geete, H. Mechtilds uppenb. (SFSS. 32), 1899, s. 181—82 (eft. cod. *A*) o. 390—91 (eft. cod. *B*).

961. **När själen utgår af lekamen.**
Affattad i sju punkter. (Daniserande.)
Hdskr. Cod. AM. *792*, 4:o (fr. sen. h. 1400-t.).
Edit.
a) R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 427—32.
b) E. Jørgensen, Kirkehist. Samlinger 5:te R. Bd 2 (1903—05), s. 787—91. Tr. 1905.

962. **Ord utgångna af Guds mun.**
Hdskr. Cod. Holm. *A 9* (fr. tiden 1498—1502).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 415—17.

963. **Postilla.** (Fragment.)
Fragment af en fsv. postilla.
Hdskr. Ett K. Bibl. tillhörigt fragm. om två sammanhängande 2-spalt. perg.-blad (det ena mutileradt) med fortlöpande text (dimens. 20,2 × 28,3 cm.) fr. förra hälft. 1400-t. Funnet af I. Collijn i Kammararkivet bland räkenskapsomslag fr. 15- o. 1600-t.
Edit. I. Collijn, Samlaren 34 (1913) s. 290—93. Äfv. sep. s. 16—19.
Jfr *Collijn*, Redogörelse ... 1914 (se **B** N:o *1222*), s. 65.

964. **Sex synder mot den hel. ande.**
Hdskr. **A.** Cod. Holm. *A 9* (fr. tiden 1498—1502). — **B.** Cod. Ups. *C 22* (fr. sen. h. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 245—59. (Eft. cod. *A* med komplettering af slutet eft. cod. *B*.)

965. **Sju helge ands gåfvor.**
Hdskr. Cod. Ups. *C 47* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 418 f.

966. **Sju hufvudsynder.**
Om sju hufvudsynder.
Hdskr. Cod. Ups. *C 50* (fr. tiden strax eft. midt. 1400-t.).

Edit. R. Geete, Sv. kyrkobruk (SFSS. 33), 1900, s. 352—56.

Denna traktat utgör egentligen ett tillägg till »Anvisning till själfpröfning och bikt» (se N:o 244), som själf är en del, näml. kap. 12 o. 13 (i var. *b*), af *Ingeborg Gertsdotters* »Fjorton råd om ett gudeligt lefverne» (se N:o 950).

967. **Sju slags själahugnad.**
Hdskr. Cod. Ups. *C 47* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 422—23.

968. **Sju slags sötma i vår herres pina.**
Hdskr. Cod. Ups. *C 47* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 420—21.

969. THOMAS AF AQUINO, **Om synd mot den hel. ande.**
Om synd mot den hel. ande. Slutar med två rimmade stycken: »Tio guds bud» o. »Kristi lärdomar» (se N:o 852 o. 849).
Hdskr. Cod. Ups. *C 50* (fr. tiden något eft. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 233—43.

970 (310). **Om ödmjukhet.**
»Aff ödhmiwkt oc aff tolf ödhmywktenna trappom.»
Hdskr. — — — **D.** Cod. Holm. *A 54* (fr. midt. 1400-t.): »Tolf trapper vp at ga til ödmyuktine» (var. till de föreg. codd., ehuru med samma lat. förebild).
Edit.
— — —
c) R. Geete, Skr. t. uppbygg. (SFSS. 36), 1904—05, s. 224—29. (Eft. cod. *D*.)

Stycket är isoleradt i cod. *A*, men ingår i *B* o. *C* i »Undervisning om Basilii och Benedicti regel» (se N:o 246); i *D* ingår det i traktaten »Dagens sju tidegärder m. m.» (se N:o 943).

f. Skrifter af historiskt, politiskt, biografiskt och geografiskt innehåll.

971. **Arfstvist.**

Arfstvisten emellan Erik Eriksson (Gyllenstjerna) och Ture Turesson (Bjelke) 1451—1480. (Redogörelse af den förre; med bihang af 8 handlingar.)

Hdskr. 4 pp.-häften i smal fol. i Riksark. sign. *C 16*, *C 17*, *C 18* o. *C 19*. Bihangets 8 handl. dels eft. orig. i Riksark. (6 st.), dels 2 afskr. (N:o 1 o. 2).

Edit. K. H. Karlsson under ofvanst. titel (SFSS. 40), 1908. 8:o. — XXVII, 119 s.

972. **Arvid Trolles släkt.**

Arvid Trolles släktförhållanden.

Hdskr. Cod. Holm. *B 4* (»Arvid Trolles lagbok», fr. omkr. 1450 o. senare).

Edit. B. Schlegel, Bergqvara gods och slott i Småland, Sth. 1897, 8:o, s. 93—94.

973. **Om Bergkvara.**

Om Bergkvara gränser, uppsatt omkr. 1490.

Hdskr. A. Cod. Holm. *B 4* (»Arvid Trolles lagbok», fr. omkr. 1450 o. senare). — B. Afskr. af ett säkerligen i sl. af 1400-t. skrifvet blad, förvaradt å Säfstaholms arkiv.

Edit. B. Schlegel, Bergqvara gods och slott i Småland, Sth. 1897, 8:o, s. 91—92 (eft. cod. *A*) o. 92 (eft. Säfstaholmsbladets afskr.).

974 (316). **Guta saga.**

— — —

Edit. — — —

f) H. Pipping, Guta lag och Guta saga, 1905—07, s. 62—75. (Se N:o 881.) (Eft. cod. *A*.)

Rec. *W. Golther*, i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 31 (1910) sp. 188.

— — —

Jfr *Th. Hjelmqvist*, Bidrag till tolkningen af Gutasaga, 1901. (Se B N:o *1749*.)

L. *Fr. Läffler*, Ett stadgande i Guta saga, 1909. (Se **B** N:o *2424*.)

975. **Guta saga.** (Dansk öfvers.)

Guterlov og Gutersaga paa Dansk ved Lis Jacobsen, Kbhn 1910, s. 114—24. (Se N:o 882.)

Jfr *Lis Jacobsen*, Gamle danske Oversættelser af Gutasaga, i Arkiv f. nord. filol. 27 (1910/11) s. 50—75.

976 (317). HEMMING GADHS **oration mot danskarna.**

Oratio contra Danos. (Hållen på latin i Kalmar 1509 ell. 1510.)

— — —

Edit.

a) C. Annerstedt — — —

b) E. S[chroderus], En sanfärdigh oration . . ., som vthaf . . . Hemming Gadd . . . för ett hundrade åhr sedan är proponerat och framstält vorden vppå Latijn: . . . vthsatt och vthtålkat af E. S. U. o. o. å. [1611?]. 4:o. (Se **B** N:o *1560*.)

— — —

Jfr — — —

V. Söderberg, Det Hemming Gadh tillskrifna talet mot danskarne, 1908. (Se **B** N:o *1563*.)

G. Carlsson, Hemming Gadh. En statsman och prelat från Sturetiden, 1915. (Se **B** N:o *1561*.)

977. INGEGÄRD PERSDOTTER (GYLTA), **Om Gyltaättens släktförbindelser.**

Hdskr. Ingen gammal känd, endast en senare afskrift, bevarad i cod. Holm. *Rål. 4*, fol. (»oredig och dålig»).

Edit. K. H. Karlsson, Vadstenanunnan Ingegärd Persdotters (Gylta) [+ 1569] bref till sin brorson unge Bengt Gylta med redogörelse för Gyltaättens släktförbindelser. I Personhist. tidskr. 9 (1907) s. 68—70, m. noter af utg., s. 71—72, jämte en geneal. tabell. = K. H. Karlsson, Genealogiska anteckningar 3. (Se **B** N:o *1463*.)

978 (318). **Kristne konungar i Sverige.**

Västgötalagens kristna konungalängd.

— — —

Jfr *N. Beckman*, Sveriges äldsta kristna konungalängd, 1914. (Se **B** N:o *2087*.)
H. Schück, Den äldsta kristna konungalängden i Sverige, 1914. (Se **B** N:o *2197*.)

979 (319). **Fragment af en svensk konungalängd.**
En hednisk konungalängd (fragm.) och en kristen d:o t. o. m. Albrekt.

— — —

Jfr *V. Gödel*, Fornnorsk-isl. litt. i Sverige 1, 1897, s. 12—15.
H. Schück, Sveriges förkristna konungalängd, 1910. (Se **B** N:o *2195*.)

980 (323). MARGARETA CLAUSDOTTER, **Birgitta-krönika.**
Krönika om S. Birgittas släkt.
Hdskr. — — —
Edit.
a) J. G. Örnewinge — — —
b) E. Benzelius d. y., — — — Ups. 1710. 4:o. — (4), 25 s. — Äfven självständigt utgifven, tillökad med några handlingar, under titel: Margaretæ abbatissæ Vadstenensis Chronicon de S. Birgitta. Ex codd. mss. eruit, versione et notis illustravit E— B— filius. Ups. 1710. 4:o. — (2), 36 s. + 8 sp. »Notæ» (numrerade 37—44).

— — —

981 (324). PEDER MÅNSSON, **Sjökonsulatet.**
Sjökonsulatet (Il consolato del mare). Öfvers. i Rom 1522. 138 kap. m. register (de två sista kap. P. M:s eget orig. liksom äfven andra inlägg).
Hdskr. Cod. Linc. *J. 8* (f. d. N:o 92 Benz.; fr. 2:a o. 3:e decenn. af 1500-t.). Förf:s originalhdskr. in 16:o.
Edit. R. Geete, P. Månssons skrifter på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 1—115. Jfr Inledn. s. VIII—XIII.
Utdr. — — —

982 (325). ——, **Stridskonst.**
Stridskonst. Bearb.-öfvers. efter den romerske militärskrift-

ställaren *Vegetius*. Inneh. kap. 28—109 (de 27 första äfvensom slutkapitlen saknas) med 2 rimmade förspråk.

Hdskr. **A.** Cod. Holm. (f. d. *Reval*) i 16:o (fr. 2:a o. 3:e decenn. af 1500-talet); inneh. kap. 28—82 m. ett förspråk. — **B.** Cod. Linc. *J. 8* (f. d. N:o 92 Benz.; fr. samma tid som *A*); inneh. kap. 83—109 m. ett förspr., det andra (slutkapitlen saknas). Bägge hdskr. förf:s orig.-hdskr.

Edit.

a) G. O. Hyltén-Cavallius, P. Månssons Stridskonst o. Stridslag (SFSS. 3), 1845, s. 1—15 (kap. 83—109). (Eft. cod. *B*.)

b) R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 119—72 (kap. 28—82, eft. cod. *A*) o. 172—88 (kap. 83—109, eft. cod. *B*). Jfr Inledn. t. XIV—XVIII.

Rörande de rimmade förspråken se N:o 872.

983 (326). **Prosaiska krönikan.**

Sveriges krönika (den Prosaiska) från Gog t. o. m. Karl Knutsson (1450).

— — —

Jfr — — —

V. Gödel, Fornnorsk-isl. litt. i Sverige 1, 1897, s. 48—53.

984. **Upplands lagmansdombok.**

Upplands lagmansdombok 1490—1494.

Hdskr. Cod. Ups. *E 212* (fr. 1490-t.).

Edit. K. H. Karlsson, 1907. 8:o. — XIII, (1), 138 s. = SFSS. 39. (= H. 132.)

985 (337). **Vidhems sockenindelning.**

Anteckningar om Vidhems sockens (Västerg.) indelning i tredingar o. s. v.

— — —

Jfr *H. J. Ekholm*, Vidhemsprästens och Johannitmunkens anteckningar i cod. Holm. B 59, 1915. (Se **B** N:o *1738*.)

g. Prosaromaner, sagor och berättelser.

β. Enskilda stycken.

986 (339). **Herr abboten.**
Aff abotum allum skemptan myklä.
— — —
Edit. i nysv. öfvers.
a) A. U. Bååth — — —
b) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 69—70.

987 (342). **Barlaam och Josaphat.**
Sagan om Barlaam och Josaphat.
— — —
Jfr — — —
V. Gödel, Fornnorsk-isl. litt. i Sverige 1, 1897, s. 38 o. 47.

988 (343). **Didrikskrönikan.**
Sagan om Didrik af Bern.
— — —
Utdr. i nysv. öfvers. R. Steffen, Isl. o. fornsv. litt. i urval, 2:a uppl. 1910, s. 242—48. (Ej i 1:a uppl.)
— — —
Jfr — — —
V. Gödel, Fornnorsk-isl. litt. i Sverige 1, 1897, s. 38—47.

989 (344). **Historia Trojana.**
Historia Trojana. En medeltidsroman om trojanska kriget.
— — —
Jfr — — —
Th. Hjelmqvist, Rättelser o. förklar. t. fsv. texter, 1913, s. 40—43. (Se B N:o *1752*.)

990 (346). **Karl Magnus' krönika.**
— — —
Jfr — — —
K. Steitz, Zur Textkritik der Rolandüberlieferung in den skandinavischen Ländern, 1907. (Se B N:o *1807*.)

991 (347). **Namnlös och Valentin.**

— — —

Utdr. W. Seelmann — — —

Utdr. i nysv. öfvers. R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 238—44. — 2:a uppl., 1910, s. 235—41.

992 (348). **Sju vise mästare.**

— — —

Jfr — — —

Th. Hjelmqvist, Rättelser o. förklar. t. fsv. texter, 1913, s. 27—28. (Se **B** N:o *1752*.)

E. Noreen, Om »Sju vise mästare» på fornsv., i Samlaren 35 (1914), s. 67—70.

h. **Lefnadsvishet och ordspråk.**

993 (349). **Barnaboken.**

»Ärligom, welbördigom, ungom barnom till godh lärdom.» En af Peder Månsson gjord, tämligen fri öfvers. (med tillägg af ett rimmadt förspråk) från *Erasmus Roterodamus,* »Institutio principis christiani».

Hdskr. Afskr. i cod. Ups. *V 138* (gammalt n:r *252*, 4:o), troligen fr. sista fjärded. af 1500-t.

Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på sv. (SFSS. 43), 1913—15, s. 655—718. Jfr Inledn. s. XXXVIII—XLI.

Utdr. Några prof hos C. Eichhorn, Sv. studier. Ny saml., 1872, s. 120—31, o. H. Schück i Samlaren 6 (1885), s. 69 ff.

Om edit. af det rimmade förspråket se N:o 872.

994 (351). **Domareregler** (från Västergötland?).

Hdskr. — — — **G.** Cod. Linc. *J. 78*, pp. 4:o (fr. börj. 1500-t.). — **H 1.** Cod. Skokl. *223*, fol. (fr. midt. 1500-t.). — **H 2.** Cod. Skokl. *224*, fol. (fr. samma tid; bägge dessa alldeles lika). — **I.** Cod. Holm., f. d. RA. 4:o (fr. förra h. 1500-t.). — **K.** — — — **L.** Cod. Holm. *B 4* (yngre hand; daniserande, fr. börj. 1500-t.).

Edit. — — —

c) N. Beckman, Våra medeltida domareregler. I Ark.

f. nord. filol. 34 (1917/18) s. 164—66, m. inledn. s. 156—64. (Eft. cod. *E*.)

Beckman anför goda skäl för antagandet af uppländskt ursprung snarare än västgötskt och framkastar en förmodan, att författaren varit en i kanonisk rätt hemmastadd man, möjligen den i Paris utbildade magister Boetius (Bo), död 1286 såsom biskop i Linköping. (Om denne se *H. Schück* i Samlaren 12 (1891) s. 166—70.) — Enligt Beckman har man här tre särskilda redaktioner: red. I, västgötsk, representerad af codd. *A*, *B*, *G* o. *L*; red. II, uppländsk, i många fall fullständigare och bättre än den västgötska, ingår i codd. *C*, *D*, *E*, *H 1* o. *H 2*; red. III, öfverarbetad, innehållande både sammandragningar o. tillägg, ej ursprungliga, ingår i codd. *F*, *I* o. *K*.

995 (352). **Konunga och höfdinga styrelse.**

— — —

III) *Utdrag*:

— — —

d) C. Sprinchorn, Handbok i sv. vitt. 1, 1889, s. 41—42.

e) E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, — — — 2:a uppl., 1904.

— — —

IV) *Utdr. i nysv. öfvers.* R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 2:a uppl., 1910, s. 325—30. (Ej i 1:a uppl.)

Rörande ålder, författare, källor o. språk se följande:

— — —

15. *H. Schück*, **Kg. Styr:s författare, i Samlaren 29 (1908) s. 45—55 (tr. 1909). — S. anser förf. vara linköpingsdekanen o. kansleren, RR. Philippus Ragvaldi (Puke). Tiden för författandet förlägger Schück till 1328—32.**

996 (353). **Medeltidsordspråk.**

— — —

Utdr.

a) A. Noreen — — — 2:e Aufl., 1904.

b) C. Sprinchorn, Handbok i sv. vitt. 1, 1889, s. 54.

c) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 61—62.

Jfr — — —

B. H[esselman], GO. 91. »Thæn wardhir tyssva gladhir, som a stenen sythir», 1902. (Se **B** N:o *1746*.)

—, Om användningen av slutartikel i de östnordiska medeltidsordspråken, 1912. (Se **B** N:o *1666*.)

Nat. Beckman, Några studier över Peder Laales ordspråkssamling, 1916. (Se **B** N:o *1728*.)

i. Medicin med besvärjelser och prognostica.

β. Enskilda skrifter.

997 (370). PEDER MÅNSSON, **Anteckningar i läkekonst.**

Peder Månssons strödda läkedomsråd.

Hdskr. **A.** Cod. Linc. *J. 8* (f. d. N:o 92 Benz.), förf:s orig.-hdskr. (fr. 2:a o. 3:e decenn. af 1500-t.). — **B.** Cod. Holm. (f. d. *Reval*) i 16:o (orig. fr. samma tid som föreg.); inneh. blott två medicinska råd.

Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 575—88. (Allt utom de två styckena s. 577, som äro hämtade ur cod. *B*, återfinnes i cod. *A*.)

998. ——, **Väderlekskalender.**

Väderlekskalender. Ett bihang till Peder Månssons Bondakonst. Liksom denna har den sin källa i *Columella*, »De re rustica», näml. hans lib. XI, cap. 2.

Hdskr. Cod. Holm. (f. d. *Reval*) i 16:o (orig.-hdskr. fr. 2:a o. 3:e decenn. af 1500-t.).

Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 365—76. Jfr Inledn. s. XXIII f.

999. **Recept mot ögonvärk.**

Hdskr. Texten finns inskrifven å sista (tomma) bladet af ett inkunabelband fr. c. 1481 i Upps. Univ.-bibl. (sign. 33: 184, en gång tillh. Vadstena kl. med sign. *Q. III. 1us*).

Edit. I. Collijn, Ett fornsv. recept mot ögonvärk. Meddel. af I. C—, i Samlaren 27 (1906) s. 107—09. (Text å s. 107.) Äfv. sep. 75 ex.

Jfr *I. Collijn*, Katalog d. Inkunabeln d. k. Univ.-Bibl. zu Uppsala, 1907, s. 159 (N:o 670).

k. Ekonomi och teknologi.

α. Samlingar.

1000. **Sex ekonomiska traktater.**

Om trädplantering, beredning af mjöd, claret och salvieöl, matsedlar från olika land samt om brännvins nytta. Sex ekonomiska traktater från medeltiden.

Hdskr. **A.** Cod. Holm. *F b 3* (ur M. Aschanei saml.): de 5 första styckena här aftryckta eft. text å tre i volymen insatta blad med skrift fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t. — **B.** Cod. Ups. *C 213* (fr. sen. h. 1400-t.): det sista stycket, som är hämtadt härifrån, har i hdskr. rubr. »Jpocras konst huru man skal brenna thät vathneth som förlängher människiona liff».

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 261—80. (= Bil. t. SFS:s årsmöte 1913.)

β. Enskilda stycken.

1001. **Om beredning af mjöd m. m.**

Beredning af mjöd, claret och salvieöl.

Hdskr. Cod. Holm. *F b 3* (ur Aschanei saml.), detta st. fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 267—69. (I Bil. t. SFS:s årsm. 1913.) Jfr N:o 1000.

1002. **Om brännvins nytta.**

»Jpocras konst huru man skal brenna thät vathneth som förlängher människiona liff.»

Hdskr. Cod. Ups. *C 213* (fr. sen. h. 1400-t.).

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 272—75. (I Bil. t. SFS:s årsm. 1913.) Jfr N:o 1000.

1003 (374). Hans Brasks **officiales.**

Förteckning öfver och föreskrifter rörande den vid Linköpings biskopsgård under biskop Brasks tid anställda personalen.

Hdskr. Cod. Linc. *Kh. 54* (gammal sign. *43* fol., Kyl.; fr. 1513—27).

Edit.
a) S. Lagerbring — — — (Ej fullständig.)
b) E. Arnell, Bidrag till bisk. Hans Brasks lefnadsteckning, 1904, Bil. s. 7—37 (däraf 6½ sidor på latin). (Se **B** N:o *1538.*)

Utdr.
a) H. Spegel, Then svenska kyrkio-historien. D. 1, 1708, s. 220.
b) H. Hildebrand — — —

1004. **Matsedlar.**
Matsedlar från olika land.
Hdskr. Cod. Holm. *F b 3* (ur Aschanei saml.), detta st. fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 269—72. (I Bil. t. SFS:s årsm. 1913.) Jfr N:o 1000.

1005 (375). PEDER MÅNSSON, **Bergsmanskonst.**
Anteckningar i bergsvetenskap. Med ett rimmadt förspråk.
Hdskr. Orig. förloradt. Endast två afskr. äro kända. **A.** Cod. Ups. *V 138* (f. d. N:o 252, 4:o; fr. sl. 1500-t.). — **B.** En afskr. i lit. 4:o i K. Bibl. i Sthlm, fr. 1600-t. Bägge öfverensstämma i det hela.
Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 591—654. (Eft. cod. *A.*) Jfr Inledn. s. XXXIV—XXXVIII o. LIII—LVI. — Om edit. af förspråket se N:o 872.

— — —

1006 (378). ——, **Bondakonst.**
Regler för landthushållning, fri bearbetningsöfvers. efter Columella, Palladius, Albertus Magnus, Petrus de Crescentiis m. fl. Utgöres af kap. 1—186 o. 221—255 jämte ett rimmadt förspråk.
Hdskr. Cod. Holm. (f. d. *Reval*), fr. 2:a o. 3:e decenn. af 1500-t. Förf:s orig.-hdskr.
Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 189—364. Jfr Inledn. s. XVIII—XXIII. — Om edit. af förspråket se N:o 872.

Jfr *N. E. H[ammarstedt]*, **Fångst af vildbin [enl. Peder Månsson], i Fataburen 12 (1917), s. 36—38.**

1007. PEDER MÅNSSON, **Glaskonst.**

Glaskonst. Fragment (endast de sju första — onumrerade — kapitlen) af en f. ö. förlorad traktat.

Hdskr. Cod. Holm. (f. d. *Reval*), fr. 2:a o. 3:e decenn. af 1500-t. (De fyra sista bl., som innehöllo forts. på »Glaskonst», voro bortrifna före hdskr:s införlifvande i K. Bibl:s samlingar.)

Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 557—66. Jfr Inledn. s. XXXIII.

1008 (376). ——, **Om klockor.**

Om klockors vikt och proportioner (i 33 punkter). Skr. 1518.

— — —

Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 567—74.

Jfr — — —

1009 (377). ——, **Konstbok.**

Konstbok, inneh. strödda samlingar af tekniska rön. (167 onumr. kap. m. rubriker.)

Hdskr. **A.** Cod. Linc. *J. 8* (f. d. N:o 92, 12:o Benz.), fr. 2:a o. 3:e decenn. af 1500-t. — **B.** Cod. Holm. (f. d. *Reval*), fr. samma tid. Bägge förf:s orig.-hdskr.

Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 379—453 (eft. cod. *A*) o. 453—54 (eft. cod. *B*). Jfr Inledn. s. XXIV f.

— — —

1010. ——, **Om retrakt.**

Om »retrakt» (ɔ: bildframställningar i ett slags pasta e. d.). Fragment, bestående af kap. 55—65 af en eljest förlorad teknisk traktat.

Hdskr. Cod. Linc. *J. 8* (förut N:o 92, 12:o Benz.), fr. 2:a o. 3:e decenn. af 1500-t.

Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 549—56. Jfr Inledn. s. XXXII f.

1011 (379). PEDER MÅNSSON, **Om skinnberedning m. m.**

Om skinnberedning och »sätterverkskonst». Inneh. kap. 20—27 o. 43—53 af en f. ö. förlorad traktat.

Hdskr. **A.** — — — **B.** Cod. Linc. *J. 8*, fr. 2:a o. 3:e decenn. af 1500-t. — **C.** Cod. Holm. (f. d. *Reval*), fr. samma tid.

Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 533—42 (eft. cod. *A*), 542—44 (eft. *B*) o. 544—47 (eft. *C*). Med förf:s bläckteckningar i autotypi. Jfr Inledn. s. XXIX—XXXII.

— — —

»Sätterverk» är benämningen på förfarandet vid tryckning af bilder medelst trätaflor på särskildt beredt tyg, skinn o. d. för åstadkommande af bonader, konterfej (det senare t. ex. vid H. Katherinas skrinläggning i Vadstena klosterkyrka 1489, enligt hvad ett åsyna vittne berättar i »Translatio Katerinæ», hvarom se ofvanst. edit. Inledn. s. xxx ff.) m. fl. nyttiga ting.

1012. ——, **Stenbok.**

Stenbok (*Lapidarium*). Skrifven i Rom 1519. Utgör en öfvers. eft. Camillus Leonardi's »Speculum lapidum» med åtskilliga tillägg af P. Månsson.

Hdskr. Cod. Holm. (f. d. *Reval*), fr. 2:a o. 3:e decenn. af 1500-t.

Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 455—98. Jfr Inledn. s. XXV—XXVII.

1013. ——, **Om ädelstenars bearbetning.**

»Konst grafwa stena.» Om ädelstenars bearbetning (stensnidarkonst). Inneh. kap. 1—44 (forts. saknas) med många bläckteckningar af förf:s hand.

Hdskr. **A.** Cod. Holm. (f. d. *Reval*), fr. 2:a o. 3:e decenn. af 1500-t. (kap. 1—14). — **B.** Cod. Linc. *J. 8* (f. d. N:o 92 Benz.), fr. samma tid (kap. 15—44). Bägge förf:s orig.-hdskr.

Edit. R. Geete, P. Månssons skr. på svenska (SFSS. 43), 1913—15, s. 499—530 (med teckningarna återgifna i autotypi). Jfr Inledn. s. XXVIII f.

1014. **Om trädplantering.**

»Modus plantandi arbores.»

Hdskr. Cod. Holm. *F b 3* (ur Aschanei saml.), detta st. fr. sl. 1400- ell. börj. 1500-t.

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 263—67. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1913.) Jfr N:o 1000.

1015. **Vadstena klosters årsbehof.**

Vadstenakonventens årliga behof af lifsmedel till klosterfolkets bespisning.

Hdskr. Cod. RA. *D 11* (Ant.-ark:s sign. *A 48*), fr. midt. 1400-t.

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 293—94. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1914.) Jfr N:o 1117.

l. Ordsamlingar och glossor.

1016 (380). **Latinskt-svenskt glossarium.**

Hdskr. — — —

Edit. E. Neuman, Lat.-svenskt glossarium eft. cod. Ups. *C 20.* H. 1. Upps. 1918. 8:o. — S. 1—256 (forts.). = SFSS. 45. (= H. 153.)

Utdr. H. Schück — — —

1017. **Latinskt-svenskt glossarium.** (Fragm.)

Fragment af en fsv. bearbetning af Catholicon.

Hdskr. Två sammanhängande 3-spalt. perg.-blad, afskurna i högra margen till 2 à 3 cm. bredd. Sidans dimens. 29,7 × 20 cm. Från förra hälft. af 1400-t. Funnet i Kammarark. och (1915) öfverlämnadt t. K. Bibl. i Sthlm.

Edit. I. Collijn, Samlaren 34 (1913) s. 282—89. Äfv. sep. s. 8—15.

Jfr *I. Collijn*, Redogörelse ... 1914 (se **B** N:o *1222*), s. 63, och K. Bibl:s årsberättelse för 1915, s. 12 f.

1018. **Svenska växtnamn.**

Fries, Th. M., Svenska växtnamn. 1. Under medeltiden. I Arkiv f. botanik, utg. af K. Sv. Vetensk.-akad., 3 (1904) N:o 14. Sth. 1904. 8:o. — 60 s.

»Förtecknar och bestämmer till sin innebörd alla fornsv. växtnamn, delvis efter hittills obeaktade källor» (A. Noreen).

II. Lagar, rätter och stadgar.

2. Landskapslagar.

1019 (389). **Dalelagen.**

Dalelagen, äfven kallad Äldre Västmannalagen.

— — —

Utdr.

a) A. Noreen — — — 2:e Aufl., 1904.

b) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 182—84 (med nysv. öfvers.). — 2:a uppl., 1910, s. 185—86 (m. d:o).

— — —

1020 (390). **Gotlandslagen.**

GotlL. eller Guta lagh.

— — —

Edit. — — —

f) H. Pipping, Guta lag (och Guta saga) jämte ordbok, 1905—07, s. 1—61 (Guta lag) + 96 s. (ordbok) jämte inledn. CXV s. (Se N:o 881.) (Eft. cod. *A* m. var. efter *B*.)

Rec. *W. Golther* i Lit.-blatt f. german. u. roman. Philol. 31 (1910) sp. 188.

Utdr. — — —

γ) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 185—86 (m. nysv. öfvers.). — 2:a uppl. 1910, s. 188—89 (m. d:o).

Jfr *H. Pipping*, Nya Gotländska studier, 1904. (Se **B** N:o *1800*.)

S. Ekelund, Studien üb. eine mitteldeutsche Übers. des altgutnischen Rechtes, 1906. (Se **B** N:o *2397*.)

A. Kock, Belysning av (forndanska och) forngutniska ord, 1918. (Se **B** N:o *1771*.)

1021. **Gotlandslagen** (på Danska).

Guterlov (og Gutersaga) paa dansk ved Lis Jacobsen, 1910, s. 21—113 (Guterlov) o. 125—30 (Ord- og Sagliste) samt Indledn. s. 1—19. (Se N:o 882.)

1022 (391). **Hednalagen.**

Den s. k. hednalagen. (»Om kamp och envige.»)

— — —

Edit.

— — —

e) Fr. Läffler, Om den fsv. hednalagen, 1880, s. 1—2 (eft. edit. *d*), s. 2—3 (eft. edit. *a*) och s. 40—41 (af utg. rekonstruerad forntext m. nysv. öfvers.)

f) E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 6. — 2:a uppl., 1904.

g) O. v. Friesen, Samlaren 23 (1902) s. 110 (eft. Ol. Petris egenhändiga afskr. å bl. 42 v° i cod. Holm. f. d. *Engsö*). Med faksim. af Ol. Petris afskr.

Jfr *Fr. Läffler* — — —

O. v. Friesen, Olavus Petris egenhänd. afskrift af den s. k. Hednalagen i Ängsöcodex af Upplandslagen, i Samlaren 23 (1902) s. 109—12.

E. Estlander, Hednalagen och dess stadgande om tvekamp, 1912. (Se **B** N:o *2399*.)

1023. —— (på Franska).

(Hednalagen, öfvers. af L. Beauchet.)

Edit. L. Beauchet, La loi d'Upland, 1908, s. 284. (Se N:o 1028.)

1024 (392). **Hälsingelagen.**

— — —

Utdr.

a) H. Hjärne — — —

b) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 184—85 (m. nysv. öfvers.). — 2:a uppl., 1910, s. 186—87 (m. d:o).

Utdr. i nysv. öfvers. E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 8.

Jfr *A. Liljenstrand* — — — (Se **B** N:o *1122.*)
O. F. Hultman, Hälsingelagen och Upplandslagens ärfdabalk i cod. Ups. B 49. Språkhist. undersökning 1, 1905. — Ny (utvidgad) uppl. 1908. (Se **B** N:o *1624.*)
E. Lidén, Om några fornsv. lagord o. lagstadganden, 1911. (Se **B** N:o *1777.*)

1024 a. **Hälsingelagen** (Nysv.).
Hälsingelagen tolkad av J. Kjellström. Akad. avh. Upps. 1909. 8:o. — VII, 92 s.

1025. **Smålandslagen** (Nysv.).
A. Bratt, Tolkning af Smålandslagens kristnubalk. I Kyrkohist. årsskr. 6 (1905) s. 149—64.
Inneh. nysv. öfvers. s. 151—64 med en kort inledning s. 149—51.

1026 (394). **Södermannalagen.**

— — —

Edit.

— — —

c) K. H. Karlsson, Södermannalagen efter cod. Havn. Ny kgl. Saml. 4:o. N:o 2237. Sth. 1904. 8:o. — XXIV, (2), 200 s. med 2 fotolit. pl. = SFSS. 37. (= H. 126.) (Eft. cod. *B.*)

— — —

Jfr — — —
L. M. Bååth, Till frågan om en eller tvenne redaktioner af Södermannalagen, 1903. (Se **B** N:o *2393.*)
K. G. Westman, Södermannalagens avfattning, 1904. (Se **B** N:o *2456.*)

1027 (396). **Upplandslagen.**

— — —

Hdskr. — — — **U.** Ett fragm. af 4 perg.-blad (innehållande delar af ärfdabalken) från förra h. 1300-t. Funnet af Is. Collijn (sås. räkenskapsomslag) i Kammararkivet, nu tillhörigt K. Bibl. (Se nedan edit. *h.*)

— — —

Edit. — — —

h) R. Geete, Ett fragment af Upplandslagens ärfdabalk fr. förra hälften af 1300-t., Sth. 1912, 8:o. I

Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 243—59. Med ett faksim. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1912.) (Eft. cod. *U.*)

i) O. F. Hultman, Upplandslagen. Handupplaga. 1: Text. H:fors 1916. 8:o. — VIII, 203 s. (= Skr. utg. av Sv. litt.-sällsk. i Finl. CXXVII.)

Utdr. — — —

δ) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 176—81 (m. nysv. öfvers.). — 2:a uppl., 1910, s. 178—83 (m. d:o).

Utdr. i nysv. öfvers.

α) F. Widmark — — —

β) E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 6—7.

Jfr *Fr. Läffler* — — —

S. Ambrosiani, Uplandslagens Ärfda B. III — ett bidrag till Erik d. heliges historia, 1904. (Se **B** N:o *2083.*)

A. Schagerström, Upplandslagens ordskatt, 1911. (Se **B** N:o *2035.*)

1028. **Upplandslagen** (på Franska).

(Upplandslagen i fransk öfvers.)

La loi d'Upland par L. Beauchet. Paris 1908. 8:o. — XVI, 300, (1) s. (Särtr. ur Nouvelle revue hist. de droit français et étranger 1903—08.)

1029 (398). **Västgötalagen.**

— — —

Edit.

— — —

k) O. v. Friesen, Vår älsta handskrift på fornsvänska. Upps. 1904. 8:o. — 50 + II + (typtab.) (1) s. + 4 bl. faksim. = Skr. utg. af Humanist. vetenskapssamf. i Upps. IX: 3. (Efter det i Norge upptäckta fragm. om två bl. af Ä. VGL. — se edit. *e* — som 1862 öfverlämnades till K. Bibl. i Sthlm.)

Fragmentet sättes af Klemming till slutet af 1200-t. Enligt Munch är det 50—70 år äldre än B 59 (alltså fr. tiden 1215—35). Schlyter och Läffler hålla det för sam-

tidigt med ell. yngre än B 59, äldsta partiet (fr. 1285 ell. senare), medan v. Friesen antager nedskrifningen datera sig fr. förra hälft. ell. midt. af 1200-talet.

Utdr. — — —

5. E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 7—9. — 2:a uppl., 1904. (Eft. cod. *A*.)
6. A. Boldt — — —
7. R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 172—76 (m. nysv. öfvers.). — 2:a uppl., 1910, s. 174—78 (m. d:o).
8. E. Lagus, Sv. vitt. f. skola o. hem 1, 1906, s. 5—6 (delvis m. nysv. öfvers.).
9. Nat. Beckman, Ur vår äldsta bok. Valda historiska texter med anmärkn:ar, 1912. (Se N:o 848 a.)

Jfr — — —

Nat. Beckman, Studier till Västgötalagarnas historia, 1911—16. (Se **B** N:o *2385*.)

——, Sveriges äldsta kristna konungalängd, 1914. (Se **B** N:o *2087*.)

H. J. Ekholm, Vidhemsprästens och johannitmunkens anteckningar i cod. Holm. B 59, 1915. (Se **B** N:o *1738*.)

Emilia Fogelklou, Tusen år tillbaka. Några rättsbestämmelser ang. kvinnan ur vår äldsta landskapslag, 1916. (Se **B** N:o *2404*.)

O. v. Friesen, Vår älsta handskrift på fornsvänska, 1904. (Se här ofvan. äfvensom **B** N:o *1233*.)

A. W. Gadolin, Nam och lösörewæþ i den äldre Vestgötalagen, 1908. (Se **B** N:o *2408*.)

N. Hänninger, Om betydelseförskjutningen hos de verbala *s*-formerna (med exempel ur Ä. VGL.), 1918. (Se **B** N:o *1648*.)

E. Lidén, Ett par fornsvenska bidrag [VGL:s *quiggrind* (*quiþgrind*)], 1914. (Se **B** N:o *1774*.)

A. Lindqvist, Små bidrag till äldre Västgötalagens textkritik, 1908. (Se **B** N:o *1778*.)

L. F. Läffler, Ännu några ord om de hedniska edsformulären i Norden, 1905. (Se **B** N:o *2425*.)

H. Pipping, Växlingen *ørtugh* : *ørtogh* i äldre Västgötalagen, 1910. (Se **B** N:o *1801*.)

——, Äldre Västgötalagens ordskatt, 1913. (Se **B** N:o *2034*.)

R. Pipping, Västgötalagens stadgande om svearna och konungavalet, 1917. (Se **B** N:o *2182*.)

H. Schück, Den äldsta kristna konungalängden i Sverige, 1914. (Se **B** N:o *2197*.)

B. Sjöros, Studier över fornvästgötska lagtexter, 1915. (Se **B** N:o *1806*.)

K. G. Westman, Tolkningar av några ställen i vestgöta- (och östgöta)lagarna, 1903. (Se **B** N:o *1814*.)

1030. **Västgötalagen** (på Engelska).

(Västgötalagen i engelsk öfvers.)

The law of the Westgoths according to the mscrpt of Æskil, lawman of Västergötland, Sweden, 1200 a. d. With an introduction and explanatory notes, done into English by Alfred Bergin. Rock Island, Ill., 1906. 8:o. — 90, (1) s. (s. 2 faksim. af en sida i Ä. VGL.).

Lagtexten upptager s. 27—90. Endast rubriker på fsv., eljest eng. text. Introduction s. 7—26.

Rec. G. Testaud i Nouv. revue historique de droit franc. et étranger 32 (1908) s. 512—15.

1031 (404). **Västmannalagen.**

»Yngre Västmannalagen» (till skillnad från »Äldre VmL.» eller Dalelagen, se N:o 1019).

— — —

Jfr — — —

P. Girgensohn, Om förhållandet mellan de s. k. Västmannalagarna, 1908. (Se **B** N:o *2411*.)

1032 (405). **Östgötalagen.**

— — —

Edit. — — —

l) Östgötalagens 1300-talsfragment [6 st.] utg. jämte inledning af Emil Olson. Lund 1911. 8:o. — (2), CLII, 111 s. (Eft. cod. *C*, *D*, *E*, *H*, *M* o. *N*.) = SFSS. 41. (= H. 139.)

Rec. E. Hellquist i Ark. f. nord. filol. 32 (1915/16) s. 114—17.

Utdr.

a) A. Noreen — — — 2:e Aufl. 1904.

b) R. Steffen, Isl. o. fsv. litt. i urval, 1905, s. 181—82 (m. nysv. öfvers.). — 2:a uppl., 1910, s. 183—84 (m. d:o).

— — —

Jfr — — —

E. Lidén, Om några fornsv. lagord och lagstadganden, 1911. (Se **B** N:o *1777*.)

E. Olson, Östgötalagens ljudlära, 1904. (Se **B** N:o *1695*.)

——, Ändelsevokalernas växling i Östgötalagens textkodex, 1914. (Se **B** N:o *1694*.) Riktad mot F. Sandwalls afhandl. (se nästa titel).

F. Sandwall, Ändelsevokalernas växling i Östgötalagens textkodex, 1913. (Se **B** N:o *1708*.)

K. G. Westman, Tolkningar av några ställen i (vestgöta- och) östgötalagarna, 1903. (Se **B** N:o *1814*.)

---

3. Allmänna landslagar.

1033 (406). **Magnus Erikssons landslag** (1347).

— — —

Utdr. — — —

γ) C. Sprinchorn, Handbok i sv. vitt. 1, 1889, s. 40—41.

δ) E. Hildebrand, Läseb. i sv. litt. 1, 1897, s. 10—11. — 2:a uppl., 1904.

ε) E. Olson, Utdrag ur MELL. med inledning, anmärkningar och glossar. Lund 1909. 8:o. — XXXIII, 180, (1) s. Text: s. 1—118, Glossar: s. 119—80. — 2:a uppl., 1917.

1034 (408). **Kristofers Landslag** (1442).

— — —

Edit. — — —

Utdr. Lands-lagens konungs balk capp. I—VIII. H:fors 1902. 8:o. — 16 s. (den sista hvit).

— — —

1034 a (411). —— (på Finska).

(Kr. LL. i finsk öfvers. fr. 1548.)

Hdskr. Cod. Holm. *B 96*.

Edit. Legisterium Sveciæ Christophorianum a d:no Martino fennice versum. 1. Codex Holm. B 96. (Ed.

E. N. Setälä & M. Nyholm.) = Monumenta lingvæ Fennicæ ed. Societas litterarum Fennicarum II. (Äfven med finsk titel.) H:forsiæ 1905. 8:o. — VI, (I), 189 s. Med 4 blad faksim.

Jfr *J. J. Tengström*, Finland och finska lagöfversättningar, 1864—65. (Se **B** N:o *2448*.)

---

4. Stadslagar.

1035 (414). **Magnus Erikssons Stadslag.**

— — —

Jfr *K. Maurer* — — —
Joh. Skyttes kommentar till stadslagen, 1905. (Se **B** N:o *2440*.)

---

5. Gårdsrätter.

1036 (420). **Magnus Erikssons Gårdsrätt.** (Stadfäst trol. år 1319.)

— — —

Hdskr. Enligt den undersökning af våra gårdsrätter, som lektor Nat. Beckman företagit och hvars hittills vunna resultat han meddelat utg., finnas af MEGR. fem säkra handskrifter, näml. af de i N:o 420 upptagna: **B** (Ups. *B 20*), **H** (Holm. *B 2*), **I** (Linc. pg. 4:o), **K** (Skokl. *142*, pg. 4:o) samt dessutom cod. Holm. f. d. *Kalmar* gymn. (fr. midt. 1400-t.), af samma (uppsvenska) typ som *H*, för hvilken den utfyller en lakun. — Däremot böra **C**, **D**, **E** o. **G** här utgå, enär de innehålla Eriks GR. (af vanlig typ, texttyp Uppsala) och ej Magn. Erikssons. Cod. **F** (Holm. *B 14*) är tvifvelaktig, i det den afviker från alla. Möjligen är den en öfvers. af någon dansk version.

Edit. — — —

1036 a (421). **Dr. Margaretas Gårdsrätt.**

Eriks och Margaretas GR. äro icke två skilda rätter. Det är nog sant att M. uppges såsom utfärdare af en kortare form, utan fl. 23, men å andra sidan finns ett betydande antal handskrifter utan denna flock, hvilka också hänföras till Erik. Det tycks (enl. N. Beckman) vara så, att fl. 23 förekommer endast tillsammans med landslagar och stadslagar af »texttyp Uppsala» samt i ett par i Stockholm använda ex. af något annan typ. Det är skäligen ovisst huruvida detta tillägg beror på särskild lagstiftning eller om det är ett skrifvartillägg. När Erik år 1403 var i (finska) Viborg och stadfäste den text vi ha, så voro Margareta och han samregenter och voro nog ense om saken.

Hdskr. Med Margaretas namn förekommer denna GR. utom i den (i N:o 421) nämnda cod. Holm. *Rål.* N:o *14*, 4:o, äfven i Ups. *B 27* (fr. sen. hälft. 1400-t.), som är en afskrift af Västerås stads ex. af StL.

1036 b (422). **Eriks af Pommern Gårdsrätt.** (Stadfäst 1403.)

— — —

Hdskr. Utom de i N:o 422 uppräknade tillkomma (enl. N. Beckman; se ofvan) följande handskrifter: de under N:o 420 oriktigt uppförda cod. **C, D, E** o. **G,** som ej innehålla MEGR., utan Eriks, samt därtill såsom ny: **K.** Cod. Holm. Lag 16 (fr. 1388; detta st. af yngre hand fr. omkr. år 1400).

Edit. — — —

c) N. Beckman, Studier i outg. fsv. hdskr. (SFSS. 44), 1917, s. 219—20. (Eft. cod. *K.*)

1036 c. **Karl Knutssons Gårdsrätt.**

Detta är ej endast ett namn, som en enstaka handskrift gifvit Eriks o. Margaretas GR. (såsom t. ex. fallet är med cod. Holm. *B 91*). Härom yttrar N. Beckman: »det finnes en annan handskrift, som tillskrifver Karl en GR. Detta är Skokl. 143, 4:o, och denna är märklig nog, ty den uppger sig vara en afskrift af kungens personliga exemplar af landslagen. Nu kunde ju saken vara blott en artighet af en skrifvare, men en närmare granskning af texten har öfvertygat mig, att denna text varit mycket sakkunnigt redigerad. Redaktören har känt både Eriks GR. (troligen i en text, bättre än någon af de till

oss bevarade) och MEGR., och den ändring, som gjorts i fl. 11 (om skuld) är nog en lagstiftares, icke en skrifvares verk. Texten finnes också i »Cod. Vikstad» [= cod. Holm. *Engestr.* saml., fr. 1459], där under Karls landsflykt, 1459, hans namn ersatts med »Margaretas.» [1])

---

6. Gillestadgar och skråordningar.

b. Enskilda gillen.

1037. Fragment af en svensk Gillestadga från senare hälften af 1300-talet.

Hdskr. Två perg.-blad i K. Bibl. (funna bland G. E. Klemmings efterlämnade papper; proveniens okänd) fr. 1300-talets midt ell. sen. hälft.

Edit. R. Geete, Småstycken på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 67—71. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1903.)

c. Enskilda skrån.

1038 (*434). **Hamnskrå.**

Hamnskrå af 1450.

Hdskr. — — — Ingår bl. a. i Schlyters MEStL. N:o 42 o. i hans Kr. LL. N:o 59 m. fl. yngre handskr:er. Utom de nämnda finnes ännu en ung afskrift bevarad, näml. i cod. Ups. *E 133* (Stjerneldska saml.), i 4:o, fr. sen. h. af 1500-t., där en »hampna skrå» upptager bl. 1—4 recto. Den är ännu outgifven.

Edit. Det kan tilläggas, att »Hampneskrå» på 1600-talet trycktes bl. a. på 1650-talet med titeln: »Konungh

---

[1]) Beckman tillägger: »Utom dessa bestämda redaktioner märkes, att vissa handskrifter ha en afvikande red. af fl. 11. Dit hör först och främst Holm. *B 5 b*, som i det hela är afvikande i åtskilligt, samt Ups. *B 7*. Den afvikande red. stämmer med danska handskrifter, t. ex. Holm. *B 71*.»

Carldz hamb-skråå, anno 1460», Sthlm hos Keijser, 4:o, 4 sid. (i 37 §§), med särdeles dålig text, samt (bättre och fullständigare) på 1690-talet, med tit. »Hampnne-skråå» och med »förtalet» dateradt »1400 in die Bartolomæi», därsammastädes hos Wankijf, 4:o, 7 sid. (i 40 §§).

Jfr *Noreen-Grape*, Stjerneldska hdskr:s (E 133) visor (= Skr. utg. av Sv Litt.-sällsk. 7: 9), Upps. 1917, s. 3. (Se N:o 879.)

---

7. Offentliga stadgar och urkunder. (Förordningar, traktater, privilegier o. d.)

a. Samlingar.

1039. Jönköpings stad och dess älsta privilegier, 1910. (Se **B** N:o *2152*.)

1039 a. Norrköpings två äldsta privilegiebrev (fr. resp. 1384 o. 1455).

Hdskr. Orig. i Norrköp. stadsarkiv.

Edit. C. M. Kjellberg i Meddelanden fr. Östergötl:s fornm.- o. museifören. 1916, s. 89—92.

1040. Sigtuna stads privilegier. Sigt. 1914. 8:o. — XV, 104 s. = Källor till Sigtuna stads och Sigtunabygdens historia. (Utg. af Ol. Palme.) 1.

Rec. *H. B*[*ruli*]*n* i (Sv.) Hist. tidskr. 35 (1915) s. 46.

1041. Svenska stadsprivilegier. 1. Upps. 1907. 8:o.

1. Uppsala stads privilegier jämte dit hörande handlingar 1314—1787. Utg. af C. M. Kjellberg. — (2), 232 s.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 27 (1907) s. 121—22.

1042. Synodalstatuter och andra kyrkorättsliga aktstycken från den svenska medeltidskyrkan. Utg. af J. Gummerus.

Ups. 1902. 8:o. — VIII, 98 s. = Skrifter utg. af Kyrkohist. föreningen II: 2.

Inneh. utom synodalstadgar på latin 5 aktstycken på sv. fr. åren 1380, 1425, 1440 o. odat. fr. 1400-t. (Se N:is 1048, 1051—1053 o. 1061.)

b. **Enstaka stadgar o. d. (Kronologiskt.)**

1043 (457). K. Magnus Ladulås' stadga om frigästnings upphörande, edsörebrott m. m. Alsnö 1285.

— — —

Om dateringen af denna stadga se *R. Kjellén* — — — *Sv. Tunberg*, Alsnö stadga. Några kritiska synpunkter, i (Sv.) Hist. tidskr. 31 (1911) s. 229—37.

1044. K. Birger Magnussons kyrkliga frihetsbref. (Lat.) Strängn. 1305.

Hdskr. Orig. å perg. i (Sv.) Riksark.

Edit. Sv. Dipl. Vol. 2: N:o 1420. Sth. 1837.

Jfr *K. G. Westman*, Kung Birger Magnussons stora kyrkliga frihetsbref [1305], i (Sv.) Hist. tidskr. 24 (1904) s. 255—68.

1045 (468). Stadga om frälsejord och utgärdesbönder, gjord i Jönköping 1352 (Hadorph orätt 1360).

— — —

Jfr *K. H. Karlsson*, Jönköpings stadga af år 1352, i (Sv.) Hist. tidskr. 27 (1907) s. 167—69.

1046 (479). K. Håkan Magnussons bref om en allmän afgift (»Vårfrupänningen») till Vadstena klosters uppbyggande. Ups. 1361.

— — —

Edit. — — —

c) R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 129—31 (tr. 1906).

1047. K. Albrekts bekräftelsebref på Vårfrupänningen till Vadstena kloster. Öknö 1374.

Hdskr. Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.).

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 131—32 (tr. 1906).

1048 (490). K. Albrekts och Riksens råds stadga. Telge 1380.
Hdskr. A. Den af Hadorph använda hdskr., som numera är okänd. (Gick troligen förlorad vid slottsbranden 1697.) — B. Afskrift i cod. Ups. *B 48* (fr. sen. h. 1400-t.), afsedd för publikation inom Skara stift o. innehållande tillägg af biskop Nils i Skara.
Edit. J. Gummerus, Synodalstatuter o. andra kyrkorättsliga aktstycken, 1902, s. 25—27. (Se N:o 1042.)

1048 a. K. Albrekts privilegiebrev för Norrköping. 1384.
Hdskr. Orig. i Norrköp. stadsarkiv.
Edit. C. M. Kjellberg, Norrköpings två äldsta privil.-brev, 1916. (Se N:o 1039 a.)

1049 (498). Utkastet till Kalmarunionen. 1397.
— — —
Edit. — — —
e) Norges gamle Love. R. II. Bd 1, N:o 22 (s. 31—39). Kri:a 1904. St. 8:o.

1050 (499). K. Eriks af Pommern hyllningsbref. Kalmar 1397.
— — —
Edit. — — —
c) Norges gamle Love. R. II. Bd 1, N:o 21 (s. 28—31). Kri:a 1904. St. 8:o.

1051. Ärkebiskop Jöns Håkanssons stadga för Jämtland. Brunflo 1425.
Hdskr. Vidim. å perg. i en handl. af 1440 (se N:o 1061) i Sv. Riksark.
Edit. J. Gummerus, Synodalstatuter o. andra kyrkorättsl. aktstycken fr. den sv. medelt.-kyrkan, 1902, s. 41—44. (Se N:o 1042.)

1052. Ärkebiskop Jöns Håkanssons stadga för kyrkan i Helsingland. Tuna 1425.
Hdskr. Orig. okändt. Afskr. i Riksreg. 1523—29 (Riksark.).
Edit. J. Gummerus, Synodalstatuter . . ., 1902 (se föreg. art.), s. 37—41.

1053. Ärkebiskop Jöns Håkanssons stadga om prästrättigheterna i Helsingland. Tuna 1425.
Hdskr. Orig. okändt. Afskr. i Riksreg. 1523—29. (Riksark.)
Edit. J. Gummerus, Synodalstatuter . . ., 1902 (se föreg. art.), s. 35—37.

1054. K. Eriks af Pommern bref om kungstomten invid Vadstena kloster. Köpenh. 1428.
Hdskr. **A.** Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.). — **B.** Cod. Riksark. *D 11* (f. d. Ant.-ark:s *A 48*, fr. samma tid).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 226—27. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1911.) (Eft. cod. *A.*)

1055. Drottning Filippas bref om samma tomt. Haraldsborg 1428.
Hdskr. Desamma som i föreg. n:r.
Edit. R. Geete, Småst. . . . (se föreg.) s. 227—28. (Eft. cod. *A.*)

1056. Svenska rikets råds bref till Norge med uppräknande af klagopunkterna mot k. Erik. Stockh. 1434.
Hdskr. Afskr. i Vadstena kopieb. *A 26*, i Sv. Riksark.
Edit. Dipl. Norveg. 5: 2, N:o 647. Kri:a 1861.
Utdr. (första klagopunkten). A. Lindblom, Akter rör. ärkebiskopsvalet i Upps. 1432 . . ., 1903, s. 131 not 1.

1057 (518). Förslag till Kalmarunionens förnyande, framställdt af de tre Nordiska rikenas rådsförsamlingar. Kalmar 1436.
Hdskr. — — —
Edit. — — —
c) Norges gamle Love. R. II. Bd 1, N:o 88 (s. 166—72). Kri:a 1904. St. 8:o.

Jfr *Kr. Erslev*, Forslaget til en ny Unionsakt fra Erik af Pommerns sidste Aar og dets Ophavsmand, 1900—02. (Se **B** N:o *2116*.)

1058 (521). Riksens råds privilegiebref för Stockholms stad. Stockh. 1436.
Hdskr. Orig. å perg. i Sths Rådhusarkiv. Faksim. (ej transskript.) i »Stockholm, utg. af Sthlms Stadsfullmäktige gen. E. W. Dahlgren», D. 1, pl. 3 (sid. 80/81). Sth. 1897. 8:o.
Edit. — — —

1059 (524). Riksrådets, prelaters o. ridderskapets stadga »om högmälis ogerningar» (ɔ: tidelag, mord o. dråp). Sth. 1439.
Hdskr. — — — **M.** Cod. Holm. *B 5 b* (yngre hand, fr. omkr. 1435).
Edit.
a) J. Hadorph — — —
b) N. Beckman, Studier i outgivna fornsv. handskrifter (SFSS. 44), 1917, s. 52—53. (Eft. cod. *M.*)

1060. Ärkebiskopens, biskopars och Riksens råds bekräftelsebref å Vadstena klosters privilegier. Arboga 1440.
Hdskr. Orig. å perg. med rikssigillet i Sv. Riksark.
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 283—85. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1914.)

1061. Ärkebiskop Nils Ragvaldssons stadga för Jämtland. Rödhene 1440.
Hdskr. Orig. å perg. i Riksark.
Edit. J. Gummerus, Synodalstatuter o. andra kyrkorättsl. aktstycken fr. d. sv. medelt.-kyrkan, 1902, s. 45—46. (Se N:o 1042.)

1062. Förnyad förbundstraktat mellan Sverige och Norge under förbehåll af resp. riksråders ratifikation. Kalmar 1441.
Hdskr. Orig. förloradt (förmodligen vid slottsbranden 1697).
Edit.
a) J. Hadorph, Bih. t. Rimkr., 1676, s. 143—45. (Trol. eft. orig.)
b) O. S. Rydberg, Sv. traktater 3, 1891—95, s. 189—90.

c) Norges gamle Love. R. II. Bd 1, N:o 100 (s. 200 —02). Kri:a 1904. St. 8:o. (Eft. ed. *b*.)

1063. K. Kristofers privilegier för Vadstena kloster. Vadst. 1442.
Hdskr. Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 175—82. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1908.)

1064. K. Kristofers bekräftelsebref på »vårfrupänningen» till Vadstena kloster. Vadst. 1442.
Hdskr. Cod. *A 23* i Riksark. (fr. midt. o. sen. hälft. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 132—34. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1906.)

1065. K. Kristofers skyddsbref för Vadstena kloster. Vadst. 1442.
Hdskr. Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 183—84. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1908.)

1066. K. Kristofers skyddsbref och uppdrag för biskop Nils i Linköping att inom Vadstena kloster företräda konungen. Vadst. 1442.
Hdskr. Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 185—87. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1908.)

1067. K. Kristofers konfirmation å Vadstena klosters privilegier. Stockh. 1444.
Hdskr. Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 187—89. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1908.)

1068 (536). K. Karl Knutssons stadgar ell. artiklar om rymning undan konungs baner, nidingsverk, dråp m. m. (ɔ: en kortfattad gårdsrätt). 1448.
Hdskr. Orig. nu förloradt. — — — Viktig medelt.-hdskr. cod. Ups. *B 5* (fr. sl. 1400-t.). Yngre goda

hdskr. äro Schlyt. Kr. LL. N:o 56 o. 70. (Enl. meddel. af prof. Nat. Beckman.)
Edit. — — —

1069. K. Karl Knutssons bekräftelsebref på »vårfrupänningen» till Vadstena kloster. Vadst. 1450.
Hdskr. **A.** Vidim. å perg. fr. 1451 i Riksark. (där ytterligare en likalydande vidim. afskr. å perg. fr. 1453 förvaras). — **B.** Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.). — **C.** Cod. *A 23* (fr. samma tid o. senare) i Riksark.
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 134—37. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1906.) (Eft. cod. *A.*)

1070. Biskop Nils' i Linköping stadga om åtgärder i afs. på Vadstena klosters nybyggnader vid inhägnaden. Vadst. 1450.
Hdskr. **A.** Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.). — **B.** Cod. Riksark. *D 11* (f. d. *A 48*, fr. samma tid). — **C.** Cod. Ups. *C 74* (fr. samma tid o. senare).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 232—34. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1911.) (Eft. cod. *A.*)

1071. K. Karl Knutssons bref till Vadstena kloster med förbud mot bebyggande af tomter i klostrets omedelbara närhet. Vadst. 1451.
Hdskr. **A.** Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.). — **B.** Cod. Riksark. *D 11* (f. d. *A 48*, fr. samma tid).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 230—32. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1911.) (Eft. cod. *A.*)

1072. K. Karl Knutssons dombref rör. arfvet efter herr Erik Turesson. Skara 1451.
Hdskr. Langebeks afskr. 1754 i Dan. Rigsarkivet (efter orig., då tillhör. en hr Culman i Norrköping).
Edit. K. H. Karlsson, Arfstvisten emellan E. E:son Gyllenstjerna o. T. T:son Bjelke, 1908, s. 87—88. (Se N:o 971.)

1072 a. K. Karl Knutssons stadfästelsebref å Norrköp:s stads privilegier. 1455.
Hdskr. Orig. i Norrköp:s stadsarkiv.

Edit. C. M. Kjellberg, Norrköpings två äldsta privil.-brev, 1916. (Se N:o 1039 a.)

1073. K. Kristiern I:s stadfästelse å Vadstena klosters privilegier. Vadst. 1458.
Hdskr. Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 285—89. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1914.)

1074. K. Kristierns bekräftelsebref på »vårfrupänningen» till Vadstena kloster. Vadst. 1461.
Hdskr. Cod. *A 23* (fr. midt. o. sen. hälft. 1400-t.) i Riksark.
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 141—44. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1906.)

1075. Rikets råds dombref rör. arfvet efter herr Erik Turesson. Vadst. 1461. (Jfr N:o 1072.)
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Arfstvisten emellan E. E:son Gyllenstjerna o. T. T:son Bjelke, 1908, s. 92—96. (Se N:o 971.)

1076. K. Kristierns förklaring rör. herr Erik E:sons arfstvist med herr Ture T:son, till dess konungen med sitt råd finge tillfälle att därom döma. Sth. 1461.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Arfstvisten . . . (se föreg.), 1908, s. 96—98.

1077. Rikets råds dombref rör. uppskof med afdömandet af arfstvisten mellan herr Erik Eriksson och herr Ture Turesson m. m. Sth. 1472.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Arfstvisten . . . (se föreg.), 1908, s. 98—101.

1078. Rikets råds dombref i arfstvisten mellan herr Erik Eriksson och herr Ture Turesson. Kalmar 1473.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Arfstvisten . . . (se föreg.), 1908, s. 101—04.

1079. **Rikets råds dombref med förklaring att herr Erik Eriksson och herr Ture Turesson ej skulle lida något intrång i fråga om eganderätt till Räfvelsta, till dess rådet finge tillfälle döma i deras tvistemål. Kalmar 1474.**
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Arfstvisten . . . (se föreg.), 1908, s. 104—08.

1080, 1081 vacant.

---

8. Diverse stadgar.

1082 (592). Stadga för klockare i Upsala. (Uppges vara fr. Magnus Ladulås' tid.)
Hdskr. **A.** Cod. Ups. *B 13* (fr. sen. h. 1400-t.). — **B.** Cod. Ups. (*Celses* saml. N:o 14, 4:o) fr. sl. 1400-t.
Edit. H. Reuterdahl — — — (Eft. cod. *B.*)

1083 (593). Stadga för klockare i Åbo kyrka (»Åbo klockarelag»).
Hdskr. — — —
Edit.
a) H. Reuterdahl — — — (Hdskr:en, cod. Holm. *A 57*, som här kallas »Codex Cederhielmianus», är ej fullständigt publicerad af R.)
b) R. Geete, Åbo klockarelag, i Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 55—66; här fullständig. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1903.)

1084. Handling rörande Vadstena klosters fridlysta område.
Hdskr. Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. o. sen. h. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 223. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1911; se N:o 1118.)

1085. Linköpingsbiskopen Nils' stadga för Vadstena klosters ekonomi af år 1443. Med förnyad konfirmation af 1448.
Hdskr. **A.** Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. o. sen h. 1400-t.). — **B.** Cod. Ups. *C 74* (fr. samma tid). Dennas text,

ursprungl. ordagrannt stämmande med C 46, har senare blifvit bragt till öfverensstämmelse med ordalydelsen i red. af 1451 (se N:o 1092) eller har möjligen varit koncept till denna.

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 153—72; konfirmationen af 1448 s. 167—68. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1907.) — (Eft. cod. *A*.)

1086. Generalkonfessorn Johannes Borquardis förmaning till nunnorna i Vadstena kloster. Vadst. 1444.

Hdskr. Cod. Ups. *C 50* (fr. midt. o. sen. h. 1400-t.).

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 209—12. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1910.)

1087. Abbedissan Bengtas stadga för Vadstena nunnekonvent fr. tiden 1444—47.

Hdskr. Cod. Ups. *C 50* (fr. midt. o. sen. h. 1400-t.).

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 213—17. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1910.)

1088. Biskop Nils' i Linköping bref med förbud mot intrång i Vadstena klosters rättigheter. Vadst. 1445.

Hdskr. **A.** Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. o. sen. h. 1400-t.). — **B.** Cod. RA. *D 11* (f. d. *A 48*, fr. samma tid).

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 234—36. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1911.) — (Eft. cod. *A*.)

1089. Biskop Nils' visitationsstadga för Vadstena kloster af jan. 1448 med bekräftelse af brödrakonventets stadga för abbedissan Ingeborg Gertsdotter.

Hdskr. **A.** Cod. Ups. *C 74* (fr. midt. 1400-t.). — **B.** Cod. Ups. *C 46* (fr. samma tid), defekt i början.

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 191—205. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1909.) — (Eft. cod. *A*.)

1090. Ordning vid val af confessor generalis i Vadstena kloster (fr. midt. 1400-t.).

Hdskr. Cod. Ups. *C 74* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 107—24. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1905.)

1091. Ordning vid abbedisseval i Vadstena kloster (fr. midt. 1400-t.).
Hdskr. Cod. Ups. *C 74* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 73—105. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1904.)

1091 a. Biskop Nils' i Linköp. stadga om åtgärder i afs. på Vadstena klosters nybyggnader. Vadst. 1450. Se N:o 1070.

1092 (*597). Biskop Nils' stadga för Vadstena klosters syssloman, gårdsmästare m. fl. 1451. (Utgör en yngre red. af stadgan af 1443; se N:o 1085.)
Hdskr. Cod. Havn. Kgl. Bibl. (Thott N:o 600, fr. 1461).
Edit.
a) J. E. Rietz — — —
b) G. E. Klemming — — —

Denna red. utgör ett utdrag ur och bearbetning af klosterregeln af 1451 (se N:o 275) eller dess föregångare och är stadfäst af bisk. Nils 1452. (Resten af sista stycket i N:o 597 utgår under hänvisning till N:o 1085.)

III. Handlingar. (Diplom, bref, testamenten o. d.)

1. Samlingar. (Diplomatarier, registraturer, kopieböcker, brefsamlingar o. d.)

a. Allmänt.

1093 (598). Diplomatarium Svecanum. — Svenskt diplomatarium, utg. af J. G. Liljegren, Vol. 1—2 (åren 817—1310): Ort-, person- o. sakregister, utarb. af K. H. Karlsson (afslutadt af L. M. Bååth). Sth. 1910. 4:o. — (3), 157 s.

1093 a —— utg. af Riksarkivet genom Sven Tunberg. Bd 6: 2 (åren 1351—1352: juni). Sth. 1916. 4:o. — S. 265—360. (Inneh. N:o 4664—4821.)

Rec. Y. *Brilioth* i Kyrkoh. årsskr. 18 (1917): Anm. o. gr. s. 30—34.

1094 (599). Svenskt Diplomatarium [Ny följd] fr. o. med år 1401. Utg. af Riksarkivet. D. 4. Suppl. till åren 1401—1420, utg. genom K. H. Karlsson, H. 1—2*. Sth. 1903, 04. 4:o. — 240 s. (ej fortsatt). — Inneh. suppl. till år 1401—1407: mars.

1095. Akter rörande ärkebiskopsvalet i Uppsala 1432 samt striden därom mellan k. Erik och svenska kyrkan, utg. af Algot Lindblom. Upps. 1903. 8:o. — XVI, 150 s. = Skr. utg. af Kyrkohist. föreningen IV: 2.

Däribland sju aktstycken på svenska, här införda på resp. år.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 24 (1904) s. 80.

1096. Sankta Annas prebenda i Skara. Historik och handlingar. Utg. af Nat. Beckman. I Västerg:s fornm.-fören:s tidskr. Bd 3: h. 7/8 (1915) s. 142—57.

Inneh. 15 handl. på svenska fr. åren 1370—84. Här införda på resp. år.

1097. Anteckningar förda (1457—59) af diakonen i Vadstena kloster Ricardus Benedicti rör. klostrets utgifter för en altartafla beställd hos konstnären Hans Hesse i Lübeck.

Hdskr. Orig. på pp. i Upps. univ.-bibl.

Edit. H. Cornell, Konsthist. sällskapets publikation 1916, s. 34—37. (Jfr **B** N:o *2104*.)

1098 (601). Bidrag till Skandinaviens historia ur utländska arkiver saml. o. utg. af C. G. Styffe. D. 1—5. Sth. 1859—84. 8:o.

— — —

Rec. — — —

Jfr *Th. Hjelmqvist*, Rättelser o. förkl. t. fsv. texter, 1913, s. 37—40. (Se **B** N:o *1752*.)

1099. Bref rörande några af biskop Hans Brasks jordegendomar.

Hdskr. »Brasks kopiebok», Cod. Linc. (ny sign.) *Kh. 53*.

Edit. E. Arnell, Bidrag till bisk. Hans Brasks lefnadsteckning, 1904, Bil. s. 40—45.

Inneh. 6 bref på sv. från åren 1513 (2 st.), 1515 (2) o. 1520 (2). (Se **B** N:o *1538*.) Här införda på resp. år.

1100 (609). Eriks af Pommern skattebok (jordebok) för 1413.

— — —

Edit. — — —

Jfr *S. T[unber]g* i (Sv.) Hist. tidskr. 36 (1916) s. 117.

1101. Handlingar, dombref m. m. (8 st.) hörande till arfstvisten mellan Erik Eriksson (Gyllenstjerna) och Ture Turesson (Bjelke) 1451—80, efter pp.-hdskr:er i Sv. Riksark., utg. af K. H. Karlsson, Sth. 1908, s. 85—111. (Se N:o 971.)

1102 vacant.

1103. Norges gamle Love. Række II (1388—1604). Ifølge offentlig Foranstaltning udg. ved Absalon Taranger. Bd 1: 1—3; 2: 1. Chr:ia 19(04—)12—14. St. 8:o. Inneh. Bd 1: 1—2 (tr. 1904—12) utgör Tekst: 1388—1447, XXXVI, (2), 726 s. — 1: 3 (1912): Registre ved O. A. Johnsen. 6, CCLXXXVIII s. — Bd 2: 1 (1914) utgör Tekst: Statens Lovgivn. 1448—82. 311 s.

Innehåller äfven en mängd urkunder på svenska, Række I (5 band) däremot utgör en samling af rent norska lagar.

1104. Vadstenabrodern Peder Månssons bref på svenska från Rom till Vadstena kloster åren 1508—19. Efter orig. i Sv. Riksarkivet och Uppsala Univ.-bibliotek utg. af R. Geete. Sth. 1915. 8:o. = Småstycken på forn svenska 2:a ser., 1900—16, s. 297—348. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1915.)

Utgöra 9 bref efter orig. å pp., dels i Riksark. (N:is 1—5 o. 9), dels i Upps. (N:is 6—8). Här införda å resp. år.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 35 (1915) s. 115.
Kyrkohist. årsskr. 16 (1915) s. 385.

Jfr *H. Schück*, Peder Månssons bref [med anl. af ofvannämnda edition], i Post- o. Inr.-tidn. 1915: N:o 127 A (5 juni). — 2½ helspalt.

1105 (625). Peder Månssons bref från Rom till Vadstena kloster (3 st.) af år 1515, 1516 o. 1518.

Hdskr. — — —

Edit.

a) (U. v. Troil) Skrifter — — —

b) R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 320—33. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1915.)

1106 (*633). Vestgötalagmannen Ture Jönssons bref om uppresningen emot k. Kristiern II i sydvestra delen af riket 1521. 13 handlingar på svenska.

Hdskr. Koncept dels i Sv. Riksark. (N:is 1—6), dels i Danska Rigsark. (N:is 7—13).

Edit. C. G. S[medberg] i Västerg:s fornm.-fören:s tidskr. Bd 2: h. 1 (1901) s. 8—24: »Äldre handlingar ang. Västergötland.»

1107. Urkunder från perioden 1351—1400 [belysande pantsättning af jord], utg. af A. W. Gadolin. Bil. till *A. W. Gadolin*, Pantsättning af jord enl. medeltida svensk landsrätt, 1909. (Se **B** N:o *2409*.)

Af de här aftryckta urkunderna, tillsammans 49 st. (alla efter orig. å perg. i Sv. Riksark.), äro 32 på svenska, de öfriga på latin. De förra redovisas i afd. III: 2 under resp. år.

b. **Angående särskilda landsdelar och orter.**

Finland.

1108. Akter och undersökningar rörande Finlands historia intill år 1401. Utg. af Ad. Neovius. H:fors 1912. 8:o. — VI, 334 s. = Historiall. arkisto 23 (1912) 1: 3.

Afser att komplettera Hausen, Finl:s medelt.-urkunder, 1910 (se följ.).

Jfr *P. O. v. Törne* i (Sv.) Hist. tidskr. 33 (1913) s. 104.

1109. Finlands medeltidsurkunder, samlade och i tryck utgifna af Finlands Statsarkiv genom Reinh. Hausen. Bd 1—2. H:fors 1910—15. 4:o. — Bd 1: (4), 594 s. — 2: (2), 594 s.

Bd 1: Till 1400. — 2: 1401—1430.

***Rec.* [*E. Hildebrand*] i (Sv.) Hist. tidskr. 31 (1911): Öfv. o. gr. s. 87—88.**

1110. Finland i Stockholms stads medeltida »tänkeböcker». Af Reinh. Hausen. I Skrifter utg. af Sv. litt.-sällsk. i Finland CXII: Förhandl:ar o. uppsatser 26 (1912) s. 95—108. H:fors 1913. 8:o.

Jönköping.

1111. Jönköpings stads tänkebok från 1456—1548, utg. af C. M. Kjellberg. Jönköp. 1910—15. 8:o. — 164 s. Bil. t. Meddelanden fr. Norra Smålands fornm.-fören. H. 2—4.

Början (s. 1—48) af tänkeboken utgafs först af Ax. Ramm sås. Bil. t. nämnda Meddel. h. 1 (1907), men makulerades och omtrycktes af Kjellberg i samma Meddel:s h. 4 (1915), sedan han slutfört

fortsättningen. Publikationen föreligger alltså numera färdig i Kjellbergs edition.

Hdskr. Orig. i Jönköpings Rådhusarkiv, 101 bl. fol.

Kalmar.

1112. Kalmar stads tänkebok från 1400-talet.

Hdskr. Cod. Ups. *E 211*, perg.

Edit. Outgifven.

Utdr. N. Beckman, Studier i outgivna fornsvenska handskrifter (SFSS. 44), 1917, s. 237—40. (Inneh. utdr. fr. år 1409—37 o. 1474.)

Sigtuna.

1113. Källor till Sigtuna stads och Sigtunabygdens historia. (Utg. af Ol. Palme.) 1. Sigtuna stads privilegier. Sigt. 1914. 8:o. — XV, 104 s.

Rec. *H. B[ruli]n*, (Sv.) **Hist. tidskr. 35 (1915) s. 46.**

Stockholm.

1114. Stockholms stadsböcker från äldre tid. Utg. af Samf. f. utg. af hdskr. rör. Skand:s hist. Ser. I: 1—2; Ser. II: 1; Ser. III: 2. Sth. 1876—1917. 8:o.

Ser. I. Jordeböcker. D. 1: Sths stads jordebok 1420—74. Sth. 1876. D. 2: D:o d:o 1474—98. Sth. 1889, 1914. (Se N:o 1115.)

Ser. II. Tänkeböcker. D. 1: Sths stads tänkeböcker 1474—1483 samt burspråk. Sth. 1917. (Se N:o 1115 b.)

Ser. III. Räkenskaper. D. 2: Sths stads skottebok 1501—10. Sth. 1889, 1915. (Se N:o 1115 a.)

Jfr *S. Clason*, **Stockholms återfunna stadsböcker fr. medelt., 1903. (Se B N:o** *1199.*)

1115 (*656). Stockholms stads jordebok 1420—1498. Utg. genom H. Hildebrand. D. 1—2. Sth. 1876, 1889, 1914. 8:o. — D. 1 (1420—74), 1876. (6), 458 s. D. 2 (1474—98), 1889, 1914. (4), 322 s. — D. 2: 2, omfattande 1495—98, utg. genom L. M. Bååth, som äfven skrifvit företalet. = Stockholms stadsböcker från äldre tid. Utg.

af Samf. f. utg. af hdskr. rör. Skand:s hist. Ser. I. Jordeböcker. (Se N:o 1114.)
Hdskr. — — —

1115 a (*657). Stockholms stads skottebok 1501—1510. Utg. genom H. Hildebrand. Sth. 1889, 1915. 8:o. — (4), 360 s.
= Stockholms stadsböcker från äldre tid. Utg. af Samf.... (se föreg.). Ser. III. Räkenskaper. D. 2. (Se N:o 1114.)
Hdskr. — — —

1115 b. Stockholms stads tänkeböcker 1474—1483 samt burspråk. Utg. ... med understöd af samfundet Sankt Erik genom E. Hildebrand. D. 1. Sth. 1917. 8:o. — XIV, (1), 573 s. = Stockholms stadsböcker från äldre tid. Utg. af Samf.... (se föreg.). Ser. II. Tänkeböcker. (Se N:o 1114.)
Hdskr. i Sths Rådhusarkiv.
Stockholms tänkeböcker fr. medeltiden, märkta med bokst. *A—M* + 3 osignerade, utgöra numera 11 vol., sedan 4 gått förlorade. De bevarade (litt. *C—I*, *L* o. 3 osign.) omfatta åren 1474—99, 1504—07 o. 1511—20. De saknade vol. (*A*, *B*, *K* o. *M*) ha innehållit tiden fr. midten af 1460-talet t. o. m. 1473 samt åren 1500—03 o. 1508—10.

Vadstena kloster.

1116. Handlingar på svenska rör. »Vårfrupänningen» till Vadstena klosters byggnad och underhåll. Efter gamla hdskr. utg. af R. Geete. Sth. 1906. 8:o. = Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 125—52. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1906.)
Inneh. åtta urkunder efter hdskr. i Riksark. o. Upps. UB. (se de särsk. numren), näml. 1. H. Birgittas uppenbar. om »vårfrupänningens» utgörande (Revel. extrav. cap. 32). — 2. Om »vårfrupänningen». — 3. K. Håkans bekräftelsebref 1361. — 4. K. Albrekts d:o 1374. — 5. K. Kristofers d:o 1442. — 6. K. Karl Knutssons d:o 1450. — 7. Vadstenakonventens skrifvelse 1458. — 8. K. Kristiern I:s bekräftelsebref 1461.

1117. Fyra handlingar rör. Vadstena klosters privilegier (1440 o. 1458), abbedissans årliga redovisning och klosterfolkets

tarf af kost och föda. Efter gamla hdskr. utg. af R. Geete. Sth. 1914. 8:o. = Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 281—95. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1914.)
Hdskr. N:o 1 efter orig. å perg. i Riksark., N:o 2 eft. cod. Ups. *C 46*, N:o 3 o. 4 eft. cod. Riksark. *D 11*. (Se de särsk. art.)

1118. Nio handlingar rör. Vadstena klosters fridlysta område, dess inhägnad, tomter och byggnad samt frihet från intrång. Efter gamla hdskr. utg. af R. Geete. Sth. 1911. 8:o. = Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 221—42. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1911.)
Hdskr. Konventens beslut 1390 att ej afhända klostret några tomter (N:o 2) är aftryckt efter cod. Riksark. *D 11*, de öfriga åtta efter cod. Ups. *C 46*. (Handlingarna återfinnas på resp. år.)

1119. Privilegie- och skyddsbref för Vadstena kloster, utfärdade af k. Kristofer åren 1442 (3 st.) o. 1444 (1 st.). Efter en Upsala-hdskr. utg. af R. Geete. Sth. 1908. 8:o. = Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 173—90. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1908.)
Hdskr. Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.). — (Se de särskilda stadgarna på sina resp. år.)

1120. Tvänne stadgar rör. förbättrad observans inom Vadstena kloster, utfärdade af Johannes Borquardi (1444) och Bengta Gunnarsdotter (1444—47). Efter en Upsala-hdskr. utg. af R. Geete. Sth. 1910. 8:o. = Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 207—17. (Bil. t. SFS:s årsmöte 1910.)
Hdskr. Cod. Ups. *C 50* (fr. midt. o. sen. h. 1400-t.).

2. Enstaka aktstycken. (Kronologiskt.)[1]

1121. Niclis Erlendsons pantbref å sina egendomar och kvarnar för 29 lödiga mark till Knut Assarsson (»Knut Kaja»). Nydal 1356.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksarkivet.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättning af jord enl. medelt. sv. landsrätt, 1909, s. 266 (N:o 10). Jfr N:o 1107.

1122. Niclis Birnas pantbref å gods i Vidbo s:n till Philipus Bonde för förskjutna 100 mark pänningar. U. o. 1364.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättning af jord . . ., 1909, s. 269 (N:o 16).

1123. Gotskalk Wikmansson afstår från eganderätten till 5 örtugland jord i Köpedal, Säby s:n, som pantförskrifvits till Lauris Ingebjörnsson. U. o. 1366.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 270 (N:o 18).

1124. Kaniken i Upsala Lafrins Niclisson pantsätter för gäld sin gård i Danmarks s:n och 13 örtog land jord i Husby-Sjutolft till Olof Diäkn. U. o. 1366.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 270—71 (N:o 19).

1125. Ragnvald i Hanaval jämte tolfmannanämnd verkställer konungsdom medelst utmätning hos en viss Benedikt i Åby för skuld till Laurens Ingebjörnsson. Tjurbo häradsting 1366.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 271.

---

[1]) Här må för beaktande hänvisas till noten å sid. 225 i hufvudskriften fr. 1903.

1126. Haquon Jonsson, byaman i Söderköping, pantförskrifver till Peter Tomasson åtta örtog land i Stensäter för en skuld på åtta mark pgr. U. o. 1367.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 271—72.

1127. Häradshöfd. i Tjust Lafrens Vyelmsson betygar å herr Magnus Gislessons vägnar, att Björn i Glo pantsatt till herr Bo Jonsson, Östgöta lagman, gods i Glo med alla tillagor för 83 mk nya pgr. U. o. 1368.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 272.

1128. Häradshöfd. Holmb i Norrbo hundare betygar, att Magnus Petersson af Frövi till ärlig man Laurens Ingebjörnsson för gäld af 8 skepp:d koppar eller 8 läster korn pantsatt sitt gods Frövi med alla tillagor. U. o. 1368.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 272—73.

1129. Sven Jonsson förpantar sitt gods i Virkesjö till Magnus Lennasson o. Peter Goke för gäld å tio gilla mark. U. o. 1368.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 273.

1130. Hintza van Ranten o. hans husfru pantförskrifva till ärlig man Bo Jonsson sitt gods Klingesboda i Skedvi s:n för en skuld å 20 skepp:d koppar. Sth. 1370.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 273—74.

1131. Gudmund Grens salubref å Västorp till Skarakaniken Beno Henrici Korp. Skara 1370.
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. från 1392 i Skara. (Jfr Riksark:s pgbr. 954.)

Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 149.

1132. Leek Offradsson, ridd., pantförskrifver till herr Erik Ketilsson, Sveriges marsk, alla sina ärfda jordagods i Vgl. för 200 löd. mk silfver. Sth. 1371.

Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.

Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 274.

1133. Henrik Morin, fogde i Nyköping, tilldömer Laurens Ingebjörnsson 4 örtugland jord i Aby, Sala s:n, med hus o. tillagor för försträckta 40 marker pgr till Bändich i Åbo. Arosiæ 1371.

Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.

Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 275.

1134. Ridd. Jonis Hiärne erkänner sig hafva pantsatt till abboten o. konventet i Nydala allt sitt gods i Västra h:d o. Njudung för tre goda och gilla oxar samt 15 marker pgr efter gamla räkningen. U. o. 1372.

Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.

Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 275.

1135. Nils Martinssons skuldebref till kaniken i Skara Beno Korp. Skara 1372.

Hdskr. Vidim. afskr. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 1050.)

Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 149—50.

1136. Nils Martinssons fullmakt för Gisle Assursson att på ting hembjuda hans gård Gerum till kaniken Beno Korp. Skara 1373.

Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 1055.)

Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 150.

1137. Nils Martinssons salubref på gårdar i Gerum o. Loringa till kaniken Beno Korp. Skara 1373.
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 1056.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 150—51.

1138. Arvids i Smedby salubref å Svenningstorp vid Skara till kaniken Beno Korp. Skara 1373.
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 1060.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 151.

1139. Häradshöfd. Bengt Arwidssons intyg att Nils Martinssons gård i Gerum lagligen hembjudits. Gerum 1374.
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 1113.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 151—52.

1140. Håkan Ellefssons salubref å Vika kvarn i Marum, Skånings h:d, till kaniken Beno Korp. Skara 1375.
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 1156.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 152.

1141. Dan Brokas förpantning af Filsbäck i Sunnersberg till kaniken Beno Korp. Skara 1376.
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 1206.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 152—53.

1142. Håkan Brynolfssons salubref å Karstorp i Gerum till kaniken Beno Korp. Skara 1377.
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 1304.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 153—54.

1143. Håkan Skräms salubref å Brèdegården i Hornborga till kaniken Beno Korp. Skara 1378.
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 1315.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 154.

1144. Joan Salomonsson erkänner sig hafva pantsatt sin hustrus ägoområde i Svenstorp för 24 mk pgr till Sven Öarsson i Bringtofta att igenlösas före nästa s. Michels dag. U. o. 1378.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 275—76.

1145. Västerås rådhusrätts dom, som med anl. af att Olof Munk vägrat återlösa sin till en viss Ragvald i Köpesta, Harbo s:n, pantsatta tomt i Västerås, tilldömer nämnde Ragvald denna. Västerås 1378.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 276.

1146. Byfogden Valters salubref å Ulwagraw i Ledsjö till kaniken Beno Korp. Skara 1380 ell. 1378 (beroende på tolkningen af dateringen).
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 1531.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 154—55.

1147. Tyrgils Pedarsson erkänner sig hafva till Ravald Pampe pantsatt allt sitt gods i Västergötl. för 32 mk pgr att igenlösas inom fyra år. Sthlm 1380.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 276—77.

1148. Lydeka Ketilbers salubref å Packatomt i Lödöse m. m. till kaniken Beno Korp. Skara 1381.

Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 1583.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 155.

1149. Västgötalagmannen Laurens Björnsons o. två andra mäns intyg, att Olof Blacke till Thyrne Skytte pantsatt två gårdar i Kroxtorp. Hvalstads kyrka 1383.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 277.

1150. Olaf Staffanson erkänner sig hafva till abboten o. konventet i Alvastra pantsatt all sin jord i Haddatorp, Hede s:n. U. o. 1384.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 277—78.

1151. Dan Brokas förpantning å Östorp i Vinköl, Skalmeja m. m. till kaniken Beno Korp. Västerås 1384.
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 2009.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 156.

1152. Skarabisk. Nils' bref ang. presentationsrätt för donators släktingar. Husaby 1384.
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 2057.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 156.

1153. Biskop Nils' bref ang. ägobyte m. m. mellan kyrkan o. kaniken Beno Korp. Husaby 1384.
Hdskr. Vidim. afskr. å perg. fr. 1392 i Skara. (Jfr RA:s pgbr. 2058.)
Edit. N. Beckman, S. Annas prebenda i Skara, 1915, s. 156—57.

1154. Knut Karlson pantsätter 2 öresland i Myra, Rinkaby s:n, till biskop Thord i Strängnäs för en skuld på 26 marker reda pgr. Walanäs 1385.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 278—79.

1155. Mårten Unges pantbref till Jonis Bendictsson på gods i Ryslutorp, Gilstada s:n. U. o. 1385.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 279.

1156. Bendict Magnusson pantförskrifver till ärkebisk. Henrik i Upsala ett markland jord i Viby, Dalby s:n, för 80 mk pgr. Ups. 1386.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 279—80.

1157. Tymme Gutower o. hans husfru pantförskrifva till Hannus Zewal sitt gods i Ulfsunda, Bromma s:n, för en skuld å 54 mk sv. pgr. Sthlm 1389.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 280—81.

1158. Assor, kyrkopräst i Hynderyd, pantsätter till Josse Skytta sitt gods i Tofta för 30 mk o. några nötkreatur. Berga 1389.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 281—82.

1159. Hallor Stensson pantsätter till ridd. Nicholaus Jönisson, kallad Svarte skåning, sitt gods i Stödringstorp för en lånfången summa af 35 mk. Skara 1390.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 282.

1160. Vadstenakonventens beslut att ej afhända klostret tomter inom eller nära dess inhägnad. Vadst. 1390.
Hdskr. Afskr. fr. 1475 i cod. *D 11* (f. d. *A 48*) i Sv. Riksark.
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 223—25. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1911.)

1161. Kadrin Philpusdotter pantsätter ½ markland jord i Scora by, Stigtomta s:n, för 60 mk pgr till abboten o. konventet i Julita kloster. U. o. 1394.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 282—83.

1162. Ingeborg Thiälvadotter pantsätter till Vadstena kloster sitt gods i Getaryd, Svartatorps s:n, för 10 mk, som hon blef skyldig klostret i »stora aflaten». Vadst. 1396.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 283.

1163. Räfstetingsdom af ridd. Karl Ulfson af Tofta, konungens ombud, o. ridd. Erengisl Niclisson, lagman i Södermanl., hvarigenom Julita kloster tilldömes den af husfru Katrin Philpusdotter till klostret pantsatta jord i Skora, Stigtomta s:n, hvilken jord ej inlösts för utfästa 60 mk pgr. Nyköp. 1397.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 283—84.

1164. Laurens Anundsson pantförskrifver till Niclis Gudtorsson sitt gods Kolsäter i Ber[g]säter s:n för 16 mk reda pgr. Axvall 1399.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 284.

1165. Hemming Lafrinsson pantsätter till biskop Thord i Strängnäs sitt gods Malmberg i Thorpa s:n för en skuld på 37 mk. Strängn. 1399.

Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 284—85.

1166. Ridd. Arvid Benctsson pantsätter sina gods Ullavi o. Stensrum i Tjust till ridd. Benct Niclisson för en lånfången summa af 150 mk pgr. Ängsö 1399.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 285.

1167. Pätar Diäkn, underlagman i Västergötl., tilldömer vid rättareting i Hvalstada herr Niclis Svartaskåning alla de köp- o. pantegods han innehade i Vartofta h:d af Västergötl., hvilka alla lagligen uppbudits. Hvalstada 1399.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 285—86.

1168. De äldstes i Vadstena kloster instruktion för abbedissans årliga redovisning. Odat. (troligen fr. börj. af 1400-t., ej äldre).
Hdskr. Cod. *D 11* (f. d. *A 48*) i Riksark. (fr. midt. af 1400-t.), afskr. efter en gammal handling, »som primitiui oc seniores samansatte».
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser, 1900—16, s. 290—93. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1914.)

1169. Ingevald Diäkn i Kumla och hans husfru Margaretha Laurentsdotter i Dingtuna pantförskrifva jord i flera socknar för ett lån af 160 mk sv. pgr. U. o. 1400.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. A. W. Gadolin, Pantsättn. af jord . . ., 1909, s. 286.

1170. Biskop Knuts i Linköping bref om erläggande af tomthyra för en åt honom upplåten tomt i Vadstena. Vadst. 1404.
Hdskr. **A.** Afskr. i Örnhielms afskriftssaml. i 4:o T. III, i Vitt.-akad. — **B.** Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.).

Edit.

a) Sv. Dipl. N. F. D. 1, N:o 467. (Eft. cod. *A*.)

b) R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 228—29. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1911.) — (Eft. cod. *B*.)

1171. Biskop Knuts bref ang. viss af honom innehafd tomt i Vadstena. (Jfr föreg.) Vadst. 1429.
Hdskr. Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.).
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 229—30. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1911.)

1172. Uppsala domkapitels bref till k. Erik med redogörelse för dess val af Olof till ärkebiskop 1432.
Hdskr. Afskr. i Örnhielms saml. i Vitt.-akad.
Edit.

a) (H. Spegel) Skriftel. bevis, 1716, s. 32.

b) Er. Olai, Chronica, SRS. II: I, 1828, s. 146.

c) A. Lindblom, Akter rör. ärkeb.-valet 1432 . . ., 1903, s. 3—4. (Se N:o 1095.)

1173. K. Eriks bref till Uppsala domkapitel med uppmaning att postulera bisk. Thomas i Strängnäs till den afl. ärkeb. Jöns' efterträdare. Helsingborg 1432.
Hdskr. Afskr. i Örnhielms saml. i Vitt.-akad.
Edit. A. Lindblom, Akter . . . (se föreg.), 1903, s. 4—5.

1174. Uppsala domkapitels svar på k. Eriks bref [se näst föreg.] med förklaring o. anhållan om konungens gillande af Olofs val. Upps. 1432.
Hdskr. Afskr. i Örnhielms saml. i Vitt.akad.
Edit. A. Lindblom, Akter . . . (se föreg.), 1903, s. 5—6.

1175 (706). K. Eriks svar på Upps. domkapitels skrifvelse [se föreg.] om ärkeb.-valet efter Joh. Haquini 1432.
Hdskr. — — —
Edit.

a) (H. Spegel) — — —

b) A. Lindblom, Akter . . . (se föreg.), 1903, s. 6—8.

1176. Uppsala domkapitels svar på k. Eriks bref [se föreg.] med försök att blidka konungen och häfda domkapitlets rätt att företaga det gjorda valet. Upps. 1432.
Hdskr. Afskr. i Örnhielms saml. i Vitt.-akad.
Edit. A. Lindblom, Akter . . . (se föreg.), 1903, s. 8—9.

1177 (705). Magistratens i Uppsala intyg om domkapitlets rätt vid ärkebiskopsval. Upps. 1432.
Hdskr. — — —
Edit.
a) (U. v. Troil) — — —
b) A. Lindblom, Akter . . . (se föreg.), 1903, s. 48—49.

1178. K. Eriks bref till Upps. domkapitel med underrättelse att han tillsänder dem sin klerk Torlav Olavson fr. Bergen för att t. v. öfvertaga förvaltningen af Uppsala ärkebiskopsdöme. Skjoldenæs 1434.
Hdskr. Vidim. afskr. på perg., dat. Ups. 1434, i Sv. Riksark.
Edit. A. Lindblom, Akter . . . (se föreg.), 1903, s. 115—16.

1179 (*713). Biskop Thomas' varningsbref till k. Karl Knutsson 1436.
Hdskr. Orig. okändt. Afskr. i cod. *J 13* (»Bisk Magni Aboensis copiebok») i Sv. Riksark.
Edit.
a) Sv. Lagerbring, Saml. af åtskill. handl. i sv. hist. 3 (1758) s. 238—45. (Efter »afskrift af en gammal bok uti Ant. arch., meddel. af mag. Brocman», säkerligen identisk med den ofvan angifna afskr. *J 13*.)
b) J. H. Schröder — — —

c) Odat. Sth. 1837. 8:o. — 8 s. (Efter afskr. i *J 13*.)

1180. Öfverenskommelse mellan tre grannbyar i Dalarna (omkr. Hedemora) ang. äganderätten till Brunna-ön i sjön Hofran. 1443.

Hdskr. Afskr. fr. 1600-talet »af ett gammalt pergamentsbref i Grådö». Afskriften upptäcktes af utg. i en bykista i Brunna by.

Edit. K. Trotzig, Ett nyupptäckt medeltidsbref från Dalarna. I Personhist. tidskr. 12 (1910) s. 34—35.

1181. Om »vårfrupänningen» till Vadstena klosters underhåll. (Från omkr. midt. 1400-t.)

Hdskr. Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.).

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 129. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1906.)

1182. Arfskifte efter väpnaren Peder Jonsson i Flishult ang. den lott, som tillfallit Esbjörn Båt, näml. Fårdala, Tibro kvarn m. m. i Vartofta, Kåkinds o. Marks härader. Vadst. 1455.

Hdskr. Orig. å Hedensberg; har förr tillhört Ekebladska saml. på Stola.

Edit. Vgl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd 1: h. 6/7 (1893) s. 23. (»Äldre handl. rör. Västergötl.»)

1183. Vadstenakonventens skrifvelse om »vårfrupänningens» stiftande och stadfästande af Sveriges konungar och biskopar samt påfvar. Vadst. 1458.

Hdskr. **A.** Cod. Ups. *C 46* (fr. midt. 1400-t.); innehåller dels ett koncept med ändringar o. öfverstrykningar samt dat. 1451 »nästa daghen for s. olafs dagh» [= 28 juli], dels en fullständig utskrift, den senare här återgifven. — **B.** Cod. Ups. *C 74* (fr. samma tid), något knapphändigare.

Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 137—40. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1906.) — (Eft. cod. *A*.)

1184. Dombref af Riksens råd rör. 1) herr Ture Stenssons morgongåfva till fru Birgitta Abrahamsdotter, 2) arf efter herr Ture Stenssons söner, och 3) k. Eriks bref ang. herr Abr. Broderssons gods i Sverige. Vadst. 1461.
Hdskr. Vidim. afskr. å pp. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Arfstvisten, emellan E. E:son Gyllenstjerna o. T. T:son Bjelke, 1908, s. 89—92. (Se N:o 971.)

1185. Rättegång med RR. Otto Torbjörnsson, hvarigenom han af rikets råd och Stockholms borgmästare o. råd dömes till döden för uppbringande af skepp o. gods tillhörande borgare i Danzig. Sthlm 1475.
Hdskr. Sthlms stads tänkebok för 1475 i Sths Rådhusark.
Edit. F. Ö[dberg], Vgl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd II: h. 4/5 (1904) s. 60—62.

1186. Herr Ture Turessons (Bjelke) bref rör. förlikningen med hans systerdotter fru Kristina Karlsdotter (änka efter herr Erik E:son Gyllenstjerna). Ups. 1480.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Arfstvisten emellan E. E:son Gyllenstjerna o. T. T:son Bjelke, 1908, s. 108—11.

1187. Dombref rör. Åkerby i Häggeby s:n. Sigtuna 1490.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Upplands lagmansdombok 1490—94, 1907, s. 101—02. (Se N:o 984.)

1188. Dombref rör. »vagalid» i Skebo ström. Gribby 1490.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Uppl:s lagmansdomb. (se föreg.), 1907, s. 103—04.

1189. Dombref rör. jord i Örvik i Häfverö s:n. Ö. Gribby 1490.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Uppl:s lagmansdomb. (se föreg.), s. 104—06.

1190. Dombref rör. Lydika ström i Ununge s:n. Närdinghundra ting 1491.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Uppl:s lagmansdomb. (se föreg.), s. 106—07.

1191. Fastebref å Sibbarp i Fristad. Säm 1492.
Hdskr. Afskr. efter orig. å perg. tillhörigt folkhögskoleförest. A. Ahlström.
Edit. Vgl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd II: h. 6/7 (1907) s. 108.

1192. Laga syn mellan Stafby skog i Giresta o. Härfvesta i Fröslunda s:n. Lagunda 1492.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson, Uppl:s lagmansdomb. 1490—94, 1907, s. 109—10.

1193. Peder Olofssons bref om Lydika ström. Edebo 1493.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson (se föreg.), s. 108—09.

1194. Dombref rör. olaga byggning i en ström genom Löfsta o. Valö socknar. Källinge 1493.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson (se föreg.), s. 111—12.

1195. Dombref rör. ett jordabyte mellan Vallby o. Skefve i Vaksala s:n. Slafsta 1493.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark.
Edit. K. H. Karlsson (se föreg.), s. 112—15.

1195 a. Svenska riksrådets fullmakt för fyra rådsherrar samt borgmästare o. råd i Kalmar att öfverlämna staden till Nils Gädda. Sth. 1504.
Hdskr. Koncept (skrifvet af Laur. Andreæ's hand) i Dan. Geheimeark.

Edit.
a) C. G. Styffe, Bidr. t. Skand:s hist. 5, 1884, s. 21—22.
b) N. Lindqvist, Studier över reformationstidens bibelsvenska..., 1918, Bil. s. 1—2. Faksim. pl. 1. (Se **B** N:o *1627 a*.)

1195 b. Laurentius Andreæ's egenhändiga bref till abbedissan Anna [Fickesdotter Bylow] i Vadstena kloster. Strängn. 1508.
Hdskr. Orig. i Sv. Riksark.
Edit. N. Lindqvist, Studier... (se föreg.), 1918, Bil. s. 2—3. (Se **B** N:o *1627 a*.)

1196. Vadstenabrodern Peder Månssons bref till Vadstenakonventet. Rom 1508.
Hdskr. Orig. på pp. i Sv. Riksark.
Edit. R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 299—303. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1915.)

1197. Peder Månssons bref till Vadstena. Rom 1510.
Hdskr. Orig. på pp. i Sv. Riksark.
Edit. R. Geete, Småst. . . . (se föreg.), s. 303—06. (I Bil. 1915.)

1198 (827). Peder Månssons bref till konventet i Vadstena. Rom 1511 ell. 1512.
Hdskr. — — —
Edit.
a) Sv. skriftprof — — —
b) R. Geete, Småst. . . . (se föreg.), s. 307—08. (I Bil. 1915.)

1199. Tvänne Peder Månssons bref till Vadstena. Rom 1512.
Hdskr. Orig. på pp. i Sv. Riksark.
Edit. R. Geete, Småst. . . . (se föreg.), s. 308—20. (I Bil. 1915.)

1200. Köpeaftal mellan biskop Brask o. Måns Andersson i Ormedal ang. hus å nämnda gård. Näfveberg 1513.

Hdskr. Cod. Linc. (ny sign.) *Kh. 53* (»Brasks kopiebok»).
Edit. E. Arnell, Bidrag t. bisk. Hans Brasks lefnadsteckn., 1904, Bil. s. 41. (Se **B** N:o *1538.*)

1201. Skiftesbref mellan Hans Brask o. Axel Larenson i Edby å Ormedal på Näfveberg. Vadst. 1513.
Hdskr. = föreg.
Edit. E. Arnell, Bidrag . . . (se föreg.), Bil. s. 41—42.

1202. Väpnaren Axel Larensons i Edby bekräftelsebref å bisk. Brasks förvärf af Ormadals skogslott och utmark. Vadst. 1515.
Hdskr. = föreg.
Edit. E. Arnell, Bidrag . . . (se föreg.), Bil. s. 40—41.

1203 (833). Peder Månssons bref till Vadstena kloster. Rom 1515.
Hdskr. Orig. på pp. i Upps. univ.-bibl. (förut i cod. Brenner ibid.).
Edit.
a) (U. v. Troil) — — —
b) R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 320—21. (I Bil. t. SFS:s årsm. 1915.)
Utdr. G. O. Hyltén-Cavallius, P. Månssons Stridskonst . . ., 1845, s. LXIV.

1204. Vadstenakonventens skiftesbref ang. ett jordbyte med bisk. Hans Brask å Hyttäng på Näfveberg. Vadst. 1515.
Hdskr. Cod. Linc. (ny sign.) *Kh. 53* (»Brasks kopiebok»).
Edit. E. Arnell, Bidrag t. bisk. H. Brasks lefnadsteckn., 1904, Bil. s. 42—43.

1205. Biskop Brasks bref om instiftande af årlig gudstjänst i Askaby kloster till förmån för sig själf, sina vänner och alla kristna själar. Linköp. 1516.
Hdskr. Orig. å perg. i Sv. Riksark. (med Brasks och domkapitlets sigiller).

Edit. E. Arnell, Bidrag ... (se föreg.), 1904, Bil. s. 49—50.

1206 (835). Peder Månssons bref till Vadstena kloster. Rom 1516.

Hdskr. Orig. på pp. i Upps. univ.-bibl. (f. d. »cod. Brenner», som 1791 ägdes af akad.-räntm. Westerdahl).

Edit.

a) (U. v. Troil) — — —

b) R. Geete, Småst. på forn sv. 2:a ser., 1900—16, s. 322—27. (I Bil. t. SFS:s årsmöte 1915.)

Utdr. G. O. Hyltén-Cavallius, P. Månssons Stridskonst . . ., 1845, s. LXIV—LXV.

1207 (836). Peder Månssons bref till konventen i Vadstena kloster om ordens privilegier m. m. Rom 1518.

Hdskr. Orig. på pp. i Upps. univ.-bibl. (f. d. »cod. Brenner»).

Edit.

a) E. Benzelius — — —

b) (U. v. Troil) — — —

c) R. Geete, Småst. . . . (se föreg.), s. 327—33. (I Bil. 1915.)

Utdr. G. O. Hyltén-Cavallius, P. Månssons Stridskonst . . ., 1845, s. LXVI—LXVIII.

1208. Peder Månssons bref till Vadstena kloster. Rom 1519.

Hdskr. Orig. på pp. i Sv. Riksark.

Edit. R. Geete, Småst. . . . (se föreg.), s. 333—36. (I Bil. 1915.)

1209. Hustru Kirstin Birgesdotters, Jöns Eriksons i Sledstada änka, köpeaftal med bisk. Brask ang. hennes gård Götabol i Vingåker. Linköp. 1520.

Hdskr. Cod. Linc. (ny sign.) *Kh. 53* (»Brasks kopiebok»).

Edit. E. Arnell, Bidr. t. bisk. H. Brasks lefnadsteckn., 1904, Bil. s. 43—44.

1210. Bref, hvarigenom väpnaren Jöns Lunekarl i Häradstorp, Risinge s:n, till bisk. Brask pantförskrifver sitt gods Hult i samma socken. Linköp. 1520.
Hdskr. = föreg.
Edit. E. Arnell, Bidr. . . . (se föreg.), Bil. s. 44—45.

1211. K. Gustaf I:s framställningar till ständerna på mötet i Vadstena 1524. (Odat.)
Hdskr. Två koncept (*A* o. *B*), skrifna af kanslären Lauri Andreæ's hand, i Sv. Riksark.
Edit.
a) Handl. rör. Skand:s hist. 13, 1828, s. 86—92.
b) V. Granlund, K. Gust. I:s registratur 1, 1861, s. 252—56 (konc. *A*) o. 257—61 (konc. *B*).
c) N. Lindqvist, Studier över reformationstidens bibelsvenska . . ., 1918, Bil. s. 3—9 (konc. *A*) o. 9—13 (konc. *B*). Faks. pl. 2—3. (Se **B** N:o *1627 a.*)

1212. K. Gustafs bref till frälsemännen, borgarna o. allmogen i Småland m. fl. ang. mot honom bedrifna stämplingar. Odat. [1525].
Hdshr. Orig. (af Laur. Andreæ's hand) i riksregistraturet i Sv. Riksark.
Edit.
a) V. Granlund, K. Gust. I:s registratur 2, 1864, s. 259—61.
b) N. Lindqvist, Studier över reformationstidens bibelsvenska . . ., 1918, Bil. s. 13—18. Faksim. pl. 4. (Se **B** N:o *1627 a.*)

1213. Syn ang. råmärken mellan Kullings o. Vättle härader, förrättad af ståthåll. å Elfsborg Måns Brynteson Lilliehöök m. fl. 1525.
Hdskr. Afskr. fr. 1777 af en anteckning i »en gammal kyrkobok» i Hemsjö.
Edit. Vgl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd II: h. 6/7 (1907) s. 109.

1214. Riksråden Ture Jönsson (Tre rosor), Nils Classon (Halfmåne) o. Tord Bonde förrätta arfskifte mellan bröderna Måns Johansson Natt och Dag (som erhöll Brokind m. fl. gods) och Åke Johansson (som fick Göksholm m. fl. gods). Lindholmen 1526.

Hdskr. Afskr. fr. 1500-t. i »Margareta Grips kopiebok», förut tillhör. Banerska saml., nu Trolle-Bondes arkiv å Trolleholm.

Edit. Vgl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd II: h. 6/7 (1907) s. 110.

1215. Tvänne egenhändiga bref från Laur. Andreæ till abbedissan Ingegerd i Skokloster. Sth. 1527.

Hdskr. Orig. i Sv. Riksark.

Edit. N. Lindqvist, Studier över reformationstidens bibelsvenska . . ., 1918, Bil. s. 18—19 o. 19—20. Faksim. pl. 5 o. 6. (Se **B** N:o *1627 a.*)

B.

LITTERÄRA HJÄLPMEDEL.

I. Paleografi, paleotypografi, bokväsen och bildkonst samt kronologi.

1187. *Beckman*, *Nat.*, Distingen. En följdskrift till en ordboksartikel. I Studier tillegn. Es. Tegnér, 1918, s. 200—08.

Af öfvervägande kronologiskt intresse.

1188. ——, Handskriftslokaliseringens problem och metoder. I förf:s Studier i outg. fsv. handskrifter, 1917, s. 4—31. (Se N:o *1612*.)

1189. ——, Handskrifter som »sammanträffat». I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 4 (1917) s. 82—83.

1190. ——, Några karakteristiska helgdagar [i svenska medeltidskalendarier]. I förf:s Studier i outg. fsv. handskrifter, 1917, s. 26 [tabell]. (Se N:o *1612*.)

Upptager i tabellarisk form dagarna för i Sverige allmänt dyrkade helgons fester, jämte relikfester o. domkyrkors invigningsdagar inom de sju äldsta svenska stiften (Åbo, Uppsala, Västerås, Strängnäs, Skara, Linköping o. Växjö).

1191. ——, Svenska bokfabriker och skrifvarstugor [under medeltiden]. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 4 (1917) s. 73—80.

1192. ——, Ärkestiftets äldsta kalendarium [ɔ: Vallentunakalendariet; se N:o *1244*]. I Kyrkohist. årsskr. 13 (1912) s. 83—98.

1193. *Bilfinger*, *G.*, Untersuchungen über die Zeitrechnung der alten Germanen 1—2. Stuttg. 1899, 1901. 4:o. — 1: (3), 100 s. 2: (3), 132 s.

Inneh. 1. Das altnordische Jahr. — 2. Das germanische Julfest. *Rec.* (Sv.) Hist. tidskr. 28 (1908) s. 189.

1194. (*Birgitta*, den hel.) Four revelations of Saint Bridget. — Faksimileuppl. (48 sidor jämte efterskrift af Is. Collijn) efter originalet i Kungl. Biblioteket i Stockholm (från omkr. 1530). Sth. 1916. Lit. 8:o. (= Faksimileupplagor af äldre svenska tryck. Under red. af Isak Collijn. Vol. 2). Jfr A N:o 929.

Jfr *R. Geete*, Ett sällsynt engelskt Birgittatryck i Kungl. bibliot., 1915. (Se N:o *1234*.)

1195. *Bock*, *F.*, Die Werke des Mathias Grünewald. Strassb. 1904. 8:o. (= Studien z. deutsch. Kunstgesch. H. 54.) — S. 50—54 handla om illustrationerna i Nürnbergsuppl. 1500 af Revelationes S. Birgittæ. Dessa tillskrifvas här Grünewald, som vid den tiden var verksam i Albr. Dürers atelier. (Jfr *I. Collijn* i Birgittautställningen [i Sthlm] 1918 — se N:o *1531* —, s. 7.)

1196. *Branting*, *Agnes*, Väfnader och broderier [från Vadstena kloster]. Med 3 pl. I Birgittautställningen [i Sthlm] 1918. Beskrifv. förteckning . . ., 1918, s. 75—102. (Se N:o *1531*.)

1197. *Brate*, *E.*, Nordens äldre tidräkning. Sth. 1908. 4:o. — 28 s. I Progr. Sth., H. Allm. lärov. å Södermalm 1907/08.

Med anledn. af Vallentunakalendariet (se N:o *1244*).
Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 28 (1908) s. 188—89.

1198. *Busch*, *N.*, Fragmente eines Druckes der Oppenbaringe Sunte Birgitten in der Rigaschen Stadtbibliothek. I Sitzungsberichte d. Gesellsch. f. Gesch. u. Altertumsk. der Ostseeprovinzen Russlands 1904, s. 107—08. Riga 1905. 8:o.

Bladen (anopistografer) äro 3 i Riga. Nu kända äro ett 20-tal i Uppsala univ.-bibl., 3 i K. bibl., 7 i univ.-bibl. i Rostock äfvensom några i andra nordtyska bibliotek. (Jfr N:o *1246*.) Alla dessa representera 9 olika blad.

1199. *Clason*, *Sam.*, Stockholms återfunna stadsböcker från medeltiden 1—8. I (Sv.) Hist. tidskr. 23 (1903) s. 25—60 o. 97—154. (Se A N:o 1115 b.)

1200. *Collijn*, *Isak*, Articuli abbreviati på svenska. I Samlaren årg. 24 (1903): Miscell. s. 146—50. (Äfv. sep. m. omslagstit.: Bidrag till svensk bokhist. 3.)

1201. *Collijn*, *Is.*, Articuli abbreviati, det första trycket på svenskt språk. I förf:s Ettbladstryck från 15:e årh. [1], 1905, s. 33—59, m. pl. IV.

1202. ——, Articuli abbreviati — det första trycket på svenskt språk. (Blad ur vår äldsta sv. boktryckerihist. 5.) I Nord. boktryckarkonst 7 (1906) s. 309—19 m. 2 faksim. (Äfv. sep.)

Förut till det väsentliga tryckt i förf:s Ettbladstryck . . . 1 (se föreg. n:r).

1202 a. ——, Bibliografiska ströftåg i Finland, Ryssland o. Polen. Sth. 1912. 8:o. Se Tillägg.

1203. ——, Bidrag till svensk bokhistoria 1—3. I Samlaren årg. 24 (1903): Miscell. s. 141—50. (Äfv. sep. 9 s., 100 ex.)

Inneh. 1. Tvänne korrekturlästa blad af Vita Katherinæ. — 2. Råd och anvisningar till en svensk bokbindare under medeltiden. — 3. Articuli abbreviati på svenska (se N:o *1200*).

1204. ——, Birgitta och Katherina i bildtryck. I Birgitta-utställningen [i Sth.] 1918, s. 169—74. (Se N:o *1531.*)

1205. ——, Blad ur vår äldsta svenska boktryckerihistoria. Inledn., 1—2, 4—6. [Sth. 1905—11.] 4:o. I Nord. boktryckarkonst årg. 6 (1905)—12 (1911). (Äfven sep., 50 ex.)

Inneh.: Inledning (1905). — 1. Dialogus creaturarum, vårt första daterade tryck. Med 15 fig. (s. å.). — 2. Tvenne i Stockholm år 1484 tryckta aflatsbref. — Bulla indulgentiarum, utfärdad 14 okt. 1483. Med 5 fig. o. 1 faks. (1906). — (3. Ej utg.) — 4. Vita Katherine 1—4 (1908, 1911). — 5. Articuli abbreviati — det första trycket på svenskt språk. Med 2 faks. (1906). — 6. Delaktighetsbref från Vadstena kloster. Med 5 fig. (1907).

1206. ——, Boktryckerikonstens uppfinning och guldålder 4. Sverige. I Boktryckerikalender årg. 14/15, 1910, s. 1—72 med 32 fig. (Äfv. sep., 100 ex.)

Utgör fortsättning på Per Hiertas artikelserie därsammastädes.

1207. ——, Canonbilden i Missale Upsalense 1513. (Bibliografiska miscellanea 11.) I Kyrkohist. årsskr. 12 (1911) s. 118—22 m. 1 fig. (Äfven sep. med tit.: Bibliografiska miscellanea. Saml. 3, s. 8—12.)

1208. ——, Delaktighetsbref från Vadstena kloster (1491). 1. För man och hustru. 2. För kvinna. (Blad ur vår äldsta sv. boktr.-hist. 6.) I Nord. boktryckarkonst årg. 8 (1907) s. 345—51 m. 5 fig. (Äfv. sep., 50 ex.)

1209. *Collijn*, *Is.*, Dialogus creaturarum, vårt första daterade tryck. (Blad ur vår äldsta sv. boktr.-hist. 1.) I Nord. boktryckarkonst årg. 6 (1905) s. 401—14 m. 15 fig. (Äfv. sep., 50 ex.)

1210. ——, En autograf af Paul Grijs. I Allm. sv. boktr.-fören:s meddelanden årg. 12 (1907) s. 15. (Sep. i 100 ex. m. omslagstit. Bokhist. uppsatser 9.)

1211. ——, En handskrift af Onus mundi från 1436 [den enda kända hdskr. af detta utdrag ur Birgittas uppenbarelser]. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väs. 3 (1916) s. 56—57.

Jfr *I. Collijn*, Onus mundi ex reuelacionibus b. Birgitte, i Birgitta-utställningen [i Sth.] 1918. Beskrifv. förteckn., 1918, s. 135—36. (Se N:o *1531.*)

1212. ——, En Uppsalabokbindare år 1519. (Bibliografiska miscellanea 8.) I Kyrkohist. årsskr. 11 (1910) s. 225—26. (Äfv. sep. m. tit.: Bibliografiska miscellanea. Saml. 2, s. 5—6.)

1213. ——, Ett kopparstick af mästaren *G. M.*, föreställande Kristus omgifven af Birgitta och Katherina. I En bok om Östergötland, 1915, s. 56—61. Med 1 pl.

1214. ——, Ett nyfunnet, i Sverige tryckt aflatsbref från omkr. år 1484. I Kyrkohist. årsskr. 3 (1902): Meddel. o. aktst. s. 123—29.

1214 a. ——, Ett till Sverige nyförvärfvadt pergamentexemplar af Birgittas revelationer 1492. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 5 (1918) s. 146—48.

1215. ——, Ettbladstryck från 15:e århundradet. Bidrag till det äldre boktryckets historia. Saml. 1 (Text o. Planscher I—XII) — 2 (Text o. Pl. XIII—XXVI). Sth. (1 tr. Upps.) 1905, 1912. 8:o o. fol. — 1: VI, 96 s. illustr. + 10 bl. ljustr.; 2: VI, 66 s. illustr. + 10 bl. ljustr. (Föreningen för bokhandtverk.)

Rec. *E. Voulliéme* i Zentralbl. f. Bibl.-wesen 23 (1906) s. 81—82.

1216. ——, Export av böcker från Lübeck på Sverige åren 1492—1496. I Allm. sv. boktr.-fören:s meddelanden 13 (1908) s. 245—47.

Förf. har i Lübecks arkiv funnit en uppgift, enligt hvilken år 1493 d. 16 maj från nämnda stad afsändts 1 kista 12 tunnor böcker till ärkebiskopen i Uppsala [ɔ: Jakob Ulfsson], hvilket af förf. förmodas afse *Gradualet* (af Klemming satt till c. 1490 och tillskrifvet Ghotan, som slutade trycka i Lübeck 1492). Nu bestrider förf. här, att gradualet öfver

hufvud tryckts af Ghotan, i stället visar dess typmaterial bestämdt på Stephen Arndes' tryckeri. (Jfr N:o *1220.*)

1217. *Collijn, Is.*, Fragment af Dialogus creaturarum 1483 i stadsbiblioteket i Lübeck. I Nord. tidskr. f. bok- o. biblioteksväsen 1 (1914) s. 366—68. (Sep. i förf:s Bibliogr. miscellanea. Saml. 5, s. 1—2.)

1218. ——, Iconographia Birgittina typographica. Birgitta & Katherina i medeltida bildtryck. Med reproduktioner i originalens storlek och färger. Utgifna och beskrifna. Fasc. 1—2. Ups. 1915, 18. 4:o. — X, 82, (4) s. + Pl. I—XX. (Tryckt i 200 numr. ex. + 10 på japanskt papper.)

1219. ——, Manuale Upsalense 1487. Ett förberedande meddelande. (Bibliografiska miscellanea 10.) I Kyrkohohist. årsskr. 12 (1911) s. 111—17 m. 1 pl. (Äfven sep. med tit.: Bibliografiska miscellanea. Saml. 3, s. 1—7.) (Jfr N:o *1255.*)

1220. ——, När trycktes det Svenska Gradualet? (Bibliografiska miscellanea 1.) I Kyrkohist. årsskr. 10 (1909) s. 129—31. (Äfven sep. m. tit.: Bibliografiska miscellanea. [Saml. 1] s. 1—3.)

Enl. förf. är Gradualet tryckt i Lübeck af Stephen Arndes och tryckningen afslutad mellan d. 17 mars och början af maj *1493.* Staden Lübecks Pfundzollbücher 1492—96 innehålla beviset. (Jfr N:o *1216.*)

1221. ——, Psalterium rituale Upsalense. Tryckt Stockholm omkr. 1487. (Bibliografiska miscellanea 14.) I Kyrkohist. årsskr. 13 (1912) s. 151—69 m. 3 pl. (Äfven sep. m. tit.: Bibliografiska miscellanea. Saml. 4, s. 1—19.) Jfr N:o *1232.*

1222. ——, Redogörelse för på uppdrag af K. M:t i Kammararkivet och Riksarkivet verkställd undersökning angående äldre arkivalieomslag. Sth. 1914. 8:o. — (1), 87 s. (= Handlingar ang. unders. av äldre arkivalieomslag i Kammarark. o. Riksark., utg. av Kungl. Biblioteket, 4.) — I K. Bibl:s Handlingar 34 [1914].)

Rec. Kyrkohist. årsskr. 14 (1913): Meddel. o. aktst. s. 27—30. (Efter en uppsats af *O. R[abeniu]s* i Sth Dagbl. 22/6 1913.)

O. Wieselgren, Återfunna rester af vår medeltidslitt., 1914. (Se N:o *1267.*)

O. Montelius i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 27 (1914) s. 445—51.

[*T. Höjer*] i (Sv.) Hist. tidskr. 36 (1916) s. 132—35.

Ellen Jørgensen i (Dan.) Hist. Tidsskr. Række 2. 5 (1914/15) s. 525—27.

1223. *Collijn, Is.*, Råd och anvisningar till en svensk bokbindare under medeltiden. I Samlaren årg. 24 (1903): Miscellanea s. 144—45. (Sep., 100 ex., med omsl.-tit.: Bidrag till sv. bokhist. 2.)

1224. ——, Om svenska klosterband. I Juldagar årg. 1903, s. 21—22, Upps. 4:o. — Sep., 50 ex., Upps. 1904. 8:o. — 15 s. + 7 pl. — Omtr. i Allm. Sv. boktr.-fören:s meddelanden 9 (1904) s. 123—24, 143—45.

1225. ——, Till frågan om Vita Katherines tryckår och Strengnäsmissalets tryckort. (Bibliografiska miscellanea 7.) I Kyrkoh. årsskr. 11 (1910) s. 221—24. (Sep. i förf:s Bibliogr. miscellanea. Saml. 2, s. 1—4.)

1226. ——, Tvenne i Stockholm år 1484 tryckta aflatsbref. Bulla indulgentiarum, utfärdad d. 14 okt. 1483. (Blad ur vår äldsta svenska boktr.-hist. 2.) I Nord. boktr.-konst årg. 7 (1906) s. 2—16, 49—53 m. 5 fig. o. 1 ljustr. (Äfv. sep. i 50 ex.)

1227. ——, Tvänne korrekturlästa blad af Vita Katherinæ. I Samlaren årg. 24 (1903): Miscell. s. 141—43. (Sep., 100 ex., m. omsl.-tit. Bidrag till svensk bokhist. 1.)

1228. ——, Tvänne tryckta latinska tideböcker för Linköpings och Skara stift. (Bibliografiska miscellanea 2.) I Kyrkohist. årsskr. 10 (1909) s. 132—36. Med 4 faksim. (Sep. i förf:s Bibliogr. miscellanea. [Saml. 1] s. 4—8.)

Den tidigare af dessa tideböcker, *Horæ de domina eclesie linckkopensis et [s]carencis*, anses af förf. (i likhet med J. H. Schröder) vara tryckt i Vadstena kloster 1495 och utgöra dess enda tryckalster (tryckeriet nedbrann i okt. samma år) samt vara orig. till det här äfvenledes behandlade senare trycket, af år 1514, från M. Lotters officin i Leipzig. Båda trycken i lit. 8:o.

Jfr *I. Collijn*, Handskrifter, urkunder o. böcker rör. Birgitta o. Vadstena, 1918, s. 166 (m. faks.). (Se N:o *1531.*)

1229. ——, Vita Brynolphis tryckort. Ett bidrag till svensk bibliografi ur en bibliofils korrespondens. I Ex bibliotheca Fræmmestadiensi. Festskr. tillegn. frih. P. Hierta, 1914, s. 45—48. Sth. 4:o.

1230. ——, Vita Katherinæ 1—4. (Blad ur vår äldsta sv. boktr.-hist. 4.) I Nord. boktryckarkonst 9 (1908) s. 9—19, 173—81, 453—57; 12 (1911) s. 241—46. (Sep., 50 ex., Sth. 1908—11. 4:o. — 34 s. m. 8 pl.)

1231. *Collijn, Is.*, Ytterligare fragment af Missale Upsalense vetus. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 4 (1917) s. 85—86.

1232. ——, Ännu ett exemplar af Psalterium Upsalense. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 1 (1914) s. 368—69, m. 1 fig. (Sep. i förf:s Bibliogr. miscellanea. Saml. 5, s. 4.) Jfr N:o *1221*.

1233. *Friesen, Otto v.*, Vår älsta handskrift på fornsvänska. Upps. 1904. 8:o. — 50 + II + (typtabell:) (1) s., med 4 bl. faksim. = Skr. utg. af Humanist. vetensk.-samfundet i Uppsala IX: 3.

Afser ett fragm. (2 bl. perg.) af Äldre VGL., funnet i Norge och sedan 1862 tillhörigt K. Bibl. i Stockholm. Dess ålder sättes af v. Fr. till förra hälften ell. midten af 1200-t. (Se Fsv. bibliogr., 1903, s. 154, o. Suppl. A N:o 1029, ed. *k*.)

1234. *Geete, Rob.*, Ett sällsynt engelskt Birgitta-tryck i Kungl. biblioteket. I Nord. tidskr. f. bok- o. biblioteksväsen 2 (1915) s. 164—70. M. 4 faksim. (Jfr A N:o 929 o. B N:o *1194*.)

1235. ——, Två sällsynta Birgittatryck. 1. Birgittinritual från 1570. — 2. Ceremonias y adiciones de la Orden de nuestra madre Santa Brigida, conforme a la regla y ordenaciones de nuestra recoleccion [Valladolid 1647]. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 1 (1914) s. 317—24. M. 3 faksim.

1236. [*Gläser, W.*], Bruchstücke zur Kenntnis der Lübecker Erstdrucke von 1464 bis 1524 . . . H. 1—2 + Anhang. Lüb. (tr. Langensalza) 1903. 8:o. — XXXVII, 224 s.; 49 s.; 18 s.

Inneh. H. 2: Ghotan, Domvikar u. Diplomat, Schriftgiesser u. Buchdrucker . . . von 1474 bis 1494 in Magdeburg u. Lübeck, in Stockholm u. Moskau. — Anhang: Barth. Ghotan in Stockholm u. Moskau.

1237. *Gummerus, Jaakko*, Eräs kirjalöytö tuomiokapitulin arkistosta. [ↄ: Ett bokfynd i Åbo Domkapitels arkiv.] I Finska Kyrkohist. samfundets protokoll o. meddelanden 10 (1909/10) s. 81—124. Helsingissä 1912. 8:o.

Inneh. Afd. I. Beskrifn. af 9 n:r ritualböcker m. m. dels från medeltiden (psalterium, Töfsala manuale, 2 st. antifonarier fr. 1400-t.), dels fr. 1500- o. 1600-talen. Afd. II. Missale Aboense, Breviarium Arosiense, Alanus de Rupe's De dignitate et utilitate psalterii Marie m. fl. jämte fyra psalterier. Alla i tryck, 7 n:r. Det hela sålunda 16 n:r.

1238. *Gödel, Vilh.*, Huru man gjorde en bok under medeltiden. Föredrag. Sth. 1903. St. 8:o. — 36 s. (Fören. f. bokhandtverk.)

1239. ——, Linköpingslegendariet Cod. B. 70 a (= fol. XXXIX, Kyl.). I Arkiv f. nord. filol. 28 (1911/12) s. 266—69.

Sättes af G. till c. 1525.

1240. ——, Sveriges medeltidslitteratur. Proveniens. Tiden före Antikvitetskollegiet. Sth. 1916. 8:o. — VIII, 319 s.

Rec. *S. T[unber]g* i (Sv.) Hist. tidskr. 36 (1916): Öfv. o. gr. s. 96—98
Is. Collijn i Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 4 (1917) s. 353—62.
— Framkallade följande genmäle: *V. Gödel*, Svar till Isak Collijn med anledning av hans anmälan . . . Sth 1918. 8:o. — 19 s.

Jfr *Nat. Beckman*, Cistercienserklostrens bibliotek, i Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 4 (1917) s. 81, som innehåller en korrigering af en uppgift hos Gödel a. a. s. 85.

1241. Handlingar angående undersökning av äldre arkivalieomslag i Kammararkivet o. Riksarkivet, utgivna af Kungl. biblioteket, 1—4. Sth. 1914. 8:o. — X, (1), 87 s.

Inneh. dels skriftväxling mellan K. biblioteket o. Kammarkollegiet (1905; 2 st.) samt ett K. M:ts bref till riksbibliotekarien (1912), dels *Is. Collijns* Redogörelse för . . . i Kammarark. o. Riksark. verkställd undersökning ang. äldre arkivalieomslag (se N:o *1222*).

1242. *Hedberg, Arv.*, Bokbindare-bokförare i Sverige 1500—1630. Anteckningar. I Pro novitate 2 (1914) s. 114—255. (Äfv. sep.)

1243. Horæ de domina [Maria virgine] ad usum ecclesiæ Lincopensis et Scarensis. [Vadstena 1495.] Lit. 8:o. — 148 bl. perg. (def. i slutet).

Unicum i Upps. Univ.-bibl. (sign. 10: 223). Synes vara det enda nu bevarade tryckalster från det i Vadstena kloster 1495 inrättade och samma år uppbrunna tryckeriet. Denna vårfruritual var afsedd såväl för munkkonventet i Vadstena som för kyrkorna i Linköpings och Skara stift.

Jfr *J. H. Schröder*, Incunabula artis typographicæ in Svecia, 1842, s. 12—13.
Is. Collijn, Tvänne tryckta lat. tideböcker för Linköpings o. Skara stift, 1909. (Se N:o *1228*.)
——, Katalog d. Inkunabeln. d. K. Univ.-Bibl. zu Uppsala, 1907, N:o 1122.

1244. Kalendarium Vallentunense. [Utg. af O. Janse.] Sth. 1907. Fol. — 16 s. (text) + 6 helsidesfaksimil.

Utg. såsom festskrift till L. Fr. Läfflers sextioårsdag.

1245. *Kallstenius, Gottfr.*, Grundlinjer till svensk paleografi för sommarkursen i Härnösand 1914. (Föreningen för norrländsk

hembygdsforskning 2.) H:sand 1914. 8:o. — 15 s. med 4 tafl., inneh. alfab. förkortningar o. ligaturer, samt 3 tafl. med transskriberade texter.

1246. *Kohfeldt, Gust.*, Zur niederdeutschen Birgitten-Litteratur. (Beitrag zur Geschichte des ältesten Lübecker u. Rostocker Buchdrucks.) I Beiträge zur Gesch. der Stadt Rostock. Hrsg. . . . von K. Koppmann. Bd 4 (1904) s. 39—44. Rostock. 8:o. (Jfr N:o *1198.*)

Behandlar de lågtyska Birgitta-trycken (N:o 39—41 i Klemmings Birgitta-litteratur; se B N:o *26*), särskildt anopistograftrycket N:o 39, som anses härröra från Lübeck o. B. Ghotan före 1480, ej från Michaëlisbröderna i Rostock, hvilka först detta år förvärfvade Ghotans gamla typer.

1247. *Langebek, Jac.*, Om nogle Manuskripter i Aboe. I Langebekiana, eller Bidrag til den danske Literairhistorie, uddragne af J. Langebeks efterladte Papirer. Ved Rasmus Nyerup. Kbhn 1794. 8:o. S. 264—70.

Beskrifning af »Jöns Buddes bok», cod. *A. 58* (numera tillhörig K. bibl. i Sthlm). Såsom prof finnes (s. 268—70) ett helt stycke, »XII gyllene fryedagh» (se A N:o 915), aftryckt.

1248. Legender från Sveriges medeltid illustrerade i svensk medeltidskonst, utg. af Emilia Fogelklou, Andr. Lindblom, El. Wessén. Sth. 1917. St. 8:o (2-spalt.). — 336, (1) s. med 29 pl.

Inneh. 63 helgonlegender, däraf 10 rörande svenska helgon. Af de förra äro de aldra flesta öfversatta till nysvenska från Stephens-Dahlgren, Ett fornsvenskt legendarium 1—3, endast tre st. (S. Barbara, S. Göran o. S. Kristofer) från Klemmings edit. af Själens tröst samt ett st. (S. Klara) ur densammes Klosterläsning. De svenska helgonlegenderna, som omfatta Ansgarius, Birgitta, Botvid, David, Elin af Sköfde, Erik, Eskil, Henrik, Katherina Ulfsdotter, o. Sigfrid, äro mestadels öfversatta från våra latinska medeltidsbreviarier; endast Birgitta, Erik, Katherina o. Sigfrid äro hemtade ur fsv. källor.

1249. *Lindblom, Andr.*, Bildverk i skulptur och måleri [af hel. Birgitta och Katerina]. Med 2 pl. I Birgittautställningen [i Sthlm] 1918. Beskrifv. förteckning . . ., 1918, s. 35—73. (Se N:o *1531.*)

1250. ——, Den heliga Birgitta. Bildverk i skulptur och måleri från Sveriges medeltid. Sth. 1918. 4:o. — 56, (6) s. Med 31 pl. o. många ill. i texten. (Tr. i 300 numr. ex.)
Jfr Birgittautställningen [i Sth.] 1918, s. 35—73. (Se N:o *1531.*)

1251. Lindblom, Andr., Den heliga Birgitta i Vadstena. Konsthistoriska anteckningar. Med 5 illustr. I En bok om Östergötland, 1915, s. 44—55.

1252. ——, Den heliga Birgittas uppenbarelser illustrerade i medeltidskonsten. M. 20 illustr. I Ord och bild 24 (1915) s. 513—29.

1253. Lindhagen, Arv., Om noggrannheten af uppgifterna om månens nytändning i några svenska kalendarier från medeltiden. M. 1 fig. I Nord. tidskr. f. bok- o. biblioteksväsen 3 (1916) s. 9—20. (Äfv. sep.)

1254. Lundström, Herm., Det äldsta tryckta svenska synodalcirkuläret [på latin]. Ett nyupptäckt Upsalatryck från 1513. Upps. 1914. Se N:o *2272*.

1255. Manuale Upsalense [Stockholm 1487]. Den svenska kyrkans äldsta tryckta handbok. Efter det nyrekonstruerade exemplaret i Kungl. Biblioteket med inledning utgifven af Isak Collijn. Upps. 1918. 8:o. — VIII + XXXVI, 128 s. Med 5 pl. i faksim., delvis i färgtryck. (= Kungl. Bibliotekets handlingar. Bilagor. Ny följd 1.)

1256. Neovius, Ad., Chronographia Scandinaviæ. Helsingissä 1906 (tr. Borgå 1902—05). 4:o. — (4), XL, 146 s. + 1 tab. (patent). = Finska Kyrkohist. samfundets handlingar 4.

Inneh. I. Söndagstabell för Finland. — II. Kalendarier 1344—1799. — III. Kalendariiafdeln. med utsatta rörliga högtider samt dagarna med tidigast i Sverige o. Finland anträffade namn, runstafvens tecken, cisiojanus o. s. v. — IV. Kyrkoårets sön- o. högtidsdagar jämte texter. — V. Glossar. — VI. Synchronistisk tabell, angifvande påfvar, nordiska regenter, Uppsala stifts ärkebiskopar o. Finlands biskopar.

Rec. R. H[ausen] i Finsk tidskr. 62 (1907) s. 250—51.

1257. ——, Ett exemplar [på papper] af Manuale Aboënse [i Lojo kyrka, Finland]. I Finska kyrkohist. samfundets prot. o. meddel. 4 (1903/04) s. 305—10. Helsingissä 1905. 8:o.

Innehåller aftryck af de delar af texten, som saknas i Helsingfors univ.-bibl:s perg.-exemplar.

Jfr *G. E. Klemming*, Sveriges bibliografi 1481—1600, s. 124—26.

1258. Ottelin, Odal, Några anteckningar om fornsvenska bokhandskrifter och deras skrifvare. [Upps. 1901.] Fol. 1 bl. = Verdandis populärvetenskapl. tidningsartiklar N:r 62, 63.

1259. *Romdahl, Ax. L.*, Bilder af Albrecht Dürer till Birgittas uppenbarelser. I Nord. tidskr. (Letterst.) Ny följd 17 (1904) s. 465—68.

1260. *Sandström, Jos.*, En gille-urkund från medeltidens slut. I Nordiska ortnamn, tillägn. Ad. Noreen, 1914, s. 187—94.

Handskriften, som »synes vara från midten af 1400-talet», har förut tillhört Tillinge förs., men förvaras nu i Uppsala domkapitels arkiv. — Texten är ej här återgifven.

1261. *Schinmeier, J. A.*, Von einigen seltenen Handschriften auf der Königl. u. des Reichs Bibliothek, besonders aber von dem Codex des Ulphilas. Kurze Geschichte der Bibliotheken in Schweden. = *Schinmeier*, Versuch einer vollständigen Gesch. der schwed. Bibel-Uebersetzungen Stück 4: Beylage 2, s. 3—114, 1782. Flensb. u. Leipz. St. 4:o.

Inneh. en inledn. om biblioteken i Sverige under medeltiden samt redogörelse för till bibelöfversättningshistorien hörande hdskr:er i Stockholm och (Cod. argenteus) Uppsala.

1262. *Schlüter, W.*, Zwei Bruchstücke einer mittelniederdeutschen Fassung des Wisbyschen Stadtrechtes aus dem 13. Jahrh. Herausgeg. und mit sprachlichen Erläuterungen versehen. I Mitteilungen aus der livländ. Geschichte 18 (1908) s. 487—553. Med 1 faksim.

Fragmenten, som tillhöra 1: Riga, 2: Wolfenbüttel, äro båda från början af 1200-t. (c. 1230) och äro här aftryckta. Därmed korrigeras Schlyters datering af Visby stadsrätt, hvilken af honom sättes till 1300-talet.

1263. *Steenstrup. Joh:s*, Tidsregning. En kort oversigt over kronologien til vejledning ved historiestudium. Kbhn 1908. 8:o. — 74 s.

1264. *Stenbock, C. M.*, Bland handskrifter på Kungl. Biblioteket. Anteckningar. Sth. 1913. 8:o. — 19 s. (Särtr. ur Aftonbl. f. 20 juli o. 20 sept. 1913.)

1264 a. ——, Strövtåg i Linköpings stiftsbibliotek. Link. 1918. 8:o. — 84 s.

1265. *Westman, Knut B.*, Två handskrifter af Birgittas revelationer. I Kyrkohist. årsskr. 14 (1913): Meddel. o. aktst. s. 21—25.

De tvänne hdskr. tillhöra 1: mr J. Pierpont Morgan j:rs bibliotek i New York (sign. *1 D*), 2: Kalmar h. allm. läroverks bibliotek (sign. *2 G*).

1266. [*Westman*, *K. G.*], Tiden för årsskiftet i svenska urkunder från slutet af 1200-talet och början af 1300-talet. (Undert.: *K. G. Wn.*). I (Sv.) Hist. tidskr. 24 (1904) s. 146—53.

1267. *Wieselgren*, *Osc.*, Återfunna rester af vår medeltidslitteratur. I Svensk tidskr. (Heckschers) 4 (1914) s. 128—34.

Med anledning af Is. Collijns »Redogörelse . . . ang. äldre arkivalieomslag», 1914. (Se N:o *1222.*) Framkallade ett »Beriktigande» af *N. Höjer* med därpå följande »Svar» af *O. W.*, bägge tryckta ibid. s. 398.

II. Bibliografi.

1. Allmänt med bio-bibliografi.

1268. *Adde*, *Gust.*, Förteckning öfver C. Annerstedts utgifna skrifter. Se N:o *1271.*

1269. *Almquist*, *J. A.*, Sveriges bibliografiska litteratur förtecknad. D. 1—3. Sth. 1904—12. 8:o. (Bilaga till Kungl. bibliotekets handl. 26—33.)

Rec. *R. Geete* i Nord. tidskr. f. bok- o. bibliot.-väsen 1 (1914) s. 86—88.

1270. ANDERSSON, L. AKSEL. [Bio-bibliografi.] I *Fries-v. Döbeln*, Uppsala univ:s matrikel, 1917, s. 8—11.

1271. ANNERSTEDT, CLAËS. *Adde*, *G.*, Förteckning öfver C. Annerstedts utgifna skrifter. I Bibliografiska undersökningar tillägn. C. Annerstedt, 1914, s. 1—10. (Se N:o *1434 a.*)

1272. ——. [Bio-bibliografi.] I *Fries-v. Döbeln*, Upps. univ:s matrikel, 1917, s. 11—13.

1273. BECKMAN, K. F. NAT. [Bio-bibliografi.] I *af Petersens-Malm*, Lunds univ:s matrikel, 1899, s. 12—13, med tilllägg i *Malm-Wilner*, Lunds univ:s matrikel, 1913, s. 243.

1274. ——. [Bio-bibliografi.] I Handlingar rör. tillsättandet av ett professorsämb. i nordiska språk vid univ. i Lund 1916, I, s. 3—18 (utg. skrifter s. 5—7). — Se N:o *1297.*

1275 (*26*). H. BIRGITTA. *R. Geete*, [Birgitta-litteratur. Bibliografi]. I förf:s Fornsv. bibliografi, 1903, s. 289—96 (= N:is

247—310). — Utgör en direkt fortsättning af *G. E. Klemming*, Birgitta-literatur, 1883 (se N:o *26*). En ytterligare fortsättning föreligger i närv. arbete, s. 145—50 (= N:is *1479—1536 b*).

1275 a. ——. *Collijn, Is.*, Birgitta-litteratur 1. I Biblioteksbladet 3 (1918) s. 105—16. Sth. 8:o.

1276. BJÖRKMAN, ERIK. [Bio-bibliografi.] I *Wåhlin-Johansson*, Göteborgs högskolas matrikel, 1916, s. 22—24.

1277. ——. [Bio-bibliografi.] I *Fries-v. Döbeln*, Uppsala univ:s matrikel, 1917, s. 25—27.

1278. *Brandberg, Th.*, o. *von Bahr, J.*, Uppsala universitets matrikel. Upps. 1906. 8:o. — 185, (1) s. (Jfr N:o *1291.*)

Inneh. bio-bibliografiska uppgifter rör. akademistatens medlemmar.

1278 a. *Broberg, S. G.*, G. Cederschiölds bibliografi, 1914. Se N:o *1281.*

1279. BUREUS, JOH. THOMÆ. *Hildebrand, Hans*, Minne af riksantikvarien Johannes Bureus. I Sv. akad:s handlingar ifrån år 1886. D. 23 (1908). Sth. 1910. S. 57—435.

1280. ——. *Lindroth, Hj.*, J. Th. Bureus, den svenska grammatikens fader. Lund 1911—12. 8:o. — (7), 328, (1) s. = SFSS. 42. (= H. 140, 141.)

Rec. E. Hellquist i Ark. f. nord. filol. 32 (1915/16) s. 118—22.

1281. CEDERSCHIÖLD, J. GUST. C. *Broberg, S. G.*, J. G. C. Cederschiölds bibliografi. Förteckning öfver prof. J. G. C. Cederschiölds intill 11 maj 1914 från trycket utgifna skrifter, uppsatser o. recensioner. I Svenska studier tillägn. G. Cederschiöld 1914, s. 456—83. (Se N:o *1447.*)

1282. ——. [Bio-bibliografi.] I *Wåhlin-Johansson*, Göteborgs högskolas matrikel, 1916, s. 29—32.

1283. CELANDER, K. HILDING. [Bio-bibliografi.] I *Wåhlin-Johansson*, Göteborgs högskolas matrikel, 1916, s. 32—33.

1284. COLLIJN, ISAK. *Nelson, Ax.*, Bibliographia Collijniana. Förteckning öfver Isak Collijns intill den 17 juli 1915 [hans 40-årsdag] utgifna skrifter. Upps. o. Sth. 1915. St. 4:o. — 40 s. (hvaraf 9 hvita).

1285. *Collijn, Is.*, Bibliografiska miscellanea 1—24. I Kyrkohist. årsskr. 10 (1909)—13 (1912) o. Nord. tidskr. f. bok-

o. bibl.-väsen 1 (1914) o. 2 (1915). Äfv. sep. med nämnd titel: Saml. 1 (= N:o 1—6), 2 (N:o 7—9), 3 (N:o 10—13), 4 (N:o 14—16) o. 5 (N:o 17—24). Upps. 1909—15. 8:o.

Inneh. följ. uppsatser af fornsv. intresse: 1. När trycktes det Svenska Gradualet? (1909). — 2. Tvänne tryckta lat. tideböcker f. Linköpings o. Skara stift (1909). — 7. Till frågan om Vita Katherines tryckår o. Strängnäsmissalets tryckort (1910). — 8. En Uppsalabokbindare år 1519 (1910). — 9. Till de första föreläsningarnas historia vid Uppsala univ. (1910). — 10. Manuale Upsalense 1487. Ett förberedande meddelande (1911). — 11. Canonbilden i Missale Upsalense 1513 (1911). — 12. Brasks »Keyserlige mandata» (1911). — 14. Psalterium rituale Upsalense. Sth. c. 1487 (1912). — 15. Smärre bidrag till Hans Brasks sista lefnadsår (1912). — 17. Fragment af Dialogus creaturarum 1483 i Lübeck (1914). — 18. Ännu ett ex. af Psalterium Upsalense (1914). — 19. Kyrkobiblioteken i Skara stift år 1583 (1914). — 21. Nya Snell-tryck (1915).

1286. *Collijn, Is.*, Handskrifter, urkunder och böcker rörande Birgitta och Vadstena. Med 5 pl. I Birgittautställningen [i Sthlm] 1918. Beskrifv. förteckning . . ., 1918, s. 121—74. (Se N:o *1531.*)

1287. ——, Laurentius Magni och några af honom till Stockholms svartbrödrakloster skänkta böcker. (Svenska boksamlingar under medeltiden o. deras ägare. Smärre bidrag 1.) I Samlaren årg. 23 (1902) s. 125—30. (Äfv. sep. 75 ex.)

1288. DANELL, GIDEON. [Bio-bibliografi.] I *Wåhlin-Johansson*, Göteborgs högskolas matrikel, 1916, s. 33—34.

1289. *Erichsön, Joh.*, Nachricht von den Scribenten, welche die schwedische Kirchengeschichte besonders beschrieben haben. I Hamburgische Beyträge zur Aufnahme der gelehrten Historie u. der Wissenschaften. Jahr 1 (1740) s. 737—41; 2 (1741) s. 106—10, 393—97, 424, 441, 556—60, 777—80; 3 (1742) s. 85—87, 461—64; 4 (1743) s. 689—99, 744, 767—72.

Behandlar de kyrkohist. författarna J. Baazius, P. Bång, C. Örnhielm, H. Spegel, P. Dijkman, J. Schefferus, Joh. Magnus, E. Benzelius d. y., J. Wastovius o. J. Messenius.

1290. ——, Verzeichniss dererjenigen Bücher und Schriften, welche entweder von schwedischen Sachen handeln, oder doch in Schweden gedruckt sind; nunmehro aber so rar geworden, dass man sie nur gar selten zu sehen bekömmt. N:o 1—76. I Hamburg. Beytr. zur Aufnahme d. gelehrten Hist. u. d. Wissensch. Jahr 3 (1742) s. 274—80, 377—82, 401—07, 497—

503, 521—28, 573—76, 585—87; 4 (1743) s. 65—71, 114—16, 249—54, 425—29 o. 475—80.

1291. *Fries, Thoralf,* o. *von Döbeln, E.,* Uppsala universitets matrikel höstterm. 1916. Upps. 1917. 8:o. — (2), 285, (1) s.

Inneh. bio-bibliografier öfver vid Uppsala univ. anställda personer. Jfr N:o *1278.*

1292. FRIESEN, OTTO VON. [Bio-bibliografi.] I *Fries-v. Döbeln,* Uppsala univ:s matrikel, 1917, s. 63—65.

1293. *Geete, R.,* Fornsvensk bibliografi. Förteckning öfver Sveriges medeltida bokskatt på modersmålet samt därtill hörande litterära hjälpmedel. Sth. 1903. 8:o. — XII, 433 s. = SFSS. Bibliografi 2. (= H. 124.)

Närvarande arbete utgör Supplement 1 härtill.

Rec. *O. Froehde* (Marburg) i Centralbl. f. Bibl.-wesen 20 (1903) s. 243—44.
[*A. Ge*]*bh*[*ardt*] i Liter. Centralbl. 1903, sp. 1404—05.
H. S[*tein*] i Le bibliographe moderne Année 7 (1903) s. 365.
(Sv.) Hist. tidskr. 23 (1903) s. 190.

1294. *Gummerus, Jaakko,* Handschriftliche Litteratur des Buss- und Beichtwesens in schwedischen Codices medii ævi. I förf:s Beiträge zur Gesch. des Buss- und Beichtwesens in der schwedischen Kirche des Mittelalters 1. Akad. Abh. [Helsingfors]. Ups. 1900. 8:o. — S. XLI—LXVIII. (Se N:o *941.*)

1295. *Gödel, Vilh.,* Svenska ortnamn. Bibliografi på uppdrag af Ortnamnskommittén utarb. Sth. 1904. 8:o. — (2), 58 s. = Antikv. tidskr. f. Sverige 17: 4.

1296. *Hammarstedt, N. E.,* J. E. Rietz [bio-bibliografi]. Se N:o *1334.*

1297. Handlingar rörande tillsättandet av ett professorsämbete i nordiska språk vid universitetet i Lund 1916. 1. Ansökningshandlingar. Lund 1916. 8:o. — 46 s.

Innehåller bio-bibliografier för Nat. Beckman (s. 3—18), Hj. Lindroth (s. 19—31) och J. Emil Olson (s. 32—46).

1298. HELLQUIST, G. ELOF. [Bio-bibliografi.] I *Wåhlin-Johansson,* Göteborgs högskolas matrikel, 1916, s. 43—45.

1299. HESSELMAN, BENGT. [Bio-bibliografi.] I *Wåhlin-Johansson,* Göteborgs högskolas matrikel, 1916, s. 46—48.

1300. *Hildebrand, H. R. T. Emil,* C. G Styffe 1817—1908. Se N:o *1343.*

1301. HILDEBRAND, HANS O. H. *Schnittger, B.*, Hans Hildebrand. [Bio-bibliografi.] I (Sv.) Hist. tidskr. 33 (1913) s. 57—59.

1302. ——. *Kock, K. Ax. L.*, Hans Hildebrand. [Minnesteckning.] Med portr. I K. Sv. Vetensk.-akad:s årsbok f. 1917, s. 273—98. Sth. 8:o.

S. 293—98 upptaga »Viktigare skrifter af H. H—».

1303. HJELMQVIST, A. THEOD. [Bio-bibliografi.] I *Malm-Wilner*, Lunds univ:s matrikel, 1913, s. 87—89.

1304. HJÄRNE, HARALD. *Grape, A.*, Bidrag till en Hjärne-bibliografi. I Hist. studier tillägn. H. Hjärne, 1908, s. I—XXIV. (Se N:o *1438.*)

1305. ——. [Bio-bibliografi.] I *Fries-v. Döbeln*, Uppsala univ:s matrikel, 1917, s. 99—103.

1306. KARLSSON, K. H. *Stenbock, C. M.*, Karl Henrik Karlssons skrifter [1879—1909]. I Personhist. tidskr. 11 (1909) s. 77—80.

1307. KOCK, K. AX. L. [Bio-bibliografi.] I *Malm-Wilner*, Lunds univ:s matrikel, 1913, s. 105—09.

1308. ——. [Bio-bibliografi.] I *Wåhlin-Johansson*, Göteborgs högskolas matrikel, 1916, s. 57—59.

1309. *Lehmann, K.*, Litteraturverzeichnis der Nordgermanischen Rechtsgeschichte. I Zeitschr. d. Savigny-Stiftung f. Rechtsgesch. Germ. Abteil. 7 (1887) o. 8 (1888).

1310. LIDÉN, B. P. EVALD. [Bio-bibliografi.] I *Wåhlin-Johansson*, Göteborgs högskolas matrikel, 1916, s. 61—63.

1311. LINDROTH, HJ. A. [Bio-bibliografi.] I *Malm-Wilner*, Lunds univ:s matrikel, 1913, s. 121—22.

1312. ——. [Bio-bibliografi.] I Handlingar rör. tillsättandet av ett professorsämb. i nordiska språk vid univ. i Lund 1916, I, s. 19—31 (utg. skrifter s. 21—23). — Se N:o *1297.*

1313. Lunds universitets matrikel. Biografiska uppgifter öfver universitetets styresmän, lärare och tjenstemän 1879. Lund 1879. 8:o. — (2), 102 s. De senare utgifna matriklarna af 1899 o. 1913 återfinnas under N:is *1332* o. *1318.*

1314. *Lundberg, Osk.*, Ortnamnsbibliografi. En återblick och några önskemål. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 1

(1914) s. 329—34. Äfven i Bibliogr. undersökningar tillägn. C. Annerstedt, 1914, s. 209—13. (Se N:o *1434 a.*)

1315. *Lyngby, K. J.*, Skrifter om det Svenske sprog og de Svenske sprogarter, 1861. Se N:o *1631.*

1316. LÄFFLER, L. FR. A. [Bio-bibliografi.] I *Fries-v. Döbeln*, Uppsala univ:s matrikel, 1917, s. 155—58.

1317. *Malm, A.*, Professor K. F. Söderwalls bio-bibliografi, 1912 (tr. 1911). Se N:o *1347.*

1318. —— o. *Wilner, P.*, Lunds universitets matrikel 1913. Lund 1913. 8:o. — (4), 246. (1) s. (Jfr N:is *1313* o. *1332.*)

1319. *Maurer, Konr.*, Über die altschwedischen Gesetze und deren Ausgaben, 1871. Se N:o *2427.*

1320. *Meyer, Ernst*, Program utgifna vid Upsala universitet 1599—1700. Bibliografi. Ups. 1905. 8:o. — 161 s. Forts. i följ.

1321. ——, Program . . . 1701—1854. Bibliografi. Ups. 1908. 8:o. — 131, (1) s. (Jfr föreg. n:r.)

1322 (46). *Molér, Wilh.*, Bidrag till en gotländsk bibliografi. [2:a] omarb. uppl. Västerås 1914. 8:o. — (4), 182 s.

1323. *Montelius, Osc.*, Forntida bokskatter. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 27 (1914) s. 439—51.

Med anledning bl. a. af Is. Collijns katalog öfver Kungl. bibl:s inkunabelsamling 1, 1914 (se N:o *1377*) och dens:s Redogörelse för i Kammararkivet och Riksarkivet verkställd undersökn. ang. äldre arkivalieomslag, 1914 (se N:o *1222*).

1324. *Nelson, Ax.*, Akademiska afhandlingar vid Sveriges universitet och högskolor läsåren 1890/91—1909/10 jämte förteckning öfver svenskars akademiska afhandlingar vid utländska universitet under samma tid. Bibliografi. Upps. 1911. 8:o. — VIII, 149, (1) s. (UUÅ. 1911 o. 1912.)

1325. ——, Bibliographia Collijniana . . ., 1915. Se N:o *1284.*

1326. ——, Ett bidrag till Olaus Magnus' bibliografi. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 1 (1914) s. 167—70. Äfven i Bibliogr. undersökn:ar tillägn. C. Annerstedt, 1914, s. 227—30. (Se N:o *1434 a.*)

1327. *Neovius, Ad.*, Källorna till Finlands medeltidshistoria. I Finlands kulturhistoria. Medeltiden. H:fors 1908. 8:o. S. 237—47.

Förf. har lämnat obegagnade flera för Finland viktiga medeltids-källor, exempelvis Scriptores rerum Svecicarum, Svenskt diplomatarium, Sv. Riksarkivets pergamentsbref m. fl. — Jfr Hist. tidskr. 30 (1910) s. 150.

1328. NOREEN, ADOLF G. [Bio-bibliografi.] I *Brandberg-v. Bahr*, Uppsala univ:s matrikel, 1906, s. 116—19.

1329. ——. [Bio-bibliografi.] I *Fries-v. Döbeln*, Upps. univ:s matrikel, 1917, s. 169—74.

1330. OLSON, J. EMIL. [Bio-bibliografi.] I *Malm-Wilner*, Lunds univ:s matrikel, 1913, s. 157.

1331. ——. [Bio-bibliografi.] I Handlingar rör. tillsättandet av ett professorsämb. i nordiska språk vid univ. i Lund 1916, I, s. 32—46 (utg. skrifter s. 35—37). Se N:o *1297*.

1332. *Petersens, C. af*, o. *Malm, A.*, Lunds universitets matrikel 1899. Lund 1898—99. 8:o. — (4), 180, (1) s. För föregående o. följande matriklar se N:is *1313* o. *1318*.

1333. PIPPING, HUGO. [Bio-bibliografi.] I *Wåhlin-Johansson*, Göteborgs högskolas matrikel, 1916, s. 82—84.

1334. RIETZ, J. E. [*Hammarstedt, N. E.*], Johan Ernst Rietz. Med portr. (Undert. N. E. H.) I Fataburen 10 (1915) s. 183—88.

1335. ——. *Dahl, Maria*, f. *Granzow*, Af Joh. Ernst Rietz' Dagbøger. I Danske Studier 1916, s. 161—67.

1336. *Schmeidler, Bernh.*, Neuere Literatur über Adam von Bremen, 1914. Se N:o *1473*.

1337. *Schnittger, Br.*, Hans Hildebrand. [Bio-bibliografi.] Se N:o *1301*.

1338. SCHÜCK, J. HENR. E. *Schück, Ellen*, Bidrag till en bibliografi öfver Henrik Schücks intill 2 nov. 1915 utgifna skrifter. Upps. 1915. 8:o. — 34 s.

Rec. Is. Collijn **i Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 2 (1915) s. 386—87.**

1339. ——. [Bio-bibliografi.] I *Fries-v. Döbeln*, Upps. univ:s matrikel, 1917, s. 203—08.

1340. *Sjöbeck, P.*, Program utgifna vid Lunds universitet 1667—1867. Bibliografi. Lund 1912—15. 8:o. — XXIX, 142, (1) s.

1341. STJERNA, KNUT. [Bio-bibliografi.] I *K. Stjerna*, Essays on questions connected with the . . . poem of Beowulf. Transl. by John R. Clark Hall, 1912, s. 265—66. (Se N:o *2079.*)
Bibliografi förf. af *J. R. C. Hall.*

1342. STYFFE, C. G. [Bio-bibliografi.] I *Brandberg-v. Bahr*, Uppsala univ:s matrikel, 1906, s. 150—51.

1343. ——, *Hildebrand, Em.*, Carl Gustaf Styffe 1817—1908. [Med portr. o. bibliografi.] I K. Sv. Vetensk.-akad:s årsbok f. 1910, s. 289—317.

1344 (*53*). Svensk bokkatalog [D. 4] för åren 1896—1900. (Utarb. af A. Thelin o. V. Gödel.) Sth. 1904. St. 8:o. — (5), 381, (1) s.

1345. —— [D. 5] för åren 1901—1905. (Utarb. af desamma som föreg.) Sth. 1908. St. 8:o. — (4), 341, (1) s.

1346. —— [D. 6] för åren 1906—1910. Utarb. af Ax. Nelson. Sth. 1913. St. 8:o. — (6), 515, (1) s.

1346 a. —— [D. 7] för åren 1911—1915. Utarb. af Ax. Nelson. (Under tryckning.)

1347. SÖDERWALL, K. F. *Malm, A.*, Professor K. F. Söderwalls bio-bibliografi. I Festskrift till K. F. Söderwall ½ 1912. Lund 1911. 4:o. S. 361—66. (Se N:o *1436.*)

1348. ——. [Bio-bibliografi.] I *Malm-Wilner*, Lunds univ:s matrikel, 1913, s. 196—97.

1349. WADSTEIN, N. ELIS. [Bio-bibliografi.] I *Wåhlin-Johansson*, Göteborgs högskolas matrikel, 1916, s. 103—05.

1350. WESTMAN, K. G. [Bio-bibliografi.] I *Fries-v. Döbeln*, Uppsala univ:s matrikel, 1917, s. 248—49.

1351. WESTMAN, KNUT B. [Bio-bibliografi.] I *Fries-v. Döbeln*, Uppsala univ:s matrikel, 1917, s. 249—51.

1352. *Wåhlin, L.*, o. *Johansson, J. V.*, Göteborgs högskolas matrikel 1891—1916. Götęb. 1916. 8:o. — 116, (1) s.

1353. ÖSTERGREN, KARL OL. [Bio-bibliografi.] I *Fries-v. Döbeln*, Uppsala univ:s matrikel, 1917, s. 281—82.

---

2. Facklitteratur-förteckningar.

De mest betydande af de utländska (mest tyska) tidskrifter för filologi och litteraturhistoria, som i sina årliga bibliografier (om än knapphändigt) beakta fornsvenska ämnen, äro:

1354 (*60*). Anzeiger für indogermanische Sprach- und Altertumskunde, hrsg. von W. Streitberg. Bd 13 (1902/03) o. följ. (forts.). — Utgör »Beiblatt» till Indogermanische Forschungen. Zeitschrift ..., hrsg. von K. Brugmann u. W. Streitberg. Strassb. 8:o.

Afdeln. »Nordgermanisch» har hela tiden redigerats med biträde af fil. dr D. Andersen, Köpenhamn.

1355. Indogermanisches Jahrbuch, im Auftrag der Indogermanischen Gesellschaft hrsg. von (1—3:) A. Thumb u. W. Streitberg, (4 o. följ.:) W. Streitberg u. Alois Walde. Bd 1 (1913)—4 (1916), forts. Strassb. 1914—17. 8:o.

Afdeln. »Nordgermanisch» från början red. af E. Dirckinck-Holmfeld.

1356 (*61*). Jahresbericht über die erscheinungen auf dem gebiete der germanischen philologie, hrsg. von der Gesellschaft für deutsche philologie in Berlin. Jahrg. 24 (1902)—36 (1914), forts. Leipz. 1903—16. 8:o.

Afdeln. »Skandinavisch»: Jahrg. 24—26 utarbetad af K. Meissner, och 27—28 af S. Feist. Med Jahrg. 29 (1907) förändrades rubriken till »Nordisch» och har sedan utarbetats af A. Gebhardt, Jahrg. 29—34, af W. Richter, 35, samt från Jahrg. 36 (1914) af Justus Lundberg.

Relativt fullständiga förteckningar öfver hvarje år utkomna arbeten inom svensk filologi, litteraturhistoria, historia, kyrkohistoria och ortnamnslära finnas numera i följande publikationer:

1357 (*66*). Nordisk språkvetenskap. Årsbibliografi i Arkiv f. nord. filol. för åren 1897—1901 af O. S. Jensen i bd 15 (1898/99)—19 (1902/03), för åren 1902—15 af B. Erichsen i bd 20 (1903/04)—33 (1916/17) samt fr. o. m. år 1916 af Bert Möller i bd 34 (1917/18), forts. Lund. 8:o. (Se N:o *1419*.)

1358 (*67*). Svensk litteraturhistorisk bibliografi, som utgifvits alltifrån 1880 såsom bilaga till Samlaren 1 o. följ., har utarbetats: N:o 20 (för år 1900 o. 1901) t. o. m. 30 (f. 1911) af Isak Collijn, N:o 31 (f. 1912)—32 (f. 1913) af Ax. Nelson, 33 (f. 1914)—34 (f. 1915) af A. Silow och 35 (f. 1916) af N. Gobom. Bilagorna äro tryckta (med egen paginering) i Samlaren, årg. 23 (1902) o. följ. (forts.). (Se N:o *1405*.)

1359 (*69*). Historisk bibliografi för Sverige, upprättad af Kr. Setterwall 11 (f. år 1890) o. följ. — Bilaga till Historisk tidskr. 11 (1891) o. f. (forts.).

1360. Svensk kyrkohistorisk bibliografi, upprättad af (1:) C. Grönblad, (2 o. följ.:) Kr. Setterwall. 1—5 (för år 1898—1914), forts. I Kyrkohist. årsskr. 1 (1900)—16 (1915).

Inneh. 1 (för åren 1898 o. 1899), tr. 1900. — 2 (f. 1900—02), tr. 1903. — 3 (f. 1903—06), tr. 1908. — 4 (1907—10), tr. 1912. — 5 (1911 —14), tr. 1915.

1361. Ortnamnsbibliografi. *Lundberg*, *O.*, Nordisk ortnamnslitteratur. Bibliografisk förteckning. 1 (f. 1913)—4 (f. 1916). I Namn o. bygd 3 (1915) s. 172—77 o. 178—83; 4 (1916) s. 182—89; 5 (1917) s. 189—94.

Jfr *O. Lundberg*, Ortnamnsbibliografi. En återblick och några önskemål, 1914. (Se N:o *1314*.)

---

3. Arkiv- och bibliotekshistoria. Allmänt.

1362. *Beckman*, *Nat.*, Cistercienserklostrens bibliotek. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 4 (1917) s. 81.

Utgör en korrigering af en uppgift hos *Gödel*, Sveriges medeltidslitt., proveniens, 1916, s. 85. (Se N:o *1240*.)

1363. *Collijn*, *Is.*, Clemens Rytinghs boksamling och bokdepositioner. (Svenska boksamlingar under medeltiden och deras ägare 2.) I Samlaren årg. 24 (1903) s. 125—40. (Äfv. sep., 75 ex.)

1363 a. ——, Laurentius Magni och några af honom till Stockholms svartbrödrakloster skänkta böcker, 1902. Se N:o *1287*.

1364. ——, Rester af svenska medeltidsbibliotek i Linköpings, Strängnäs och Västerås stifts- och läroverksbiblioteks in-

kunabelsamlingar. (Svenska boksamlingar under medelt. . . . 3.) I Samlaren årg. 25 (1904) s. 205—13. (Äfv. sep., 100 ex.)

1365. *Collijn, Is.*, Smärre bidrag till de svenska klosterbibliotekens historia 1—3. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 4 (1917) s. 66—72.

Inneh. 1. En bok tillhörig Gudsberga kloster [af Cisterc.-orden]. — 2. Två handskrifter från Stockholms dominikanerkloster. — 3. En liber sequentionarius, som tillhört dominikanerklostret i Västerås.

1366. ——, Svenska boksamlingar under medeltiden och deras ägare. Smärre bidrag 1—4. I Samlaren 23 (1902) s. 125—30; 24 (1903) s. 125—40; 25 (1904) s. 205—13; 27 (1906) s. 99—105. (Äfv. sep.).

Inneh. 1. Laurentius Magni och några af honom till Stockholms svartbrödrakloster skänkta böcker. — 2. Clemens Rytinghs boksamling o. bokdepositioner. — 3. Rester af svenska medeltidsbibliotek i Linköpings, Strängnäs o. Västerås stifts- o. lärov.-biblioteks inkunabelsamlingar. — 4. Rester af svenska medeltidsbibliotek i Kungl. bibl:s inkunabelsamling.

1367. *Gödel, Vilh.*, Våra medeltidsbibliotek. I förf:s Sveriges medeltidslitteratur. Proveniens, 1916, s. 73—110. (Se N:o *1240*.)

1368. *Jørgensen, Ellen*, Stephanus Johannis Stephanii Manuskriptsamling. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 4 (1917) s. 19—28.

Stephanii boksaml. med (hittills kända) 80 hdskr. förvärfvades till Sverige dels genom köp af M. G. De la Gardie (1652), dels såsom krigsbyte under Karl Gustafs andra danska krig. Endast 5 handskrifter af Stephanii forna samling finnas kvar i Danmark (Köpenhamn), de öfriga äro spridda i Sverige, näml. i Stockholm (8 vol.), Uppsala (4), Lund (2), Kalmar (2), Linköping (1) och Skokloster (1; numera i Riksarkivet). (Jfr N:o *1373*.)

1369. ——, Studier over danske middelalderlige Bogsamlinger. I (Dan.) Hist. Tidsskr. 8:e Række. 4 (1912—13) s. 1—67. Kbhn. 8:o.

Med en allmän inledning, hvari äfven svenska förhållanden komma under behandling.

1370. *Kernkamp, G. W.*, Over zweedsche, noorsche en deensche archieven. I Nederlandsch archievenblad 9 (1900/01) s. 181—200. Groningen. 8:o.

1371. *Kjellberg, C. M.*, De uppländska städernas arkiv. I Uppl. fornm.-fören:s tidskr. 21 (1900) s. 349—55.

1372. *Schinmeier, J. A.*, Kurze Geschichte der Bibliotheken in Schweden [im Mittelalter]. I förf:s Versuch einer vollständigen Geschichte der schwedischen Bibel-Uebersetzungen. Stück 4: 2, 1782, s. 3—18. Flensb. u. Leipz. St. 4:o.

1373. *Walde, O.*, Stephanii bibliotek och dess historia. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 4 (1917) s. 29—65. (Jfr N:o *1368.*)

1374. *Weibull, Laur.*, Bibliotek och arkiv i Skåne under medeltiden. Lund 1901. 8:o. — (2), 138, (2) s. Särtr. ur Festskrift till Martin Weibull 1901. Äfven sås. tilläggshäfte till Hist. tidskr. f. Skåneland 1902.

Belyser i flera afseenden äfven det öfriga Sveriges medeltida samlingar.

---

4. Särskilda arkiv och bibliotek. (Historia och bibliotekskataloger.) [1]

1375. *Collijn, Is.*, Kataloge der Inkunabeln der schwedischen öffentlichen Bibliotheken 1—4. Upps. 1904—16. 8:o. (N:o 1 o. 3 äfven m. svensk titel: Kataloger öfver i svenska offentl. bibliotek befintliga inkunabler.)

Inneh. Inkunabelkataloger för 1. Västerås lärov.-bibliotek. 1904. 2. Uppsala Univ.-bibliotek. 1907. 3. Linköpings stiftsbibliotek. 1910. 4. Kungl. biblioteket i Stockholm. I—II: 1. 1914—16.

Stockholm.

1376. *Bergh, Sev.*, Svenska riksarkivet 1618—1837. (M. 34 fig. i texten.) Sth. 1916. 8:o. — xvij, 468 s. + 11 pl. = Meddelanden fr. Sv. Riksarkivet. Ny följd. 2: 5.

Rec. *V. Gödel* i (Sv.) Hist. tidskr. 36 (1916): Öfv. o. gr. s. 91—96. Denna anmälan framkallade »Några erinringar . . .» af *S. Bergh*, ibid. 37 (1917) Bil. s. 1—3, med »Svar» af *V. Gödel*, ibid. s. 3—4.
B. Boëthius i Personhist. tidskr. 18 (1916) s. 124—28.
E. Naumann i Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 3 (1916) s. 322—27.
A. Linvald i (Dan.) Hist. Tidsskr. 8:e R. Bd 6 (1916) s. 275—77.

---

[1]) Ordningen är den följande: främst svenska institutioner och därinom: 1) Stockholm, 2) universitetsstäderna, 3) öfriga inrikes orter och 4) bibliotek utom Sverige, främst Norden.

1377. *Collijn, Is.*, Katalog der Inkunabeln der Kgl. Bibliothek in Stockholm. Teil I—II: 1. Sth. (tr. Upps.) 1914—16. 8:o o. fol. = Kataloge d. Inkunabeln d. schwed. öffentl. Bibliotheken 4. (Se N:o *1375*.)

Inneh.: [Text] I, 1914: xxxi, 329 s. 8:o. — II: 1, 1916: (3), ii, (1), 103, (6) s. m. 5 pl. o. 22 fig. i text. — Taf. I, 1914: pl. 1—150. 88 s. Fol.

Rec. *O. Montelius* i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 27 (1914) s. 441—45.

1378. ——, Rester af svenska medeltidsbibliotek i Kungl. bibliotekets inkunabelsamling. (Sv. boksaml:ar under medeltiden 4.) I Samlaren årg. 27 (1906) s. 99—105. (Äfv. sep., 75 ex.)

1379. *Erichson, Joh.*, Nachricht von den gedruckten Büchern des 15. Jahrh:s, so in der königl. Bibliothek [in Stockholm] befindlich sind. I Hamburgische Beyträge ... Jahr 3 (1742) s. 569—72, 611—15, 708—11; 4 (1743) s. 140—43, 293—96, 311—17.

1380. *Collijn, Is.*, Bibliotheca »Collegii Societatis Jesu in Suetia». Några bidrag till kännedomen om jesuiternas boksamling på Gråmunkeholmen [ɔ: Riddarholmen i Sthlm]. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 1 (1914) s. 151—167. Äfven i Bibliografiska undersökningar tillägn. Cl. Annerstedt ... 1914, s. 75—91. Upps. St. 8:o.

1381. ——, Franciskanernas bibliotek på Gråmunkeholmen i Stockholm med särskild hänsyn till Kanutus Johannis verksamhet. Med 5 pl. I Nord. tidskr. f. bok- o. biblioteksväsen 4 (1917) s. 101—71.

Uppsala.

1382. *Collijn, Is.*, Katalog der Inkunabeln der K. Univ.-Bibliothek zu Uppsala. Upps. 1907. 8:o. — xxxviii, 507 s. = Kataloge der Inkunabeln der schwed. öffentl. Bibliotheken 2. (Se N:o *1375*.)

Linköping.

1383. *Collijn, Is.*, Katalog öfver Linköpings stifts- och läroverksbiblioteks inkunabler. Upps. 1910 (1909). 8:o. — 50 s. = Kataloger öfver i svenska offentliga bibliotek befintl. inkunabler 3. (Se N:o 1375.)

1384. *Holmström, Otto,* Linköpings domkapitels arkiv. Arkivstudier. Link. (tr. Sthlm) 1901. 4:o. — X, 364 s.
Rec. *S. Clason* i (Sv.) Hist. tidskr. 21 (1901) s. 57—61.
H. Lundström i Kyrkohist. årsskr. 2 (1901) s. 318—25.

Västerås.

1385. *Collijn, Is.,* Katalog öfver Västerås läroverksbiblioteks inkunabler. Med 2 bilagor. Ups. 1904. 8:o. — 64 s. = Kataloger öfver i svenska offentl. bibliotek befintliga inkunabler 1. (Äfv. m. tysk titel, tr. 1907.) (Se N:o *1375.*)

1386. *Molér, Wilh.,* Förteckning på paleotyper i Vesterås allm. läroverks bibliotek, tryckta före år 1500. Vesterås 1884. 4:o. — (2), 15 s. (I Vesterås h. allm. läroverks progr. 1883/84.)

---

5. Handskriftsförteckningar.

a. Samlingar och allmänt.

1387. *Karlsson, K. H.,* Släkten Tre rosors godsarkiv. Birgitta Larsdotters, gift Fleming, och Göstaf Johanssons jordabref förtecknade 1561. I Västergötl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd II: h. 8/9, 1908, s. 132—82.

1388 (89). *Ödberg, Frid.,* Förteckning på äldre handlingar tillhöriga Västergötlands fornminnesförening, hvilka ej finnas upptagna i de tryckta förteckningarna på äldre handlingar i föreningens tidskrift D. 1 och 2. I Västergötl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd III: h. 3/4, 1912, s. 1 (de öfriga tillhöra ej medelt.).

b. Särskilda arkiv (efter ort).[1])

Stockholm.

1389. *Peringskiöld, Joh.,* Manuscripta Scandica ad antiquitates et historiam septentrionalem aliorumque regnorum illustrandam, in regio Antiquitatum archivo Holmiæ selecta. I *Hickes,* Antiquæ literaturæ septentrionalis liber II. Oxoniæ 1705. Fol. S. 310—15.

---

[1]) I afseende på ordningen se noten å sid. 127.

1390. *Almquist, J. A.*, Nordiska museets pergamentsbref från tiden före år 1600 med angifvande af innehållet förtecknade. Sth. 1904. 8:o. Särtr. ur Meddelanden fr. Nord. museet 1902, s. 147—83.

Från medelt. äro 37 n:r, däraf 16 på svenska.

Köpenhamn.

1391. *Gigas, E.*, Katalog over det store kongelige Bibliotheks Haandskrifter vedrörende Norden, særlig Danmark. Udg. af det st. kongel. Bibliothek. Bd 1—3. Kbhn 1903—15. 8:o.
Rec. *D. Schäfer* i Zentralbl. f. Bibl.-wesen 21 (1904) s. 412.

III. Lärda sällskap och institutioner samt tidskrifter.

a. Allmänt.

1392 (140). **Nordiska filologmöten.**

5. *Kristiania 1898.* — Forhandlinger paa det femte Nordiske Filologmøde i Kristiania 12:te—15:de Aug. 1898, utgivne ved Hj. Falk. Kr:ia 1899. 8:o. — XVI, 243, (1) s. + 2 pl.

6. *Uppsala 1902.* — Förhandlingar vid 6. nordiska filologmötet i Upsala, 14—16 aug. 1902, utg. af Erik Staaff. Sth. 1903. 8:o. — 244 s.

1393. **Svenska filolog- och historikermöten.**

1. *Göteborg 1912.* — Förhandlingar vid S—mötet i Göteborg d. 19—21 aug. 1912, redigerade af O. Lagercrantz. Göteb. 1913. 8:o. — 199 s.

Bl. a. diskuterades principerna för utgifvande af historiska urkunder med inlägg af både historici och filologer.
Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 33 (1913) s. 331—32.

Vitterhets, historie o. antikvitets akademien.

1394 (142). K. Vitterhets historie och antikvitets akad:s handlingar. D. 33: 1. Sth. 1901. 8:o. Äfven med beteckn. Ny följd Bd 13 (1901).

1395 (*143*). K. Vitterhets historie och antikvitets akad:s månadsblad Bd 10/11 (= Årg. 29—34; 1900—05). Sth. 19(00—)07. 8:o. — Förteckn. öfver »hufvudsakliga innehållet» i årg. 1 (1872) —34 (1905) i bd 10/11, s. 475—79.

Publikationen upphörde med 1905 och ersattes fr. o. m. 1906 af Fornvännen (se nedan N:o *1423*).

1396 (*144*). Antikvarisk tidskrift för Sverige, utg. (D. 17:) af Hans Hildebrand o. (18 o. f.:) af E. Ekhoff. D. 17—22 (forts.). Sth. 1902—17. 8:o.

Af D. 20, 21 o. 22 äro f. n. (1918) endast första häft. utkomna. För öfrigt äro alla de föregående delarna (många af dem länge oafslutade) numera (sedan 1905) fullfärdiga.

Samfundet för utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia.

1397. *Bergh*, *Severin*, K. Samfundet ... (se rubr.) under första århundradet af dess tillvaro. Sth. 1917. 8:o. — 177, (1) s. Med 1 portr.-pl. och flera portr. i texten. = Historiska handlingar D. 25: Bihang.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 38 (1918) s. 60—63.

Svenska fornminnesföreningen.

1398 (*147*). Sv. fornm.-fören:s tidskrift Bd 11—12 (= H. 32—37). Sth. 1900—05. 8:o.

Hvart bd utgör 3 à 4 häften. Med utgången af 1905 uppgick tidskriften i Fornvännen (se N:o *1423*).

Svenska fornskriftsällskapet.

1399. Samlingar utgifna af SFS. m. m. Se A N:o 841.

Landsmålsföreningarna i Uppsala, Helsingfors och Lund.

1400 (*148*). Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmålen och svenskt folklif. Tidskr. utg. ... genom J. A. Lundell. Sth. 1902—17 (forts.). 8:o.

Tidskriften utges fr. o. m. 1904 i två serier. Den äldre fortgår med samma anordning som från början (1879), d. v. s. utgöres af särskilda fria band med inom sig besläktadt innehåll, till hvilka häften samlas under åratal, tills ett fullt band föreligger. Hittills äro 12 band (näml. 1, 2, 5—8, 11, 13—15, 18 o. 20) färdiga och ytterligare 9 under utgifning.

Den yngre serien utgöres dels af en verklig tidskrift: 1 (1904) —14 (1917), som kommer att fortsättas, dels af en serie afhandlingar, kallad B. Denna utgöres f. n. af färdiga (mindre) band 1—11 samt 14 och 15. — Till dessa tre grupper sluter sig en fjärde kallad Bihang, hvaraf hittills utkommit bd 1—3 (1883—1915).

1400 a. Landsmålstidskriften 1878—1908, Register. Upps. 1908. 8:o. — 32 s. (1:a mötet för svensk folkkunskap, Sthlm 1908.)

b. **Särskilda institutioner (efter ort).**

Stockholm.

1401. Kungl. biblioteket. — K. bibliotekets handlingar 1 (1878)—37 (1916—17). Sth. 1879—1918 (forts.). 8:o. — Utom årsberättelse innehålla dessa handlingar merendels en afhandling, ett bibliografiskt arbete (ofta med öfverskriften »K. bibliotekets samlingar»). Fr. o. m. 1918 utges en särskild publikation: Kungl. bibliotekets handlingar. Bilagor. Ny följd, hvaraf hittills utkommit H. 1, Upps. 1918, 8:o, innehållande Manuale Upsalense [1487] efter K. bibl:s rekonstruerade exemplar. (Se N:o *1255*.)

De bilagor, som beröra medeltida forskningsintressen, äro följande: 1. *G. E. Klemming*, Sveriges äldre liturgiska literatur (se N:o *39*). — 3—5. *Klemming*, Sverige till fremmande magter 1—3. — 6. *Dens.*, Birgitta-literatur (se N:o *26*). — 15—18. *G. Snoilsky*, Svenska historiska planscher 1—4. — 19—22. *V. Gödel*, Katalog öfver K. bibl:s fornisl. o. fornnorska handskrifter 1—4. — 26—33. *J. A. Almquist*, Sveriges bibliografiska litteratur 1—3. (Se N:o *1269*.) — 34. Handlingar ang. undersökning af äldre arkivalieomslag i Kammararkivet o. Riksarkivet (se N:o *1241*).

1401 a. Samfundet S:t Eriks årsbok. Utg. genom [1—2:] Hans Hildebrand o. G. Lindgren, [3 o. följ.:] G. Upmark. Årg. 1903—1917 (forts.). Sth. Bred 8:o.

Inneh. åtskilliga bidrag till svensk, särskildt stockholmsk kultur- o. personhistoria under medeltiden.

Uppsala.

1402 (149). Universitetet. — Uppsala universitets årsskrift. Årg. 41 (1901)—56 (1916), forts. Upps. 8:o.

1403. Nordiska seminariet. — Meddelanden från N—s—, utg. af A. Noreen. H. 1—11 (forts.). Upps. 1911—18. (UUÅ.)

Inneh. af fornsv. intresse: N:o 1. *P. Envall*, Om gårdsnamnen i Envikens s:a, Dalarna, 1911. — 4. *O. Lundberg* o. *H. Sperber*, Härnevi, 1912. — 7. *R. Brieskorn*, Några medeltida yrkesnamn o. titlar, 1912. — 8. *F. W. Sandwall*, Ändelsevokalernas växling i Östgötalagens textkodex, 1913. — 11. *E. Smedberg*, Jöns Budde och Helga-Karin-legenden i cod. Holm. A 58, 1918. (Se de särsk. art. på vederb. ställen.)

1404 (*150*). Språkvetenskapliga sällskapets i Uppsala förhandlingar. Bd 2—3 (forts.). = H. 7 (1900/03)—11 (1913/15). Upps. 1904—16. 8:o. (UUÅ. 1903, 06, 10, 13, 15.)

Bd 2 (1894—1906) = H. 5 (1894/97)—8 (1903—06).

Bd 3 (oafslutadt) = H. 9—11.

1405 (*150 a*). Svenska litteratursällskapet. — Skrifter utg. af S—l—. N:o 1: Samlaren. Tidskrift. Årg. 23—38 (forts.). (Fem årgångar utgöra ett band, alltså hittills afslutade bd 1—7.) Upps. 1902—17. 8:o.

Bland sällskapets »Skrifter» ingå dessutom bl. a. »1500- och 1600-talens visböcker» såsom N:o 7 (se A N:o 879), *L. Bygdén*, Svenskt anonym- och pseudonym-lexikon Bd 1—2, 1898—1915, såsom N:o 17. — Direkt beröres medeltidslitteraturen (med undantag af i Samlaren) icke i sällskapets skriftserier.

Lund.

1406 (*151*). Universitetet. — Acta universitatis Lundensis. Lunds universitets årsskrift. T. 37 (1901)—40 (1904) i 4:o. Ny följd. Afd. 1 (Teol., Jurid. o. Humanist. ämnen): T. 1 (1905)—13 (1917) i 8:o. (Afd. 2 inneh. Medicin, Matem. o. Naturvet. äfvensom Fysiograf. sällskapets handlingar, allt fortfarande i 4:o.)

1406 a. ——. Innehålls-förteckning, systematisk öfversikt o. författareregister t. Tom. 1—40 (= årg. 1864—1904). Utarb. af Pontus Sjöbeck. Lund 1906. 4:o. — 36, (1) s.

1407 (*152*). Filologiska föreningen. — Från F— f— i Lund. Språkliga uppsatser. Bd 2—4 (forts.). Lund 1902, 06, 15. 8:o. (Hvarje uppsats m. egen paginering.) — Bd 3 (1906), 315 s., tillägnadt Ax. Kock.

Rec. *W. Ranisch* i Indogerm. Forsch. Anzeiger 12 (1901) s. 100—01.
M. Kristensen i Indogerm. Forsch. Anzeiger 15 (1903/04) s. 272.
A. Gebhardt i Indogerm. Forsch. Anzeiger 21 (1907) s. 44—47.
Kr. Sandfeld Jensen i Nord. tidskr. f. filol. 3:e R. 16 (1907/08) s. 80—84.
B. Kahle i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 29 (1908) sp. 98—108.
E. Brate i Ark. f. nord. filol. 33 (1916/17) s. 184—89.

Göteborg.

1408. Filologiska samfundet. — Minnesskrift utg. af F— s— i G— på 10-årsdagen af dess stiftande 22 okt. 1910. Gtbg 1910. 8:o. — (4), VIII, 128 s. = Göteborgs högskolas årsskr. 16 (1910): 2.

Rec. *Hj. Lindroth* i Indogerm. Forsch. Anz. 29 (1912) s. 43—46.

1409. Göteborgs högskolas årsskrift. Utgifven på bekostnad af högskolans Gustaf-Adolfs-fond. Bd 1 (1895)—22 (1916), forts. Göteb. 1896—1916. St. 8:o.

Bd 3 (1897) Festskr. vid Oscar II:s regeringsjubileum d. 18 sept. Bd 5 (1898) inneh. bl. a. Festskr. tillägnad Oscar Ekman d. 16 dec.

1410. K. Vetenskaps och vitterhetssamhällets handlingar. H. 1—9. Göteb. 1778—1806. — Nya handlingar. H. 1—5. Göteb. 1808—22. — Handlingar. Ny tidsföljd. H. 1—32. Göteb. 1850—97. — Följd 4. H. 1—20: 1 (forts.). Göteb. 1898—1918. 8:o.

1410 a. ——. Förteckning öfver skrifter utg. af Göteborgs K. V— o. v—, upprättad af S. Aberstén. Göteb. 1907. 8:o. — (3), 39, (1) s. (= Göteb. K. Vet. v. vitt.-samh:s handl. Följd 4. H. 9: 4.)

1411 (154). **Jämtlands läns fornminnesförening.**

Tidskrift. Bd 3—6: 1—3 (hvart bd à 4 häft.), forts. Östersund 1902—17. 8:o.

1412. **Norra Smålands fornminnesförening.**

Meddelanden. H. 1—4. Med bil. 1—4. Jönköping 1907, 10, 14, 15. 8:o.

Bilagan utgöres af Jönköpings stads tänkebok för 1456—1548. (Se A N:o 1111.)

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 27 (1907) s. 253—54; 30 (1910) s. 294—95.

1413 (155). **Södermanlands fornminnesförening.**

Bidrag till Södermanlands äldre kulturhistoria, på uppdrag af S— f— utg. af Isak Fehr. Bd 3 (= H. 9—12)—4 (= H. 14—16) (forts.). Strängn. 1897—1915. 8:o.

H. 13 ej utgifvet; i dess ställe utdelades till föreningens medlemmar ett arbete af J. Roosval.

1414 (*156*). **Västergötlands fornminnesförening.** Tidskrift utg. af F. Ödberg. Bd II: H. 1—10 (äfven med beteckn. H. 11—20), III: 1—8 (äfv. m. bet. 21—28). Sth., Mariestad 1901—15. St. 8:o.

1415 (*157*). **Västmanlands fornminnesförening.** Årsskrift utg. (H. 6—7:) af A. Wetterling; (H. 8:) af Cl. Uggla. H. 6—8 (forts.). Sthlm, Västerås 1903—15. 8:o.

Helsingfors.

1416. Juridiska föreningen i Finland. — Tidskrift utg. af J— f. i F—. Årg. 36—53 (forts.). H:fors 1900—17. 8:o.

1417 (*160*). Svenska litteratursällskapet i Finland. — Skrifter utg. af S— l— i F—. LII—CXL (forts.). H:fors 1902—18. St. 8:o.

Af fornsv. intresse äro, utom »Förhandlingar och uppsatser» 16 (1902) —31 (1917), forts., m. Generalregister 1885—1909 (1911), »Studier i nordisk filologi» (H. Pipping) 1 (1910)—9 (1918), forts. (Se N:o *1433*.) Bd CXXVII, Upplandslagen, utg. af O. F. Hultman. (Se A N:o 1027 ed. *i*.)

c. **Tidskrifter (alfab.).**

1418 (*161*). Antikvarisk tidskrift för Sverige. Se N:o *1396*.

1419 (*163*). Arkiv för nordisk filologi, utg. genom Ax. Kock. Bd 19—34 = Ny följd. Bd 15—30 (forts.). Lund 1902/03—1917/18. 8:o.

I tidskriften ingår årligen en fackbibliografi (se N:o *1357*).

1420 (*164*). [Paul u. Braunes] Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache und Literatur, hrsg. von Edu. Sievers. Bd 27—42 (forts.). Halle 1902—18. 8:o.

Inneh. uppsatser i svensk filologi af bl. a. A. Kock o. Hj. Lindroth.

1421. Fataburen. Kulturhistorisk tidskrift, utg. af (årg. 1—7:) Bernh. Salin, (årg. 8:) N. E. Hammarstedt, (årg. 9 o. följ.:) Gust. Upmark. Årg. [1]—[13] (forts.). Sth. 1906—18. 8:o.

1422 (*166*). Finsk tidskrift för vitterhet, vetenskap, konst och politik. Utg. (T. 52—63:) af M. G. Schybergson o. R. F. v. Willebrand, (T. 64 o. följ.:) af den senare ensam. T. 52—85 (forts.). H:fors 1902—18. 8:o.

1423. Fornvännen. Meddelanden fr. K. Vitt. hist. o. ant.

akad. under red. af Emil Ekhoff. Årg. 1—12 (forts.). Sth. 1906—17. 8:o.

1424 (*168*). Historisk tidskrift, utg. af Svenska historiska föreningen genom (årg. 23—25:) Emil Hildebrand o. (26 o. följ.:) Torv. Höjer. Årg. 23—38 (forts.). Sth. 1903—18. 8:o. — Innehållsöfversikt t. årg. 21—30 (= 1901—10). Sth. 1916. 8:o. — 62, (1) s.

Med tidskriften följer årligen en historisk bibliografi för nästföregående år. (Se N:o *1359*.)

1425 (*172*). Kyrkohistorisk årsskrift, utg. af Herm. Lundström. Årg. 3—18 (forts.). Upps. 1902—17. 8:o. (= Skrifter utg. af Kyrkohistoriska föreningen I.)

Bland öfriga af föreningen utgifna »Skrifter» beröra endast följande medeltiden: Synodalstatuter ... från den svenska medeltiden, utg. af J. Gummerus, 1902 (N:o II: 2; se N:o *967 a*), Akter rör. ärkebiskopsvalet i Uppsala 1432..., utg. af Alg. Lindblom, 1903 (N:o IV: 2; se A N:o 1095), samt H. Lundström, Fynd och forskningar H. 1—2, Upps. 1912, 14 (utom nummerordningen bland sällsk:s »Skrifter»).

1426. Namn och bygd. Tidskrift för nordisk ortnamnsforskning, utg. av A. Grape, O. Lundberg o. J. Sahlgren. Årg. 1—6 (forts.). Upps. 1913—18. 8:o.

Rec. *M*[*agn.*] *O*[*lsen*] i Maal og Minne 1913, s. 160.
H. Sperber i Zeitschr. f. österreich. Volkskunde 20 (1914) s. 61.
E. Björkman i Engl. Stud. 47 (1914) s. 300—01.
M. Cahen i Bull. de la Soc. de linguistique 19 (1914) s. 109.
N. E. H[*ammarstedt*] i Fataburen 9 (1914) s. 254—56.
M. Kristensen i Dan. Stud. 1914 s. 47—48.
E. Dirckinck-Holmfeld i Indogerm. Jahrb. 3 (1915) s. 132—36 (tr. 1916) o. 4 (1916) s. 194—97 (tr. 1917).

1427 (*185*). Nordisk tidsskrift for filologi. Redig. (Række 3:) af Karl Hude, (R. 4:) af H. Ræder. 3:e R. Bd 10—20 m. Register till 3:e Række, 17 s. Kbhn 1901/2—1911. — 4:e R. Bd 1—7 (forts.). Kbhn 1912/13—18. 8:o.

1428. Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen, ... utg. af Isak Collijn. Årg. 1—5 (forts.). Sth. 1914—18. St. 8:o. — En festskrift till Cl. Annerstedts 75-årsdag utgafs af tidskriften 1914. (Se N:o *1434 a*.)

Inneh. ett betydligt antal uppsatser af värde för studiet af den svenska medeltidens kultur-, kyrko- och litteraturhistoria jämte värdefulla faksimilafbildningar.

1429 (*175*). Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri, utg. af Letterstedtska föreningen. Red. Osc. Montelius. Ny följd. Årg. 15 (1902)—31 (1918), forts. Sth. 8:o. — Innehållsförteckning öfver årg. 1878—1917 i N. F. 30.

1430. Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmålen. Se N:o *1400*.

1431. Samlaren. Tidskrift utg. af Sv. litteratursällskapet. Se N:o *1405*.

1432. Språk och stil. Tidskrift för nysvensk språkforskning, utg. af B. Hesselman, O. Östergren o. Ruben G:son Berg. Årg. 1—18 (forts.). Sth. (tr. Upps.) 1901—1918. 8:o.

Af betydelse äfven för studiet af äldre svenska språkförhållanden.

Rec. *Hj. Lindroth* i Indogerm. Forsch. Anz. 32 (1914) s. 54—57. (Gäller årg. 11, 1911.)

1433. Studier i nordisk filologi. Utg. genom Hugo Pipping. Bd 1—8 (forts.). H:fors 1910—17. 8:o. = Skrifter utg. af Sv. litteratursällskapet i Finland N:o 92, 95, 103, 110, 113, 118, 124, 133.

Hvarje uppsats har sin egen paginering och dess plats inom bandet betecknas med en siffra.

Rec. *F. Jónsson* i Nord. tidsskr. f. filol. 3:e R. 19 (1910/11) s. 128—30.

1434 (*186*). Tidsskrift for Retsvidenskab, udg. af Bestyrelsen for den Stang'ske Stiftelse i Christiania (fr. o. m. 1908:) med Bidrag af den Letterstedtske Forening. Aarg. 14—32 (forts.). Kr:ia 1901—18. 8:o.

IV. Sammelverk, festskrifter och encyklopedier.

1434 a. Bibliografiska undersökningar tillägnade Claes Annerstedt på hans 75-årsdag d. 7 juni 1914. Festskrift utg. af Nordisk tidskrift för bok- o. biblioteksväsen. Ups. 1914. St. 8:o. — (9), 265 s. + portr. i koppardjuptr. (Tr. i 200 numr. ex.)

Många af uppsatserna ingå, ehuru med annan paginering, äfven i Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väs. Årg. 1 (1914). (Se N:o *1428*.)

1435. Bidrag till Sverges medeltidshistoria tillegnade C. G. Malmström d. 2 nov. 1902 af Historiska seminariet vid Upsala universitet. Ups. 1902. 8:o. — IV, (2) + 15 särsk. pag. afhandlingar, nämligen:

1. *H. Hjärne*, Kyrkliga inflytelser inom Sverges äldre staträtt. — 2. *S. Samuelsson*, Dateringen af påfvebrefven om Nicolaus' af Albano legation. — 3. *C. M. Kjellberg*, Den äldsta svenska konungatiteln. — 4. *B. Gezelius*, Sverges äldsta daterade konungabref. — 5. *G. Hazelius*, Sverker Karlssons bref om kyrkofrälset. — 6. *R. Edgren*, Innocentius III och Sverges inbördes strider. — 7. *S. Ambrosiani*, Anledningen till biskop Bengts af Skara Romfärd 1220—21. — 8. *A. Falk*, Gregorius IX och Sverge. — 9. *L. M. Bååth*, Vilhelms af Sabina svenska legation före Skeninge möte. — 10. *H. Brulin*, Några feldaterade påfvebref i Sv. Dipl. — 11. *O. Janse*, Upsala ärkesätes flyttning. — 12. *C. Grönblad*, Ett nyfunnet svenskt synodalstatut. — 13. *T. Höjer*, Bonifacius VIII och Sverge. — 14. *A. Lindblom*, En omtvistad biskopsstol i Sverge under kyrkoschismen. — 15. *V. Söderberg*, Nicolaus Ragvaldi och Baselkonciliet. — (Se de särsk. art. på vederb. ställen.)

1436. Festskrift till K. F. Söderwall på hans 70-årsdag d. 1 jan. 1912. [Med portr.] Lund 1911. 4:o. — (4), 366, (1) s.

Inneh. af fornsv. intresse följande afhandlingar: *T. Hjelmqvist*, Till Schacktafvels lek. — *Hj. Lindroth*, Studier i svensk etymologi och ordhistoria. — *A. Malm*, Prof. K. F. Söderwalls bio-bibliografi. — *E. Olson*, Studier över rimmen i den fornsv. Flores och Blanzeflor. — (Se de särsk. artiklarna å resp. afdelningar.)

Rec. Lis Jacobsen i Nord. tidsskr. f. filol. 4:e R. 1 (1912/13) s. 137—44.

1437 (*189*). Grundriss der germanischen Philologie. Unter Mitwirkung . . . hrsg. von Herm. Paul. Bd 1—6 (forts.). 3:e verb. u. verm. Aufl. Strassb. 1911—16. St. 8:o.

Inneh. hittills (1918) af fornsv. intresse blott *A. Noreen*, Geschichte d. nord. Sprachen, 3:e Aufl., 1913 (se N:o *1633*) o. *K. v. Amira*, Grundriss d. germ. Rechts, 3:e Aufl., 1913 (se N:o *2381*).

1438. Historiska studier tillägnade prof. Harald Hjärne på hans 60-årsdag d. 2 maj 1908 af lärjungar. Ups. & Sth. 1908. St. 8:o. — X, 811 s. med H:s porträtt i heliogr.

Inneh. 27 afhandlingar, däraf följande 7 beröra den svenska medeltiden: *S. Tunberg*, Det världsliga frälsets uppkomst i Sverige. — *P. Girgensohn*, Om förhållandet mellan de s. k. Västmannalagarna. — *T. Höjer*, Till kännedomen om Vadstena klosters ställning såsom religiös institution. — *B. Swartling*, Joh. Magnus' Historia metropolitanæ ecclesiæ

Upsaleosis. — *V. Söderberg*, Det H. Gadh tillskrifna talet mot danskarna. — *K. G. Westman*, Konung och landskapliga myndigheter i den äldsta svenska rättegången. — (Se de särsk. art. på vederb. ställen.)
Rec. *Ehd* (= Emil Hildebrand) i (Sv.) Hist. tidskr. 28 (1908): öfv. o. gr. s. 91—96.

1439 (*193*). Nordisk familjebok. Konversationslexikon och realencyklopedi. Ny, reviderad och rikt illustr. upplaga. Red. (bd 1—4:) B. Meijer, (bd 5:) B. Meijer (t. o. m. bokst. C) o. Th. Westrin samt (fr. o. m. bd 6) den sistnämnde ensam. Bd 1—27. Sth. 1903—18. 8:o.

Utgör bl. mycket annat en — såvidt möjligt — fullständig svensk lärdomshistoria äfven för medeltiden.

1440. Nordiska ortnamn. Hyllningsskrift tillägnad Adolf Noreen på 60 årsdagen. Utg. genom Namn och bygd. Upps. 1914. 8:o. — (8), 320 s. — De häri ingående uppsatserna utgöra bd 2 (1914) af tidskr. Namn och bygd, stundom dock med annan paginering.
Rec. *G. Knudsen* i Danske Studier 1914, s. 95—96.
O. Montelius i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 27 (1914) s. 610—11.

1441. Nordiska studier tillegnade Adolf Noreen på hans 50-årsdag d. 13 mars 1904 af studiekamrater och lärjungar. Upps. 1904. St. 8:o. — (10), 492 s. Innehåller uppsatser af 41 nordiska språkmän. De återfinnas här på sina resp. afdelningar.
Rec. *Br. Sjöros* i Finsk tidskr. 57 (1904) s. 68.
F. Jónsson i Nord. tidsskr. f. filol. 3:e R. 13 (1904/05) s. 33—40.
B. Kahle i Lit.-bl. f. germ. u. roman. Philol. 26 (1905) sp. 89—96.
A. Gebhardt i Zschr. f. deutsche Philol. 37 (1905) s. 275—82.
G. Neckel i Deutsche Lit.-zeitung 26 (1905) sp. 86—87.
W. Ranisch i Idg. Forsch. Anzeiger 18 (1905/06) s. 68—71.
A. Heusler i Anz. f. deutsch. Altertum 31 (1907) s. 7—9.
A. Torp i Ark. f. nord. filol. 24 (1907/08) s. 90—98.

1442 (*196*). *Pipping, Hugo*, Gotländska studier — — —
Rec. — — —
E. Tuneld i Ark. f. nord. filol. 19 (1902/03) s. 367—76.
M. Kristensen i Idg. Forsch. Anzeiger 14 (1903) s. 24—25.
E. Mogk i Lit.-bl. f. germ. u. roman. Philol. 26 (1905) sp. 195—96.

1443. ——, Nya gotländska studier, 1904. Se N:o *1800*.

1444. Reallexikon der germanischen Altertumskunde. Unter Mitwirkung zahlreicher Fachgelehrten hrsg. von Joh:s Hoops.

Mit Taf. u. Abbild. im Text. Bd 1—4: 1—2 (A—Stilarten). Strassb. 1911—18. 8:o.

Medeltidens nordiska kulturförhållanden behandlas sakrikt i den alfabetiska ordningsföljden.

1445. Sertum philologicum Carolo Ferd. Johansson oblatum. Festskrift tillegnad K. F. Johansson på hans 50-årsdag. Göteb. 1910. 8:o. — (5), 170 s.

Inneh. bl. a. 3 uppsatser af hithörande intresse, näml.: *E. Björkman*, Tvänne germanska etymologier. — *H. Pipping*, Växlingen *ortogh* ∾ *ortogh* i Äldre Västgötalagen. — *Ev. Lidén*, Om några fisknamn.

1446. Studier tillegnade Esaias Tegnér [på hans 75-årsdag] d. 13 jan. 1918. Lund 1918. St. 8:o. — (7), 587, (3) s. + 1 portr. (Tr. i 275 ex.)

Inneh. bidrag af 62 förf., af hvilka 10 hithörande (N. Beckman, J. Bergman, O. v. Friesen, N. Hänninger, K. F. Johansson, Ax. Kock, N. Lindqvist, Ad. Noreen, J. Sahlgren o. Br. Sjöros).

Rec. *Hj. Lindroth*, Tegnérstudier, i Det nya Sverige, utg. af Adr. Molin, 12 (1918) s. 199—201.

1447. Svenska studier tillägnade Gust. Cederschiöld d. 25 juni 1914, utg. genom Sv. modersmålslärareföreningens arbetsutskott. Lund 1914. 8:o. — (10), 484 s. + 1 pl.

Rec. *M. Kristensen* i Nord. tidsskr. f. filol. 4:e R. 4 (1915) s. 89—93.
E. Brate i Ark. f. nord. filol. 33 (1916/17) s. 179—84.
E. Dirckinck-Holmfeld i Indogerm. Jahrb. 3 (1915) s. 124—28 (tr. 1916).

1448. Xenia Lideniana. Festskrift tillägnad prof. Evald Lidén på hans 50-årsdag 3 okt. 1912. Sth. 1912. 8:o. — 274 s.

Inneh. följande uppsatser af fornsv. intresse: *T. Torbjörnsson*, Ordförklaringar. — *G. Danell*, Några anmärkningar om Vättern som språkgräns. — *Hj. Lindroth*, En omtvistad etymologi. — *W. Cederschiöld*, Några svenska avledningar på suffixet (*s*-)*tra*. — *E. Hellquist* Fornsvenska tillnamn. — *H. Pipping*, Zur Lehre vom w-Verlust in den altnord. Sprachen. — *O. F. Hultman*, Medelpad. — *B. Hesselman*, Om användningen av slutartikel i de öst-nordiska medeltids-ordspråken. — *O. v. Friesen*, Substantiv avledda med suffixet *ju* i germanska språk. — *H. Celander*, Ett par fornsv. laguttryck. — *V. Lundström*, Sithonerna [hos Jordanes]. — (Se de särskilda art. å resp. afdelningar.)

Rec. *F. Jónsson* i Nord. tidsskr. f. filol. 4:e R. 2 (1913/14) s. 120—23.
E. Olson i Ark. f. nord. filol. 31 (1914/15) s. 214—26.
E. Dirckinck-Holmfeld i Indogerm. Jahrb. 1 (1913) s. 146—50 (tr. 1914)

V. Medeltidsbiografi och -genealogi.

a. Samlingar.

1449. *Beckman*, *Nat.*, Ett par ord om Skara biskopskrönika. (Se A N:o 55.) I Kyrkohist. årsskr. 12 (1911) s. 87—89.

1450 (*201*). Svenskt biografiskt lexikon. Ny följd. Bd 10: 1—3. Sth. 1890—1907. 8:o.

H. 1 red. af P. O. **Bäckström**, h. 2 af K. F. **Werner** och sluth. (utg. efter 15 år!) af L. G. **Tidander**.

1451. Svenskt biografiskt lexikon. Redaktionskommitté J. A. Almquist, S. J. Boëthius, E. Hildebrand, H. Schück, L. Stavenow. Redaktör B. Boëthius. H. 1—3 (forts.). Med många portr. Sth. 1917—18. 8:o. — S. 1—480 (Abelin—Almquist).

Rec. *O. Wieselgren* i Sv. tidskr. (Hecksckers) 7 (1917) s. 576—79. (Sv.) Hist. tidskr. 37 (1917) s. 311—13.
G. Carlsson i Sv. humanist. tidskr. 2 (1918) sp. 23—26.

1452. *Boëthius*, *Sim. J.*, Bönder, bergsmän och brukspatroner i Dalarnas historia. I (Sv.) Hist. tidskr. 36 (1916) s. 221—58.

Bl. a. behandlas Engelbrekt.

1453. *Collijn*, *Isak*, Johannes och Olaus Magnus i Uppsala univ.-bibliotek förvarade bref till Johannes Dantiscus. I Kyrkohist. årsskr. 11 (1910) Meddel. o. aktst. s. 133—48. (Sep. Upps. 1910. 16 s.) — Omtryckt m. några ändringar som Michaelisgillets tillfälliga publikationer 3. Upps. 1912. 8:o. — 22 s. + 1 faksim. (Jfr N:o *1467*.)

1454. (Diarium Vazstenense.) Vadstena klosters minnesbok »Diarium Vazstenense». (Öfvers. af A. W. Lundberg, utg. af Birgittamuseiföreningen i Vadstena under red. af Andr. Lindblom.) Sth. 1918. 8:o. — x, 357 s. (Tr. i 500 numr. ex.)

Jfr *I. Collijn*, Handskrifter, urkunder o. böcker rör. Birgitta o. Vadstena, 1918. (Se N:o *1286*.)

1455. (Diarium Vazstenense.) — Ur Vadstena klosters dagbok (Diarium Vazstenense). [Sammandr. i nysv. öfvers.] I

P. G. Berggren, Svensk historia enl. samtida skildringar 3. Link. 1907. 4:o. S. 34—59. — Därtill höra Bil. I: Vadstena kloster (efter Hans Hildebrand o. C. Silfverstolpe), s. 60—63, och Bil. II: In translatione b. Birgitte (upptagande hymnen »Rosa rorans» i lat. orig. med biskop Th. Strömbergs öfvers.), s. 64—65.

1456. *Djurklou, N. G.*, Bidrag till svenska frälsets historia under medeltiden 1. I Hist. bibliotek (Silfverstolpes) 5 (1878) s. 1—18.

Afhandlar arfs- och bördstvisterna efter Eggert Grupendal med många upplysningar rör. medeltidens släkthistoria.

1457. *Geete, Rob.*, De sista nunnorna i Vadstena. I Personhist. tidskr. 16 (1914) s. 12—17. (Äfv. sep.)

1458. *Hofberg, Herm.*, Svenskt biografiskt handlexikon. Ny uppl. grundl. genomsedd, omarb. o. till våra dagar framförd af Fr. Heurlin, V. Millqvist o. O. Rubenson. D. 1—2. Sth. 1906. 8:o. — 1: (4), 630 s.; 2: (2), 815 s. Med porträtt.

1459. *Jørgensen, Ellen*, Nogle Bemærkninger om danske Studerende ved Tysklands Universiteter i Middelalderen. I (Dan.) Hist. Tidsskr. 8:e R. 6 (1916) s. 197—214.

Innehåller äfven värdefulla upplysningar rör. svenskars universitetsstudier under medeltiden, bl. a. en tabellarisk öfversikt öfver antalet af nordiska studerande vid de tyska universiteten samt intressanta notiser om en i Wien verksam universitetsman Bero de Ludosia och andra svenskar, som idkat studier i Wien.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 36 (1916) s. 285.

1460. ——, Nordiske studierejser i middelalderen. Nordboerne ved universitetet i Paris fra det 13. aarh:s begyndelse til det 15. aarh:s midte. I (Dan.) Hist. Tidsskr. 8:e R. 5 (1914/15) s. 331—82.

1461. *Karlsson, K. H.*, Anekdoter från Sturarnas tid. I Personhist. tidskr. 6 (1904) s. 125—30.

Ur en saml. släktanteckningar i Sv. Riksark. (sign. »Geneal. 23 a»), till största delen nedskrifna af vasakonungarnas sekreterare Rasmus Ludvigsson.

1462. ——, Arfstvisten emellan Erik Eriksson (Gyllenstjerna) och Ture Turesson (Bjelke) 1451—1480, Sth. 1908 (Se A N:o 971.)

1463. *Karlsson, K. H.*, Genealogiska anteckningar. 1. Tre rosor. I Personhist. tidskr. 7 (1905) s. 4—6.

1464. ——, Några anteckningar från 1400-talet om Trolle-slägten. I Sv. autografsällsk:s tidskr. 1 (1879—88) s. 168—70. Sth. 1886. 8:o.

1465. ——, Om medeltidsgenealogierna. Föredrag. I Personhist. tidskr. 12 (1910) s. 1—15.

Redogör för källorna till de svenska medeltidsgenealogierna: samlingar af permebref, släktböcker, urkundsamlingar m. m.

1465 a. *Kjellberg, C. M.*, Tomta gård och Tomtasläkten. I Meddel. fr. Östergötl:s fornm.- o. museifören. 1916, s. 19—68. M. ill. o. 4 släkttaflor.

Släktens äldsta hist. faller inom medelt.

1466. *Kolberg, J.*, Aus dem Leben der letzten katholischen Bischöfe Schwedens 1—2. I Verzeichnis d. Vorlesungen an der K. Akad. zu Braunsberg im Sommer-Semester 1914, s. 1—48.

Inneh. 1. Johann Braske von Linköping und die Bischöfe Mauritius Ferber und Johannes Dantiscus. (S. 1—15.) — 2. Johann Magnus von Uppsala und Herzog Albrecht von Preussen. (S. 15—48.)
Rec. *G. Carlsson* i Sv. humanistisk tidskr. 1 (1917) sp. 75—81.

1467. ——, Aus dem Briefwechsel der Erzbischöfe Johann und Olaus Magnus von Upsala mit Bischof Johannes Dantiscus von Kulm und Ermland. I Verzeichnis d. Vorles. an der K. Akad. zu Braunsberg im Sommer-Semester 1915, s. 1—67. (Jfr N:o *1453*.)
Rec. *G. Carlsson* (se nästföreg. n:r).

1468. *Läffler, L. Fr.*, Bidrag till vår medeltida personhistoria 1—5. I Personhist. tidskr. 6 (1904) s. 63—72; 7 (1905) s. 45—60. M. 3 pl.

Inneh. 1. När dogo RR. Karl Benktsson af Vinzathorp, hans fru Katarina o. deras son, ridd. Göran Karlsson? — 2. Två medeltida stormäns hittills oförklarade tillnamn: hr Karl Elineson kolpöga af Kalmar; hr Karl Ulfsson antre af Tofta. — 3. Ett adligt släktnamns uppkomst (Stangenberg). — 4. Johannes Swartepräst. — 5. »Gammal kiärleek rostas intet.» [Om Bo Jonsson Grip o. hans familj.]

1469. *Ramsay, Jully*, Finlands medeltidsadel (m. 5 bilder). I Finlands kulturhistoria. Medeltiden. H:fors 1908, 09. 8:o. S. 188—99. (Se N:o *2121*.)

1470. *Stein, Walther*, Zur Geschichte der Deutschen in Stockholm im Mittelalter. I Hansische Geschichtsblätter, hrsg. vom Verein f. Hansische Gesch. Jahrg. 32 (1904—05) s. 81—106. Lpz. 1905. 8:o.

Med bilagor på svenska, utgörande utdrag ur Stockholms stadsböcker m. förteckningar öfver stadens ämbetsmän för åren 1419, 1432, 1448, 1458, 1465, 1471, 1472, 1488 o. 1491.

1471. *Westerlund, J. A.*, o. *Setterdahl, J. A.*, Linköpings stifts herdaminne. D. 1—2: 1—2 (forts.). Linköp. 1915—17. 8:o. — 1: 378 s.; 2: 1—2 s. 1—567.

b. Enskilda personer och släkter (alfabetiskt).

Adam af Bremen.

1472. *Kohlmann, Ph. W.*, Adam von Bremen. Ein Beitrag zur mittelalterlichen Textkritik und Kosmographie. Leipz. 1908. 8:o. — VIII, 135 s. = Leipziger historische Abhandlungen hrsg. v. E. Brandenburg, G. Seeliger u. U. Wilcken. H. 10.

Med en inledning om Adams verksamhet, hvarvid bl. a. Sv. Lönborgs afhandl. (se N:o *1022*) begagnats.

1473. *Schmeidler, Bernh.*, Neuere Literatur über Adam von Bremen. I Zschr. d. Vereins f. Lübeck. Gesch. u. Altertumsk. 16 (1914) s. 111—21. Lüb. 8:o.

Ansgarius.

1474. Sankt Ansgar. I Emilia Fogelklou m. fl., Legender fr. Sveriges medelt., illustrerade i svensk medelt.-konst, 1917, s. 229—33. (Se N:o *1248*.)

Öfvers. af de lat. lektierna i helgonets officium i Brev. Scar. (1498) o. SRS. II: I, 1828, s. 266—68.

1475. *Bihlmeyer, H.*, Der hl. Ansgar, Benediktinermönch, Erzbischof von Hamburg-Bremen und Apostel des Nordens. I Studien u. Mitteil. aus d. Bened.- u. Cisterc.-orden Th. 25 (1904) s. 154—72.

1476. *Bril, L.*, Les premiers temps du christianisme en Suède. Étude critique des sources littéraires Hambourgeoises, 1911. (Se N:o *2234*.)

1477. *Quensel, Osc.*, Ansgarius. I förf:s Strödda drag af svenskt kyrkolif under gångna tider. Upps. 1912. 8:o. S. 7—31.

1478. Ur Ansgars lefnad af Rimbert. I P. G. Berggren, Svensk historia enl. samtida skildringar. Ser. 1, 1901. (Se N:o *2090*.)

H. Birgitta (Birgersdotter). (Kronologiskt.)

1479. *Wieselgren, Har. O.*, Den heliga Birgitta. I En bok om Sverige, utg. af R. Bergström o. O. A. Stridsberg, D. 2. Sth. 1893, 8:o. S. 19—26.

1480. La casa di santa Brigida a Roma. I La civiltà cattolica. Ser. 16. Vol. 2 (1895) s. 471—75.

1481. *Lundström, Herm.*, Die heilige Birgitta. I (Herzog-Plitt's) Realencyklopädie für protestantische Theologie u. Kirche. 3:e Aufl., red. v. Alb. Hauck, Bd 3. Leipz. 1897. 8:o. S. 239—44. (Jfr N:o *1512*.)

1482. *Lindgren, Hellen,* Bilder ur Sveriges litterära lif. Den heliga Birgitta. (Med 2 afbildn.) Sth. 1899. 4:o. — 3 s. (hvardera om 3 spalter). Ur tidskr. Ljus 1 (1898/99): N:o 16.

1483 (*305*). *Bildt, Carl N. D.*, H. Birgitta, hennes kyrka och reliker [i Rom]. I förf:s Svenska minnen och märken i Rom. [Illustr.] Sth. 1900. 8:o. S. 1—90.
Rec. *K. H. Karlsson* i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 14 (1901) s. 163—67.

1484 (*306*). *Hausen, Reinh.*, Förstod den heliga Birgitta finska? — — — 1900.

Förf. vill besvara frågan med nej! Anledningen till kontroversen med Wieselgren och Schück var en uppsats af *H. W*[*ieselgren*], En finsktalande i Rom för 500 år sedan (i Snöflingan, literärt album, H:fors 1891, 4:o, s. 51—53) med anledning af en passus i Birgittas uppenbarelser lib. VI, cap. 115 (sv. öfvers. kap. 111), så lydande i sv. texten: »En man aff Abo biscops döme kom til Rom ey kunnande swenst maal. . . . Han spordhe aff sancta Birgitto huat han skulle göra . . .» Med ledning af texten i en lat. edit. af revelationerna öfversätter emellertid Hausen: ». . . ej kunnande *annat än* swenst maal.» — Jfr *H. Schück* i Finsk tidskr. 33 (1892) s. 178.

1485. *Norberg, Otto,* Den heliga Birgitta. (= Bilder ur svenska kyrkans historia 6.) I Läsning f. svenska folket 67 (1901) s. 81—92 o. 98—105.

1486 (**308*). [*Thomesen, J.*], Den hellige Birgitta. Et kirkeligt tidsbillede fra den senere middelalder. Af *Th.* I For kirke og kultur, utg. af Chr. Bruun og Thv. Klaveness, 8 (1901) s. 17—43.

1487. ***Jørgensen, Joh:s,*** Hellig Birgitta. I förf:s Bogen om Rom [II]. Romerske Helgenbilleder. Kbhn 1902. 8:o. S. 83—145.

1488. *Karlsson, K. H.*, Heliga Birgittas kanonisering. I Jul årg. 15 (1902), 2½ opag. s. à 2 spalter. Fol.

1489. *Bock, F.*, Die Werke des Mathias Grünewald (bl. a. illustrationerna i Nürnbergsuppl. 1500 af Revelationes S. Birgittæ), 1904. (Se N:o *1195.*)

1490. *Hildebrand, Hans O. H.*, Minne af heliga Birgitta. I Sv. akad:s handl. ifrån år 1886. D. 19 (1904). Sth. 1906. 8:o. S. 57—333.

1491. *Kohfeldt, Gust.*, Zur niederdeutschen Birgitten-Litteratur. (Beitrag zur Geschichte des ältesten Lübecker und Rostocker Buchdrucks), 1904. (Se N:o *1246.*)

1492. *Romdahl, Ax. L.*, Bilder af Albr. Dürer till Birgittas uppenbarelser, 1904. (Se N:o *1259.*)

1493. *Wahlström, Lydia,* Den heliga Birgitta. Sth. 1905. 8:o. — 52, (1) s. = Fören. Heimdals folkskrifter N:o 86.

1494 (*291*). *Flavigny, Caroline de,* née Moitessier, Sainte Brigitte de Suède, sa vie, ses révélations et son œuvre. 2:ième éd. revue et corr. Paris 1906. 8:o. — XII, 648, (1) s. — (3:ième éd. se N:o *1504.*) — En polsk öfvers. utkom i Krakau 1897, en spansk uppl. 1913.
Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 27 (1907) s. 122—23.
K. B. Westman i Kyrkoh. årsskr. 9 (1908) s. 390—94.

1495. *Grimberg, Carl,* Den heliga Birgitta. — I Vadstena kloster. I förf:s Sveriges historia i sammanhang med Danmarks och Norges för realskolan. Sth. 1905—09. 8:o. S. 89—97 (tr. 1906).

1496. *Krogh-Tonning, K.*, Die heilige Birgitta von Schweden. Mit 2 Vollbildern u. 18 Abbild. im Text. Kempten u. München 1907. St. 8:o. — VI, (4), 142 s. = Sammlung illustrierter Heiligenleben 5.
Rec. *K. B. Westman* i Kyrkohist. årsskr. 9 (1908) s. 390—94.

1497. *O. S.*, Birgitta, the Swedish saint. I Century Path..., edit. by Kath. Tingley, Vol. 10 (1907) N:o 51, s. 8—9, 17 (à 3 spalter). Point Loma, Cal. St. 4:o.

Med afbildn. af en i trä snidad bild af Birgitta (m. förlorad högerhand).

1498. *Levin*, *Herm.*, Birgitta och hennes klosterstiftelse. I förf:s Ur kyrkohistoriens källor. Sth. 1908. 8:o. S. 119—29.

Inneh. 1. Ur Birgittas uppenbarelser (3 st. i sv. öfvers.). — 2. Ur Birgittas klosterregler. — 3. Ur Vadstena klosters dagbok (sv. öfvers. af P. G. Berggren; se N:o *1455*). — 4. Hymn till Birgittas ära (»Rosa rorans» på lat. m. sv. öfvers.).

1499. *Schück*, *H.*, Rom på Birgittas tid. I förf:s Ur en resandes anteckningar. Ser. 3, s. 86—120. Sth. 1909. 8:o.

1500. *Sjöros*, *Br.*, Ordförråd och ortografi i hel. Birgittas egenhändiga anteckningar, 1909. (Se N:o *1641*.)

1501. *Steele*, *Francesca M.* (Darley Dale), St. Bridget o. Sweden. Lond. 1909. 8:o. — XXVIII, 140 s. + 1 pl.

1502. *Steffen*, *Rich.*, Den heliga Birgittas uppenbarelser i urval och öfversättning med inledning..., 1909. (Se A N:o 927.) (Nederländsk öfvers. se A N:o 928.)

1503. *Em. P.*, Från heliga Birgittas blomstergård. Betraktelser. Upps. 1910. 8:o. — 47 s.

1504. *Flavigny*, *C. de*, née Moitessier, Sainte Brigitte de Suède, sa vie, ses révélations et son œuvre. 3ème éd. revue et augmentée. Paris 1910. 8:o. — XIII, 775, (1) s. + 1 pl. (Föreg. uppl. se N:o *1494*.)

1505. *Hildebrand*, *Hans O. H.*, Något om den heliga Birgitta [särskildt om hennes bildspråk o. d.]. (= Ur häfdernas skattkammare. Spridda drag ur nordiskt kvinnolif under forn- och medeltiden 3.) I Idun. Årg. 23 (1910) s. 258, 271—72. Sth. Fol.

1506. *L. St.-Ch.*, Den hellige Birgittas Hus i Rom. I Nord. Ugeblad for katholske Kristne. Aarg. 58 (1910) s. 631—37. Kbhn. 8:o.

1507. *Forsblom*, *Alar.*, Sancta Birgitta såsom bärare af den medeltida mystikens praktiska grundtankar. H:fors 1911. 8:o. — 53 s.

1508. *Logeman-van der Willigen, D.* (M:me), De heilige Birgitta van Zweden. Gand 1911. 8:o. — 31 s. (Sep. ur Dietsche warande en Belfort jaarg. 1911.)

1509. *Westman, Knut B.*, Birgitta-studier 1. Akad. afh. Upps. 1911. 8:o. — xv, 304, (1) s. (UUÅ. 1911.)
Rec. *J. Lindblom* i Kyrkohist. årsskr. 12 (1911): Meddel. o. aktst. s. 193—97.
L. Wahlström i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 25 (1912) s. 158—72.
Fr. Paasche i Norsk theol. Tidsskr. Ny R. 7 (1916) s. 100—02.

1510. *Häggström, Karin*, Birgitta. Upps. 1912. 8:o. — 29 s. = Sveriges kristl. studentrörelses folkskrifter 8.

1511. [*Wrangel, F. U.*], Den heliga Birgittas reliker i Courson-les-Carrières. I Ur arkivens gömmor. Af W. Legran [= F. U. Wrangel]. Sth. 1912. 8:o. S. 181—92.

1512. *Lundström, Herm.*, Die heilige Birgitta. I (Herzog-Plitts) Realencyklopädie f. protest. Theologie u. Kirche. Bd 23. Leipz. 1913. St. 8:o. S. 229—31. (Jfr N:o *1481*.)

1513. *Taylor, A. W.*, St. Bridget of Sweden. I Saga-Book of the Viking club 8 (1913) s. 85—107.

1514. *Westman, Knut B.*, Två handskrifter af Birgittas revelationer, 1913. (Se N:o *1265*.)

1515. *Ek, G.*, Sankt Britas kyrka vid Olshammar. I Till hembygden. En julhälsning ... från präster i Strängnäs stift. Årg. 11 (1914) s. 89—98. M. 10 ill.

1516. *Karttunen, L.*, »Domus sanctæ Birgittæ». I Nuori Suomi 1914, s. 211—33.

1517. *Palmgren, C. M.*, Sveriges märkligaste kvinna Birgitta Birgersdotter. Sth. 1914. 8:o. — 222 s. m. 37 ill. o. 2 släkttaflor.

1518. *Skovgaard, Johanne*, Den hellige Birgitta og Maribo Kloster. I Lolland-Falsters historiske Samfunds Aarbog 2 (1914). Nykøb./F. 8:o. S. 34—134. (Illustr.)
Inneh. 1. Den hellige Birgitta (s. 34—109). — 2. Maribo Kloster (s. 109—33).

1519. *Steffen, Rich.*, Uit de geschriften der heilige Birgitta van Zweden, ... naar het Zweedsch ... door D. Logeman-van der Willigen, 1914. (Se A N:o 928.) (Jfr N:o *1502*.)

1520. *Collijn*, *Is.*, Ett kopparstick af mästaren *G. M.* föreställande Kristus omgifven af Birgitta och Katherina, 1915. (Se N:o *1213.*)

1521. ——, Iconographia Birgittina typographica. Birgitta & Katherina i medeltida bildtryck, 1915—18. (Se N:o *1218.*)

1522. *Geete*, *Rob.*, Ett sällsynt engelskt Birgittatryck i Kungl. biblioteket, 1915. (Se N:o *1234.*)

1523. *Lindblom*, *Andr.*, Den heliga Birgitta i Vadstena. Konsthist. anteckningar, 1915. (Se N:o *1251.*)

1524. ——, Den heliga Birgittas uppenbarelser illustrerade i medeltidskonsten, 1915. (Se N:o *1252.*)

1525. *Collijn*, *Isak*, En handskrift af Onus mundi från 1436 [den enda kända hdskr. af detta utdrag ur Birgittas uppenbarelser], 1916. (Se N:o *1211.*)

1526. *Jungmark*, *Carl*, Eine pseudo-birgittische Christus-Passion 1. Die mittelniederdeutsche Version. Inaug.-diss. (Göteb.). Göteb. 1916. 8:o. — (5), XXXVII, 86, (1) s.
Rec. *R. Geete* i Nord. tidskr. f. bok- o. bibliot.-väsen 4 (1917) s. 344—49.

1527. *Key*, *Ellen*, Birgitta som andlig makt. Tal vid Birgittafesten d. 7 okt. 1916. I Föreläsningar o. tal vid centralförb:s f. nykterhetsundervisn. 80:e populärvetensk. kurs i Vadstena 1916, s. 17—30. Vadstena. 8:o.

1528. *Söderblom*, *Nath.*, Birgitta och reformationen. Föredrag i Vadstena kyrka. Upps. 1916. 8:o. — 32 s. = Sveriges kristl. studentrörelses skriftserie 64. Äfven i Vår lösen 7 (1916) s. 343—51.

1529. Sankta Birgitta. I Emilia Fogelklou m. fl., Legender fr. Sveriges medelt., illustr:ade i svensk medelt.-konst, 1917, s. 234—53. Med 2 pl. (Se N:o *1248.*)
Öfvers. eft. den af C. F. Lindström i Wadstena klosterreglor (SFSS. 4), 1845, s. II—XXI, utgifna fsv. texten.

1530. *Gronberger*, *Sv. Magnus*, St. Bridget of Sweden. A chapter of mediæval church history. Wash. 1917. 8:o. — 54 (opag.) s. = Publications of the Writers club of Washington Vol. I: N:o 2. Reprinted from the American catholic quarterly review Vol. 42: N:o 165. Philad. 1917.

Förf., som var född i Sverige (död 1916), har lämnat ett vackert minne i detta arbete, som utmärker sig för sakkunskap och vederhäftighet.

1531. Birgittautställningen [i Stockholm] 1918. Beskrifvande förteckning öfver utställda föremål. Med bidrag af C. M. Fürst, Agn. Branting m. fl. redigerad af Isak Collijn o. Andr. Lindblom. Afd. 1—10. Med 13 pl. Upps. 1918. St. 8:o. — XI, 201, (1) s.

Inneh. 1. *C. M. Fürst*, Birgittas reliker (s. 3—12). — 2. *A. Branting* o. *A. Lindblom*, H. Birgittas och Katherinas skrin samt andra helgedomakar (s. 13—28). — 3. *A. Lindblom*, Altarkärl (s. 29—34). — 4. *Dens.*, Bildverk i skulptur och måleri (s. 35—73). — 5. *A. Branting*, Väfnader och broderier (s. 75—102). — 6. *Sv. Brandel*, Birgittas kista och bår; Ulf Gudmarssons grafsten; Pilgrimsmärken; Fyra föremål, funna i Vadstena klosterkyrka (s. 103—11). — 7. *G. Lagerheim*, Mikroskopisk undersökning af Birgittas kista (s. 113—19). — 8. *Is. Collijn*, Handskrifter, urkunder och böcker rörande Birgitta och Vadstena (s. 121—74). — 9. *H. Fleetwood*, Sigill (s. 175—92). — 10. *O. Janse*, Vadstena som kulturminnesort (s. 193—201).

1532. *Collijn, Is.*, Birgitta och Katherina i bildtryck, 1918. (Se N:o *1204*.)

1533. ——, Handskrifter, urkunder och böcker rörande Birgitta och Vadstena. Med 5 pl., 1918. (Se N:o *1286*.)

1534. *Fürst, C. M.*, Birgittas reliker. I Birgittautställningen [i Sthlm] 1918. Beskrifv. förteckning..., 1918, s. 3—12. (Se N:o *1531*.)

1535. *Lindblom, Andr.*, Bildverk i skulptur och måleri [af Birgitta och Katherina]. Med 2 pl. I Birgittautställningen [i Sthlm] 1918. Beskrifv. förteckning ..., 1918, s. 35—73. (Se N:o *1531*.)

1536. ——, Den heliga Birgitta. Bildverk i skulptur och måleri från Sveriges medeltid, 1918, 4:o. (Se N:o *1250*.)

1536 a. *Alm, Henr.*, Den hel. Birgittas tid och bild i medeltidskonsten. Från Birgittautställningen. Med 5 ill. I Församlingsbladet, utg. genom Sv. kyrkans diakonistyr. Årg. 15 (1918) s. 270—74. Sth. 4:o (2-spalt.).

1536 b. ——, Den hel. Birgittas himmelska syner i medeltidskonsten. M. 3 ill. I Församl.-bladet (se föreg.) 15 (1918) s. 293—96.

Botvid.

1537. Sankt Botvid. I Emilia Fogelklou m. fl., Legender fr. Sveriges medeltid illustr:de i svensk medelt.-konst, 1917, s. 254—57. M. 1 pl. (Se N:o *1248.*)

Öfvers. af de lat. lektierna i det af ärkeb. Birgerus Gregorii (d. 1383) förf. officiet öfv. helgonet, tr. i Brev. Strengn. (1495) o. SRS. II: I, 1828, s. 383 f.

Hans Brask.

1538. *Arnell, Erik,* Bidrag till biskop Hans Brasks lefnadsteckning. Akad. afh. (Ups.) Sth. 1904. 8:o. — XV, 135 s. + Textbil. 55 s.

Af textbilagorna, 6 till antalet, äro N:is 1, 3 o. 5 på svenska, de öfriga på latin. De förra äro: 1. Föreskrifter rör. den vid biskopsgården i Linköping anställda personalen under Brasks tid, efter cod. Linc. 43, ny sign. *Kh. 54.* (Se A N:o 1003.) — 3. Bref rör. några af biskop Brasks jordegendomar, 6 st. fr. åren 1513—20, efter cod. Linc., ny sign. *Kh. 53* (Se A N:o 1099.) — 5. Bref om instiftande af årlig gudstjänst i Askeby kloster till förmån »för sig, sina vänner och alla kristna själar», dat. Linköping 13 dec. 1516; eft. orig. i Sv. Riksark. (Se A N:o 1205.)

Rec. *Hj. H[olmqvis]t* i Kyrkohist. årsskr. 5 (1904) s. 242—48.

1539. *Collijn, Is.,* Brasks »Keyserlige mandata». Tillägg till Miscell. 6. (= Bibliogr. miscellanea 12.) I Kyrkoh. årsskr. 12 (1911) s. 123—24. (Sep. under tit.: Bibliografiska miscellanea Saml. 3, s. 13—14.)

1540. ——, Smärre bidrag till Hans Brasks sista lefnadsår. (= Bibliogr. miscell. 15.) I Kyrkoh. årsskr. 13 (1912) s. 170—79. (Sep. under tit.: Bibliogr. miscell. Saml. 4, s. 20—29.)

1541. *Kolberg, J.,* Johann Braske von Linköping und die Bischöfe Maur. Ferber u. Joh. Dantiscus, 1914. (Se N:o *1466.*)

1542. *Martin, Jules,* Gustave Vasa et la réforme en Suède, 1906. (Se N:o *2166.*)

H. David.

1543. Sankt David. I Emilia Fogelklou m. fl., Legender fr. Sveriges medeltid illustr:de i svensk medelt.-konst, 1917, s. 258—59. (Se N:o *1248.*)

Öfvers. af lektierna i helgonets lat. officium, intaget i Brev. Aros. (1513) o. därur återgifvet i SRS. II: 1, 1828, s. 407 f.

Engelbrekt Engelbrektsson.

1544. *Lundegård, Ax.*, Om Engelbrekt, Erik Puke och Karl Knutsson som blef kung. Sth. 1913. 8:o. — 280 s. + 9 ättartal.

Inneh. bl. a. längre utdrag i öfvers. af Karlskrönikans och Ericus Olai's framställningar (s. 39—134).

Rec. *S. T[unber]g* i (Sv.) Hist. tidskr. 34 (1914): Öfv. o. gr. s. 29—31.

1545. *Schück, Henr.*, Minne af rikshöfvitsmannen Engelbrekt Engelbrektsson. Sth. 1914. 8:o. — 228 s. (Sep. ur Sv. akad:s handl. efter 1886. D. 26 (1914) s. 49—276; tr. 1915.) — Ny uppl. Sth. 1915. 8:o. — 221, (1) s.

Rec. Sv. tidskr. (Heckschers) 5 (1915) s. 444—46.
E. Bull i Samtiden (Kr:ia) 27 (1916) s. 168—74.

1546. *Trotzig, K.*, Bodde Engelbrekt vid Kopparberget? Med en planritn. I Landtbrukstidskr. f. Dalarne jämte meddelanden fr. Dalarnes hembygdsförbund 1916, s. 169—73.

Ericus Olai.

1547. *Carlsson, Gottfr.*, Ericus Olais utrikesstudier. I Kyrkoh. årsskr. 18 (1917) s. 353—54.

Erik den helige.

1548. *Schück, H.*, S. Erik och hans reliker. I förf:s Från det forna Upsala. Några kulturbilder. Ups. 1917. 8:o. S. 1—29.

1549. *Weibull, Laur.*, Erik den helige. I Aarbøger f. nord. oldk. og hist. 3:e R. 7 (1917) s. 99—130. Kbhn.

Erikslegenden underkastas här en kritik, hvaraf framgår, att hufvuddelen af densamma både i afseende på framställningssättet och innehållet är ett konglomerat af från olika håll hopplockade gängse motiv, af hvilka ej få helt enkelt öfverflyttats på Erik från legenderna om de båda andra nordiska nationalhelgonen Olof och Knut den helige. Legenden om Erik, sådan den bevarats, kan alltså, enl. förf., ur historisk synpunkt ej tillerkännas vitsord. — Jfr rörande denna fråga skrifter af *K. Stjerna*, *C. M. Kjellberg*, *O. Ahnfelt* o. *O. Janse* (Fornsv. bibliogr., 1903, N:is *318—324*).

Erik Puke.

1550. *Ahnlund, N.*, Erik Pukes släkt. I (Sv.) Hist. tidskr. 36 (1916) s. 259—61.

1551. *Lundegård, Ax.*, Om Engelbrekt, Erik Puke och Karl Knutsson, som blef kung, 1913. (Se N:o *1544*.)

H. Eskil.

1552. *Kjellander, J.*, Den helige Eskil, Rekarnebygdens apostel. I Till hembygden. En julhälsning till församl:na i Strängnäs stift fr. präster i stiftet. Årg. 11 (1914) s. 47—53. 8:o.

1553. *Lindqvist, Sune,* Den helige Eskils biskopsdöme . . ., 1915. (Se N:o *2269.*)

1554. ——, Några minnesmärken i Rekarne från Eskils dagar. Med 5 ill. I Till hembygden. En julhälsning till församl:na i Strängnäs stift från präster i stiftet. Årg. 14 (1917) s. 89—97.

1555. Sankt Eskil. I Emilia Fogelklou m. fl., Legender fr. Sveriges medeltid illustr:de i svensk medelt.-konst, 1917, s. 271—73. M. 1 pl. (Se N:o *1248.*)

Öfvers. af de lat. lektierna i bisk. Brynolf Algotssons (d. 1317) officium, som ingår i Brev. Scar. (1498) o. aftryckts i SRS. II: 2, 1828, s. 395.

Barthol. Ghotan.

1556. [*Gläser, W.*], Ghotan, Domvikar und Diplomat, Schriftgiesser und Buchdrucker, Urheber des Mohnsignet, von 1474 bis 1494 in Magdeburg und . . . Stockholm, 1903. (Se N:o *1236.*)

Gylta-ätten.

1557. *Karlsson, K. H.*, Vadstenanunnan Ingegärd Persdotters (Gylta) bref till sin brorson unge Bengt Gylta med redogörelse för Gylta-ättens släktförbindelser. (Genealog. anteckningar 3.) I Personhist. tidskr. 9 (1907) s. 67—72. Med 1 geneal. tabell.

Anteckningarna utgöra en »oredig och dålig» afskrift (i cod. Rålamb N:o 4, fol., i K. bibl.) efter det förlorade orig. Förf:an död 1569. Texten i editionen (se A N:o 977) upptager s. 68—70, noter af utg. + tab. s. 71—72.

H. Helena (af Sköfde).

1558. Sankta Elin. I E. Fogelklou m. fl., Legender fr. Sveriges medeltid . . ., 1917, s. 260—65. (Se N:o *1248.*)

Öfvers. af de lat. lektierna i det af bisk. Brynolf Algotsson i Skara (d. 1317) förf. officiet öfver helgonet, som ingår i Brev. Scar. (1498) o. äfven tryckts i SRS. III: 2, 1871, s. 135—38 (efter en hdskr. fr. 1300-t.).

1559. *Anrep-Nordin, B.*, Sekvens och hymner till den heliga Helena. Med 1 bild o. 8 sidor faksim. (noter i cantus planus). I Västergötl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd III: h. 7/8 (1915) s. 128—41.

Hemming Gadh.

1560. Hemming Gadds oration i Kalmar (1509 ell. 1510), hållen på latin. Svensk öfvers. omkr. 1611 under titel: En sanfärdigh oration och trogen förmaning, som vthaf then ährevördige, höghlärde och manhafftige Hemming Gadd, fordom electo til Linköping, vthi Sverikis rijkis rådz och biscopars närvaru, för ett hundrade åhr sedan är proponerat och framstält vorden vppå Latijn: thervthinnan the Danskes ilfundige lister och practiker .... sanfärdeligen och medh lefvandes färgor affmålade varde: ... vthsatt och vthtålkat aff E[rico] S[chrodero]. U. o. o. å. [omkr. 1611]. 4:o. 2 olika tryck: *a* 64 opag. sid.; *b* 44 opag. s. (Var. *b* saknar öfversättarens sign.: E. S.).

1561. *Carlsson, Gottfr.*, Hemming Gadh. En statsman och prelat från Sture-tiden. Biogr. studie. [Med 4 bil.] Akad. afh. Upps. 1915. 8:o. — XX, 354 s. + 1 pl.

Rec. *Y. Brilioth* i Kyrkohist. årsskr. 16 (1915): Anm. o. gr. s. 85—94.
Joh:s Lindbæk i (Dan.) Hist. Tidsskr. 8:e R. 6 (1915) s. 145—49.
Svensk tidskr. (Heckschers) 5 (1915) s. 446.
Sv. Tunberg i (Sv.) Hist. tidskr. 36 (1916) s. 31—47.
Fr. Techen i Zeitschr. d. Vereins f. Lübeck. Gesch. u. Altertumskunde 19 (1917) s. 105—08.

1562. *Hjelmqvist, Th.*, Till Heming Gadhs bref. [Ord. o. texttolkning], 1906/07. (Se N:o *1755*.)

1563. *Söderberg, Verner*, Det Hemming Gadh tillskrifna talet mot danskarne. I Hist. studier tillägn. Har. Hjärne, 1908, s. 645—74. — Äfv. sep. Ups. 1908. St. 8:o. — 30 s.

1564. *Tunberg, Sven*, Hemming Gadh. [Med anl. af G. Carlssons afhandling i ämnet, 1915; se N:o *1561*.] I (Sv.) Hist. tidskr. 36 (1916) s. 31—47.

S. Henrik.

1565. Sankt Henrik. I E. Fogelklou m. fl., Legender fr. Sveriges medeltid ..., 1917, s. 274—75. (Se N:o *1248*.)

Öfvers. af de lat. lektierna i helgonets officium fr. 1300-t., intaget Brev. Ups. (1496) o. SRS. II: 1, 1828, s. 332 f.

1566. *Gummerus, Jaakko,* Minnen af S. Henrik i England. [På finska.] I Finska kyrkoh. samf:s årsskr. 1 (1911) s. 313—18. H:fors 1912. 8:o.

1567. *Meinander, Konr.,* S. Henriks officium. I Finska kyrkoh. samf:s protok. o. meddel. 1 (1892—97) s. 133—51. Kuopio 1898. 8:o.

1568. ——, S. Henrikslegenden i ord och bild. (Med 5 bilder.) I Finlands kulturhist. Medeltiden. Utg. af P. Nordmann o. M. G. Schybergson. H:fors 1908. 8:o. S. 33—44.

1569. *Neovius, Ad.,* Några iakttagelser ang. S:t Henriks officium. I Finska kyrkoh. samf:s protok. o. meddel. 2 (1898—1902) s. 78.

Officiets författande sättes af N. till 1290-talet.

Israel Erlandsson.

1570. *Reuterdahl, H.,* Israel Erlandsson, biskop i Westerås. Lund 1850. 4:o. — 9 s. (Lunds univ. Program.)

Johannes Magnus Gothus.

1571. *Collijn, Is.,* Johannes och Olaus Magnus i Uppsala universitetsbibl. förvarade bref till Johannes Dantiscus, 1910. Se N:o *1453.*

1572. *Kolberg, J.,* Johann Magnus von Uppsala und Herzog Albrecht von Preussen, 1914. Se N:o *1466.*

1573. ——, Aus dem Briefwechsel der Erzbischöfe Johann und Olaus Magnus von Uppsala mit Bischof Johannes Dantiscus von Kulm und Ermland, 1915. Se N:o *1467.*

Jöns Budde eller **Räk.**

1573 a. *Smedberg, Ein.,* Jöns Budde och Helga-Karin-legenden i cod. Holm. A 58, 1918. Se N:o *1641 a.*

Kanutus Johannis.

1574. *Collijn, Is.,* Franciskanernas bibliotek på Gråmunkeholmen i Stockholm med särskild hänsyn till K— J—' verksamhet, 1917, s. 107—16. (Se N:o *1381.*)

H. Katerina af Sverige.

1575. *Collijn, Is.,* Birgitta och Katherina i bildtryck, 1918. Se N:o *1204.*

1576. *Geete, Rob.*, Ett hittills okändt Katarina-officium I Samlaren 24 (1903) s. 25—37. — Sep. (50 ex.) Uppa. 1903 8:o. — 13 s.

Officiet är hämtadt ur ett nyfunnet Birgittinbreviarium, tryckt i Lissabon 1690 för det engelska Syonkonventet, som där hade sin hemvist under åren 1594—1809. (*Jfr* N:o *2304*.)

1577. [*Höjer, Torv.*], Ett vittnesmål af den heliga Katarina af Sverige om Urban VI:s val 1378. (Undert. *H.*) I (Sv.) Hist. tidskr. 27 (1907) s. 41—44.

1578. *Kjellberg, C. M.*, S:ta Katarinas grafsten. (Med. ill.) I Fornvännen 9 (1914) s. 246—50.

1579. *Lindblom, Andr.*, Bildverk i skulptur och måleri [af Birgitta och Katherina]. I Birgittautställningen [i Sthlm] 1918. Beskrifv. förteckning..., 1918, s. 66—70. (Se N:o *1531*.)

Laurentius Andreæ.

1580. *Lindqvist, Nat.*, Ett bidrag till kännedomen om Laur. Andreæs härkomst och studier. I (Sv.) Hist. tidskr. 37 (1917) s. 299—302.

1580 a. ——, Studier över reformationstidens bibelsvenska. Språket i Nya testamentet 1526, 1918. Se N:o *1627 a*.

Nicolaus Hermanni.

1581. *Westman, K. B.*, Nicolaus Hermannis skrinläggning. I Kyrkoh. årsskr. 18 (1917) s. 359—62.

Nicolaus Ragvaldi.

1582. Doctoris Nicolai Ravaldi, archiep. Ubsaliens., sköna och härliga oration, Om Sveriges och Göthers rijkers, sampt theras konungz stormechtigheet, och manliga bedriffter, som anno 1440 in concilio Basiliensi hållin är. [Rubr.] I Petrus Petre[i]us, Een kort och nyttigh chrönica, om alla Sveriges och Göthes konungar, som hafva både in- och vthrijkes regerat, ifrån then första konung Magog, in til... k. Carl then IX. Så ock om... en Oration som hållen är vti Basel, anno 1440 aff D. Nils Ravaldi... om Göthernas och the Svenskas manligha bedriffter... Sth. 1656. 8:o. S. 163—74. — Äldre tryck Sth. 1611 o. 1614. 4:o.

1583. *Söderberg, Verner*, Nicolaus Ragvaldi och Baselkonciliet. 37 s. I Bidrag t. Sverges medeltidshist. tillegn. C. G. Malmström, 1902. 8:o. (Se N:o *1435*.)

Olaus Magnus Gothus.

1584. *Bertolotti, A.*, Olao Magno arcivescovo d'Upsala. Documenti inediti. Firenze 1891. 8:o. — 14 s. (Sep. ur Archivio storico Ital. 5 ser. 7 (1891).)

Inneh. bl. a. Olai testamente af 31 juli och bouppteckning af 2 aug. 1557 (hans dödsår).

1585. *Bildt, Carl N. D.*, Olai Magni sista hvilorum. I (Sv.) Hist. tidskr. 32 (1912) s. 130—34. — På italienska i följ. N:r.

Man erfar häraf att Olaus begrofs i kyrkan S:a Maria de Anima i Rom, ej (såsom han själf i sitt testamente — se föreg. N:r — föreskrifvit) i Peterskyrkan vid brodern Johannes' sida. Motiven för föreskriftens negligerande okända.

1586. ——, La tomba di Olao Magno. I Rendiconti della R. Accad. dei Lincei. Ser. 5. Vol. 22 (1913) s. 464—72. Roma. 8:o. (Se föreg. N:r.)

1587. *Collijn, Is.*, Olaus Magnus. Ett försök till karakteristik och några önskemål. Föredrag hållet i Michaelisgillet 1909. Upps. 1910. 8:o. — 18 s. = Michaelisgillets tillfälliga publikationer 2.

1588. ——, Affärshandling utfärdad af Olaus Magnus i Lübeck d. 12 okt. 1526. Med inledning. Sth. 1912. 4:o. — 13 s. = Michaelisgillets tillfäll. publikat. 4 (tr. i endast 75 ex.).

1589. ——, Ur Olaus Magnus och Gustaf I:s brefväxling. Ups. 1909. 8:o. — 12 s. = Michaelisgillets tillfäll. publikat. 1.

1590. ——, Johannes och Olaus Magnus i Uppsala univ.-bibl. förvarade bref till Joh. Dantiscus, 1910. (Se N:o *1453.*)

1591. *Kolberg, J.*, Aus dem Briefwechsel der Erzbischöfe Johann und Olaus Magnus von Uppsala mit Bischof Johannes Dantiscus von Kulm u. Ermland, 1915. (Se N:o *1467.*)

1592. *Nelson, Ax.*, Ett bidrag till Olaus Magnus' bibliografi, 1914. (Se N:o *1326.*)

S. Olof.

1593. *Falk, H.*, Sankt Olofs minne i Sverige. I Kyrkoh. årsskr. 3 (1902) s. 69—88.

1594. *Lesch, Br.*, Olof den helige, Gottlands apostel. I Hist. tidskr. f. Finl. 1 (1916) s. 76—95. H:fors. 8:o.

1595. *Nordmann, P.*, S:t Olofs dyrkan i Finland. I Finsk tidskr. 72 (1912) s. 427—54.

1596. *Reiss, Georg*, Musiken ved den middelalderlige Olavsdyrkelse i Norden. Med 5 faksim. Kr:ia 1912. 8:o. — IV, 106, (2) s. = Vidensk.-selsk. Skrifter 2. Hist.-filos. Kl. 1911: 5.

Delvis ur svenska samlingar, främst K. bibl. i Sth. (så t. ex. de två sista stroferna af Olavssekvensen).

Olof Lambatunga.

1597. *Hallbäck, H. D.*, Några ord om [ärkebiskop] Olof Lambatungas dödsår [1206?]. I Kyrkoh. årsskr. 14 (1913) s. 29—31.

Peder Månsson.

1598. Vadstenabrodern Peder Månssons bref på svenska från Rom till Vadstena kloster 1508—19. Utg. af R. Geete, 1915. (Se A N:o 1104.) — Jfr *H. Schück*, här nedan N:o *1602*.

1599. Peder Månssons skrifter på svenska, ... med en inledning utg. af R. Geete, 1913—15. (Se A N:o 884.)

1600. *Geete, Rob.*, Peder Månssons lif, verksamhet och efterlämnade skrifter. I P. Månssons skrifter på svenska, 1913—15 (se A N:o 884) s. I—XLI.

1601. *Hjärne, Har. G.*, Ett nytt intyg om biskop Petrus Magni. I Teol. tidskr. 23 (1883) s. 203—10.

1602. *Schück, Henr.*, Peder Månssons bref [på grund af SFS:s publikation; se här ofvan N:o *1598*]. I Post- o. inrikes tidn. 1915: N:o 127 A (= 5 juni), 2½ helspalt.

Petrus de Dacia.

1603. *Schück, H.*, Vår förste författare [Petrus de Dacia]. En själshistoria från medeltiden. Sth. 1916. 8:o. — 228 s. — Äfven i Sv. akad:s handl. ifr. år 1886, D. 27 (1915) s. 17—246 (»Minne af Petrus de Dacia»).

S. Stephanus (»Staffan»).

1604. *Brunnelius, E.*, De s. Stephano primo Helsingorum apostolo. Diss. acad. (præs. Joh. Ihre). Ups. 1748. 4:o. — 32 s.

Sveno Jacobi.

1605. *Ödberg, Frid.*, Om magister Sven Jacobi, den förste protestantiske biskopen i Skara stift. Med bilagor. I Västergötl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd I: h. 8/9 (1897) s. 17—64.

Bilagorna dels på latin, dels ej från medeltiden.

Thomas (biskop i Strängnäs, d. 1443).

1606. *Flentzberg, Ant.*, Biskop Tomas — vår första fosterländska skald. = Från Sveriges frihetskamp. Tre sörmländska bilder (1434, 36) 2. I Till hembygden. En julhälsning till församl:na i Strängnäs stift. Årg. 7 (1910) s. 68—74. Med 4 ill.

1607. *Norberg, Otto*, Biskop Tomas af Strengnäs. (= Bilder ur svenska kyrkans hist. 7.) I Läsn. f. svenska folket 67 (1901) s. 92—98.

1608. *Wiklund, H. E.*, Biskop Thomas. Luleå 1907. 4:o. — 12 s. (Luleå H. allm. lärov:s progr. 1906/07.)

Trolle-släkten.

1609. *Schlegel, Bernh.*, Arvid Trolles slägtförhållanden, 1897. (Se A N:o 972.)

VI. Språkvetenskap.

1. Inledande och språkhistoria.

1610. *Alving, K. Hj.*, Det grammatiska subjektets plats i den narrativa satsen i svenskan. En språkhistorisk undersökning. Akad. avh. Upps. 1916. 4:o. — XIV, 98 s. (Ur Upps. h. allm. lärov:s progr. 1915/16.)

Förhållandena i fornsv. sats behörigen beaktade.

1611. *Beckman, Nat.*, Principfrågor i svensk språkhistoria 1—4. (H:fors 1914). 8:o. — 32 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 6 (1914): N:o 1.

Inneh. 1. Vår monografityp (s. 1—9). — 2. Hovspråk och riksspråk (9—23). — 3. Några iakttagelser rörande språket i Erikskrönikan (24—29). — 4. Stilarter och språkhistorisk kronologi (29—32).

1612. *Beckman, Nat.*, Studier i outgivna fornsvenska handskrifter. Sth. 1917. 8:o. — (1), VI, 256 s. + 2 faksim. = SFSS. 44. (= H. 151.)

De behandlade handskrifterna äro tillsamman 30, fördelade i följande grupper: Finland (2 st.), Norra Mälarbäckenet (6), Stockholm (3), Södermanland (6), Östergötland o. Småland (13).

1613. *Bergman, Joh.*, Mer eller mindre latenta latinska lån i svenska språket. I Studier tillägnade Es. Tegnér, 1918, s. 325—36. (Se N:o *1446*.)

1614. *Björkman, Erik*, Nordiska inflytelser på engelska språket. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 19 (1906) s. 51—61.

1615. *Brate, Er.*, Fornsvänska interpunktsjonsregler. I Nord. studier tillägn. A. Noreen, 1904, s. 7—15.

1616. *Danell, Gideon*, Några anmärkningar om Vättern som språkgräns. I Xenia Lideniana, 1912, s. 43—56. (Se N:o *1448*.) — Samma ämne behandlas summariskt i följ.

1617. ——, Några anmärkningar om Vättern som språkgräns. I Förhandl:ar vid Svenska filolog- o. historikermötet i Göteborg 1912, s. 32—36. (Jfr föreg. N:o.)

1618. *Friesen, Otto v.*, Grunddragen av det svenska språkets historia. (Grundlinjer till föreläsningar.) Upps. 1910. 8:o. — 34 s. — 2:a uppl. Upps. 1914. 8:o. — 34 s.

1619. ——, Om de uppländska runstenarnas och Upplandslagens språk. I Uppland, skildring af land och folk, utg. af Humanist. vetenskapssamf. i Uppsala II, 1908, s. 491—504, m. 1 pl.

1620. *Hellquist, Elof*, Några bidrag till nordisk språkhistoria 1—3. I Nord. tidsskr. f. filol. 3:e R. 12 (1903/04) s. 49—70.

Berör hufvudsakligen (i art. 2) teorien om mediageminatorna i kort- och smeknamnen (t. ex. 'gubbe', 'Sigge' o. d.). Med många svenska exempel.

1621. *Hesselman, Bengt Iv.*, Anmärkningar i svensk språkhistoria. I Språk o. stil 12 (1912) s. 106—23.

Närmast med anl. af *Hj. Lindroths* appsats (ibid. s. 94 ff.): Till den feminina slutartikelns historia. Berör äfven en del medeltida ortnamn (t. ex. Ångermanland).

1622. *Hesselman, Bengt Iv.*, Sveamålen och de svenska dialekternas indelning. Upps. 1905. 8:o. — IV, 72 s.
Rec. *H. Vendell* i Finsk tidskr. 59 (1905) s. 273—75.
B. Kahle i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 27 (1906) sp. 364—65.

1623. ——, Sverige. Sprog. I Salmonsens Illustrerede Konvers.-leksikon Bd 16, Kbhn 1905, s. 1021—28. 8:o.

1624. *Hultman, O. F.*, Hälsingelagen och Upplandslagens Ärfdabalk i cod. Ups. B 49. Språkhistorisk undersökning 1. Akad. afh. H:fors 1905. St. 4:o. — VIII, 183 s. — Utvidgad i följ.:

1625. ——, Hälsingelagen — — — B 49. Språkhist. unders. jämte tvenne exkurser: 1. Det nordiska *a*-omljudet af kort *u*. 2. Den s. k. *u*-brytningen. H:fors 1908. 4:o. — 8, 350 s. = Acta Soc. scient. Fenn. T. 33: N:o 2.
Jfr *A. Kock*, Kritiska anmärkningar till frågan om *a*-omljudet, 1909. (Se N:o *1681*.)

1625 a. *Karsten, T. E.*, Ett par språkhistoriska anmärkningar 1—2. (H:fors 1918.) 8:o. — 10 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 9 (1918): 3.
1. Namnen *Finne* o. *Finland* (s. 1—6). — 2. Ett fall av *w*-förlust i ljudförbindelsen *wr-* i svenskt uddljud (s. 6—10).

1626 (370). *Kock, K. Ax. L.*, Om språkets förändring. 2:a uppl. Göteb. 1908. 8:o. — (6), 197 s. Dansk öfvers. i följ. N:r.
Rec. *A. Beets* i Museum (Leiden) 18 (1911) s. 121—23.
A. Walde i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 32 (1911) sp. 321—23.

1627. ——, Sprogets Forandring. Bearb. af Lis Jacobsen. Kbhn 1913. 8:o. — 175, (1) s. (Se föreg. N:r.)
Rec. *Anker Jensen* i Nord. tidsskr. f. filol. 4:e R. 3 (1914/15) s. 178—80.

1627 a. *Lindqvist, Nat.*, Studier över reformationstidens bibelsvenska. Språket i Nya testamentet 1526 i belysning av de svenska reformatorernas språk. Akad. avh. (Upps.). Sth. 1918. 8:o. — 200, 97, 30 s. med 8 pl. i faksim. = Antikv. tidskr. f. Sv. 20: 7.
Förf. kommer, delvis på grund af nytt undersökningsmaterial (fem egenhändiga aktstycken af Laur. Andreæ) till den slutsatsen, att språket i Nya testam. erhållit sin karakteristiska prägel af Laurentius Andreæ snarare än af Ol. Petri, ehuruväl denne säkerligen haft en väsentlig andel i själfva tolkningen, kanske också i ordval o. d.

Jfr *H. Schück*, Ill. sv. litteraturhist. 2:a uppl., 1911, s. 272 ff.
Hj. Lindroth, Hvem har först öfversatt Nya testamentet till svenska? 1918. (Se N:o *2063 a*.)

1628. *Lindroth, Hj.*, J. Th. Bureus, den svenska grammatikens fader, 1911, 12. Se N:o *1280*.

1629. ——, Kort överblick över ölandsmålens ställning ock indelning. Provföreläsning. I Sv. landsm. (tidskr.) 1916: h. 4, s. 35—46.

1630. *Ljungstedt, Karl*, Modersmålet och dess utvecklingsskeden. 2:a genoms. uppl. Sth. 1907. 8:o. — 42 s. — 3:e genoms. uppl. Sth. 1913. 8:o. — 42 s. = Studentfören. Verdandis småskrifter 46.

1631. *Lyngby, K. J.*, Skrifter om det svenske sprog og de svenske sprogarter. I Antiquar. Tidsskr. udg. af det K. Nord. Oldskrift-Selskab 6 (1858—60) s. 234—71. Kbhn 1861. 8:o.
Utgör en redogörelse för språkliga arbeten af bl. a. P. v. Möller, L. F. Rääf, C. Säve, G. Djurklou och J. E. Rydqvist (»Sv. språkets lagar» 1—2).

1631 a. *Nordman, Ann-Mari*, Tilltalsskicket i svenskan. (H:fors 1918.) 8:o. — 111 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 9 (1918): 4.
»Fornsvenska tiden» behandlas s. 2—10; »Äldre nysvenska tiden» s. 10—60.

1632. *Noreen, Ad. G.*, Geschichte der nordischen Sprachen. Der 2:ten Aufl. 2:ter Abdruck. Strassb. 1905. St. 8:o. — (4) s. + S. 517—657. Ur H. Pauls Grundriss der germ. Philologie. Bd 1. — Ny uppl. i följ.:

1633. ——, Geschichte der nordischen Sprachen, besonders in altnordischer Zeit. 3. umgearb. Aufl. Strassb. 1913. St. 8:o. — VIII, 239 s. = H. Paul, Grundriss d. germ. Philol. IV. (Se N:o *1437*.)
Rec. *Eil. Ekwall* i Anglia. Beibl. 26 (1915) s. 33—34.
Hj. Lindroth i Indogerm. Forsch. Anzeiger 35 (1915) s. 38—39.
K. Reuschel i Zeitschr. f. d. deutschen Unterricht 30 (1916) s. 132.

1634. ——, Inledning till modersmålets betydelselära. Grundlinjer till föreläsningar vid sommarkurserna i Uppsala 1901. Upps. 1901. 8:o. — 16 s. — 2:a uppl. Sth. 1903. 8:o.

1635 (380). *Noreen, Ad. G.*, De nordiska språken. Kortfattad översikt. [Öfvers. af förf:s art.: Scandinavian languages, i Encyclop. Britannica.] 2:a uppl. Sth. 1903. 8:o. — 50 s. — 3:e uppl. Sth. (tr. Upps.) 1913. 8:o. — 47 s.

1636. ——, Spridda studier. Populära uppsatser. Saml. 1—3. Sth. 1895, 1903, 1913. 8:o — (4), 212 s.; (4), 162 s.; (4), 195, (1) s. — Saml. 1—2. 2:a uppl. Sth. 1912, 1911. 8:o.

Rec. *H. Pipping* i Finsk tidskr. 54 (1903) s. 464—66.
S. Nygård i Dania 10 (1903) s. 189—92. Med tillägg af *V. Dahlerup* (s. 193) o. svar af *Noreen* (s. 193—94).
H. Bertelsen i Nord. tidsskr. f. filol. 3:e R. 12 (1903/04) s. 87.
A. Gebhardt i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 25 (1904) sp. 320—21.

1637. ——, Vårt modersmål. I förf:s Spridda studier. Saml. 2 (1903) s. 151—62. — 2:a uppl., 1911.

1638. *Olson, J. Emil*, Norvagismer i några fornsvenska medeltidsdikter [Eufemiavisorna o. Konung Alexander]. I Från filologiska fören. i Lund. Språkl. uppsatser 4 (1915) s. 88—105.

1639. *Pipping, H.*, Forngotländskans beröringspunkter med angränsande dialekter och språk. I förf:s Guta lag o. Guta saga (se A N:o 881), 1905—07, s. CVI—CIX.

1640. *Sahlgren, Jör.*, Vitan och gulan. En studie i nordisk ordbildningslära. I Studier tillägn. Es. Tegnér, 1918, s. 416—22. (Se N:o *1446*.)

1640 a. *Schrader, Otto*, Linguistisch-historische Forschungen zur Handelsgesch. und Warenkunde 1*. Jena 1886. 8:o. — XII, 291, (1) s.

Af betydelse äfven för språklig belysning af gamla svenska varunamn äfvensom för kännedomen om deras proveniens.

1641. *Sjöros, Bruno*, Ordförråd och ortografi i Hel. Birgittas egenhändiga anteckningar. I Förhandl:ar och uppsatser 22 (1908) s. 149—91. H:fors 1909. 8:o. = Skrifter utg. av Sv. litt.-sällsk. i Finland LXXXVIII.

1641 a. *Smedberg, Einar*, Jöns Budde och Helga-Karinlegenden i cod. Holm. A 58. Upps. 1918. 8:o. — (2), 19 s. = Meddelanden fr. Nord. seminar. 11. (UUÅ. 1918.)

Förf. kommer på paleografiska o. språkliga grunder till det resultat, att H. Karins legend i A 58 måste helt o. hållet skiljas fr. Buddes skriftställarskap, i det han synes hvarken vara författare eller ens nedskrifvare af densamma. Förf. håller före, att legenden i A 58 är en orig.-öfvers. gjord af en andlig i Nådendals kloster och att den representerar ett yngre östsvenskt skriftspråk än J. Buddes och dessutom visar dragning till östgötsk dialekt, sådan den ter sig i många Vadstenaskrifter.

1642. *Söderwall, K. F.*, Medeltida rättsuttryck från Värmland, Närke och Småland. Lund 1906. 8:o. — 24 s. (Promotionsprogr. 1906.) — Omtr. med några tillägg o. ändr. i LUÅ. N. F. Afd. I. Bd 2 (1906): N:o 1. 28 s.

1643. ——, De nordiska språkens uttryck för sedliga begrepp. Inträdesföreläsning. Lund 1895. 8:o. — 28 s. (Tr. i 50 ex.)

1644. ——, Rättsuttryck i den fornsvenska pentateukparafrasen. Lund 1914. 8:o. — 11 s. Sep. ur Svenska studier tillägn. G. Cederschiöld 1914, s. 419—29.

1645. *Östergren, K. Olof*, Är sammanfallet af *och* och *att* att hänföra till fornsvensk tid? I Språk o. stil 1 (1901) s. 82—108.

2. Grammatik (allmänt).

1646. *Cederschiöld, G. Wilh.*, Studier över genusväxlingen i fornvästnordiska och fornsvenska. Akad. avh. (Upps.). Göteb. 1913. 8:o. — XI, 144 s. = Göteborgs Vetensk.- o. vitterh.-samh:s handl. 4:e följd. 14/15 (1911/12): 2.

1647. *Hjelmqvist, Theod.*, Imperativiska substantivbildningar i svenskan. Studier och samlingar. Lund 1913. 8:o. — X, 216 s.

Uppger sig äfven beakta fornsv. former.

1648. *Hänninger, Nils*, Om betydelseförskjutningen hos de verbala *s*-formerna. I Studier tillägn. Es. Tegnér, 1918, s. 250—57. (Se N:o *1446*.)

Exemplen äro hämtade ur Ä. VGL.

1649 (*400). *Noreen, Ad. G.*, Altschwedische Grammatik mit Einschluss des Altgutnischen. Halle 1897—1904. 8:o. — xv, 642 s. = Sammlung kurzer Grammatiken germanischer Dialekte VIII. (= Altnordische Grammatik II.)

1650. ——, Grunddragen av den fornsvenska grammatiken. Till den akademiska ungdomens tjänst. Sth. (tr. Upps.) 1910. 8:o. — (2), 81 s. — 2:a uppl. Sth. 1918. 8:o.

1651. ——, Inledning till modersmålets grammatik. (Grundlinjer till föreläsningar vid sommarkurserna i Uppsala 1903.) 3:e uppl. Sth. 1905. 8:o. — 16 s.

1652. ——, Vårt språk. Nysvensk grammatik i utförlig framställning. Bd 1—3, 5 o. 7. Lund 1903—18. 8:o.

Arbetet är afsedt att färdigt utgöra 9 bd.

Rec. *R. C. Boer* i Museum (Leiden) 10 (1903) sp. 330.
H. Pipping i Finsk tidskr. 54 (1903) s. 464—66.
B. Kahle i Deutsche Litt.-Zeit. 24 (1903) sp. 2202—04; 29 (1908) sp. 737—39.
H. Bertelsen i Nord. tidsskr. f. filol. 3:e R. 12 (1903/04) s. 88—89.
G. T. Flom i Modern language notes 19 (1904) s. 244—45.
O. v. Friesen i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 17 (1904) s. 339—42.
A. Gebhardt i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 25 (1904) sp. 270—71; 29 (1908) sp. 94—98; 30 (1909) sp. 49—50; 32 (1911) sp. 274—79; 35 (1914) sp. 50—51.
K. Mortensen i Ark. f. nord. filol. 21 (1904/05) s. 392—95.
H. Pedersen i Götting. gel. Anz. 1907, s. 880—900.
R. Saxén i Finsk tidskr. 64 (1908) s. 33—41.
G. Neckel i Indog. Forsch. Anzeiger 23 (1908) s. 91—99.
W. Ranisch i Anz. f. deutsch. Altert. 33 (1909) s. 261—70.
H. Buergel-Goodwin i Zschr. f. deutsche Philol. 41 (1909) s. 118—27.
H. Sperber i Zschr. f. d. oesterr. Gymnas. 63 (1912) s. 617—21.

1653. *Olson, J. Emil*, De appellativa substantivens bildning i fornsvenskan. Bidrag till den fornsvenska ordbildningsläran. Lund 1916. 8:o. — xxxii, 603 s.

1654. ——, Till frågan om uppkomsten av den s. k. tredje svaga konjugationen i svenskan. I Ark. f. nord. filol. 29 (1912/13) s. 215—35.

1655. *Pipping, Hugo*, Grammatiska studier. Göteb. 1905. 8:o. — 45 s. = Göteborgs högskolas årsskr. 11: 3.

---

3. Ljud- och formlära.

1656. Beckman, Nat., Några iakttagelser rörande språket i Erikskrönikan, 1914. Se N:o *1611*.

1656 a. ——, Om uppkomsten och utvecklingen av sekundära nasalvokaler i några skandinaviska dialekter. Sth. 1893. 8:o. — 56 s. = Sv. landsm. 13: 3.

1657. Cederschiöld, G. Wilh., Några svenska avledningar på suffixet *(s-)tra*. I Xenia Lideniana, 1912, s. 78—83. (Se N:o *1448*.)

1658. Ekwall, Eilert, Suffixet *ja* i senare leden af sammansatta substantiv inom de germanska språken. Upps. 1904. 8:o. — 106 s. (UUÅ. 1904.)

Äfven svenska exempel framföras.

1659. Friesen, Otto v., Ett språkhistoriskt spörsmål. Om utvecklingen af *ǫ̆* i svänskan. I Nord. studier tillegn. A. Noreen, 1904, s. 274—81. (Se N:o *1441*.)

1660 (417). ——, Fornsvenska paradigm — — — 2:a uppl. Upps. 1909. 8:o. — 18 s. — 3:e uppl. Fornsv. paradigm sammanställda för elementarundervisningen i nordiska språk. Upps. 1914. 8:o. — 18 s.

1661. ——, Substantiv afledda med suffixet *ju* i germanska språk. En förberedande undersökning. I Xenia Lideniana, 1912, s. 235—52. (Se N:o *1448*.)

1662 (418). ——, Till den nordiska språkhistorien — — — Upps. 1901. 8:o. — — —

— — —

Rec. — — —

M. Kristensen i Indogerm. Forsch. Anz. 15 (1903/04) s. 272.

E. Mogk i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 26 (1905) sp. 196—97.

1663. ——, Till fonemet *aiw*'s historia. I Ark. f. nord. filol. 19 (1902/03) s. 334—57.

Närmast riktad mot A. Kock (se N:is *461*, *463* o. *1676*).

1664. Hellquist, Elof, Några anmärkningar om de nordiska verben med mediageminata. Göteb. 1908. 8:o. — 51 s. = Göteborgs högskolas årsskr. 14: 2.

1665. Hellquist, Elof, Om uppkomsten af de fornsv. adjektiven på *-likin*. I Ark. f. nord. filol. 22 (1905/06) s. 359—62. (Jfr N:o *1678*.)

1666. Hesselman, Bengt Iv., Om användningen av slutartikel i de östnordiska medeltidsordspråken. I Xenia Lideniana, 1912, s. 201—28. (Se N:o *1448*.)

1667. ——, Om *e*- och *ä*-ljuden i uppländskan. I Språk o. stil 6 (1906) s. 54—73.

1668. ——, De korta vokalerna *i* och *y* i svenskan. Undersökningar i nordisk ljudhistoria. Upps. 1910. 8:o. — XX, 250 s. + 1 karta. (UUÅ. 1909.)

Inneh. bl. a. ett försök att dialektgeografiskt bestämma en del fornsv. handskrifter.

Rec. J. Neuhaus i Arch. f. d. Stud. d. neuer. Spr. u. Lit. (Herrigs) 126 (1911) s. 443—44.
W. v. Unwerth i Anz. f. deutsch. Altert. 35 (1911) s. 117—21.
A. Gebhardt i Zschr. f. deutsche Philol. 44 (1912) s. 124—25.
Hj. Lindroth i Indogerm. Forsch. Anz. 30 (1912) s. 24—29.

1669. ——, Stafvelseförlängning och vokalkvalitet i östsvenska dialekter. Akad. afh. Upps. 1902. 8:o. — (2), 104 s. — Särsk. utgifven med följ. titel:

1670. ——, Undersökningar i nordisk ljudhistoria 1. [Omslagstit.] Stafvelseförlängn. o. vokalkvalitet. Upps. 1902. 8:o. — (2), 104 s. (Se föreg. N:r.)

Rec. A. Heusler i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 24 (1903) sp. 152—53.
M. Kristensen i Nord. tidsskr. f. filol. 3:e R. 12 (1903/04) s. 82—84.
—— i Indog. Forsch. Anz. 15 (1903/04) s. 273—74.

1671. Hultman, O. F., Nya fall af fornsvensk vokalförlängning. I Nord. studier tillegn. A. Noreen, 1904, s. 217—46. (Se N:o *1441*.)

1672. Karsten, T. E., Bidrag till belysning af de urgermanska *u*-adjektivens behandling i nordiska språk. [Ref.] I Forhandl. paa det 5:te Nord. filologmøde i Kristiania 1898. Kr:ia 1899. S. 43—44.

1673 (425). ——, Studier öfver de nord. språkens primära nominalbildning. Afd. 3. Ordregister [m. tillägg o. beriktiganden, s. 423—31]. I Bidr. t. känned. af Finl:s natur o. folk. Utg. af Finska vetensk.-societ. H. 62. H:fors 1903. S. 395—431.
Rec. L. Sütterlin i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 27 (1906) sp. 48.

1674 (460). *Kock, K. Axel L.*,[1]) Die alt- und neuschwedische accentuierung unter berücksichtigung der anderen nordischen sprachen. Strassb. 1901. 8:o. — — —
Rec. — — —
W. H. Carpenter i Modern langu. notes 17 (1902) s. 511—17.
A. Gebhardt i Lit. Zentralbl. 1902 sp. 1689.
A. Heusler i Anz. f. deutsch. Altert. 28 (1902) s. 323—29.

1675. ——, Till frågan om den östnordiska avledningsändelsen *-else.* I Från Filolog. fören. i Lund. Språkl. uppsatser 2 (1902). 8:o. — 8 s. (egen pag.).

1676. ——, Ytterligare om ljudförbindelsen *aiw.* I Ark. f. nord. filol. 20 (1903/04) s. 255—83.
Forts. af diatriben med O. v. Friesen. (Se N:is *461*, *463* o. *1663.*)

1677. ——, Historiska bidrag till svensk språkforskning 1—3. I Ark. f. nord. filol. 22 (1905/06) s. 333—58.
Inneh. 1. Spår av nasalvokaler i fornsv. literaturspråket. — 2. Till frågan om behandlingen av brytningsdiftongen *iu, io* i forngutniskan. — 3. En kvantitetsfråga i fornsvenskan och äldre nysvenskan.

1678. ——, Till frågan om fornsvenska adjektiv på *-likin.* I Ark. f. nord. filol. 23 (1906/07) s. 357—66. (Jfr N:o *1665.*)

1679. ——, Svensk ljudhistoria. D. 1—3: 1. Lund 1906—16. 8:o. — 1: (4), 504 s.; 2: (1), 420 s.; 3: 1: (1), 268 s.
D. 1—3 innehålla: Vokalism.
Rec. *H. W—r* i Sv. lärartidn. 25 (1906) s. 837.
G. Cederschiöld i Göteb. Handelstidn. 1906 14/9.
P. Doin i Revue crit. d'hist. et de litt. Nouv. sér. 63 (1907) s. 102—03.
H. Pipping i Deutsche Litt.-zeit. 28 (1907) sp. 1055—57.
A. Gebhardt i Lit. Zentralbl. 1907, sp. 577.
G. H. i Le moyen-âge 1907, s. 55.
R. C. Boer i Museum, maandblad voor philol. 15 (1907) sp. 99; 20 (1912) sp. 90—91.
G. Neckel i Indog. Forsch. Anz. 23 (1908) s. 87—91.
A. Gebhardt i Lit.-blatt. f. germ. u. roman. Philol. 29 (1908) sp. 225—26; 32 (1911) sp. 8—9; 35 (1914) sp. 151—52.
R. Brieskorn i Zschr. f. deutsche Philol. 41 (1909) s. 389—401.
H. Pipping i Neuphilol. Mitteil. 11 (1909) s. 177—82.
T. Flom i Journ. of Engl. and Germ. philol. 11 (1912) s. 283—86.

---

[1]) Kronologisk ordning.

1680. *Kock, K. Axel L.*, En form av vokalbalans i äldre nysvenskan [ɔ: *-in : -en; -it : -et*]. I Ark. f. nord. filol. 26 (1909/10) s. 1—11. (Jfr N:o *1699.*)

1681. ——, Kritiska anmärkningar till frågan om *a*-omljudet. I Ark. f. nord. filol. 26 (1909/10) s. 97—141.

Riktad mot O. F. Hultmans exkurs om *a*-omljudet i de nordiska språken, 1908 (se N:o *1625*).

1682. ——, Umlaut und Brechung im Altschwedischen. Eine Übersicht. Lund 1911—16. 8:o. — V, 391 s. (LUÅ.) Äfven häftesvis (1—7) publicerad som univ.-progr.

Rec. *G. O. Curme* i Publ. of the Soc. f. the adv. of Scand. study 3 (1916) s. 276.

A. Meillet i Revue crit. N. S. 82 (1916) s. 203—05.

E. Olson i Sv. humanist. tidskr. 1 (1917) sp. 109—12.

1683. ——, Kritiska anmärkningar till frågan om brytningen i fornnordiska språk 1—2. I Ark. f. nord. filol. 30 (1913/14) s. 339—88, o. 31 (1914/15) s. 321—81 jämte ett tillägg till 1, 31: s. 114.

1684. ——, En fornnorsk och östnordisk ljudlag [ɔ: *u*-brytning]. I Ark. f. nord. filol. 33 (1916/17) s. 241—75.

1685. *Lindqvist, Nat.*, En växling *ū—o* i äldre svenska och danska. I Studier tillägn. Es. Tegnér, 1918, s. 410—15. (Se N:o *1446.*)

1686. *Lindroth, Hj.*, Grundlinjer till 8 föreläsningar om svenska språkets ljud och deras bildning. Lund 1911. 8:o. — 15 s. (Sommarkurserna i Lund.)

1687. ——, Den konsonantiska assimilationen Thikbile > Thigbile (> Tibble) o. d. I Namn o. bygd 3 (1915) s. 37—53.

1688. ——, Om utvecklingen af ljudförbindelsen *e͡u͡u* i nordiska språk. I Ark. f. nord. filol. 24 (1907/08) s. 335—64.

1689. ——, Über den Umlaut in den altnordischen *ja*-Stämmen. I Indogerm. Forsch. 35 (1917) s. 292—304.

1690. *Neuman, Erik*, Utbredningen av vokalbalansen *a : å* i medelsvenskan. Akad. avh. Ups. 1918. 8:o. — VIII, 88, (1) s. (UUÅ.)

Sid. 77—87 aftryckas — för att visa vokalbalansens utbredning inom Sverige — tio diplom från åren 1449—88, näml. fr. Dalarna o. Västmanland (3 st.), Östergötland (4), Södermanland (1) o. Småland (2).

1691. *Olson, J. Emil*, Kritiska anmärkningar till frågan om samnordisk förlust af *w*. I Ark. f. nord. filol. 31 (1914/15) s. 115—53.

1692. ——, Om behandlingen af urgerm. *hw* i de nordiska språken. I Ark. f. nord. filol. 31 (1914/15) s. 1—25.

1693. ——, Omtvistade frågor i fornnordisk ljudlära 1—4. I Ark. f. nord. filol. 28 (1911/12) s. 291—325, o. 29 (1912/13) s. 33—72.

Inneh. (1 isl.) — 2. Utvecklingen af fsv. (och fda.) *ǫ*. — 3. Till frågan om yngre *u*- och *u̯*-omljud i fsv. — 4. Ändelsevokalerna i Cod. Ups. B 49.

1694. ——, Ändelsevokalernas växling i Östgötalagens textkodex. I Ark. f. nord. filol. 30 (1913/14) s. 259—303.

Riktad mot *F. Sandwalls* afhandl. med samma titel (se N:o *1708*).

1695. ——, Östgötalagens ljudlära. Akad. afh. Lund 1904. 8:o. — (1), V, 190 s.

1696. *Ottelin, Odal*, Om användningen af slutartikel i Codex Bureanus. I Nord. studier tillegn. A. Noreen, 1904, s. 435—49. (Se N:o *1441*.)

1697 (*481*). ——, Studier öfver Codex Bureanus 2. Ups. 1905. 8:o. — (1), VIII, (1), 176 s. (UUÅ. 1904.)

Rec. B. Kahle i Literaturbl. f. germ. u. roman. Philol. 28 (1907) sp. 362.

1698. *Palmér, Joh.*, Studier över de starktoniga vokalerna i 1500-talets svenska. Akad. avh. Lund 1917. 8:o. — XI, (1), 264 s. (LUÅ.)

1699. ——, Till frågan om växlingen *-it* : *-et* i sup. och part. neutr. i äldre nysvenska. I Ark. f. nord. filol. 26 (1909/10) s. 11—32. (Jfr N:o *1680*.)

1700. *Pipping, Hugo*, Den forngotländska ljudlärans viktigaste egendomligheter framställda med särskild hänsyn till cod. A [ɔ: cod. Holm. *B 64*]. I förf:s Guta lag o. Guta saga (se A N:o 881), 1905—07, Inledn. s. LXI—LXXXVI.

1701. ——, Iakttagelser rörande forngotländskans formlära. I förf:s Guta lag . . . (se föreg. N:r) s. XCII—CVI.

1702. ——, *I*-Umlaut und *U*-Brechung in den nordischen Sprachen. I Neuphilol. Mitteil., hrsg. vom Neuphilol. Verein in Helsingfors, 4 (1902) 15/11—15/12, s. 1—19. 8:o.

1703. *Pipping, Hugo,* Über den Schwund des *h* in den altnordischen Sprachen. I Neuphilol. Mitteil. 16 (1914) s. 124—60.

1704. ——, Urgermanskt *aiw* i de nordiska språken. = Studier i nord. filol. (H:fors) 8 (1917): 1. — 98 s.

Samma fråga förut behandlad af bl. a. A. Kock, O. v. Friesen o. O. F. Hultman, hvilkas vunna resultat här kritiseras.

1705. ——, Zur Lehre vom w-Verlust in den altnordischen Sprachen. I Xenia Lideniana, 1912, s. 139—75. (Se N:o *1448*.)

Rec. *E. Dirckinck-Holmfeld* i Indogerm. Jahrb. 1 (1913) s. 148—49 (tr. 1914).

1706. *Sahlgren, Jöran,* En fornsvensk ljudlag kompletterad. = Studier i nord. filol. (H:fors) 6 (1915): 2. — 7 s. 8:o.

1707. *Sandström, Josef,* Studier över utvecklingen av fsv. *ŏ* och *ŭ* i starktonig ställning inom västgötadialekterna. Akad. avh. Upps. (tr. Sthlm) 1910. 8:o. — 101 s. + 2 kart.

1708. *Sandwall, Fredr.,* Ändelsevokalernas växling i Östgötalagens textkodex. Upps. 1913. 8:o. — 54 s. = Meddel. fr. Nord. semin. (i Upps.) N:o 8. (UUÅ 1914). — Jfr *J. E. Olson,* Ändelsevokalerna . . . (se N:o *1694* här ofvan).

1709. *Sjöros, Bruno,* Beiträge zur Kenntnis des Suffixes *-ung*, *-ing* in den germanischen Sprachen. I Neuphilol. Mitteil. 18 (1917) s. 24—33. H:fors. 8:o.

1710. ——, Om bokstaven *h* såsom beteckning för aspiration och kvantitet i fornsvenska skrifter. I Studier tillegn. Es. Tegnér, 1918, s. 455—64. (Se N:o *1446*.)

1711. ——, Två samnordiska kvantitetsregler. = Studier i nord. filol. (H:fors) 8 (1917): 3. — 72 s.

Inneh. 1. Konsonant efter lång vokal. — 2. Två konsonanter efter vokal.

1712. *Swenning, Sv. Jul.,* Utvecklingen av samnordiskt *æi* i sydsvenska mål. Akad. avh. (Lund). Sth. 1909. 8:o. — 151 s. + 1 karta. (Ur Sv. landsm. B: 4, där tillökad m. fransk resumé.)

1713. *Söderberg, Sven O. M.,* Ett bidrag till läran om *i*-omljudet. (Uppsatser i nordisk språkforskning 1.) Lund 1903. 4:o. — 8 s. (LUÅ 38 (1902): afd. 1: N:o 5.)

Hemtadt från runspråket (Rökstenens 'sitiʀ').

1714. *Tegnér, Es. W.*, Tyska inflytelser på svenskan. I Ark. f. nord. filol. 5 (1888/89) s. 155—66 o. 303—44.
Tilltalsskicket i äldre sv. behandlas s. 304—15.

1715. *Tuneld, Ebbe*, Till frågan om i-omljudet i gutniskan. Ett svar. I Ark. f. nord. filol. 21 (1904/05) s. 369—85.
Jfr Tunelds recension af *Pipping*, Gotländska studier 1, i Arkiv f. nord. filol. 19, s. 367 ff. (Se N:o *1442*.)

1716. *Wessén, Elias*, Om de starka verbens präteritiparticip i de germanska språken. I Språkvetensk. sällskapets i Uppsala förhandl. 11 (1913/15) s. 56—97. Upps. 1916. 8:o.

1717. ——, Zur Geschichte der germanischen N-Deklination. Inaug.-diss. Upps. 1914. 8:o. — (2), 192 s. (UUÅ. 1913.)

1718. *Wide, Joh.*, Verbalböjningen i 1526 års översättning av Nya Testamentet. Landskrona 1909. 4:o. — 36 s. Bil. till Landskrona Realskolas progr. 1909. — Utvidgad i följ. art.

1719. ——, Verbalböjningen i 1526 års översättning av Nya Testamentet. Ett bidrag till äldre nysvenskans grammatik 1—2. Sth. 1912. 4:o. — 54 + 24 s. (Se föreg.)

1720. *Wigforss, Ernst*, En fornsvensk ljudlag [ē > ī frf. vokal]. I Namn o. bygd 6 (1918) s. 113—28.

1721. *Ågren, Karl*, Om användningen av bestämd slutartikel i svenskan. Akad. avh. Upps. 1912. 8:o. — VIII, 146 s.

---

4. Syntax.

1722. *Beckman, Nat.*, Hur uttryckes hos verbet framtid i forn- och nysvenskan? En provföreläsning [i Lund] och en önskelista. I Språk o. stil 17 (1917) s. 1—16.

1723. *Berg, Ruben G:son*, Några anteckningar om några fall af attraktion i några svenska arbeten. I Studier i modern språkvet. utg. af Nyfilol. sällsk. i Stockholm 3: 5, s. 125—54. Ups. 1905. 8:o.
Innehåller äfven några fornsv. exempel.

1724. *Grimberg, Carl*, Undersökningar om konstruktionen ackusativ med infinitiv i den äldre fornsvenskan. I Ark. f. nord. filol. 21 (1904/05) s. 205—35 (med en öfversiktstabell) o. 311—57 (m. tab.).

1725. *Larson-Högsby, G.*, Temporal satsfogning i fornsvenskan. Akad. avh. Lund 1913. 8:o. — x, 148 s.

1726. *Lindqvist, Axel*, Förskjutningar i förhållandet mellan grammatiskt och psykologiskt subjekt i svenskan. Akad. avh. Lund 1912. 8:o. — xiv, 170, (1) s.

1727. *Östergren, Olof*, Obestämd *s*-form efter preposition. Några synpunkter. I Språk o. stil 17 (1917) s. 129—84.

---

5. Ord- och texttolkning.

1728. *Beckman, Nat.*, Några studier över Peder Laales ordspråkssamling. I Danske Studier 13 (1916) s. 87—99.

1729. *Björkman, Erik*, Etymologiska småbidrag. I Nord. studier tillegn. A. Noreen, 1904, s. 168—74. (Se N:o *1441*.)

Af hithörande innehåll märkes: 4. Fsv. *lekter* 'lekman'. — 5. Fsv. *lyra* 'ett slags plagg'. — 6. Sv. *mattram* 'Chrysanthemum Parthenium, Tanacetum vulgare' o. s. v.

1730. ——, Scandinavian loan-words in Middle English P. 1—2. = Studien zur engl. Philol., hrsg. v. Lor. Morsbach, H. 7, 11. Halle 1900, 02. 8:o. — vi, 360 s.

Rec. *G. Binz* i Zschr. f. deutsche Philol. 35 (1903) s. 96—101.

1731. ——, Tvänne germanska etymologier. I Sertum philologicum . . . Festskrift tillegnad K. F. Johansson, 1910, s. 1—15. (Se N:o *1445*.)

Bl. a. behandlas forneng. *wīcing*.

1732 (*518*). *Brate, Erik*, *Gubbe* ock *gumma* 2. I Ark. f. nord. filol. 19 (1902/03) s. 224—33.

1733 (*517*). ——, *Härad* 2. I Ark. f. nord. filol. 22 (1905/06) s. 206—10. (Jfr N:is *1764* o. *1765*.)

1734. ——, *Höknatten*. I Sv. landsm. (tidskr.) 1911, s. 404—20.

1735. *Brieskorn, Rol.*, Några medeltida yrkesnamn och titlar. Upps. 1912. 8:o. — 18, (1) s. = Meddel. fr. Nord. semin. 7. (UUÅ. 1912.)

1736. *Cederschiöld, J. Gust. C.*, Om några ställen i Äldre Västgötalagen. I Göteb. högskolas årsskr. 4 (1898) s. 12—36. = Festskrift tillägn. Osc. Ekman. Göteb. 8:o.

1737. *Celander, Hilding*, Ett par fornsvenska laguttryck. [1. *Ennæt þing.* 2. *Bæra in fæsta ok köpa.*] I Xenia Lideniana, 1912, s. 253—65. (Se N:o *1448.*)

1738. *Ekholm, Hugo J.*, Vidhemsprästens och Johannitmunkens anteckningar i cod. Holm. B 59. Akad. avh. H:fors 1915. 8:o. — (4), 160, 112 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) Bd 7: 2.

1739. *Ekwall, Eilert*, Om ordet *gräs.* I Nord. studier tillegn. A. Noreen, 1904, s. 247—54.

1740. *Flom, George T.*, Semological notes on old scand. *flík* and derived forms in the modern scandinavian dialects. I Journ. of Engl. a. Germ. philology 12 (1913) s. 78—92.

1741. *Gadolin, A. W.*, Nam och lösörevæþ i den äldre vestgötalagen. I Tidskr. utg. af Jurid. fören. i Finland. 2:a ser. 44 (1908) s. 360—93. H:fors. 8:o.

1742. *Gjerdman, Olof*, Till frågan om uppkomsten av uttryck som *din stackare.* I Språk o. stil 15 (1915) s. 235—59.
Jfr *E. Schwartz* i samma fråga (se N:o *510*).

1743. *Heinertz, N. O.*, Ein romanisch-germanisches Reiter- und Ritterwort [fornsv. *baza*, 'sadeltäcke']. I Från Filol. fören. i Lund. Språkl. uppsatser 4 (1915) s. 48—57.
Jfr *E. Wadstein*, Ein morgenländ. Wort im Abendland. (Se N:o *1811.*)
Rec. *E. Brate* i Ark. f. nord. filol. 33 (1916/17) s. 186.

1744. *Hellquist, Elof*, Ett par fågelnamn. 1. Peder Månsson: *Fogla konwngen.* — 2. Fågelnamnet *svenska.* I Språk o. stil 15 (1915) s. 144—47 o. 147—51.
Enl. H. är 1 = *gärdsmygen* o. 2 = *grönfinken.*

1745. ——, Några bidrag till nordisk ord- och namnforskning. I Nord. studier tillegn. A. Noreen, 1904, s. 183—90. (Se N:o *1441.*)
Inneh. bl. a. 3. Ortnamnet *Histret* [Hestra]. 4. Sv. fågelnamnet *jute, jutar.* 5. Sv. *kavat* [af karl-hvater]. 6. *Uppsalir.*

1746. [*Hesselman, Bengt*], GO. 91. »Thæn wardhir tyssva gladhir, som a stenen sythir.» I Språk o. stil 2 (1902) s. 47. (Undert. *B. H.*)

1747. ——, Två svenska växtnamn [västnord. *mura*, potentilla anserina; jfr *morot*, o. sv. *vial*]. I Sv. studier tillägn. G. Cederschiöld, 1914, s. 406—12. (Se N:o *1447.*)

1748. [*Hesselman, Bengt*], Fsv. *vithnas* 'varslas'. I Språk o. stil 2 (1902) s. 46—47. (Undert. *B. H.*)

1749. *Hjelmqvist, Theod.*, Bidrag till tolkningen af Gutasaga. I Ark. f. nord. filol. 19 (1902/03) s. 162—73.

1750. ——, Bidrag till tolkningen af runinskriften på Forsaringen [i Hälsingland]. I Ark. f. nord. filol. 24 (1907/08) s. 231—59.

»Sveriges äldsta lagstadgande.»

1751. ——, Fsv. *snima* i betydelsen 'sent på dagen'. (Helsingfors 1913.) 8:o. — 5 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 4 (1913): 2.

1752. ——, Rättelser och förklaringar till fornsvenska texter. (H:fors 1913.) 8:o. — 43 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 4 (1913): 3.

Förklaringarna: 1. K. Alexander (s. 1—24). — 2. Sturekrönikorna (24). — 3. En syndares omvändelse (25—26). — 4. Om ett gyllene år (26). — 5. Sju vise mästare (27—28). — 6. Sv. medelt.-postillor 4 (29—32). — 7. D:o 5 (32—33). — 8. Mechtilds uppenbarelser (33—36). — 9. Helige mäns lefverne (36—37). — 10. *Styffe*, Bidrag till Skandinaviens historia 5, s. 86 (37—40). — 11. Historia Trojana (40—43).

1753. ——, Strödda bidrag till svensk ord- och namnforskning. I Språk o. stil 12 (1912) s. 221—37.

1754. ——, Till förklaringen af fsv. *ykildagher* ['mindre helgdag']. I Ark. f. nord. filol. 24 (1907/08) s. 374—78.

1755. ——, Till Heming Gadhs bref. I Ark. f. nord. filol. 23 (1906/07) s. 337—57.

Inneh. ord- och texttolkning. (Jfr N:o *1562*.)

1756. ——, Till Schacktafvels lek. I Festskrift till K. F. Söderwall, 1911, s. 1—43. (Se N:o *1436*.)

1757. *Johansson, K. F.*, Om etymologien af trädnamnet *rönn*. I Studier tillegn. Es. Tegnér, 1918, s. 304—24. (Se N:o *1446*.)

1758. *Karsten, T. E.*, Beiträge zur germanischen Wortkunde. I Mémoires de la Soc. néophilolog. à Helsingfors 3 (1902) s. 397—442. 8:o.

1759. ——, Germanisch-finnische Lehnwortstudien. Ein Beitrag zu der ältesten Sprach- und Kulturgeschichte der Germanen. H:fors 1915. 4:o. — IV, 280 s. = Acta Societatis scientiar. Fennicæ T. 45: N:o 2.

Rec. *Hj. Lindroth*, Onomatologiska anmärkningar till . . . [ofvanstående], 1917. Se N:o *1930*.

E. Hellquist i Ark. f. nord. filol. 34 (1917/18) s. 279—98.

1760. *Karsten, T. E.*, Nordiska ord belysta af finska. Smärre språkhistoriska bidrag. I Ark. f. nord. filol. 22 (1905/06) s. 175—205.

De svenska ord, som belysas, äro: *orm*, fsv. *-þru*, *-þro* (i 'stenþru'), fsv. *rana*, vb., *tvål*, *sagga* ('framsippra'), *snor*, *rör* ('röse'), *hjälm*, *ärta* ('uppreta'), *-mark* (i ortnamn), *Kvarken*, *kvesa* ('blemma'), *sveg* ('böjlig gren'), fsv. *hargher* ('stenröse'), fsv. *redh* ('ridt'), nord. *ˣruðja-* ('rodnad'), *ruda*, *röding*, fsv. *ruþa* ('ryd', nyodling), *örtug*, *vån* (fångstredskap), fsv. *lagher* ('låg'), nord. **flakja-* ('flack'), *skymmel*, *stränga* ('straffa'). Tillsammans förklaras här 33 ord.

1761 (*532*). *Kock, K. Ax. L.*,[1]) Bidrag till svensk etymologi. Förklaring af fornsvenska lagord. Lund. 1880. 8:o.

Rec. — — —

A. O. Freudenthal i Finsk tidskr. 9 (1880) s. 481—84.

1762 (*542*). ——, Etymologisk undersökning av några svenska ord . . . . Lund 1897. 8:o.

— — —

Rec. — — —

E. Brate i Ark. f. nord. filol. 20 (1903/04) s. 202—04.

1763. ——, Bidrag till nordisk ordforskning. I Ark. f. nord. filol. 20 (1903/04) s. 44—75.

Behandlar bl. a. fsv. *donde-*, *dande-* (-man); nysv. *drill*, *gubbe*; fsv. *koppofunder*, *løghordagher*; fgutn. *soknar*; fsv. *strokrøware*, *strukrøware*.

1764. ——, Om ordet *härad* och grunden för härads-indelningen. I Ark. f. nord. filol. 21 (1904/05) s. 358—69. (Se följ.)

1765. ——, Vidare om ordet *härad*. I Ark. f. nord. filol. 22 (1905/06) s. 272—82. (Jfr N:is *1733* o. *1810*.)

1766. ——, Om forngutniska *tia* ['tå']. I Ark. f. nord. filol. 22 (1905/06) s. 216.

1767. ——, Etymologiska anmärkningar om nordiska ord. I Ark. f. nord. filol. 24 (1907/08) s. 179—98.

Inneh. 1. fsv. *benbæriæ* ['kasta ben på']. — 2. fsv. *grundval* ['grundmur']. — 3. pron. *han*. — 4. fsv. *pængar*. — 5. fsv. *'r* 'är' [t. ex. 'præstir (= præsti ær) buð fangit']. — 6. nysv. *tiurleks-ras* ['tjäderleksras'].

[1]) Kronologisk ordning.

1768. *Kock, K. Ax. L.*, Etymologisk belysning av några nordiska ord och uttryck. I Ark. f. nord. filol. 28 (1911/12) s. 167—218. — Äfven såsom progr. Lund 1911. 8:o. — 48 s.

Inneh. 1. Nysv. *argbigga.* — 2. Isl. *elligar*... fsv. *ælligh*ær*, ælllighis, ællar, ælla* — nysv. *eljest* m. m. — 3. Nysv. *salig i hugkommelse* o. likn. uttryck. — 4. Fsv. *skyria* (Dalelag.). — 5. Fgutn. *stafgarþr* — fnorska *stafr.* — 6. Fda. *af æreld*, nyda. *fra arilds tid* (ä. nysv. *aff arildz tidh*), nysv. *kung Orre.*

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 31 (1911) s. 294.

G. Neckel i Deutsche Lit.-zeit. 33 (1912) sp. 934—35.

R. C. Boer i Museum, maandbl. voor philol. 20 (1913) s. 134—35.

A. Gebhardt i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 35 (1914) sp. 13—14.

1769. ——, Etymologiska anmärkningar om svenska ord. I Ark. f. nord. filol. 29 (1912/13) s. 330—42.

Inneh. bl. a: nysv. *rödlakan;* fsv. *-tuta, -tugha* (i *hor-tuta, -tugha*).

1770. ——, Belysning af ett gammalt i lagtext mötande ord [*beye-ost* i UplL.]. I Sv. studier tillägn. G. Cederschiöld, 1914, s. 137—41. (Se N:o *1447.*)

1771. ——, Belysning av forndanska och forngutniska ord. I Studier tillegn. Es. Tegnér, 1918, s. 355—68. (Se N:o *1446.*)

De fgutn. orden äro *griþkuna* o. *vatubanda* (båda i Gutalag).

1772. *Lidén, Evald*, Blandade språkhistoriska bidrag 1. Göteb. 1903. 8:o. — 43 s. = Göteb. högskolas årsskr. 10 (1904): 1.

Inneh. 1. Nord. *alda* [sv. 'ålla']. — 2. Slav. *lěsŭ* — feng. *lǽs* [sv. *lös(a)* i ortnamn]. — 3. Lat. *ulva*, slov. *láva.* — 4. Sv. *ry-höna*, no. *røy* 'tjäderhöna'.

1773. ——, Ett bidrag till svensk ordhistoria. I Minnesskr. utg. af Filol. samf. i Göteb. 1910, s. 118—22.

1774. ——, Ett par fornsvenska bidrag. [Fsv. *quiggrind* (*quiþgrind*) i VGL. — Om *pater noster* som fsv. femininum.] I Sv. studier tillägn. G. Cederschiöld, 1914, s. 413—18. (Se N:o *1447.*)

1775. ——, Fornsvenska *ældare* ['drifvare, landstrykare']. I Ark. f. nord. filol. 23 (1906/07) s. 256—58.

På ordets etymologi går förf. ej in.

12—181340. *Fornsv. bibliogr. Suppl.*

1776. *Lidén*, *Evald*, Om några fisknamn [bl. a. *aborre*]. I Sertum philolog.... Festskr. tillegn. K. F. Johansson, **1910**, s. 105—16. (Se N:o *1445*.)

1777. ——, Om några fornsvenska lagord och lagstadganden. I Ark. f. nord. filol. 27 (1910/11) s. 259—85.

Inneh. 1. Till tolkningen af Östgötalagens bi-flock. — 2. Hälsingelagens *byæ æmpni*. — 3. Fgutn. *gieldeti*. — 4. Äldre nysv. *dråsabumper* o. *drosagump*. — Exkurs: fvnord. *veðrátta*, sv. *väderakt*. — Nsv. *väderrot* o. s. v.

1777 a. *Lindqvist*, *Ax.*, Anmärkningar till »Valda stycken av svenska författare 1526—1732», utg. av A. Noreen o. E. Meyer. Uppl. 2 (Sth. 1907). I Språk o. stil 16 (1916) s. 208—18. (Jfr N:o *1813*.)

1778. ——, Små bidrag till Äldre Västgötalagens textkritik. I Ark. f. nord. filol. 24 (1907/08) s. 365—74.

Inneh. 1. *bunkabitær*. — 2. Till VGL. I Iordþær B. 7.

1779. *Lindroth*, *Hj.*, Dulgadråp. En språklig-rättshistorisk undersökning. = Studier i nord. filol. (Pippings) 3 (1912): 6. H:fors. 8:o. — 9 s.

1780. ——, En omtvistad etymologi [ɔ: fsv. adj. *ilder*, isl. *illr*]. I Xenia Lideniana, 1912, s. 57—65. (Se N:o *1448*.)

1781. ——, Eriksgata. I (Sv.) Hist. tidskr. 32 (1912) s. 125—30.

Med anledning af E. Wadsteins uppsats ibid. 19 (1899). (Se N:o *576*.) Om Wadsteins svar på Lindroths opposition se här nedan N:o *1812*.

1782. ——, Ett gammalt svenskt skällsord [ɔ: *hortuta*]. I Sv. landsm. (tidskr.) 1911, s. 265—72.

Jfr *A. Kock* här ofvan N:o *1769*.

1783. ——, Etymologien på ordet 'skägg'. I Ark. f. nord. filol. 20 (1903/04) s. 367—72.

1784. ——, Om gudanamnet Tor. I Namn o. bygd 4 (1916) s. 161—69.

1785. ——, Gutnal þing och Gutnalia. I Från Filol. fören. i Lund. Språkl. uppsatser 4 (1915) s. 66—73.

Rec. *E. Brate* i Ark. f. nord. filol. 33 (1916/17) s. 187.

1786. ——, Studier i svensk etymologi och ordhistoria. I Festskrift till K. F. Söderwall 1912, Lund 1911, s. 121—76. (Se N:o *1436*.)

Innehåller 17 ordförklaringar, de flesta nysvenska.

1787. *Loewe, Rich.*, Die nordgermanischen [Pflanzen-] Bezeichnungen nach dem Hirschgeschlecht [ɔ: *hjortron, hindbär* u. s. w.]. = *Loewe, R.*, Germanische Pflanzennamen. Etymologische Untersuchungen über Hirschbeere, Hindebeere, Rehbockbeere und ihre Verwandten. Heidelb. 1913. 8:o. S. 152—59. = German. Bibliothek 2:e Abt. VI.

Rec. *H. Marzell* i Deutsche Lit.-zeit. 35 (1914) sp. 866—68.
M. Schönfeld i Museum, maandbl. voor philol. 21 (1914) s. 252.

1788. *Loewenthal, John*, Drei Götternamen. 1. Altschwed. *Ingvi*. . . . 3. Altnord. *Loki*. I Ark. f. nord. filol. 31 (1914/15) s. 153—54.

1789. ——, Zur germanischen Wortkunde. I Ark. f. nord. filol. 32 (1915/16) s. 270—301, o. 33 (1916/17) s. 97—131.

Inneh. 100 ordtolkningar, af hvilka ett trettiotal af fornsv. intresse.

1790. *Meringer, Rud.*, Der Name des Julfests. I Wörter u. Sachen 5 (1913) s. 184—94.

1791. *Mikkola, Joos. J.*, Bidrag till belysning af slaviska lånord i nordiska språk. I Ark. f. nord. filol. 19 (1902/03) s. 325—33.

De belysta orden äro *räka, gren, Svante, mänt(a)* ('hvitgarfvadt läder'), *palt, palta* ('trasa'), *Bält, stolpe, tolk, torg, Miollnir* (?), *Kvásir* (?) o. isl. *brakki* ('mäklare').

1792. *Noreen, Ad. G.*, Några etymologier. I Språk o. stil 2 (1902) s. 122—24.

Inneh. 1. *stulta*. — 2. *trumpen*. — 3. *tråkig*. — 4. *tåtel*. — 5. *töcken, Tåkern*.

1793. *Noreen, Erik*, Om »Sju vise mästare» på fornsvenska. I Samlaren, årg. 35 (1914) s. 67—70.

1794. *Olsen, Magnus*, Hvad betyder oprindelig ordet skald? I Sv. landsm. (tidskr.) 1911, s. 221—25.

1795. *Olson, J. Emil*, Svenska *kippa* m. m. En semologisk-etymologisk studie. I Från Filolog. fören. i Lund. Språkl. uppsatser 3 (1906) s. 59—74.

1796. ——, Textkritiska studier över den fornsvenska Flores och Blanzeflor 1—2. I Ark. f. nord. filol. 32 (1915/16) s. 129—75 o. 225—66.

Inneh. 1. Förhållandet mellan handskrifterna. — 2. Några enskilda textställen.

1797. *Petersson, Herb.*, Einige tiernamen aus alten farben-

bezeichnungen [schwed. *sarf*, ... nschwed. dial. *brind* 'elentier']. I (Paul-Braunes) Beiträge zur Gesch. d. deutsch. Spr. u. Lit. 40 (1914) s. 81—97 o. 107—09.

1798. *Pipping, Hugo,* Fsv. *biltogher.* I Minnesskr. utg. af Filolog. samf. i Göteborg, 1910, s. 106—08. 8:o.

1799. ——, Fornsvenskt lagspråk 1—5. I Studier i nord. filol. (Pippings) 1 (1910): 2, 3 (1912): 10, 5 (1914): 6, o. 7 (1915): 1. H:fors. 8:o. — 24, 16, 18, 100 s.

1800 (196). ——, Nya Gotländska studier. Göteb. 1904. 8:o. — 24 s. + 1 pl. = Göteb. högskolas årsskr. 10 (1904): 4.

Inneh. ord- och textkritiska bidrag till GotlL. samt till frågan om förhållandet mellan de två handskr:na af GotlL. (med faksim. af en sida i hvardera handskriften).

Rec. *M. Kristensen* i Indog. Forsch. Anz. 17 (1905) s. 76.
F. Jónsson i Nord. tidsskr. f. filol. 3:e R. 14 (1905/06) s. 48.

1801. ——, Växlingen *ørtogh* ∾ *ortogh* i äldre Västgötalagen. I Sertum philol. C. F. Johansson oblatum, 1910, s. 16—19. (Se N:o *1445.*)

1802. ——, Växtnamnet *kampe.* I Sv. studier tillägn. G. Cederschiöld, 1914, s. 142—44. (Se N:o *1447.*)

1803. ——, Zur altschwedischen Wortkunde. (Altschw. **friþwitne*, **friþwit[t]er*, altgotl. **friþuet[t]r.*) I Neuphilol. Mitteilungen 8 (1906) s. 139—43. H:fors 1907. 8:o.

1804. *Pipping, Rolf,* Fsv. [verbet] *ora.* = Stud. i nord. filol. (Pippings) 8 (1917): 2. — 8 s. H:fors. 8:o.

1805. *Reinius, J.,* Gosse. En etymologisk-semasiologisk studie. I Nord. studier tillegn. A. Noreen, 1904, s. 410—24. (Se N:o *1441.*)

1806. *Sjöros, Bruno,* Studier över fornvästgötska lagtexter 1—3. = Studier i nord. filol. (Pippings) 6 (1914): 4 o. 9 (1918): 2. H:fors. 8:o. — 44 + 23 s.

Inneh. 1. Spår av olika källor i KB. i Äldre västgötalagen (s. 1—21). — 2. Bruket av *c* och *k* i fornvästgötska lagtexter (s. 22—44). — 3. Skrift- och språkformer i cod. Holm. B 59 (s. 1—23).

1807. *Steitz, Karl,* Zur Textkritik der Rolandüberlieferung in den skandinavischen Ländern. Inaug.-diss. (Bonn). Erlang. 1907. 8:o. — (4), 44 s.

Rec. *Ph. A. Becker* i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 29 (1908) sp. 17—19.

1808. *Tamm, Fredr. A.*, Undersökning av svenska ord. I Nord. studier tillegn. A. Noreen, 1904, s. 25—38. (Se N:o *1441*.)

1809. *Tegnér, Es. W.*, Plister. Några växtfilologiska anmärkningar. I Sv. studier tillägn. G. Cederschiöld, 1914, s. 430—51. (Se N:o *1447*.)

1810. *Tunberg, Sven*, Till ordet *härads* etymologi. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 133—37.

Jfr *Brate* och *Kock* här ofvan (N:is *1733*, *1764* o. *1765*).

1811. *Wadstein, N. Elis*, Ein morgenländisches Wort im Abendland [fsv. *baza* 'sadeltäcke' < pers. *barzaga* > arab. *barda'a*]. I Le monde oriental 9 (1915) s. 56—62. Upps. 8:o.

Jfr *N. O. Heinertz*, Ein roman.-germ. Reiter- u. Ritterwort, 1915. (Se N:o *1743*.)

1812. ——, Eriksgata. I (Sv.) Hist. tidskr. 34 (1914) s. 38—42.

Utgör ett svar till Hj. Lindroths uppsats med samma titel (se N:o *1781*), hvilken åter riktade sig mot Wadsteins tidigare förklaring af ordet i Sv. H. T. 1899 (se N:o *576*).

1813. ——, Förklaringar till gammalsvenska texter [i »Valda stycken af svenska författare 1526—1732», utg. af A. Noreen o. E. Meyer]. I Ark. f. nord. filol. 32 (1915/16) s. 322—36. (Jfr N:o *1777 a*.)

Äger betydelse äfven för fornsvensk ordtolkning.

1814. *Westman, Karl Gust.*, Tolkningar av några ställen i vestgöta- och östgötalagarna 1—5. I Ark. f. nord. filol. 19 (1902/03) s. 301—24.

Inneh. 1. VG. ÖG. *þang*, *þangbrækka*. — 2. VG. *fællir i kæfti* — 3. VG. *vnðen sagher þrigiæ konongæ stæmpnum*. — 4. VG. *skiæliker ældæri*. — 5. ÖG. *vangæ rum*.

1815. *Wigforss, Ernst*, Fsv. *ormylia* [i Västgötalagen]. I Ark. f. nord. filol. 33 (1916/17) s. 384.

---

6. Namnlära. (Ort-, folk- och personnamn.)

1816. *Beckman, Nat.*, En fornsvensk ånamnsramsa från Västergötland. I Namn o. bygd 4 (1916) s. 155—57.

1817. ——, Randanteckningar om västgötska ortnamn. I Nord. ortnamn tillägn. A. Noreen, 1914 (se N:o *1440*), s. 36—45. Upps. 8:o. — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 36—45.

Inneh. 1. Byrgittæ. 2. Karlæpitt. 3. Några appellativer i ortnamn. 4. Ett par kompletteringar. 5. Ett par nybildningar.

1818. ——, Tre konungaätter och deras jordegendomar i Sverige. I Personhist. tidskr. 14 (1912) s. 1—19.

Behandlar bl. a. ett antal ortnamn från medeltiden, särskildt i Väster- och Östergötland.

1819. *Bing, J.*, Ull. En mytologisk undersøgelse. I Maal og minne 1916, s. 107—24.

1820. *Björkman, Erik*, Engelska ortsnamn och deras betydelse som historiska minnesmärken. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 24 (1911) s. 553—70.

1821. ——, Nordische Personennamen in England in alt- und frühmittel-englischer Zeit. Ein Beitrag zur englischen Namenkunde. Halle a. S. 1910. 8:o. — XV, 217 s. = Studien zur englischen Philologie, hrsg. von Morsbach, H. 37.

Rec. *F. Jónsson* i Nord. tidsskr. f. filol. 3:e R. 19 (1910/11) s. 125—26.
H. C. Wyld i Modern langu. review 5 (1910) s. 289—96.
M. Kristensen i Danske Studier 1914, s. 48.

1822. ——, Nordiska ortnamn i England. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 80—95.

Framkallad af *H. Lindkvists* afhandl. Middle-English place-names of Scandinavian origin, 1912. (Se N:o *1915*.)

1823. ——, Nordiska personnamn i England. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 23 (1910) s. 559—77.

1824. ——, Några namnstudier. I Minnesskr. utg. af Filol. samf. i Göteborg, 1910, s. 76—81.

Behandlar vissa ort- och personnamn i England af nordiskt ursprung.

1825. ——, Zur englischen Namenkunde. Halle a. S. 1912. 8:o. — X, 94 s. = Studien zur engl. Philologie, hrsg. von Morsbach, H. 47.

Inneh. 1. Zu den nord. u. engl. Bei- u. Spottnamen. — 2. *-ketel* u. *-kel.* — 3. Einzelne Namen. — Det hela utgör ett tillägg till förf:s Nordische Personennamen in England, 1910. (Se N:o *1821.*)

1826. *Brate, Erik,* Personnamn från medeltiden, 1915. Se *Lundgren, M. F.* (N:o *1938*).

1827. ——, *Thor(s)hughle* [fornby invid Uppsala]. I Ark. f. nord. filol. 29 (1912/13) s. 103—09. Med tillägg ibid. s. 386.

Jfr C. M. Kjellberg, Thorshughle. (Se N:o *1898.*)

1828. ——, Vanerna. En mytologisk undersökning. Sth. 1914. 8:o. — 32 s. (= Sv. humanist. förbundets skrifter 21.)

Berör bl. a. ortnamn, i hvilka ingå gudanamn sås. fsv. Nærdha-, Thor, Tyr, Skadhur m. fl.

1829. ——, *Wrindawi* (nuv. Vrinnevid). I Ark. f. nord. filol. 29 (1912/13) s. 109—19.

Rör. ortnamnets etymologi jfr *O. Lundberg* här nedan N:o *1934.*

1830. *Brieskorn, Rol.,* Bidrag till den svenska namnhistorien. Borgerliga sammansatta familjenamn. H. 1. Akad. afh. Upps. 1912. 8:o. — (4), 177, (4) s. (UUÅ. 1912.) — H. 2. Medeltida tillnamn. Upps. 1915. 8:o. — (2), 127 s. (UUÅ. 1915.)

1831. ——, Svenska familjenamn. I Personh. tidskr. 17 (1915) s. 89—131.

Behandlar öfvervägande medeltida namn.

1832. *Bugge, Alex.,* En Björkö i Sydrusland. I Namn o. bygd 6 (1918) s. 77—108.

Uppräknar alla hithörande orter inom Skandinavien och Finland. (I Danmark saknas motsvarighet mot det svenska Björkö, norska Bjærköy o. s. v.)

1833. *Bugge, Sophus E.,* Bidrag til Forklaring af norske Stedsnavne. I Ark. f. nord. filol. 20 (1903/04) s. 333—58.

1834. ——, Bidrag til nordiske Navnes Historie 1—4. I Ark. f. nord. filol. 6 (1889/90) s. 225—45.

Inneh. 1. Mandsnavne paa *-þjófr.* — 2. Folkenavnet Daner. — 3. Det ældre Navn paa Sjælland. — 4. Ønavnet Anholt.

1835. ——, Om nordiske Folkenavne hos Jordanes. I Fornvännen 2 (1907) s. 98—101. — Med »Anmärkningar» af *L. Fr. Läffler,* ibid. s. 102—12, och »Ytterligare tillägg», ibid. s. 358.

1836. *Carlsson*, *Gottfr.*, Blåkulla som namn på ön Jungfrun [i Kalmar sund]. I Namn o. bygd 4 (1916) s. 158—60.

Jfr *J. Sahlgren* N:o *1991* här nedan.

1837. *Cederschiöld*, *Gust.*, Svensk namnforskning. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 17 (1904) s. 127—48.

Utgör en öfversikt af hvad som under senare tider gjorts för utforskande af 1. Personnamn (a. förnamn, b. familjenamn); 2. Ortnamn; 3. Namn använda som appellativa.

1838. *de Brun*, *Frans*, Agnafit och Sotaskär. Sth. 1915. 8:o. — 31 s.

Rec. *O. L[und]b[er]g* i Namn o. bygd 3 (1915) s. 167. — Genmäle af de Brun ibid. 4 (1916) s. 179—81.

1839. *Ekblom*, *R.*, Buregi — Byringe. I Studier i modern språkvet. utg. av Nyfilol. sällsk. i Sthlm 5 (1914) s. 131—35.

1840. ——, *Rus-* et *Varęg-* dans les noms de lieux de la région de Novgorod. Sth. 1915. 8:o. — 69 s. + 1 karta. = Archives d'études orientales Vol. 11.

Rec. *T. J. Arne* i Ymer 35 (1915) s. 375—76.

1841. *Ekwall*, *Eilert*, The Scandinavian suffixed article in English place names. I Namn och bygd 5 (1917) s. 104—05.

Utgör »remarks» till A. Goodall's uppsats i frågan. (Se N:o *1857* här nedan.)

1842. ——, Trenne nordiska ord i engelska ortnamn. I Nord. ortnamn, tillägn. A. Noreen, 1914, s. 151—54. — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 151—54.

Orden utgöra: 1. me. *grafswin* (jfr sv. 'gräfsvin'). — 2. me. *skarth* 'klyfta' (fsv. *skarþer*). — 3. me. *storth* (fvn. *storð* 'skog').

1843. *Envall*, *Petrus*, Om gårdsnamnen i Envikens socken, Dalarna. Upps. 1911. 8:o. — 37 s. = Meddel. fr. Nord. seminar. i Upps., utg. af A. Noreen, N:o 1.

1844. *Eriksson*, *J. V.*, Ortnamnsforskning och växtgeografi. I Sv. botan. tidskr., utg. af Sv. botan. fören., 7 (1913) s. 321—36.

Rec. *O. L[und]b[er]g* i Namn o. bygd 3 (1915) s. 166—67.

1845. *Freudenthal*, *A. O.*, Om några svenska ortnamn i Nyland. I Album utg. af Nyländingar 5. H:fors 1872. S. 53—64. 8:o.

1846. ——, Om svenska ortnamn i Egentliga Finland med en sidoblick på dem, som förekomma i Satakunda och Öster-

botten. I Bidrag t. känned. af Finl:s natur o. folk, utg. af Fin. vetensk.-societ., H. 11 (1868) s. 1—21. H:fors. 8:o.

1847. *Freudenthal, A. O.*, Om svenska ortnamn i Nyland. I Bidrag t. känned. af Finl:s natur o. folk (se föreg.) H. 8 (1867) s. 1—27. H:fors. 8:o.

1848. ——, Om Ålands ortnamn. En undersökning. I Bidr. t. känned. af Finl:s natur o. folk (se föreg.) H. 11 (1868) s. 23—57. H:fors. 8:o.

1849. *Friesen, Otto v.*, Gursten. En runsten och ett gårdsnamn. I Namn o. bygd 2 (1914) s. 1—17.

1850. ——, Om landskapsnamnet Uppland. I Fataburen 1 (1906) s. 17—28.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 26 (1906) s. 282—83.

1851. ——, Namnet Jönköping. [Med 2 bilder.] I Meddel. fr. N. Smålands fornm.-fören. H. 4 (1915) s. 5—13.

1852. ——, Namnet Vegeholm. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 109—16.

1853. ——, Upländska sockennamn. I Ups. Nya tidnings julnummer 1915, s. 2 ff.

1854. Fäderneslandets egen namnskrud. Inlägg i den förnyade pressdebatten »Sverige—Sverge». I Sv. språkfören:s tidskr. 2 (1913) h. 3/4, s. 13—27.

1855. *Geijer, Herm.*, Några anmärkningar rörande jämtska och ångermanländska ortnamn. I Språk o. stil 8 (1908) s. 176—200.

1856. ——, Ortnamnens undersökning ock reglering. Ett bidrag till utredning av frågan om namnregleringens förutsättningar ock mål. Sth. 1912. 8:o. — 168, (1) s. I Sv. landsm. B: 7 (= 1912: h. 5).

1857. *Goodall, A.*, The Scandinavian suffixed article in Yorkshire place-names. I Namn o. bygd 5 (1917) s. 102—03. — Med »Remarks» af *E. Ekwall* ibid. s. 104—05. (Se N:o *1841.*)

1858. *Grape, Anders*, Studier över de i fornsvenskan inlånade personnamnen (företrädesvis intill 1350) 1. Akad. avh. Upps. 1911. 8:o. — XXIX, 104, 69 s.

Rec. *Ax. Olrik* i Dan. Studier 1912, s. 144.

M. Cahen i Revue germanique 10 (1914) s. 375—76.

1859. *Grienberger, Th. von,* Urnordisches 4. Die inschrift von Huglen. I Ark. f. nord. filol. 29 (1912/13) s. 367—72.

Berör frågan om ortnamnet *Huglen,* som läses å en runinskrift. — Jfr *E. Brate* (N:o *1827*) o. *C. M. Kjellberg* (N:o *1898*).

1860. *Hederström, Ture,* Ljungan ännu en gång. I Ymer 33 (1913) s. 71—74.

Riktad mot *J. Nordlanders* uppsats i Ymer 1912 (se N:o *1953*).
Rec. *O. L[und]b[er]g* i Namn o. bygd 3 (1915) s. 165—66.

1861. *Hellquist, G. Elof,*[1]) Studier öfver de svenska sjönamnen, deras härledning och historia. Sth. 1903—06. 8:o. — VI, 812, 130, 26, III s. = Sv. landsm. 20: 1—6.

Jfr *J. Sahlgren,* Edsbärgs härads sjönamn. Några randanteckn. till [ofvanst.], 1908. Se N:o *1990.*

1862. ——, Om de svenska ortnamnen på *-inge, -unge* och *-unga.* Göteb. 1904. 8:o. — 262, (1) s. = Göteb. högskolas årsskr. 11: 1. — Tillägg i följande N:r.

Rec. *B. Kahle* i Lit.-blatt f. germ. u. roman. Philol. 28 (1907) sp. 267—68. *A. Gebhardt* i Deutsche Lit.-zeit. 30 (1909) sp. 1959—61.

1863. ——, Några tillägg till »Om de sv. ortnamnen på *-inge, -unge* o. *-unga*». I Ark. f. nord. filol. 24 (1907/08) s. 84—89. — Ett andra tillägg i följ. N:r.

1864. ——, Ytterligare om ortnamnen på *-inge.* I Ark. f. nord. filol. 26 (1909/10) s. 361—71. — Jfr föreg. N:r.

1865. ——, »Ydre härads gårdsnamn.» Några anmärkningar till R. Norrbys afhandling i ämnet [se N:o *1978*]. I Sv. landsm. 1905, s. 88—98.

1866. ——, Våra sjönamn. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 20 (1907) s. 352—65.

1867. ——, Några anmärkningar i svensk namnforskning 1—3. I Ark. f. nord. filol. 24 (1907/08) s. 83—89.

Inneh. 1. Ydre. — 2. Fsv. Vamblaby m. m. — 3. Några tillägg till »Om de svenska ortnamnen på *-inge, -unge* o. *-unga*».

1868. ——, Fornsvenska tillnamn. I Xenia Lideniana, 1912, s. 84—115. (Se N:o *1448.*)

1869. ——, Ett par anmärkningar om svensk sjönamnsbildning. I Arkiv f. nord. filol. 29 (1912/13) s. 373—81.

Riktad mot *J. Sahlgren,* Skagershults sockens naturnamn 1, 1912 (se N:o *1990 c*).

[1]) Kronologisk ordning.

1870. *Hellquist, G. Elof*, Svenska ortnamn. (Guden Höner) 1—9. I Namn o. bygd 4 (1916) s. 127—54.

1871. *Hesselman, Bengt*, När och Närke. I Nord. ortnamn tillägn. A. Noreen, 1914, s. 263—71. (Se N:o *1440.*) — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 263—71.

1872. *Hjeltström, S.*, Några ortnamn från Härnösandstrakten. 1. Vegsjön. 2. Vaxholmen. 3. Märabotjärn. I Namn o. bygd 3 (1915) s. 31—36.

1873. *Hjärne, Erl.*, Vagi fluvius och Vatá. En historisk ortnamnsstudie. I Namn o. bygd 5 (1917) s. 53—89. — Jfr *E. Wadstein* (N:o *2025*).

1874. *Hultman, O. F.*, Medelpad. I Xenia Lideniana, 1912, s. 176—79. (Se N:o *1448.*)

1875. ——, Ordet *finne.* (= Språkliga fornminnen 3.) I Finskt museum, Finska fornm.-fören:s månadsbl. 3 (1896) s. 81—84. H:fors. 8:o.

1876. ——, Socken- och kapellnamnen i svenska Nyland. I Kalender utg. av Sv. folkskolans vänner 31 (1916) s. 23—36.
Rec. *W. Solstrand* i Hembygden, tidskr. f. sv. folklivsforskn. i Finl., utg. av G. Nikander m. fl. 1916, s. 111—12. H:fors.

1877. *Högbom, A. G.*, Studier öfver Upplands äldre bebyggelsehistoria. Med 2 tafl. I Ymer 32 (1912) s. 253—301.
Inneh. utom inledning följande tre partier: 1. Om *sta*-namnens geografi o. ålder (s. 269—83, med en karta öfver *sta*-namnens fördelning i Uppland o. angränsande trakter). — 2. Relikta bebyggelsenamn i Uppland, som äro äldre än *sta*-namnen (s. 283—93). — 3. Naturnamnen o. nivåförändringarna (s. 293—98).

1878. *Jakobsen, Jak.*, Stednavne og personnavne i Normandiet med særligt hensyn til den nordiske bosættelse. I Dan. Studier 1911, s. 59—84.

1879. *Johansson, K. F.*, Onomatologiska bidrag. I Nord. ortnamn tillägn. A. Noreen, 1914, s. 205—16. (Se N:o *1440.*) — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 205—16.
Inneh. 1. Sockennamnen Döderhult o. Misterhult. — 2. Ytterligare om sjönamnet Älmten.

1880. *Joret, Ch.*, Les noms de lieux d'origine non romane et la colonisation germanique et scandinave en Normandie. Paris 1913. 8:o. — 68 s.
Rec. *E. Bourciez* i Revue crit. d'hist. et de litt. 77 (1914) s. 31—32.

1881. *Kallstenius, Gottfr*, Ett par synpunkter vid bildandet af svenska ortnamn. I Nord. studier tillegn. A. Noreen, 1904, s. 126—28.

1882. ——, Kartorna och ortnamnen i Filipstads bergslag. I Namn o. bygd 4 (1916) s. 5—16.

1883. *Kardell, S. J.*, Om uppkomsten och betydelsen af namnet Jämtland. I Jämtl. fornm.-fören:s tidskr. 4 (1908) s. 97—98.

1884. *Karlsson, K. H.*, Upplands ortnamn. I Uppland, utg. af K. Humanist. vetensk.-samf. i Uppsala. Bd 1, s. 407—20. Upps. 1903. 8:o. (Äfv. sep.)

1885. *Karsten, Torsten Ev.*,[1]) Strödda bidrag till vår ortnamnsforskning 1—2. I Finskt museum 10 (1903) s. 32—35 o. 87—91. H:fors. 8:o.

1886. ——, Minnen av forntysk kultur i Österbotten. I Valan. Album utg. af stud.-fören. U. V. 2 (1906) s. 68—83. H:fors. 8:o.

Bygger på ortnamnen. Äfven svenska ortnamnselement beröras.

1887. ——, Österbottniska ortnamn. Språkhistorisk och etnografisk undersökning 1. Naturnamn. H:fors 1906—08. 8:o. — 152 s.

Rec. Am. B. Larsen i Ark. f. nord. filol. 25 (1908/09) s. 114—18.

1888. ——, Äldre germansk kultur i Finland belyst av ortnamnen. H:fors 1911. 8:o. — 47 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 2 (1911): 2.

Häraf framkallades *R. Saxéns* Randanmärkningar . . ., 1911 (se N:o *2005*), hvarpå följde såsom slutreplik:

1889. ——, Belysning af R. Saxéns 'Randanmärkningar . . .' (se N:o *2005*). = Studier i nord. filol. (Pippings) 2 (1911): 10. — 9 s.

1890. ——, Ett par svenska ortnamnsgrupper i Finland. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 117—25.

Inneh. 1. Sv. *Elp-*, *Amt-*, *Ämt-*. — 2. Ortnamnen *Padas*, *Padasjoki*, *Pa(a)sto* samt *Erstan: Airisto.*

1891. ——, Svenskarnas bosättningar i Finland 1—3. I Skrifter utg. af Sv. litt.-sällsk. i Finl. CXV. (= Förhandlingar o.

---

[1]) Kronologisk ordning.

uppsatser 27 (1913).) S. 72—146. H:fors 1914. 8:o. — Äfv. sep. Borgå 1914. 8:o. — 78 s. med 6 pl. (= Studentfylkingens småskrifter 6—7.)

Behandlar bl. a. de äldsta ortnamnen i Finl. af svensk härkomst. **Inneh.** 1. Stamfrändskap. Förhistoriska tidsåldrar. Rasegenheter. — 2. **Ortnamnen:** namnet Finland, natur- o. kulturnamn. — 3. Minnen av **fornnord.** gudatro i Finland.

1892. *Karsten, Torsten Ev.*, Harjavalta och Raitio »fjärdingar» i Satakunta samt det svenska ordet härad. = Studier i nord. filol. (Pippings) 5 (1914): 2. H:fors. 8:o. — 12 s.

1893. ——, Den svenska bosättningen i Finland. I Finsk tidskr. 78 (1915) s. 80—82.

Framkallade en polemisk uppsats af *E. Hornborg* (se N:o *2141*) med samma titel, ibid. s. 151—52. Härpå följde svar i nedanstående:

1894. ——, I lånords- och inflyttningsfrågan; svar till herr E. Hornborg; jämte *Hornborgs* Slutreplik till prof. Karsten, bägge i Finsk tidskr. 78 (1915) s. 233—34.

1895. ——, De nordiska ortnamnen som historiska minnesmärken med särskild hänsyn till Finland. I Hist. tidskr. f. Finland 2 (1917) s. 153—98.

1895 a. ——, Namnen *Finne* och *Finland.* I förf:s Ett par språkhist. anmärkningar, 1918. Se N:o *1625 a.*

1896. [*Kjederqvist, J.*], Svante, Svente. I Ark. f. nord. filol. 21 (1904/05) s. 274—75. (Undert. *Kj.*) Med »Tillägg» af *Ax. Kock* ibid. s. 275.

1897. *Kjellberg, C. M.*, Något om Norrköpings namn och uppkomst. I Meddel. fr. Östergötl:s fornm.- o. museifören. 1913—14, s. 90—95.

1898. ——, Thorshughle och ett par andra kullar från hedentima. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 126—32. — Jfr *E. Brate* (N:o *1827*) o. *Th. v. Grienberger* (N:o *1859*).

1899. *Kock, K. Ax. L.*, Belysning af en liten fornsvensk ordgrupp. Fornsvenska komposita på -løse, -løsø. I Studier tillägn. K. Warburg, 1912, s. 79—82.

1900. ——, »Namnet Växjö.» (Tillägg till L. Larssons uppsats med denna titel; se N:o *1910.*) I Ark. f. nord. filol. 27 (1910/11) s. 190—91.

1901. *Kock, K. Ax. L.*, Är Skåne de gamles Scadinavia? I Ark. f. nord. filol. 34 (1917/18) s. 71—88.

Med anl. af *Hj. Lindroths* uppsats i frågan (se N:o *1925*) har förf. ånyo upptagit denna till skärskådande.

1902 vacat.

1903. *Koht, Halfd.*, Skandinaviske motenavn i vikingetiden. Foredrag. I (No.) Hist. Tidsskr. 5:e R. 3 (1916) s. 417—43.

1904. *Kristensen, Marius*, Nordisk stednavnegranskning. Et historisk overblik. I Danske Studier 1905, s. 177—93.

1905. ——, Stednavnesagens nuværende stilling i Danmark. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 28—34.

1906. *Lampa, Sven*, Upplysningar om några orter och deras namn. I Språk o. stil 12 (1912) s. 199—207. Ett tillägg härtill utgör följ.:

1907. ——, Olsängen [ɔ: Odens-]. (Tillägg till näst föreg.) I Språk o. stil 13 (1913) s. 201—02.

1908. ——, Västergötlands ortnamn i medeltida urkunder. I Västergötl. fornm.-fören:s tidskr. Bd II: h. 4/5 (1904) s. 159—67.

1909. *Langenfelt, Gösta*, Assedun. Ett östgötskt gårdnamn. I Namn o. bygd 5 (1917) s. 6—8.

1910. *Larsson, Ludv.*, Namnet *Växjö*. I Ark. f. nord. filol. 27 (1910/11) s. 187—90. — Med ett tillägg af A. Kock, ibid. s. 190—91.

1911. *Lidén, Evald*, Om några ortnamn [sammansatta med fsv. *undærn*, tiden omkr. kl. 3 på dagen]. I Ark. f. nord. filol. 23 (1906/07) s. 259—63.

1912. ——, Västgötanamn. Strödda anteckningar till »Ortnamnen i Älvsborgs län». I Namn o. bygd 4 (1916) s. 87—126.

1913. ——, Äldre nordiska tillnamn. Tydningar och härledningar. = Studier i nord. filol. (Pippings) 1 (1910): 1. H:fors. 8:o. — 52 s.

1914. *Lind, E. H.*, Småbidrag till namnförklaringar. I Nord. ortnamn tillägn. A. Noreen, 1914, s. 173—78. — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 173—78.

Inneh. 1. *bot-*. 2. *Rängen, Grängen*. 3. *Lonen, Lonnen, Lådna* m. fl. 4. *Dunkern*.

1915. *Lindkvist*, *Har.*, Middle-English place-names of Scandinavian origin. P. 1. Akad. afh. Upps. 1912. 8:o. — 63, 226 s. (UUÅ. 1911.)
Rec. *E. Ekwall* i Beibl. z. Anglia 25 (1914) s. 193—98.

1915 a. *Lindqvist*, *Sune*, Åker och Tuna. En ortnamnsstudie. Med 5 fig. I Fornvännen 13 (1918) s. 1—30.

1916. *Lindroth*, *Hj.*,[1]) Göinge härads gårdnamn. I Fornvännen 6 (1911) s. 175—96.

1917. ——, Vad ortnamnen lära oss om Värends bebyggande. I Ur Värends hist. Bidrag till kunskapen om vår hembygd. Växjö 1912. 8:o. S. 25—44.

1918. ——, Om namnet Gästrikland. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 138—42.

1919. ——, Två upsaliensiska vattendragsnamn. 1. Samnan. 2. Kamphavet. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 35—44.

1920. ——, En omdebatterad önamnsgrupp [ortnamnet *Garn* med sammansättningar]. Med 2 kartor. I Fornvännen 9 (1914) s. 125—202.
Rec. *E. Dirckinck-Holmfeld* i Indogerm. Jahrb. 4 (1916) s. 198—99 (tr. 1917).

1921. ——, Namnet Gottland. I Nord. ortnamn tillägn. A. Noreen, 1914, s. 75—83. (Se N:o *1440*.) — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 75—83.

1922. ——, En nordisk gudagestalt i ny belysning genom ortnamnen. Med efterskrift. I Antikv. tidsskr. f. Sverige 20: 4 (1913). Sth. 1915. 8:o. — 75 s.
Handlar om gudanamnet *Skade*, *Skædja*, *Skæd-*, *Sködh-* i ortnamn.

1923. ——, Härnevi. Ett bidrag till beröringen mellan svensk och finsk mytologi. I Namn o. bygd 3 (1915) s. 57—91.
Jfr *M. Olsen*, Hærnavi. En gammel svensk og norsk gudinde, 1908 (se N:o *1981*) och
O. Lundberg o. *H. Sperber*, Härnevi, 1912 (se N:o *1937*).

1924. ——, Studier över ortnamnen på *-lösa*. I Fornvännen 10 (1915) s. 1—52. Med 2 kartor o. 2 pl. (Tysk resumé.)
Rec. *J. S[ahlgren]* i Namn o. bygd 3 (1915) s. 170—71.
E. Dirckinck-Holmfeld i Indogerm. Jahrb. 4 (1916) s. 197—98 (tr. 1917).

---

[1]) Kronologisk ordning.

1925. *Lindroth, Hj.*, Är Skåne de gamles Scadinavia? I Namn o. bygd 3 (1915) s. 10—28.
Jfr i ämnet *Ax. Kock* (N:o *1901*) och *A. Noreen* (N:o *1973*).

1926. ——, Estnisk bosättning i Sverige under äldre tider. I Ymer 36 (1916) s. 194—214.
Behandlar bl. a. åtskilliga ortnamn i Sverige af estnisk härkomst.

1927. ——, De nordiska ortnamnen på *-rum*. Språklig och bebyggelsehistorisk undersökning. Göteb. 1916. 8:o. — 149 s. m. 2 kartor. = Göteb. Vetensk.- o. vitt.-samhälles handl. 4:e följd. 18: 1.
Rec. *J. S[ahlgren]* i Namn o. bygd 4 (1916) s. 179.

1928. ——, Ortnamnen och bebyggelsehistorien. I *Isid. Flodström*, Sverges folk, 19(16—)18, s. 41—46. (Se N:o *2366 a.*)

1929. ——, Om namnet Ystad. I Minnesskrift 1907—1917, utg. af Ystads fornm.-förening, s. 23—28. 4:o.

1930. ——, Onomatologiska anmärkningar till T. E. Karstens Germanisch-finnische Lehnwortstudien [Acta Soc. scient. Fennicæ T. 45: 2. H:fors 1915]. I Namn o. bygd 5 (1917) s. 19—52.

1931. ——, Skandinavien och Skåne. Ett genmäle [till Ad. Noreen]. I Namn o. bygd 6 (1918) s. 104—12. (Jfr N:o *1925.*)
Jfr *A. Noreens* uppsats m. samma titel (N:o *1973*).

1932 vacat.

1933. ——, Värend och virdar. I Namn o. bygd 6 (1918) s. 41—76.

1934. *Lundberg, Oskar*, Den heliga murgrönan. Till ortnamnet Vrindavi. I Namn och bygd 1 (1913) s. 49—58.
Jfr *E. Brate*, Wrindavi, 1912. (Se N:o *1829.*)

1934 a. ——, Ortnamnsbibliografi, 1914. (Se N:o *1314.*)

1935. ——, Ur Västmanlands forntid 1—2. I Sv. turistföreningens årsskr. 1918, s. 22—48. Sth. 8:o. — 1. Västmanlands forntida bebyggande. 2. Kungshögarna vid Eriksgatan.
Behandlar särskildt bebyggelsen och ortnamnen.

1936. —— o. *Grape, And.*, Byar och bönder i Alunda för 600 år sedan. Med 1 pl. I Upplands fornm.-fören:s tidskr. 29 (1913) s. 106—48.
Ort- och personnamnskick vid 1300-talets början.

1937. *Lundberg, Oskar,* o. *Sperber, H.,* Härnevi 1—2. Upps. 1912. 8:o. — 49 s. = Meddel. fr. Nord. seminar., utg. af A. Noreen, H. 4. (UUÅ. 1911.)

Inneh. 1. *O. Lundberg,* Härnevi och därmed sammanhängande ortnamn. Om nordisk fruktbarhetskult (s. 3—40). — 2. *H. Sperber,* Härnevi. Vermutungen über die Etymologie von aschw. Hærn, aisl. Hørn (s. 41—49).
Rec. *N. E. H[ammarstedt]* i Fataburen 7 (1912) s. 250—52.
R. C. Boer i Museum, maandblad voor philol. 20 (1912) s. 189.
F. Jónsson i Nord. tidsskr. f. filol. 4:e R. 2 (1913/14) s. 123—24.
M. Cahen i Revue germanique 10 (1914) s. 375—76.
Jfr *M. Olsen,* Hærnavi. En gammel svensk og norsk gudinde, 1908. (Se N:o *1981.*)
Hj. Lindroth, Härnevi. Ett bidrag till beröringen mellan svensk o. finsk mytologi, 1915. (Se N:o *1923.*)

1938 (*596*). *Lundgren, Magn. Fr.,* Personnamn från medeltiden. Forts. af *E. Brate.* S. 167—322. Sth. 1915. 8:o. = Sv. landsm. 10: 6.

1939. *Lundström, Vilh.,* Sithonerna [hos Tacitus]. I Xenia Lideniana, 1912, s. 266—69. (Se N:o *1448.*)

»Den första förhistoriska utvandrareströmmen [till finska och möjligen estländska kusten] från Sverige.» Skriften väckte kritik af *P. Persson* i Eranos, 1913. (Se N:o *1985.*)

1940. *Läffler, L. Fr.,* Anmärkningar vid *S. Bugges* uppsats Om nordiske Folkenavne hos Jordanes, 1907. Se N:o *1835.*

1941. ——, Medeltidssvenska former af namnet Svithiod. I (Sv.) Hist. tidskr. 27 (1907) s. 169.

Endast en kort notis, framkallad af *K. H. Karlssons* uppsats om Jönköpings stadga af år 1352. (Se N:o *2417.*) Framtida närmare utredning ställes i utsikt.

1942. *Marquart, J.,* Osteuropäische und ostasiatische Streifzüge. Ethnologische und historisch-topographische Studien zur Geschichte des 9. und 10. Jahrh. (c. 840—940). Leipz. 1903. 8:o. — 50 + 557 s.

S. 353—91 afhandlas: Der Ursprung des Namens Ros.

1943. *Mawer, Allen,* Scandinavian influence in the place-names of Northumberland and Durham. I Saga book of the Viking society Vol. 8: pt 2, s. 172—210. Lond. 1914.
Rec. *E. Björkman* i Namn och bygd 3 (1915) s. 162—65.

1944. *Nerman, Birg.*, Alvastra [namnet]. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 96—101.

1945. ——, Omberg och Omma. I Språkvetenskapl. sällsk:s i Uppsala förhandlingar 1910/12. Upps. 1913. 8:o. S. 35—48.

1946. Nordiska ortnamn. Hyllningsskrift tillägnad Adolf Noreen, 1914. Se N:o *1440*.

1947. *Nordlander, Joh.*,[1]) Ångermanländska fiskevatten på 1500-talet. Ett bidrag till svensk namnforskning. Sth. 1892. 4:o. — 34 s. = Norrländska samlingar H. 1. (Ur H. latinlärov:s i Sthlm progr. 1892.)

1948. ——, Med preposition sammansatta ortnamn. I K. Vitt. hist. o. ant.-akad:s månadsbl. Årg. 25 (1896) s. 88—97. Sth. 1901. 8:o.

1949. ——, Medelpads äldre byanamn. Försök till tolkning. (Jämte »Saköres-bokan af Medelpadha pro a:o 1558».) Sth. 1903. 4:o. = Norrländska samlingar H. 5, s. 221—60. (Ur H. allm. lärov:s å Södermalm program 1903.)

1950. ——, Namnen *Vi*, *Vibol* och *Vibro* i Gestrikland. I Sv. fornm.-fören:s tidskr. 12: 3 (1905) s. 314—18.

1951. ——, Om *lag-* och *lagman-* i ortnamn. I Språk o. stil 7 (1907) s. 198—200.

1952. ——, Minnen af heden tro och kult i norrländska ortnamn. Med 1 karta. I Ymer 28 (1908) s. 113—21. — Jfr N:o *605*.

1953. ——, Om flodnamnet »Ljungan». I Ymer 32 (1912) s. 302—07.
Jfr kritik af *T. Hederström*, Ljungan ännu en gång, 1913. (Se N:o *1860*.)

1954. ——, Om betydelsen af namnet Gästrikland. I (Sv.) Hist. tidskr. 33 (1913) s. 212—23.

1955. ——, Fröal och Gävle. Några ortnamnsförklaringar. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 77—79.

1956. ——, Några ortnamnsförklaringar 1—5. I Nord. ortnamn tillägn. A. Noreen, 1914, s. 313—20. — Äfven i Namn o. bygd 2 (1914) s. 313—20.

1957. ——, Namnen Litslena och Enköping. I Upplands fornm.-fören:s tidskr. 30 (1915) s. 193—96.

[1]) Kronologisk ordning.

1958. *Nordlander, Joh.*, Om jämtarnas gamla namnskick. I Jämtlands läns fornm.-fören:s tidskr. 6 (1915) s. 71—84.

1959. ——, Till tolkningen af namnet Strängnäs. I Ymer 35 (1915) s. 296—98.

1960 (*609*). *Noreen, Ad. G.*,[1]) Namnet Värmland. (Skr. 1896.) I Spridda studier Saml. 2, 1903, s. 59—67. — 2:a uppl., 1911.

1961 (*610*). ——, Våra ortnamn och deras ursprungliga betydelse. (Skr. 1900.) I Spridda studier Saml. 2, 1903, s. 75—92. — 2:a uppl., 1911.

1962. ——, De nordiska fäderneslandens namn. I Spridda studier Saml. 2, 1903, s. 138—50. — 2:a uppl., 1911.

1963. ——, Ortnamnsforskningen i Sverge och Norge. I Scandia, tijdschr. voor Scand. taal en letteren Jaarg. 1 (1904) s. 55—57. Groningen. 4:o.

1964. ——, Ur våra ortnamns historia. I Julbok utg. af Erik Stave. Upps. 1906. 8:o. S. 112—26. — Omtr. i Spridda studier Saml. 3, 1913, s. 58—70.

Inneh. konturerna af Sveriges bebyggelsehistoria med ledning af de äldsta ortnamnen, sålunda. 1. Från stenåldern (c. 2,000 år före Kr.): *-lef -löf* (Eslöf); *-lösa* (Torrlösa); *-vini* (Vennäs). — 2. Från bronsåldern (c. 1800 år f. Kr.): *-hem*, *-um* (Rånnum); *-inge* (Göinge). — 3. Från järnåldern (500 f. Kr.—1000 e. Kr.): *-stadha* (Gistad); *-landa* (Råglanda). — 4. Från medeltiden: *-torp*, *-böle*, *-bol*; *-ryd*, *-röd*, *-red*; *-bodha*, *-bo*; *-hult*.

1965. ——, Tiveden och tibast. I Sv. landsm. (tidskr.) 1911, s. 273—84.

1966. ——, Sverges ortnamn. I Gleerupska biblioteket D. 2: Geografi, Bd 1, s. 1—28. Lund 1912. 8:o. — Omtr. i Spridda studier Saml. 3, 1913, s. 79—121.

1967. ——, K. ortnamnskommiténs arbeten. I Spridda studier Saml. 3, 1913, s. 25—47.

1968. ——, Sjönamnet Anten. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 5—10.

1969. ——, Sverges ortnamn, en översikt. I Spridda studier Saml. 3, 1913. Se N:o *1966*.

1970. ——, Tibble, Tybble. I Minnesskr. tillägn. Ax. Erdmann. Ups. o. Sth. 1913. 8:o. S. 1—5.

[1]) Kronologisk ordning.

1971. *Noreen, Ad. G.*, Västgötska ortnamn. 1. Göta älv och Västergötland. 2. Kinds härad. 3. Vättern. I Spridda studier Saml. 3, 1913, s. 132—40.

1972. ——, Sjön Dusslingen m. fl. ortnamn och Ynglingatals Sveigder-strof. I Namn o. bygd 5 (1917) s. 1—5.

1973. ——, Skandinavien och Skåne. I Studier tillegn. Es. Tegnér, 1918, s. 43—48. (Se N:o *1446*.)

Riktad mot *Hj. Lindroths* uppsats (se N:o *1925*).
Jfr uppsats i frågan af *Ax. Kock* (se N:o *1901*).

1973 a. ——, Värmlands ortnamn. I En bok om Värmland D. 1. Upps. 1917. S. 379—86.

1974. *Noreen, Erik*, Bjurstämman, 1917. Se N:o *1993*.

1975. ——, Några ortnamn på Dal. I Namn o. bygd 5 (1917) s. 93—101. — Med Tillägg ibid. s. 158—59.

1976. ——, Quadhowi, nuvarande Kåvö i Närke. I Nord. ortnamn, tillägn. A. Noreen, 1914, s. 121—26. — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 121—26.

1977. *Norrby, R.*, Hvad har d:r Saxén med ortnamnens hjälp bevisat om den svenska befolkningens ålder i Finland? I Finsk tidskr. 52 (1902) s. 406—16.

Framkallad af *R. Saxéns* uppsats Ännu några ord om svenskarnas inflyttning till Finland, 1902. (Se N:o *2000*, där äfven den efterföljande polemiken återfinnes.)

1978. ——, Ydre härads gårdnamn 1—2. Akad. avh. (Upps.). Sth. 1905. 8:o. — (1), 20 + 212 s.

Anordnade sockenvis och därinom alfabetiskt. Register saknas. T. v. är arbetet ofullbordadt.
Jfr *E. Hellquist*, Ydre h:ds gårdsnamn. Några anmärkningar till R. Norrbys afh. i ämnet, 1905. (Se N:o *1865*.)

1979. *Ohls, P. E.*, Byanamnen i 1500-talets Närpes [i Finland]. Kristinest. 1913. 8:o. — 22 s.

1980. *Olsen, Magnus*, Hedenske kultminder i norske stedsnavne 1. I Vidensk.-selsk:s skrifter 1914. Hist.-filos. klasse N:o 4. Kr:ia 1915. 8:o. — X, 315 s. med 1 karta.

Rec. *H. Koht* i (No.) Hist. tidsskr. 5:e R. 3 (1916) s. 495—505.
G. Neckel i Deutsche Lit.-zeit. 37 (1916) s. 231—38.
E. Hellquist i Namn o. bygd 5 (1917) s. 161—82.
E. Brate i Ark. f. nord. filol. 34 (1917/18) s. 91—102.

1981. *Olsen*, *Magnus*, Hærnavi. En gammel svensk og norsk gudinde. Chr:ia 1908. 8:o. — 18 s. = Christiania Vidensk.-selsk:s Forhandl. 1908: 6.

Jfr *O. Lundberg* o. *H. Sperber*, Härnevi, 1912. (Se N:o *1937.*)
Hj. Lindroth, Härnevi, 1915. (Se N:o *1923.*)

1982. ——, Sigtuna. I Namn o. bygd 5 (1917) s. 90—92.

1982 a. *K. Ortnamnskommittén*, Arbetsplan för undersökning af svenska ortnamn. [Stadfästad af K. M:t d. 20 okt. 1905.] Med 3 bilagor. I Vitt.-akad:s månadsblad 1903—05, s. 398—417. Sth. 1907. 8:o. — Bilagorna utgöra s. 413—17. K. M:ts stadfästelse ibid. s. 395—98.

1982 b. ——, Instruktion för de personer, som hafva att på ort och ställe företaga undersökningar rör. svenska ortnamn. Ingår ss. Bil. C i föreg. Arbetsplan. Tryckt ibid. s. 414—16. Jfr N:o *1967.*

1983. *Palmér*, *Joh.*, Bergkvara och Tillberg. I Namn o. bygd 4 (1916) s. 66—72.

1984. ——, Våra ortnamn och deras vittnesbörd om vårt lands bebyggelse. I Önnestads elevförbunds årsbok 3 (1916) s. 5—14. Christianst. 8:o,

1985. *Persson*, *Per*, Om de af Tacitus Germ. k. 45 omtalade Sitonerna. I Eranos 13 (1913) s. 30—35.

Kritiskt inlägg med anl. af *V. Lundströms* uppsats i ämnet. (Se N:o *1939.*)

1986. ——, Till Noreens förklaring av sv. *Tibble*, *Tybble*. I Nord. ortnamn, tillägn. A. Noreen, 1914, s. 235—38. (Se N:o *1440.*) — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 235—38. — Jfr *A. Noreen*, N:o *1970.*

1987. *Pipping*, *Hugo*, De skandinaviska Dnjeprnamnen. Med en bilaga: Brev från S. Bugge. H:fors 1911. 8:o. — 40 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 2 (1911): 5.

1987 a. ——, Ortnamnens vittnesbörd om gångna tiders språk. Föredrag. I Förhandlingar o. uppsatser 31 (1917) s. 362—80. = Skr. utg. av Sv. litt.-sällsk. i Finland CXL. H:fors 1918. 8:o.

1988. ——, Svensk bosättning och svenska ortnamn i södra Finland. I Nylänningen. Hälsning t. hembygden fr. Nylands

studenter. N:o 12 (1916) s. 8—13. Borgå (tr. H:fors). 4:o (2 spalt.).

1989. Regler för exerpering af svenska ortnamn ur äldre källor. Sth 1903. 8:o. — 2 s.

1989 a. *Reusch, Hans,* Granskning af stedsnavnes oprindelse og geologi. I Naturen 40 (1916) s. 61—63. Bergen o. Kbhvn. 8:o.

1990. *Sahlgren, Jöran,* [1]) Edsbärgs härads sjönamn. Några randanmärkningar till Elof Hellquists »Studier öfver de svenska sjönamnen», Sv. landsm. 1903—06. [Se N:o *1861.*] I Sv. landsm. (tidskr.) 1908, s. 43—54.

1990 a. ——, Landskapsnamnet Närke. Med en karta. I Sv. landsm. (tidskr.) 1911, s. 285—302.

1990 b. ——, Några svenska ortnamn. I Sv. landsm. (tidskr.) 1912, s. 56—77.

1990 c. ——, Skagershults sockens naturnamn 1. Akad. avh. (Ups.). Sth. 1912. 8:o. — (4), 118 + 46 s. o. 2 kartor.

1990 d. ——, Om namnet Tvebottnetjärnen och om »tvebottnade» sjöar. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 45—48.

1990 e. ——, Vaxala och Vaxhälla. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 59—66.

1991. ——, Blåkulla och Blåkullafärderna, en språkhistorisk och mythistorisk undersökning 1—9. I Namn o. bygd 3 (1915) s. 100—61. 8:o. (Äfv. sep. Upps. 1915. 54 s. Ofullständigt särtryck.)

Rec. *N. E. H[ammarstedt]* i Fataburen 10 (1915) s. 252—55.
F. Jónsson i Nord. tidsskr. f. filol. 4:e R. 6 (1917) s. 91.
R. Th. Christiansen i Folkminnen o. folktankar, utg. af Folkminnesfören. i Lund gm C. W. v. Sydow, Bd 3 (1916) s. 94—96.

Jfr *R. Saxén,* Häxornas Blåkulla, 1916. (Se N:o *2007.*)

1992. ——, Flottsund 1—2. I Namn o. bygd 3 (1915) s. 92—99. Med en karta i texten.

1993. [——], Bjurstämman och nysv. stämbord. I Namn o. bygd 4 (1916) s. 177. (Undert. *J. S.*)

Framkallade *E. Noreen,* Bjurstämman, ibid. 5 (1917) s. 106—07, hvarpå följde en replik af *J. S.,* ibid. s. 107—08.

---

[1]) Kronologisk ordning.

1994. *Sahlgren, Jöran*, Förkortade sjönamn. I Ark. f. nord. filol. 33 (1916/17) s. 50—57.

Delvis riktad mot *E. Hellquist*, Studier öfver de sv. sjönamnen, 1903—06. (Se N:o *1861*.)

1995. ——, Luggude, Ludgo och Luggavi. I Namn o. bygd 6 (1918) s. 28—40.

1996. ——, Nerthus, Freyr och Freyja. I Namn o. bygd 6 (1918) s. 22—27.

1997. *Sandström, Jos.*, Den nuvarande bybebyggelsens uppkomst. Några synpunkter, 1910. Se N:o *2431*.

1998. *Saxén, Ralf*,[1]) Om namn och namnforskning. I Finsk tidskr. 48 (1900) s. 257—80.

1999. ——, Einige skandinavische ortsnamen im finnischen. I Finnisch-ugrische forschungen, hrsg. v. E. N. Setälä u. K. Krohn, 2 (1902) s. 198—206.

2000. ——, Ännu några ord om svenskarnas inflyttning till Finland. I Finsk tidskr. 52 (1902) s. 272—81. — Jfr N:o *616*.

Häraf framkallades *R. Norrby*, Hvad har d:r Saxén ... bevisat ...? (se N:o *1977*), hvarpå följde *Saxéns* genmäle i Finsk tidskr. 52 (1902) s. 416—22. Ytterligare inlägg i frågan gjordes af *K. B. Wiklund*, ibid. 53 (1902) s. 533—37, med *Saxéns* slutreplik, ibid. s. 537—38.

2001. ——, Onomatologiska bidrag till belysande af den svenska befolkningens äldre utbredning i Egentliga Finland. I Nord. studier tillegn. A. Noreen, 1904, s. 39—45. (Se N:o *1441*.)

2002. ——, Svenska gårdnamn i finska Österbotten. I Finskt museum 11 (1904) s. 12—19. H:fors. 8:o.

2003. ——, Språkliga bidrag till den svenska bosättningens historia i Finland 1. Egentliga Finland, Satakunta och södra Österbotten. H:fors 1905. 8:o. — x, 311 s. = Bidrag t. känned. af Finl:s natur o. folk., utg. af Finska Vetensk.-societ. H. 63.

2004. ——, Finländska vattendragsnamn. = Studier i nord. filol. (Pippings) 1 (1910): 3. — 183 s.

---

[1]) Kronologisk ordning.

2005. *Saxén*, *Ralf*, Randanmärkningar till *T. E. Karsten's* uppsats »Äldre germansk kultur i Finland belyst av ortnamnen» (se N:o *1888*). H:fors 1911. 8:o. — 12 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 2 (1911): 9.

2006. ——, Några nyländska byanamn. I Nord. ortnamn, tillägn. A. Noreen, 1914, s. 226—34. — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 226—34.

2007. ——, Häxornas Blåkulla. I Finsk tidskr. 81 (1916) s. 455—67.

I viss mån en recension af *J. Sahlgren*, Blåkulla och Blåkullafärderna, 1915. (Se N:o *1991*.)

2008. *Schück*, *J. Henr. E.*, Folknamnet Geatas i den fornengelska dikten Beowulf. Upps. 1907. 8:o. — 45 s. (Progr., UUÅ. 1907.)

Anses af S. beteckna hvarken jutar, gutar eller öländingar — såsom af olika förf. antagits — utan västgötar.

2009. *Schütte*, *Gudm.*, Nordens ældste Indbyggernavne 1—6. I (Norsk) Hist. Tidsskr. 5:e R. 4 (1917) s. 1—41.

2010. ——, Personnavne i Stednavne paa *-ing*. I Blandinger til Oplysn. om dansk Sprog . . ., udg. af Univers.-Jubilæets danske Samfund, Bd 2: 3 (1916) s. 107—32. Kbhn.

2011. *Solstrand*, *Väinö*, Om namnet *Kökar*. I Hembygden, tidskr. f. sv. folklivsforskn. i Finl., utg. af G. Nikander m. fl. 1916, s. 1—8. H:fors.

2012. *Sommarström*, *Hugo*, Jomala-namnet på Åland. I Finskt museum. Finska fornm.-fören:s månadsblad 15 (1908) s. 86—90. H:fors.

Förf. anser namnet vara svenskt och böra härledas antingen 1. af *jo-* (*jór* 'häst') o. *-mala* (*mal*, m. 'grus', 'stenig strand') — eller 2. *jom-ala* (af *hium*, got. *hiuma*, m., hop, flock, folk, = þiuda, þjóð) — eller 3. *jom-ala* (af got. *alhs* 'tempel'), 'folkets helgedom' (jfr Norrala, Söderala, Motala, Riala, Herrala m. fl.).

2013. *Sperber*, *Hans*, Djurnamn som beteckningar på sjöar. I Nord. ortnamn tillägn. A. Noreen, 1914, s. 239—43. (Se N:o *1440*.) — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 239—43.

2014. *Steenstrup*, *Joh:s*, Indledende Studier over de ældste danske Stednavnes Bygning. Avec un résumé en français. Kbhn

1909. 4:o. — 130 s. = Det K. Danske Vidensk.-Selsk:s Skrifter. 7:e Række. Afd. 1. Bd 1: 3, s. 245—374.

Berör principiellt äfven svensk ortnamnsforskning.

Rec. *F. Dyrlund*, Studier over danske Stednavne. I Danske Studier 1911, s. 99—121.

2015. *Steffen*, *Rich.*, Blåkulla — dödsgudinnan. I Sv. landsm. (tidskr.) 1911, s. 536—40. — Jfr *J. Sahlgren* (N:o *1991*).

2016. *Svensson*, *J. V.*, De nordiska folknamnen hos Jordanes. I Namn o. bygd 5 (1917) s. 109—57.

Utgör en omarb. o. utvidgad upplaga af följande.

2017. ——, De sydsvenska folknamnen hos Jordanes. Karlst. 1914. 4:o. — 70 s. (Karlst. h. allm. lärov. progr. 1913/14.)

Rec. *Hj. Lindroth* i Namn o. bygd 3 (1915) s. 171.

2018. Sverges ortnamn. Ortnamnen i Älvsborgs län på offentligt uppdrag utg. av k. ortnamnskommittén. D. 2—6, 7: 2, 8—19. Sth., Upps. 1906—18. St. 8:o.

Inneh.

1. (Outg.)	8. Kullings h:d (1914).	15. Nordals h:d (1911).
2. Ale h:d (1909).	9. Marks h:d (1916,17).	16. Sundals » (1910).
3. Bjärke » (1906).	10. Redvägs h:d (1908).	17. Tössbo » (1913).
4. Bollebygds » (1909).	11. Vedens » (1910).	18. Valbo » (1915).
5. Flundre » (1906).	12. Väne » (1906).	19. Vedbo » (1915).
6. Gäsene » (1911).	13. Vättle » (1908).	20. (Outg.)
7. Kinds » (1918).	14. Ås » (1909).	

Rec. *O. v. F[riesen]* i (Sv.) Hist. tidskr. 27 (1907): Öfvers. o. gr. s. 75—78.

E. Hellquist i Ark. f. nord. filol. 25 (1908/09) s. 192—209, o. Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 22 (1909) s. 71—76.

S. T[unber]g i (Sv.) Hist. tidskr. 32 (1912): Öfvers. o. gr. s. 21—22.

2019. *Tegnér*, *Es. H. W.*, Norrmän eller danskar i Normandie? Några anmärkningar om normandiska ortnamn. Med ett tillägg: Ytterligare om de nordiska ortnamnen i Normandie. I Nord. tidskr. (Letterst.) 7 (1884) s. 183—214 o. (tillägg:) 652—65.

2020. *Thulin*, *Gabr.*, Ortnamnsundersökningarna och deras betydelse i kameralt avseende. I Nord. ortnamn, tillägn. A. Noreen, 1914, s. 143—50. (Se N:o *1440*.) — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 143—50.

2021. *Torbiörnsson*, *T.*, Den sjunde Dnjepr-forsen. H:fors 1911. 8:o. — 10 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 2 (1911): 6.

2022. *Tunberg*, *Sven*, Sveriges medeltidskällor och ortnamnsforskningen. I Nord. ortnamn, tillägn. A. Noreen, 1914, s. 98—104. (Se N:o *1440*.) — Äfven i Namn o. bygd 2 (1914) s. 98—104.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 34 (1914) s. 134.

2023. *Unwerth*, *W. von*, Ein Problem der nordischen Ortsnamenforschung. I Nord. ortnamn, tillägn. A. Noreen, 1914, s. 55—59. (Se N:o *1440*.) — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 55—59.

2024. *Wadstein*, *N. Elis*, Birka und bjärköarätt. I Nord. ortnamn, tillägn. A. Noreen, 1914, s. 92—97. (Se N:o *1440*.) — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 92—97.

2025. ——, Jordanes' *Vagi* fluvius och *Vaxholm*. I Namn o. bygd 5 (1917) s. 15—18.

Jfr *E. Hjärne*, Vagi fluvius och Vatá, 1917. (Se N:o *1873*.)

2025 a. ——, Namnet Danmark. Göteb. 1918. 8:o. — 26 s. (Installationsprogram vid Göteb. högskola.)

2026. *Wallin*, *Jöran*, Harmonia nominum, det är: Gamla och fremmande länders, städers, folks, gudars, personers namn, öfverensstemmande med soknars och gårdars namn på Gothland. I förf:s Gothländska samlingar D. 2, 1776, s. 42—80. Götheb. 4:o.

Ingår i afdelningen »Gothland utom Gothland», som enl. förf. utgör en »Lista på en del Gothländska kyrkors, soknars, gårdars, bergs, öars och hamnars namn, hvilka synes vara vedermälen och qvarlefvor ... af gamla hedniska gudar, forna konungar, höfdingar och krigshjeltar samt af utflyttade folkhopar, hvilke lemnat sina förra hemvisters namn i de land och städer, som de sedan intagit.»

Formen är en alfabetisk namnlista. Det hela, af omisskänlig »rudbeckiansk» läggning, har endast för fullständighetens skull och på grund af förf:s berömda namn här medtagits.

2027. *Wellander*, *E.*, Till frågan om ellips i våra svenska sjönamn. I Nord. ortnamn, tillägn. A. Noreen, 1914, s. 179—86. (Se N:o *1440*.) — Äfv. i Namn o. bygd 2 (1914) s. 179—86.

2028. *Wiklund, K. B.*, Några jämtländska och norska sjönamn av lapskt ursprung. I Namn o. bygd 1 (1913) s. 11—17.

---

7. Ordböcker och ordlistor (med rimlistor).

2029. *Cederschiöld, G.*, Rimlista till Eufemiavisorna och Erikskrönikan. Götеb. 1903. 8:o. — (1), XIV, 275 s. = Göteb. högskolas årsskr. 8 (1902): 3. — Jfr N:o *2038*.

2030. *Dahlgren, F. A.*, Glossarium öfver föråldrade eller ovanliga ord och talesätt i svenska språket fr. o. m. 1500-talets andra årtionde. (Utg. af Ev. Ljunggren.) Lund 1914—16. St. 8:o. — XXIII, 1044 s.

Rec. *S. T[unber]g* i (Sv.) Hist. tidskr. 37 (1917): Öfv. o. gr. s. 66—67.

2031. *Fries, Thore M.*, Svenska växtnamn 1. Under medeltiden. I Arkiv för botanik. (Utg. af K. Vetensk.-akad.) Bd 3 (1904): N:o 14. Sth. 1904. 8:o. — 60 s.

Förtecknar och bestämmer till sin innebörd alla fornsv. växtnamn, delvis efter hittills obeaktade källor. En liten, men för språkforskare viktig skrift.

2032. *Lyttkens, Aug.*, Svenska växtnamn Bd 1—3 (= H. 1—11). Sth. 1904—15. 8:o. — XIX, 1891 s.

Rec. *J. S[ahlgren]* i Namn o. bygd 3 (1915) s. 167—70. — »Blev ej vad det med sakkunnig hjälp hade kunnat bli.»

2033. *Nathorst, A. G.*, Svenska växtnamn. Förteckning på Sveriges viktigaste kärlväxter med svenska namn på arter, släkten, familjer och klasser. Ny revid. uppl. Sth. 1905. 8:o. — 4, 112 s.

2034. *Pipping, Hugo*, Äldre Västgötalagens ordskatt samlad och ordnad. H:fors 1913. 4:o. — IV, 61 s. = Acta societ. scient. Fennicæ 42 (1913): 4.

Rec. *Hj. Lindroth* i Indog. Forsch. Anz. 36 (1916) s. 50.

2035. *Schagerström, Aug.*, Upplandslagens ordskatt. Upps. 1911. 8:o. — VI, 68 s. = Skrifter utg. af Humanist. vetensk.-samf. i Uppsala Bd 13: N:o 5.

2036 (*642*). *Söderwall, Knut F.*, Ordbok öfver svenska medeltidsspråket. Bd 2: H. 21—29 (afsl.). Lund 1903—18. 4:o. = SFSS. 27. (= H. 123, 130, 138, 142, 145, 147, 149, 150 o. 152.)

Detta viktiga, efter omkr. 50 års arbete fullbordade verk föreligger nu i två band (ett tredje, utgörande ett supplement med tillgodogörande af den efter 1884 i tryck utgifna fornsvenska litteraturen, har redan tagits under arbete för att utkomma i SFSS.).

Bd 1 (A—L), 1884—90, utgör x, (1), 816 s. — Bd 2 (M—Ö, jämte Tillägg o. rättelser), 1891—1918 utgör 1347 s. (Hela Medeltidsordboken har i SFSS. följande häftesnummer: 85—89, 92—95, 98—100, 103, 105, 108, 110, 112, 114, 118, 120, 123, 130, 138, 142, 145, 147, 149, 150 o. 152.)

2037 (*645*). *Tamm, Fredr. A.*, Etymologisk svensk ordbok 1*. Sth. (tr. Upps.) 1890—1905. 8:o. — (2), 420 s.

Vid förf:s död (30 mars 1905) förelågo 7 häften (t. o. m. s. 368) i tryck. Ett sluthäfte (det 8:de), som af förf. efterlämnats i så godt som tryckfärdigt manuskript och slutande med ordet KARSK, utgafs 1905 af Ad. Noreen. Om event. fortsättning af ordboken är ingenting kändt.

VII. Verslära.

2038. *Cederschiöld, Gust.*, Något om rimmen i Erikskrönikan. H:fors 1911. 8:o. — 13 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 2 (1911): 3. — Jfr följ. N:r.

Jfr *H. Pipping*, Ännu något om rimmen i Erikskrönikan, 1911. (Se N:o *2043*.)

2039. ——, Rimlista till Eufemiavisorna och Erikskrönikan, 1903. Se N:o *2029*.

2040. *Jónsson, Finnur*, Vers i gamle nordiske indskrifter og love. I Ark. f. nord. filol. 20 (1903/04) s. 76—90.

Äfven svenska lagverser anföras, särskildt s. 87—90.

2041. *Lampa, Sven*, Strofformer i svensk medeltidsdiktning. I Nord. studier, tillegn. A. Noreen, 1904, s 402—09 (Se N:o *1441*.)

2042. *Olson, J. Emil*, Studier över rimmen i den fornsvenska Flores och Blanzeflor. I Festskrift till K. F. Söderwall, 1911, s. 45—120. (Se N:o *1436.*)

Enl. förf:s åsikt bör affattningen af Fl. (i strid mot diktens egen uppgift) sättas till tiden omkr. 1350. H. Fredrik och Ivan böra likaledes enl. förf. sättas till en senare tid än de självfva uppgifva, dock före 1340.

2043. *Pipping, Hugo*, Ännu något om rimmen i Erikskrönikan. H:fors 1911. 8:o. — 7 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 2 (1911): 4. (Jfr N:o *2038.*)

VIII. Litteraturhistoria.

2044. *Ahlström, Ax.*, Förlitterära drag i vår äldsta litterära framställning. En stilistisk undersökning. Akad. avh. Upps. 1909. 8:o. — (2), 103 s.

2045. ——, Våra medeltidslagar. Studier i fornsvensk stilistik och prosarytmik. Akad. avh. Lund 1912. 8:o. — (4), 236 s.

2046 (*659*). *Annerstedt, Claes*, Upsala universitets historia. D. 2 (1655—1718): afd. 1—2; D. 3 (1719—92): 1—2; Bih. 2—5. Ups. 1908—14. 8:o.

Rec. *H. S[chück]* i (Sv.) Hist. tidskr. 34 (1914): Öfvers. o. gr. s. 94—104. Kyrkohist. årsskr. 16 (1915) s. 379—80.

2047. *Arne, T. J.*, Svenska minnen i den ryska folkdikten. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 28 (1915) s. 492—98.

Med anl. af *S. Rožniecki*, Varægiske minder i den russiske heltedigtning, 1914. (Se N:o *2067.*)

2047 a. *Björkman, E.*, Beowulfforskning och mytologi. I Finsk tidskr. 84 (1918) s. 151—71.

2048. *Brieskorn, R.*, Kanslistil i fornsvenskan. Skara 1914. 4:o. — 37 s. (Bil. till Skara h. allm. lärov. progr. 1913/14.)

2049. Christiansen, Reidar, Eventyrstof i prækener fra middelalderen. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 30 (1917) s. 241—61.

2050. Edén, Nils, Mårten Helsings bearbetning af Peder Swarts berättelse om Gustaf Vasas ungdom. I (Sv.) Hist. tidskr. 34 (1914) s. 245—57.

2051 (677). Estlander, C. G., Om folksångens vägar i Norden. I förf:s Skrifter D. 2: s. 459—70. H:fors 1915. 8:o. (= Skrifter utg. af Sv. litt.-sällsk. i Finland CXXV.) Orig.-uppl. se N:o *677.*

2052. Fogelklou, Emilia, Ur några gamla klosterböcker. I Vår lösen Årg. 7 (1916) s. 354—57.

Inneh. bl. a. korta utdrag ur några fornsv. litteraturalster, såsom Lucidarius, Hel. Bernhards skrifter, Järteckensbok, Själinna tröst, Historia Trojana, Vitæ patrum m. fl.

2053. Geber, Nils, Till dateringen af det fornsvenska legendariet. I Studier tillägn. Henr. Schück på hans 50-årsdag. Sth. 1905. 4:o. S. 258—67.

Enl. förf. är legendariet skrifvet mellan åren 1276 och 1307.

2054. Gödel, Vilh., Sveriges medeltidslitteratur. Proveniens, 1916. Se N:o *1240.*

2055. Hertzberg, Raf., Det litterära lifvet i Nådendals kloster. H:fors 1864. Se N:o *2321.*

2056. Jacobsen, Lis, Gamle danske Oversættelser af Gutasaga. I Ark. f. nord. filol. 27 (1910/11) s. 50—75. (Jfr A N:o 975.)

Inga textutdrag äro bifogade.

2057. Kjellberg, C. M., En autograf af Erik-legendens författare. I Kyrkohist. årsskr. 3 (1902) s. 119—23.

2058. ——, Norrköpings föregifna tänkebok från medeltiden, 1915. Se N:o *2153.*

2059. Klockhoff, Osk., Kilderne til folkevisen om kong Didrik og hans kjæmper. [Referat.] I Forhandlinger paa det 5. Nord. filologmøde i Kristiania 1898, s. 41—43. Kr:ia 1899.

2060. Lagerborg, Rolf, Vår äldsta konstdiktning [från medeltiden]. I Skr. utg. af Sv. litt.-sällsk. i Finl. LXXVIII. = Förhandl. och uppsatser 20 (1906) s. 57—111. H:fors 1907. 8:o.

2061. Legender från Sveriges medeltid, illustrerade i sv. medeltidskonst, utg. af Emilia Fogelklou m. fl., 1917. Se N:o *1248.*

2062. *Lesch, Br.*, Klerkelärdom och kristlig poesi i de fornsvenska lagarna. I Finsk tidskr. 81 (1916) s. 62—89.

2063. *Liljeblad, J.*, Bidrag till kännedomen om den medeltida grammatikundervisningen med särskild hänsyn till svenska förhållanden. I Eranos 4 (1900—02) s. 33—76.

2063 a. *Lindroth, Hj.*, Hvem har först öfversatt Nya testamentet till svenska? I Sv. tidskr. (Heckschers) 8 (1918) s. 442—45.

Utgör en sammanfattning af resultaten i *Nat. Lindqvist*, Studier över reformationstidens bibelsvenska..., 1918. (Se N:o *1627 a.*)

2064. *Lütjens, Aug.*, Herzog Friedrich von der Normandie. Ein Beitrag zur Geschichte der deutschen und schwedischen Literatur des Mittelalters. München 1912. 8:o. — VI, 99 s. = Münchener Archiv für Philologie des Mittelalters u. der Renaissance, hrsg. v. Friedr. Wilhelm Heft 2.

2065. *Löw, Gust.*, Sveriges forntid i svensk historieskrivning 1. Sth. 1908. 8:o. — (8), 174 s.

2066. *Nerman, Birger*, Studier över Svärges hedna litteratur. Akad. afh. Upps. 1913. 8:o. — XIII, 212 s.

2067. *Rożniecki, S.*, Varægiske minder i den russiske heltedigtning. Kbhn 1914. 8:o. — 307 s.

Berör bl. a. ryska ort- o. flodnamn af nordiskt ursprung.

Rec. *T. J. Arne* i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 29 (1915) s. 492—98.

2068. *Schück, J. Henr. E.*, En folktraditions historia. I förf:s Ur gamla papper. Ser. 5, s. 31—51. Sth. 1902.

Det är åter Tova-temat (se N:o *765*) med utvidgad krets, som här är på tal och som numera af förf. förvisas från det svenska folkungahofvet (Magnus Ladulås) till en skotsk urkälla: »Young Waters», hvarifrån det kommit att efterbildas i Sverige och Danmark.

2069. ——, En medeltida balladstrof [»Redhu kumpana redhobona...»]. I Samlaren 29 (1908) s. 56—63. Upps. 1909.

Dikten visas vara en korrumperad öfvers. från latinet, ingen ballad.

2070. ——, Ett blad ur Östergötlands litteraturhistoria. I En bok om Östergötland (utg. af Alice Trolle), 1915, s. 77—80. Sth. St. 8:o.

Berör bl. a. Fornsvenskt legendarium, Hel. Birgitta och Vadstena klosters litterära verksamhet, Hans Brasks litterära nit, Nicolaus Hermanni samt bröderna Johannes o. Olaus Magnus.

2071 (*756*). *Schück, J. Henr. E.*, Geschichte der schwedisch-dänischen Literatur. 2:e verbess. Aufl. Strassb. 1904. St. 8:o. I H. Pauls Grundriss... (se N:o *189*). 2:e Aufl. Strassb. 1901—09. S. 924—40 + 3 s.

2071 a. ——, Huvuddragen av Sveriges litteratur. Till stormaktstidens slut. Sth. 1917. 8:o. — XII, 164 s. — Utgör D. 1 af *Schück* o. *Warburg*, Huvuddragen av Sveriges litteratur.

2072. ——, Konungastyrelsens författare. I Samlaren 29 (1908) s. 45—55. Upps. 1909.

Schück anser förf. vara Linköpingsdekanen o. kanslären, riksens råd, art. mag. & decret. doctor Philippus Ragvaldi (Puke). Tiden mellan 1328 o. 1332 (då Magnus Eriksson blef resp. 12 år och myndig).

2073 (*753*). ——, Några blad ur sagans historia. [Omtryckt.] I förf:s Ur gamla papper. Ser. 5, 1902, s. 142—94. (Jfr N:o *753*.)

2074. ——, Sigurdsristningar. [Illustr.] I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 16 (1903) s. 192—225.

Sagostoffet kom enl. Schück från England omkr. 800 e. Kr., ej från Tyskland, där sagan har en afvikande form. Af de bildliga framställningarna i Norden o. England bevisas denna proveniens. Mer än Tyskland har England i litterärt och kulturellt hänseende i äldre tid varit impulsgifvande för Norden, åtminstone för Skandinavien.

2075. ——, Studier i Beowulfsagan. Upps. 1909. 8:o. — 50 s. (Akad. progr.; UUÅ.)

Berör bl. a. Sveriges äldsta litterära produktion.

2076 (*760*). ——, Sveriges litteratur till frihetstidens början. [2:a uppl.] Sth. 1911. 8:o. — XI, 549 s. M. talr. ill. — Utgör D. 1 af Illustrerad svensk litteraturhistoria af *H. Schück* o. *K. Warburg*. 2:a omarb. o. utvidg. uppl.

Rec. O. Wieselgren i Edda 5 (1916) s. 210—14, och Sv. tidskr. (Heckschers) 7 (1917) s. 227—30.
Sv. Ek i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 30 (1917) s. 219—22.
W. Söderhjelm i Ord och bild 26 (1917) s. 186—92. (Med 2 portr.)

2077. ——, Ur gamla papper. Ser. 5—8. 8:o. Sth. 1902—08. 8:o.

Af fornsv. intresse äro bl. a. i Ser. 5: Lifvet i Vadstena kloster (s. 52—77). Se N:o *2333*. — Ur måltidens historia (s. 124—41; särsk. s. 134 f.). — Några blad ur sagans historia (s. 142—94). Se N:o *2073*. — Ser. 6—8 röra mest utländsk litteraturhistoria och bjuda intet af direkt intresse för svensk medeltid.

2078 vacat.

2079. *Stjerna, Knut,* Essays on questions connected with he old english poem of Beowulf. Translated and edited by ohn R. Clark Hall. Published for the Viking club. Lond. 912. 8:o. — XXXV, 284 s. M. portr. o. autogr.; 127 afbildn. . 2 kartor.

Utgöres af 8 afhandlingar ur olika tidskrifter jämte Introduction, egister, förf:s bio-bibliografi (se här N:o *1341*) m. m. af utgifvaren. *Rec.* *G. Schütte* i Ark. f. nord. filol. 33 (1916/17) s. 64—96. *A. Olrik* i Nord. tidsskr. f. filol. 4:e R. 2 (1913/14) s. 127—28.

2080. *Söderberg, Verner,* Några äldre svenska historiekrifvare (Ericus Olai, Johannes Magnus, Olaus Petri, Peder Svart, Per Brahe, Erik Göransson Tegel, Johannes Messenius). Grundlinjer till föreläsningar. Upps. 1901. 8:o. — 7 s. (Sommarkurserna i Uppsala 1901.)

X. Historia (med kulturhistoria) och statsrätt.

2081. *Alin, Osc.,* Om svenska rådets sammansättning under medeltiden. Ups. 1877. 8:o. — 31 s. (UUÅ. Festskrifter 1877.)

2082. *Ambrosiani, Sune,* Anledningen till biskop Bengts af Skara Romfärd 1220—21. — 7 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435*.)

2083. ——, Uplandslagens Ärfdab. III — ett bidrag till Erik den heliges historia? I Nord. studier, tillegn. A. Noreen, 1904, s. 1—6. (Se N:o *1441*.)

2084. *Arne, T. J.,* Gestriklands andel i de svenska vikingatågen och köpmansfärderna till Östern under vikingatiden. Meddel. af Gestrikl:s fornm.-fören. 1915, s. 4—8.

2085. *Arne, T. J.*, Sveriges förbindelser med Östern under vikingatiden. Ett arkeologiskt bidrag. Med 251 fig. I Fornvännen 6 (1911) s. 1—66.

2085 a. ——, Viktenheterna i Sverige under vikingatiden. I Fornvännen 13 (1918) s. 61—64.

Med anl. af *Fr. de Bruns* uppsats ibid. 12 (1917). (Se N:o *2108.*)

2086. *Beckman, Nat.*, Hvem har döpt Olof Skötkonung? I Kyrkohist. årsskr. 11 (1910) s. 214—20.

Jfr *H. Lundström* (N:o *2161*) o. *N. Höjer* (N:o *2144*).

2087. ——, Sveriges äldsta kristna konungalängd. I Personhist. tidskr. 16 (1914) s. 1—11.

Med anl. af *H. Schück*, Den äldsta kristna konungalängden i Sverige, 1914. (Se N:o *2197.*)

2088. ——, Tre konungaätter och deras jordegendomar i Sverige. Se N:o *1818.*

2089. *Berch, C. R.*, Afhandling om fordna svenska stridsvapen. I (Gjörwells) Nya svenska biblioteket Bd 2 (1765) s. 274—330. Sth.

2090. *Berggren, P. G.*, Svensk historia enligt samtida skildringar. Ser. 1—3: 1—2. Sth. 1901, Linköp. 1907. 8:o o. 4:o. — 78, 80 o. 67 s.

Inneh. 1. Ur Ansgars lefnad af Rimbert. — Adam af Bremen. — 2. Ur Ericus Olai krönika (Engelbrektsfejden). Ur Olaus Magni historia. — 3: 1. Ur »Gamla eller Erikskrönikan». (Utdr. på fornsv.) 3: 2. Ur Vadstena klosters dagbok (Diarium Vazstenense). (Sammandrag på nysv.) Därtill: Bil. 1. Vadstena kloster (efter H. Hildebrand o. C. Silfverstolpe). Bil. 2. In translatione b. Birgitte (»Rosa rorans» i lat. orig. med Th. Strömbergs öfvers.). Bil. 3. Tord Bondes mord (fornsv. i moderniserad form, efter Hyltén-Cavallius o. Stephens, Sveriges hist. o. polit. visor). — Ser. 3 ingår i Linköp. h. allm. lärov:s progr. 1906/07. 4:o.

2091. *Bergman, Joh.*, Latinska källskrifter till Sveriges äldsta historia. Några antika och medeltida texter av svenskt-kulturhistoriskt intresse. Med förklaringar. Sth. 1918. 8:o. — VII, 64 s.

Inneh. texter af bl. a. Plinius d. ä., Tacitus, Jordanes, Paulus Diaconus, Rimbertus, Adam af Bremen samt bref af Anselm af Canterbury (1106), Bernhard af Clairvaux (omkr. 1152), af tre påfvar m. m.

2092. Bidrag till Sveriges medeltidshistoria tillegnade C. G. Malmström, 1902. Se N:o *1435.*

2093. *Björkman, Erik,* Beowulf och Sveriges historia. I ord. tidskr. (Letterst.) N. F. 30 (1917) s. 161—79. — Jfr *Fahlbeck* (N:o *2117*) o. *Chr. Kier* (N:o *2155*).

2094. *Bring, Ebbe Sam.,* [Svea rike på Ansgarii tid enl. Vita S. Ansgarii per S. Rembertum»]. (På lat. utan titel.) und 1830. Fol. — 4 s. (Lunds univ. progr.)

2095. *Brulin, Herm.,* Några feldaterade påfvebref i Sv. ipl. — 12 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. almström, 1902. (Se N:o *1435*.)

2096. *Bugge, Alex.,* Altschwedische Gilden. Neuere Areiten über schwedische Sozial- und Wirtschaftsgeschichte 1. I ierteljahrschr. f. Sozial- u. Wirtschaftsgeschichte 11 (1913) . 129—56. Berlin. 8:o.

2096 a. ——, Die nordeuropäischen Verkehrswege im früen Mittelalter und die Bedeutung der Wikinger für die Entvicklung des europäischen Handels und der europ. Schiffahrt. I Vierteljahrschr. f. Sozial- u. Wirtschaftsgesch. 4 (1906) s. 227—77. Berlin. 8:o.

2097. ——, Nordmændenes vikingefærder i det 9:de årh. og grundlæggelsen av hertugdömmet Normandie. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 24 (1911) s. 329—42. — Jfr *F. Jónsson* (N:o *2148*) o. *Es. Tegnér* (N:o *2019*).

2098. ——, Det svenske og det danske Aristokrati i deres förste Udvikling. En sammenlignende Studie. I Historiske Skrifter tilegn. Ludv. Daae, 1904, s. 161—85.

2099. ——, Vesterlandenes indflydelse paa Nordboernes og særlig Nordmændenes ydre kultur, levesæt og samfundsforhold i Vikingetiden. Chr:ia 1905. 8:o. — (5), 426 s. = Skrifter udg. af Vidensk.-selsk. i Christiania 1904. Hist.-filos. kl. N:o 1. — Jfr *F. Jónsson* (N:o *2148*).

Rec. G. Cederschiöld i (Sv.) Hist. tidskr. 26 (1906): Öfv. o. gr. s. 23—32.

2100. ——, Vikingerne. Billeder fra vore forfædres liv. 1—2. Kbhn 1904, 06. 8:o.

En populär framställning af samma ämnen som i nästföreg. arbete, hvilket i vissa stycken kompletteras af detta.

Rec. *O. Montelius* i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 17 (1904) s. 491.
H. Vendell i Finsk tidskr. 58 (1905) s. 523—24.
G. Cederschiöld i (Sv.) Hist. tidskr. 26 (1906): Öfv. o. gr. s. 32.
—— i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 19 (1906) s. 297—99.
Jfr *R. Nordenstreng*, Vikingafärderna, 1915. (Se N:o *2175*.)
K. Tiander, Varägerna, 1915. (Se N:o *2210*.)

2101. *Bååth, A. U.*, Nordiskt forntidslif. Sth. 1890. 8:o. — (2), IV, 241, (1) s. — 2:a genoms. uppl. Sth. 1912. 8:o. — VI, 213 s.

2102. *Bååth, L. M.*, Vilhelms af Sabina svenska legation före Skeninge möte. — 10 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435*.)

2103. *Collijn, Is.*, Till de första föreläsningarnas historia vid Uppsala universitet. (Bibliografiska miscellanea 9.) I Kyrkohist. årsskr. 11 (1910) s. 227—28. Sep. under tit. Bibliografiska miscellanea. Saml. 2, s. 7—8.

2104. *Cornell, Henr.*, Några nya dokument till 1400-talets konsthandel. (Med 3 pl. o. 5 bilagor, däraf en på svenska.) I Konsthist. sällsk:s publikation 1916, s. 25—41. Sth. 8:o.

Rör en altartafla i Vadstena klosterkyrka, målad omkr. 1458 af Hans Hesse i Lübeck.

2105. *de Brun, Frans*, Anteckningar rörande medeltida gillen i Stockholm. (S. Gertruds gille, S. Knuts och S. Katarinas gillen, Helga kors och S. Olofs gillen, Vårfrugillet, Helga lekamens gille, Karlagillet, S. Barbara gille, S. Laurentii gille, S. Nikolai gille.) I S:t Eriks årsbok 1917, s. 34 – 79. Sth. 8:o.

2106. ——, Bidrag till kännedomen om Stockholms stads äldsta skola. I Södermalms h. allm. lärov. progr. 1913/14, s. III—XIV. Sth. 1914. 4:o.

2107. ——, Försök till bestämmande af 1400-talets gamla och nya aln. I Fornvännen 3 (1908) s. 128—36. Med 1 fig.

2108. ——, Viktenheterna i Sverige under Vikingatiden. Med 2 diagram. I Fornvännen 12 (1917) s. 56—66.

Med anl. af *T. J. Arnes* behandling af frågan i hans afhandl. »La Suède et l'Orient», 1914. Arnes svar se N:o *2085 a*.

2109. *Djurklou, N. G.*, Bidrag till svenska frälsets historia under medeltiden 1, 1878. Se N:o *1456*.

2110. *Edén, Nils*, Gustaf Vasas födelseår och födelseort. I
(Sv.) Hist. tidskr. 34 (1914) s. 225—44.
Resultat af undersökningen: troligen d. 12 maj 1496 på fädernegården Rydboholm.

2111. *Edgren, R.*, Innocentius III och Sverges inbördes strider. — 10 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435*.)

2112. *Ericus Olai*, Historia Svecorum Gothorumque ... ad 1464 hoc thema continuans: nunc vero operâ & studio Joh. Messenii ab innumeris ... erroribus vindicata, & in VI libros dispertita ... Sthlmiæ 1615. 4:o. — (8), 398, (14) s. — Annan, yngre edition i följ.

2113. ——, Historia Svecorum Gothorumque, a Joh. Loccenio iterum edita, et brevibus notis illustrata. Holmiæ 1654. 8:o. — (8), 214, (1) s.

2114. (——), Ur Ericus Olai krönika (Engelbrektsfejden), utg. af P. G. Berggren, 1901. Se N:o *2090*.

2115. *Erslev, Kr.*, Erik af Pommern, hans kamp for Sønderjylland og Kalmarunionens opløsning. Kbhn 1901. 8:o. — 490 s. (= Danmarks historie under Dr. Margrethe og Erik af Pommern D. 2.)
Rec. *E. H[ildebran]d* i (Sv.) Hist. tidskr. 21 (1901): Öfv. o. gr. s. 48—54.

2116. ——, Forslaget til en ny Unionsakt fra Erik af Pommerns sidste Aar [1436] og dets Ophavsmand. I (Dan.) Hist. Tidsskr. 7:e R. 3 (1900—02) s. 81—98.
»Ophavsmanden» förmodas af förf. ha varit Eriks höfvitsman på Stockholms slott Hans Kröpelin. — Förslaget vann ej godkännande.
Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 21 (1901) s. 165—66.

2117. *Fahlbeck, Pontus*, Beowulfskvädet som källa för nordisk fornhistoria. Sth. 1913. 8:o. — 17 s. = Vitt. hist. o. ant. akad:s handl:ar N. F. Bd 13: 3. — Jfr *E. Björkman* (N:o *2093*) o. *Chr. Kier* (N:o *2155*) öfver samma ämne.
Rec. *Fr. Klæber*, Engl. Studien 48 (1915) s. 435—37.

2118. *Falk, A.*, Gregorius IX och Sverge. — 12 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435*.)

2119. *Falk, Hj. S.*, Altnordische Waffenkunde. Mit 37 Fig. im Text. Kr:ia 1914. 8:o. — (5), 211 s. = Skr. utg. af Vidensk.-selsk. i Kristiania. Hist.-filos. Kl. 1914: N:o 6.
Rec. *F. Jónsson* i Ark. f. nord. filol. 33 (1916/17) s. 189—92.

2120. ——, Altnordisches Seewesen. Mit 28 Abbild. Heidelberg 1912. 4:o. — (1), 122 s. Sep. ur tidskr. Wörter u. Sachen Bd 4 (1912).
Rec. *B. M. Ó[lsen]* i Skírnir 87 (1913) s. 176—83.

2121. Finlands kulturhistoria. Medeltiden. Med bidrag af flere författare utg. af P. Nordmann o. M. G. Schybergson. H:fors 1908, 09. 8:o. — 248 s.

Inneh. 14 afhandl., bl. a.: *K. K. Meinander*, S. Henrikslegenden i ord o. bild, m. 5 bilder (s. 33—44). — *G. Grotenfelt*, Landtbruket i Finland under medeltiden, m. 15 bilder (s. 45—77). — *J. W. Ruuth*, Finlands handel under medeltiden (s. 91—104). — *J. Gummerus*, Klostren [i Finl. under medelt.] (s. 119—28). — *Jully Ramsay*, Finlands medeltidsadel, m. 5 bilder (s. 188—99). — *M. G. Schybergson*, Finland i Olaus Magnus historia, m. 3 bilder (s. 225—36). — *Ad. Neovius*, Källorna till Finlands medeltidshistoria (s. 237—47). — Se de särskilda titlarna å resp. fack.

Rec. (Sv) Hist. tidskr. 30 (1910) s. 150—52.

2122. *Fleetwood, Harald*, Sveriges kungavapen under medeltiden. Sth. 1917. 8:o. — 27 s. (Ur Meddelanden fr. Sv. herald. fören. 1917.)

2123. *Fredborg, E. A.*, Det första årtalet i Sveriges historia. Malmö 1917. 4:o. — 29 s. (Läroverksprogr. Malmö.)

2124. [*Freudenthal, A. O.*], Om svenskarnes inflyttning till Finland. Af A. O. F. I kalend. Odalmannen 1881, s. 1—13. H:fors 1880. 12:o.

2125. *Friesen, Otto von*, Herulernas bosättning i Skandinavien. En rättshistorisk synpunkt. I Studier tillegn. Es. Tegnér, 1918, s. 484—95. (Se N:o *1446*.)

2126. ——, Om det svenska rikets uppkomst. Sth. 1915. 8:o. — 22 s., m. 1 fig. = Studentfören. Verdandis småskrifter 200.

2127. *Gezelius, B.*, Sverges äldsta daterade konungabref [dat. 1199, hvilket af Liljegren anses feldateradt f. 1191]. — 18 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435*.)

Handlingen återfinns i Dipl. Sv. N:o 113. (Orig. i Sv. Riksark. under sign. »Viby-Julita-Saba-klosterbref».)

2128. *Grimberg, Carl,* Svenska folkets underbara öden 1. Intill 1521. Sth. 1916. 8:o. — 584 s.

Rec. P. Nordmann i Finsk tidskr. 81 (1916) s. 395—96.

2129. *Grotenfelt, Gösta,* Landtbruket i Finland under medeltiden. M. 15 bilder. I Finlands kulturhist. Medeltiden, utg. af P. Nordmann o. M. G. Schybergson, 1908, s. 45—77. (Se N:o *2121.*)

2130. *Grön, Andr. Fredr.,* Altnordische Heilkunde. Harlem 1907—08. 8:o. I Janus. Archives internat. pour l'histoire de la médecine et la géogr. médicale 12 (1907) s. 665—79; 13 (1908) s. 73—87, 138—49, 206 - 20, 258—67, 313—27, 369—82, 433—36, 486—514, 569—84 o. 631—53.

Äfven Sveriges äldre läkarväsen beaktadt (särskildt genom sjukdomsexempel).

2131. *Grønbech, Vilh. P.,* Vor folkeæt i oldtiden. Bog 1—4. Kbhn 1909, 12. 8:o.

Inneh. 1. Lykkemand og niding. 2. Midgård og menneskelivet. 3. Hellighed og helligdom. 4. Menneskelivet og guderne.

Rec. Revue hist. T. 102 (1909) s. 422. (»Études ingénieuses sur les caractères ethniques et la culture des anciens Scandinaves avant le christianisme».)

2132. *Hallenborg, J. F.,* Grunddragen af svenska jordbrukets historia från hednatiden till närvarande tid. Med 27 ill. Sth. 1916. 8:o. — (13), 164 s.

2133. *Hazelius, Gunnar,* Om handtverksämbetena under medeltiden. En inledning till skråväsendets historia i Sverige. Med förf:s lefnadsteckning. [Utg. af Eli Heckscher.] Sth. 1906. 8:o. — XXXV, 160 s., m. 1 portr. = Bidrag till vår odlings häfder 9.

Rec. K. G. W[estma]n i (Sv.) Hist. tidskr. 27 (1907): Öfvers. o. gr. s. 1—8.

2134. ——, Sverker Karlssons bref [år 1200] om kyrkofrälset. — 7 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435.*)

Brefvet återfinns i Dipl. Sv. N:o 115. (Orig. i Sv. Riksark.)

2135. *Hegel, Karl,* Städte und Gilden der germanischen Völker im Mittelalter. Bd 1—2. Leipz. 1891. 8:o. — Jfr *A. Bugge* (N:o *2096*).

»Schweden» behandlas i Bd 1: s. 257—345.

2136. Hennig, Rich., Zur Verkehrsgeschichte Ost- und Nordeuropas im 8. bis 12. Jahrh. I Hist. Zeitschr. 115 (1916) s. 1—30.

2137 (837). Hildebrand, Hans O. H., Sveriges medeltid. Kulturhistorisk skildring D. 3*. Sth. 1898—1903. 8:o. — (4), 1116 s.

Inneh. »5:e boken. Kyrkan.» Fortsättningen (Litteratur m. m.) utkom aldrig. Verket är således trots fullständigheten i de utgifna afdelningarna — som innehålla: Bok 1: Landsbygden. Bok 2: Städerne. De privilegierade näringarna. Samfärdsel. Bok 3: De högste i samhället. Bok 4: Krigsväsendet. Bok 5: Kyrkan — att betrakta som ofullbordadt.

2138. Historiska studier tillägnade Harald Hjärne . . ., 1908. Se N:o *1438.*

2139. Hjärne, Harald, Kyrkliga inflytelser inom Sverges äldre statsrätt. — 10 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435.*)

2140. ——, Skandinaviska unioner under medeltiden. Ups. 1897. 8:o. — 16 s. = Grundlinjer till föreläsningar. Sommarkurserna i Upsala 1897.

2141. Hornborg, E., Den svenska bosättningen i Finland. I Finsk tidskr. 78 (1915) s. 151—52.

Framkallad af *T. E. Karstens* arbete med samma titel, 1915. Se N:o *1893.*

2142. Högbom, A. G., Studier öfver Upplands äldre bebyggelsehistoria. Med 2 tafl., 1912. Se N:o *1877.*

2143. Höhler, Jakob, Die Anfänge des Handwerks in Lübeck. I Archiv f. Kulturgesch., hrsg. v. G. Steinhausen, 1 (1903) s. 129—94.

Af vikt äfven för studiet af de svenska handtverkeriernas uppkomst.

2144. Höjer, Nils, Olof Skottkonungs dop. I (Sv.) Hist. tidskr. 33 (1913) s. 224—29.

Riktad mot *H. Lundström*, Hvem har döpt Olof Skötkonung? (se N:o *2161*). På Höjers kritik svarade *Lundström* med ett »Genmäle» (7 s.) i Hist. tidskr. 34 (1914), som betydligt utvidgadt återfinnes i förf:s Fynd o. forskn. H. 2, 1914, s. 59—88.

2145. Höjer, Torv., Bonifacius VIII och Sverge. — 19 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435.*)

2146. *Jahn, F. H.*, Almindelig Udsigt over Nordens, især Danmarks Krigsvæsen i Middelalderen indtil Krudtets Anvendelse i de nordiske Krige. Kbhn 1825. 8:o. — XVI, 480 s. M. 5 tafl. i kopparst.

2147. *Johansson, K. F.*, Hvar låg vår folkstams urhem? I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 24 (1911) s. 157—77.

2148. *Jónsson, Finnur*, Nordens fremmedforbindelser i vikingetiden. I Nord. tidsskr. f. filol. 3:e R. 14 (1905/06) s. 145—56.

Med anl. af Alex. Bugges arbeten om vikingatågen och deras inflytelser på Nordens kultur. (Se N:is *2097* o. *2099*.)

2149. *Jørgensen, Ellen*, Nordiske studierejser i middelalderen. Nordboerne ved universitetet i Paris fra det 13. aarh:s begyndelse til det 15. aarh:s midte, 1914/15. Se N:o *1460*.

2150. *Karsten, T. E.*, Den svenska bosättningen i Finland, 1915. Se N:o *1893*. — Jfr kritik af *E. Hornborg* (N:o *2141*).

2151. ——, Spår af fornnordisk tro och kult i östsvensk tradition. I Finsk tidskr. 73 (1913) s. 153—80.

2152. *Kjellberg, C. M.*, Jönköpings stad och dess älsta privilegier. Med 1 pl. I Meddel. fr. N. Smålands fornm.-fören. 2 (1910) s. 5—28.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 30 (1910) s. 294—95.

2153. ——, Norrköpings föregifna tänkebok från medeltiden. I (Sv.) Hist. tidskr. 35 (1915) s. 253—54.

2153 a. ——, Norrköpings två äldsta privilegiebref, 1916. Se A N:o 1039 a.

2154. ——, Den äldsta svenska konungatiteln. — 21 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435*.)

2155. *Kier, Chr.*, Beowulf. Et Bidrag til Nordens Oldhistorie. Kbhn 1915. 8:o. — 31 + 195 s. M. en karta.

Jfr uppsatser öfver ämnet af *E. Björkman* (N:o *2093*) o. *P. Fahlbeck* (N:o *2117*).

2156. *Kock, K. Ax. L.*, Är Skåne de germanska folkens urhem? I (Sv.) Hist. tidskr. 25 (1905) s. 1—23.

Jfr i frågan arbeten af *E. H. L. Krause* (N:o *2158*) o. *O. Montelius* (N:o *2169*).

2157. Kolmodin, Joh:s, De fornsvenska Volga-färderna. I Hist. studier, tillägn. H. Hjärne, 1908, s. 1—24. (Se N:o *1438.*)

2158. Krause, E. H. L., Kann Skandinavien das Stammland der Blonden und der Indogermanen sein? I Globus 83 (1903) s. 109—10.

Jfr i ämnet *Ax. Kock* (N:o *2156*) o. *O. Montelius* (N:o *2169*).

2159. Lampa, Sven, Slaget vid Lena, ett sjuhundraårsminne. (Föredrag vid Västergötl:s fornminnesfören:s möte . . . d. 8 juni 1908.) I Västergötl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd II: h. 10 (1909) s. 113—21.

Jfr *Fr. Läffler* i samma ämne (N:o *2163*).

2159 a. Lind, Ivan, Stats- och kommunorganisationens historia [i Sverge]. I Is. Flodström, Sverges folk, 1918, s. 564—72. (Se N:o *2366 a.*)

2160. Lundegård, Ax., Om Engelbrekt, Erik Puke och Karl Knutsson, som blef kung, 1913. Se N:o *1544.*

2161. Lundström, Herm., Hvem har döpt Sveriges förste kristnade konung? I förf:s Fynd o. forskn. H. 1, 1912, s. 3—22. Med 2 faks. Upps. 8:o.

Framkallade en kritik af *N. Höjer*, Olof Skottkonungs dop (se N:o *2144*), med därpå följande »Genmäle» af *Lundström* (7 s.) i Hist. tidskr. 34 (1914), betydligt utvidgadt med tit. Till frågan om Olof Skötkonungs dop, tryckt i förf:s ofvan nämnda Fynd o. forskn. H. 2, 1914, s. 59—88 — Jfr *N. Beckman*, Hvem har döpt Olof Skötkonung? (N:o *2086*).

2162. Lundström, Vilh., Sithonerna [hos Tacitus], 1912. Se N:o *1939.*

2163. Läffler, L. Fr., Till 700-årsminnet af slaget vid Lena (31 jan. 1208) 1—3. I Fornvännen 3 (1908) s. 44—48, 92—101, 137—77, o. 4 (1909) s. 120—25.

Inneh. 1. Contigit in Lenum ... — 2. Sägnen om Odens deltagande i slaget vid Lena. — 3. Ett stadgande i Gutasaga, som ytterst föranledts af slaget vid Lena. En laghistorisk undersökning. — Jfr *Sv. Lampa*, Slaget vid Lena, 1909 (N:o *2159*).

2164. [*Lönnberg, Einar*], Något om växterna i de gamla Götalandslagarna. (Undert. *E. L.*) I Fauna o. flora 9 (1914) s. 123—29.

Af hufvudsakligen kulturhist. värde, ej botanik.

2164 a. Malmberg, Har., Krigsväsendet [i Sverge]. I Is. Flodström, Sverges folk, 1918, s. 542—64. (Se N:o *2366 a.*)

2164 b. *Malmström, Carl Gust.*, Om centralisation, embetsmän och län i Sverige under medeltiden. I (Bergstedts) Tidskr. f. litteratur 1851, s. 257—310. Ups. 8:o.

2165. *Martin, Jules*, L'église et l'état en Suède au moyen âge (des origines de l'union de Calmar), 1905. Se N:o *2274*.

2166. ——, Gustave Vasa et la réforme en Suède. Essai historique. Paris 1906. 8:o. — XXX, 512, IV s.

Introduction. La Suède et l'union de Calmar (1397—1520), s. 1—93. Behandlar bl. a. historiska personer Hans Brask, bröderna Johannes o. Olaus Magnus m. fl.

2167. *Mawer, Allen*, The Vikings. (Med 3 ill.) Cambridge 1913. Lit. 8:o. — (6), 150 s.

Rec. *F. Jónsson* i Nord. tidsskr. f. filol. 4:e R. 2 (1913/14) s. 126—27. *E. Mogk* i Beibl. zur Anglia 25 (1914) s. 97—99. *L. M. H.* i The Amer.-Scandinav. review 3 (1915) s. 249—50.

2168. *Mayer, Ernst*, Zur Hundertschaft in Skandinavien (zugleich eine Besprechung von Sven Tunberg, Studier rör. Skandinaviens äldsta politiska indeln. Ups. 1911. [Se N:o *2377.*]). I Hist. Vierteljahrschr. 16 (1913) s. 54—68.

2169. *Montelius, Osc.*, Germanernas hem. Med 1 karta. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 30 (1917) s. 401—16.

Jfr i ämnet *Ax. Kock* (N:o *2156*) o. *E. H. L. Krause* (N:o *2158*).

2170. *Neovius, Ad.*, Källorna till Finlands medeltidshistoria, 1908. Se N:is *1327* o. *2121*.

2171. ——, Om myntet som slogs i Finland under medeltiden. I Finskt museum, Finska fornm.-fören:s månadsblad, 15 (1908) s. 31—38. H:fors. 8:o.

2172. *Nerman, Birger*, Sveriges äldsta konungalängder som källa för svensk historia. Upps. 1914. 8:o. — 31 s.

2173. *Nicolaus Ragvaldi*, Tal i Basel 1440. [I nysv. öfvers.] Sth. 1656. 8:o. Se N:o *1582*.

2174. *Nielsen, L. Chr.*, Gildevæsenets Udvikling i Sverige. (= Haandværkerliv gennem flere hundrede Aar 5.) I Nord. boktryckarekonst. Tidskr. . . ., utg. af H. o. C. Lagerström, 18 (1917) s. 89—92 o. 116—18. Sth. 4:o.

2175. *Nordenstreng, Rolf*, Vikingafärderna. Sth. 1915. 8:o. — X, (1), 207 s. Med ill.

En sammanfattning af de viktigaste arbetena på området, såsom Alex. Bugges m. fl.
Rec. *R. Pipping* i Finsk tidskr. 81 (1916) s. 303—10.
B. Nerman i Ord och bild 25 (1916) s. 668—70.
F. Jónsson i Nord. tidsskr. f. filol. 4:e R. 5 (1916/17) s. 154—56.
Sv. Tunberg i Sv. tidskr. (Heckschers) 7 (1917) s. 307—09.

2176. *Nordlander, Joh.*, Om birkarlarne 1—4. I (Sv.) Hist. tidskr. 26 (1906) s. 215—55 o. 27 (1907) s. 92—101.

2177. *Norlind, Tob.*, Svärdsdans ock bågdans. I Sv. landsm. (tidskr.) 1911, s. 738—56.

2178. *Odhner, Einar*, Några drag ur den svenske bondens lif i forna dagar. I Läsn. f. svenska folket 78 (1912) s. 241—76.

2179. *Olaus Magnus Gothus*, Historia om de nordiska folken, deras olika förhållanden och villkor, plägseder, religiösa och vidskepliga bruk, färdigheter och idrotter, samhällsskick och lefnadssätt, krig, byggnader och redskap, grufvor och bergverk, underbara ting samt om nästan alla djur, som lefva i Norden och deras natur.... Roma MDLV. Utg. genom Michaelisgillet. D. 1—3. Upps. 1909—16. St. 4:o.

D. 1 innehåller bok 1—5, D. 2 bok 6—11, D. 3 bok 12—16. D. 4, som skall afsluta verket, är f. n. (1918) under utarbetning. Därtill förberedes ytterligare en del, innehållande kommentar till hela arbetet.
Rec. *F. Gustafsson* i Finsk tidskr. 73 (1912) s. 148—49.

2180. *Olrik, Axel*, Nordisk Aandsliv i Vikingetid og tidlig Middelalder. (Illustr.) Kbhn 1907. St. 8:o. — 108, (2) s. Tysk öfvers. i följ.
Rec. *O. Montelius* i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 20 (1907) s. 528—30.
Jfr *Alex. Bugge* (N:o *2099*).

2180 a. ——, Nordisches Geistesleben in heidnischer und frühchristlicher Zeit. Übertr. v. Wilh. Ranisch. Heidelb. 1908. 8:o. = Germanische Bibliothek Abt. 1. Reihe 5: Altertumskunde. Bd 1.

2181. *Persson, P.*, Om de af Tacitus omtalade Sitonerna, 1913. Se N:o *1985*.

2182. *Pipping, Rolf*, Västgötalagens stadgande om svearna och konungavalet. I (Sv.) Hist. tidskr. 37 (1917) s. 199—204.

2182 a. *Rhamm, K.*, Die Grosshufen [sv. *bol*] der Nordgermanen. (Ethnogr. Beiträge zur germ.-slav. Altertumskunde Abt. 1.) Braunschw. 1905. 8:o. — XIV, 853 s.

2183. *Rietschel, Siegfr.*, Untersuchungen zur Geschichte der germanischen Hundertschaft T. 1. Die skandinavische und angelsächsiche Hundertschaft. Weimar 1907. 8:o. — 95 s. Aus Zeitschr. der Savigny-Stiftung f. Rechtsgeschichte. German. Abteil. Bd 28. (H. 90.) — Jfr *E. Mayer* (N:o *2168*).

2184. ——, Zur Hundertschaftsfrage. I Zeitschr. d. Savigny-Stiftung f. Rechtsgesch. Germ. Abteil. Bd 30 (1909) s. 193—223.

Polemisk skrift. Berör äfven förhållandena i Norden.

2185. *Ruuth, J. W.*, Finlands handel under medeltiden. I Finlands kulturhist. Medeltiden (se N:o *2121*), 1908, s. 91—104.

2186. ——, Några ord om de äldsta danska medeltidsannaler, som innehålla uppgifter om tågen till Finland 1191 och 1202. I Hist. uppsatser tillegn. M. G. Schybergson, 1911, s. 227—38. H:fors. 8:o. = Skrifter utg. av Svenska litt.-sällsk. i Finland C.

2187. *Röding, Jac.*, Historisk undersökning om krigskonstens tillstånd i Sverige i k. Gustaf I:s tid. I Vitt. hist. o. ant. akad:s handl. D. 1 (1755) s. 131—245.

Berör äfven medeltiden. — Jfr *Hj. Falk*, Altnordische Waffenkunde, 1914. (Se N:o *2119*.)

2188. *Sandström, Jos.*, De stående skatterna i Svealand under medeltiden, 1913. Se N:o *2432*.

2189. *Schück, J. Henr. E.*, Birka. Ups. 1910. 8:o. — 29 s. (Progr. Ups.)

Utgör kritik af *Knut Stjerna*, Lund och Birka (se N:o *2204*), särskildt rör. frågan huruvida Birka varit en holländsk koloni (*Stjerna*) eller en svensk ort med holländska förbindelser, bl. a. Dorestat (*Schück*). *Rec.* (Sv.) Hist. tidskr. 30 (1910) s. 221—22.

2190. ——, Forntiden och medeltiden. Avd. 1. Forntiden och den äldre medeltiden. 2. Folkungatiden och unionstiden. Lund 1914—15. 8:o. — 1: XII, 419 s. 2: IX, 470 s. Rikt illustr. = Svenska folkets historia af H. Schück, H. Almquist, A. Stille o. C. Hallendorff Bd 1.

Rec. *E. Arup* i (Dan.) Hist. tidsskr. 8:e R. 6 (1915) s. 127—45.
P. O. v. Törne i Finsk tidskr. 80 (1916) s. 143—52.
E. Bull i Samtiden (Kr:ia) 1916, s. 168—74.

2191. *Schück, J. Henr. E.*, Hufvuddragen af den medeltida kulturens historia. (Rikt illustr.) Sth. 1907. St. 8:o. — (2), 181 s. — 2:a uppl. Sth. 1913. 8:o. — 277 s.

2192. ——, Hur gammalt är Sveriges rike? Sth. 1917. 8:o. — 18 s.

2193. ——, Medeltidens svenska konungaval. I (Sv.) Hist. tidskr. 33 (1913) s. 257—92.

2194. ——, Minne af rikshöfvitsmannen Engelbrekt Engelbrektsson, 1914, 15. Se N:o *1545*.

2195. ——, Sveriges förkristna konungalängd. Upps. 1910. 8:o. — 37 s. (UUÅ. 1910. Progr. 6.)

2196. ——, Upsala öd. Upps. 1914. 8:o. — 37 s. (UUÅ. 1914. Progr. 2.)

2197. ——, Den äldsta kristna konungalängden i Sverige. Upps. 1914. 8:o. — 41 s. (UUÅ. 1914. Progr. 1.)

2198. *Schultz, Alwin*, Das häusliche Leben der europäischen Kulturvölker vom Mittelalter bis zur zweiten Hälfte des XVIII. Jahrhunderts. = Handbuch der mittelalterlichen u. neueren Geschichte, hrsg. von G. v. Below u. F. Meinecke, Abth. 4: Hilfswissenschaften u. Altertümer. München 1903. 8:o. — VIII, 432 s.

Inneh. 1. Die Wohnung. 2. Die Familie. 3. Die Kleidung. 4. Essen u. Trinken. 5. Beschäftigung u. Unterhaltung. 6. Tod u. Begräbnis.

2198 a. *Schybergson, M. G.*, Finland i Olaus Magnus historia, 1908. Se N:o *2121*.

2199. *Skoglund, Alex:dra*, De yngre Axelssönernas förbindelser med Sverige 1441—1487. Akad. afh. Upps. 1903. 8:o. — XX, 246 s.

2200. *Sommarin, Emil F. K.*, Bidrag till kännedom om arbetarförhållanden vid svenska bergverk och bruk i äldre tid till omkr. år 1720. Akad. afh. Lund 1908. 8:o. — XVI, 183 s. — Tysk resumé i följ. art.

Berör äfven medeltiden.

Rec. F. Hjelmqvist i (Sv.) Hist. tidskr. 28 (1908): Öfvers. o. gr. s. 96—101.

2201. ——, Die Arbeiterverhältnisse im älteren schwedischen Bergbau von 1300—1720. I Jahrbuch f. Gesetzgebung 33 (1909): H. 4, s. 137—48.

2202. *Sommarin, Emil F. K.*, Träldomen i Norden. Ett blad ur den svenska arbetsklassens älsta historia. Sth. 1902. 8:o. — 24 s. = Studentfören. Verdandis småskrifter 104. — 2:a uppl. Sth. 1917. 8:o. — 28 s.

2203. *Stein, Walther*, Zur Geschichte der Deutschen in Stockholm im Mittelalter, 1904, 05. Se N:o *1470*.

2204. *Stjerna, Knut M.*, Lund och Birka. I Hist. tidskr. f. Skåneland 3 (1914) s. 171—225. Lund. 8:o. — Jfr *H. Schück*, Birka. (Se N:o *2189*.)

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 29 (1909) s. 261—62.

2205. ——, Svear och götar under folkvandringstiden. I Sv. fornm.-fören:s tidskr. 12 (1903—05) s. 339—60.

Framträder (enl. förf.) snarast med karaktären af ett sammanfattande program. Bland andra källor nämnes Beowulf.

2206. *Storm, Gust.*, De ældre grænser mellem nordiske og finske folk. (Ur et utrykt arbeide.) I Forhandl. paa det 5. Nord. filologmøde i Kristiania 1898, s. 56—57. Kr:ia 1899. 8:o.

2207 (*912*). Sveriges historia intill tjugonde seklet . . . utg. af Emil Hildebrand. D. 1—10 + Reg. Illustr. Sth. 1903—10. 8:o. — Utgör 2:a omarb. o. utvidg. uppl. af Sveriges historia från äldsta tid till våra dagar af O. Montelius, H. Hildebrand m. fl. 1877—81. 8:o.

Rec. M. G. Schybergson i Finsk tidskr. 59 (1905) s. 269—73.

2208. *Söderqvist, O.*, Några anmärkningar rörande användningen af folknamnen svear och uppsvear. I (Sv.) Hist. tidskr. 38 (1918) s. 50—52.

2209. *Taranger, Abs.*, Kalmarunionsbrevet af 20. juli 1397. I Forhandlinger paa det 5. Nord filologmøde i Kristiania 1898, s. 58—61. Kr:ia 1899. 8:o. — Jfr N:o *891* med där anförd litteratur rör. unionsdokumentet af 1397.

2210. *Tiander, Karl*, Varägerna. Nyare forskningsresultat. I Finsk tidskr. 79 (1915) s. 435—49.

2211. *Tunberg, Sven*, Alsnö stadga [1285]. Några kritiska synpunkter. I (Sv.) Hist. tidskr. 31 (1911) s. 229—37.

2212. ——, En romersk källa om Norden vid 1100-talets början. (Med Efterskrift.) Upps. 1913. 8:o. — 21 + 3 s.

= Språkvetenskapliga sällsk:s förhandl. H. 10 (1910—12). (UUÅ. 1913.)

Inneh. den äldsta förteckningen öfver Sveriges biskopsdömen.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 33 (1913) s. 62—63.

2213. *Tunberg, Sven,* Till den svenska ständerstatens äldsta historia 1—2. I (Sv.) Hist. tidskr. 37 (1917) s. 65—87, 151—68.

Inneh. 1. Det andliga frälsets införande i Sverige. — 2. Några anmärkningar till svenska riksrådets äldsta historia.

2214. ——. Det världsliga frälsets uppkomst i Sverige. — 14 s. I Hist. studier tillägn. Harald Hjärne, 1908, s. 25—38. (Se N:o *1438.*)

2215. *Ulrich, Arv.,* Om förhållandet mellan konung och råd i Sverige i äldre tider. Småplock ur gamla urkunder... Gävle 1914. 8:o. — 70 s.

2216. Ur Västmanlands äldsta skatteböcker. Fogdens å Västerås slott Rasmus Kloths räkenskapsbok för år 1539 jämte utdrag av därtill hörande skattelängder. Utg. af Cl. Uggla. Västerås 1915. 8:o. — VI, 43 s. + 1 faks. i fol. I Västmanlands fornm.-fören:s årsskr. H. 8.

Aftr. efter en hdskr. i Kammararkivet (sign. Västmanl:s handl:ar 1539 N:o 1). Med en inledning: »Om Västmanlands äldre skatteförhållanden» (s. III—VI), samt uppgifter om i räkenskaperna begagnade mått, af *A. Falk* (s. 38).

2217. *Vogel, W.,* Geschichte der deutschen Seeschiffart Bd 1. Von der Urzeit bis zum Ende des 15. Jahrh. Berlin 1915. 8:o. — XVII, 560 s. + 1 karta.

Rec. *Al. Bugge* i Zeitschr. d. Vereins f. Lübeck. Gesch. u. Altertumsk. 18 (1916) s. 107—20.

2217 a. ——, Zur nord- und westeuropäischen Seeschiffart im früheren Mittelalter. I Hansische Geschichtsblätter 13 (1907) s. 153—205. Leipz. 8:o.

2218. *Westman, K. Gust.,* Konung och landskapliga myndigheter i den äldsta svenska rättegången. — 27 s. I Hist. studier tillägn. Harald Hjärne, 1908, s. 785—811. (Se N:o *1438.*)

2219. ——, Svenska rådets historia till år 1306. Akad. avh. Upps. 1904. 8:o. — XVI, 227 s. + 1 taf. (sigillremsa till kungl. sigill 1282; jfr Dipl. Sv. N:o 748).

Rec. *N. E[dén]* i (Sv.) Hist. tidskr. 25 (1905): Öfvers. o. gr. s. 1—7. *Hj. H[olmquis]t* i Kyrkoh. årsskr. 6 (1905) s. 286—92.

2220. *Willgren, Karl,* Zur Agrargeschichte Schwedens im früheren Mittelalter. I Jahrbücher f. Nationalökonomie u. Statistik. 3:e Folge. 45 (1913) s. 145—73.
Rec. *S. T[unber]g* i (Sv.) Hist. tidskr. 33 (1913) s. 248.

2221. *Zimmermann, Fr.,* Der Zweikampf in der Geschichte der westeuropäischen Völker. I Hist. Taschenbuch. 5. Folge. 9 (1879) s. 261—351.
S. 337—42 ett kap., som särskildt handlar om holmgång o. envig i Nordens historia.

2222. *Ödberg, Frid.,* Fru Anna Hansdotter Tott och hennes tid (1478—1549). Anteckningar. I Västergötl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd II: h. 6/7 (1907) s. 1—48.

2223. ——, Om Hogenskild Bielkes moder, fru Anna Hogenskild till Dala och Åkerö, och hennes tid (1513—1590). Anteckningar. 1—2. I Västergötl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd II: h. 8/9 (1908) s. 6—84, o. h. 10 (1909) s. 1—87.

2224. *Östman, Nils,* Årtalet 1187 i Stockholms historia, en undersökning i medeltida annaler. I S:t Eriks årsbok 1917, s. 135—42. Sth. 8:o.

X. Kyrkohistoria.

2225. Acta pontificum Danica. Pavelige Aktstykker vedrørende Danmark 1316—1536. Bd 1—6. Udg. af (Bd 1:) L. Moltesen, (2—6:) A. Krarup og Joh:s Lindbæk. Kbhn 1904—15. 8:o.
Af betydande vikt för kännedomen äfven af Sveriges politiska och kyrkliga förhållanden under medeltiden, speciellt i personhist. afseende.
Rec. *Jul. Nielsen* i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 17 (1904) s. 631—35.
J. Olrik ibid. 28 (1915) s. 544.
(Sv.) Hist. tidskr. 35 (1915) s. 202—03.
Kyrkohist. årsskr. 16 (1915) s. 386.
G. C. Richards i The Engl. hist. review 31 (1916) s. 490—93.
Dænell i Hist. Zeitschr. 115 (1916) s. 644—47.

2226. Adam von Bremen, Hamburgische Kirchengeschichte. 3:e Aufl. hrsg. von B. Schmeidler. Hannov. & Leipz. 1917. 8:o. — LXVII, (1), 353, (1) s. (Scriptores rerum Germanicarum in usum scholarum ex monumentis Germaniæ historicis separatim editi.)

2227. Ambrosiani, Sune, Studier öfver den svenska kyrkans organisation och författning vid 1100-talets midt. I Kyrkohist. årsskr. 3 (1902) s. 19—68.

2228. Anderson, William, Kristendomens ankomst till Öland. I Varden (Kbhn) 6 (1908) s. 10—15.

Handlar mest om präster o. klockare under medeltiden.

2229. Bachmann, Johs, Die päpstlichen Legaten in Deutschland und Skandinavien (1125—59). Berlin 1913. 8:o. — XV, 235 s. = Historische Studien H. 115.

2230. Beckman, Nat., Sankta Annas prebenda i Skara. Historik och handlingar, 1915. Se A N:o 1096.

2231. Berggren, P. G., Ur Ansgars lefnad af Rimbert. Adam af Bremen. Sth. 1901. 8:o. — 78 s. = Svensk historia enl. samtida skildringar. Ser. 1. (Se N:o *2090*.)

2232. Branting, Agnes, Några meddelanden om svenska mässkläder [från medeltiden]. Med 13 fig. I Fornvännen 5 (1910) s. 169—85.

2233. Bratt, Arnold, Kyrkan och prästen enligt Sveriges tidigaste lagar. Sth. 1908. 8:o. — 34 s. = Studentfören. Verdandis småskrifter N:o 159.

2234. Bril, L., Les premiers temps du christianisme en Suède. Étude critique des sources littéraires Hambourgeoises. I Revue d'hist. ecclésiastique 12 (1911) s. 17—37, 231—41, 652—69. Louvain. 8:o.

2235. Brilioth, Yngve, Om ett vittnesförhör angående visitationerna i Linköpings stift, hållet år 1328. I Kyrkoh. årsskr. 13 (1912): Meddel. o. aktst. s. 125—54.

2236. ——, Den påfliga beskattningen af Sverige intill den stora schismen. Akad. afh. Upps. 1915. 8:o. — XXVIII, (2), 385 s.

Rec. G. Carlsson i (Sv.) Hist. tidskr. 37 (1917): Öfv. o. gr. s. 41—57.

2237. ——, De svenska medeltidsbiskoparnes visitationes liminum ss. apostolorum. I Kyrkoh. årsskr. 14 (1913) s. 205—19.

2238. *Bring, E. S.*, Svea rike på Ansgarii tid enl. »Vita S. Ansgarii per S. Rembertum», 1830. Se N:o *2094*.

2239. *Carlsson, Gottfr.*, Några anteckningar om de teologiska studierna i Upsala under universitetets första tillvaro. I Kyrkoh. årsskr. 14 (1913) s. 32—36.

2240. *Charling, Orwar*, Medeltidens klosterskolor. En studie. Örebro 1904. 4:o. — 14 s. (Örebro h. allm. lärov. progr. 1903/04.)

En allmän öfversikt. Sverige ej särskildt beaktadt.

2241. *Collijn, Is.*, När trycktes det Svenska Gradualet? 1909. Se N:o *1220*.

2242. ——, Tvänne tryckta latinska tideböcker för Linköpings och Skara stift, 1909. Se N:o *1228*.

2243. *Crohns, Hj.*, Legender och medeltidens latinska predikan och »exempla» i deras värdesättning af kvinnan. H:fors 1915. 8:o. — VII, 244 s. = Öfversigt af Fin. Vet.-soc:s förhandl. 57 (1914/15): afd. B. N:o 1.

2244. *Dietrichson, Lor. H. S.*, Horg og hov. Et bidrag til vore stavkirkers forhistorie. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 29 (1916) s. 245—67.

2245. *Erichson, Joh.*, Nachricht von den Scribenten, welche die schwedische Kirchengeschichte besonders beschrieben haben, 1740—41. Se N:o *1289*.

2246. *Fogelklou, Emilia*, Ur fromhetslivets svensk-historia 1—2: 1 (forts.). Sth. 1916—17. 8:o. — 1: (8), 216 s. med 106 ill. 2: 1: (7) 178 s. med 104 ill.

Rec. *Lydia Wahlström* i Hertha 3 (1916) s. 392—93.
K. B. Westman i Vår lösen 7 (1916) s. 369—70.
—— i Kyrkoh. årsskr. 18 (1917): Anm. o. gr. s. 49—51.

2247. *Freisen, Jos.*, Die katholischen Ritualbücher der nordischen Kirche und ihre Bedeutung für die germanische Rechtsgeschichte. Heidelb. 1909. 8:o. — 27 s. = Deutschrechtliche Beiträge Bd 3: H. 2, s. 133—59. (Dubbel paginering.)

2248. *Grath, G. F.*, Svenska kyrkans brudvigsel. En historisk-liturgisk framställning. Akad. afh. Ups. 1904. 8:o. — (4), 186, (1) s.

Inneh. bl. a. Afd. A. Våra medeltida vigselritualer: 1. Linköpingsmanualet (s. 8—37). 2. Breviarium Scarense (s. 38—44). 3. Åbo-manualet (s. 45—62).

2248 a. *Grønbech, Vilh. P.*, Religion och kyrka [i Sverge] 1. Före kristendomens införande. I Is. Flodström, Sverges folk, 1918, s. 425—36. (Se N:o *2366 a.*)

Afd. 2. Efter kristend:s införande, ibid. s. 436—46, är knapphändigt utförd eft. K. B. Westman.

2249. ——, Religionsskiftet i Norden. Kbhn 1913. 8:o. — 61, (2) s.

Rec. *H. Ussing* i Danske Studier 1914, s. 173—81.
E. Arup i (Dan.) Hist. Tidsskr. 8:e R. 5 (1914) s. 106—20.

2250. *Grönblad, Carl*, Ett nyfunnet svenskt synodalstatut. — 22 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist. tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435.*)

2251. *Helander, Jos.*, Hedendom och kristendom inom den äldsta svenska missionskyrkan. Fragment ur ett större efterlämnadt arbete. I Kyrkoh. årsskr. 6 (1905) s. 5—26.

2252. *Hjärne, Har.*, Kyrkliga inflytelser inom Sverges äldre statsrätt, 1902. Se N:o *2139.*

2253. *Holmquist, Hj.*, Medeltidens kyrkohistoria till XIV:e århundradets början. Upps. 1910. 8:o. — XXXVII, 357 s.

Rec. *K. B. Westman* i Kyrkoh. årsskr. 16 (1915): Anmäln. o. gr. s. 94 —103 (tillsam. m. följ. arb. af samme förf.)

2254. ——, Den senare medeltidens kyrkohistoria. Sth. 1914. 8:o. — XXVIII, 232 s.

Rec. *K. B. Westman* (se näst föreg.).

2255. ——, De äldsta urkunderna rörande ärkestiftet Hamburg-Bremen och den nordiska missionen. I Kyrkoh. årsskr. 9 (1908) s. 241—83.

2256. ——, Öfversikt öfver domkapitlens historia i Sverige samt kyrkostyrelsens nuvarande organisation i andra evangelisk-lutherska länder. Enligt uppdrag utarb. Sth. 1907. 8:o. — 50 s. Sep. ur Underd. betänkande med förslag till lag ang. organisation af stiftsstyrelse m. m. afg. 31 dec. 1906 af därtill uts. kommitterade.

Jfr samme förf:s De svenska domkapitlens förvandling till lärarekapitel... Ups. 1908. 8:o. — VIII, 174 s. (UUÅ. 1908.)

2257. [*Höjer, Torv.*], Ett bidrag till den svenska predikoverksamhetens historia under medeltiden. (Undert. *H.*) I (Sv.) Hist. tidskr. 26 (1906) s. 46—49.

Innehåller två latinska urkunder.

2258. Inventarium för kyrkorna i Skara stift 1583. Med anmärkningar utg. af Sven Lampa. — 45 s. I Västergötl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd III: h. 3/4 (1912): N:o 13.

2259. *Janse*, *Otto*, Upsala ärkesätes flyttning. — 12 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435*.)

2260. *Jensen*, *O.*, The introduction of Peter's pence into Sweden and Norway. Utgör s. 198—200 i förf:s The »denarius S. Petri» in England. I Transact. of the R. Hist. society. New ser. 15 (1901) s. 171—200. London. 8:o.

2261. *Jørgensen*, *Ellen*, Fremmed Indflydelse under den danske Kirkes tidligste Udvikling. Kbhn 1908. 4:o. — 123 s. = Det kgl. danske Vidensk. Selsk:s Skrifter 7:e R. Hist. og filos. Afd. Bd 1: 2.

Af vikt äfven för den äldsta svenska kyrkans historia.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 29 (1909) s. 137—38.

2262. ——, Helgendyrkelse i Danmark. Studier over Kirkekultur og kirkeligt Liv fra det 11. Aarh:s Midte til Reformationen. Kbhn 1909. 8:o. — 176 s.

Äfven af betydelse för svensk helgonhistoria.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 29 (1909) s. 187—88.

2263. ——, Middelalderligt Syn paa et Menneskes Dødsstund. I Kirkehist. Samlinger 5:e R. 2 (1903—05) s. 786—91.

Inneh. hufvudsakligen (s. 787—91) ett aftryck efter cod. AM. 792, 4:o, af »VII mærkelika pwncta, som synduga mænnisker hænder j dödin, tha siælin vtgar aff legaman», samtidigt utg. af R. Geete i Skrifter till uppbyggelse, 1905 (se A N:o 961).

2264. *Karlsson*, *K. H.*, Electus Björn i Skara samt striderna om domprosteriet i Skara 1449—75. I Kyrkoh. årsskr. 6 (1905) s. 27—31.

2265. *Leijonhufvud*, *Sigrid*, Gotländsk uppteckning af medeltida formulär för invigning af födoämnen. I Fornvännen 1 (1906) s. 151—57. Med 1 fig.

2266. *Leinberg*, *K. G.*, Finlands territoriala församlingars ålder, utbildning och utgrening intill 1885 års utgång. H:fors 1886. 8:o. — (4), IV, 159 s. = Skrifter utg. af Sv. litt.-sällsk. i Finland H. 3. — 2:a rev. o. tillökta uppl. H:fors 1906. 8:o. — (2), II, 192 s. = Finska Kyrkohist. samf:s handl. 7.

2267. *Lindblom, Algot,* Akter rörande ärkebiskopsvalet i Uppsala 1432 samt striden därom mellan k. Erik och svenska kyrkan, 1903. Se A N:o 1095.

2268. ——, En omtvistad biskopsstol i Sverge under kyrkoschismen. — 28 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435.*)

2269. *Lindqvist, Sune,* Den hel. Eskils biskopsdöme. Några arkeologiska vittnesbörd om den kristna kyrkans första organisation inom mellersta Sverige. Akad. avh. (Upps.). Sth. 1915. 8:o. — (2), 174, (1) s. M. 66 fig. o. 1 karta. = Antikv. tidskr. f. Sverige. D. 22: 1.
Rec. O. L[und]b[er]g i Namn o. bygd 5 (1917) s. 186—87.

2270. *Lundström, Herm.,* En medeltida, hittills obeaktad likvorist-fråga. I förf:s Fynd o. forskn. H. 1, 1912, s. 23—24. Upps. 8:o.
Det gäller ett påfvebref fr. 1220 af Honorius III till ärkebiskopen i Upsala med förbud för det tolererade bruket inom den svenska kyrkoprovinsen att (till följd af vinbristen) till mer än hälften utspäda nattvardsvinet med vatten.

2271. ——, Fynd och forskningar. Kritiska utflykter på den svenska kyrkohistoriens område H. 1—2. Upps. 1912, 14. 8:o. — 100 s. M. 5 faksim.

2272. ——, Det äldsta tryckta svenska synodalcirkuläret. [På latin.] Ett nyupptäckt Upsala-tryck från 1513. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 1 (1914) s. 170—81. — Äfv. i Bibliogr. undersökningar tillägn. Cl. Annerstedt, 1914, s. 215—25, samt i förf:s Fynd o. forskn. H. 2, 1914, s. 49—58.

2273. Manuale Upsalense [Stockholm 1487]. Den svenska kyrkans äldsta tryckta handbok... Med inledning utg. af Isak Collijn. Upps. 1918. 8:o. Se N:o *1255.*

2274. *Martin, Jules,* L'église et l'état en Suède au moyen âge (des origines à l'union de Calmar). I Revue des questions historiques 77 (1905) s. 54—83.

2275. *Nissen, R. Tönder,* De nordiske Kirkers Historie. Efter Forf:s Död utg. ved Th. G. B. Odland. Kr:ia 1884. 8:o. — (14), 581, (1) s. Med 1 portr.

2276. Normann-Lundberg, C. G., Bidrag till frågan om äganderätten till prestgårdarne i Sverige under medeltiden, 1915. Se N:o *2428.*

2277. Samuelsson, S., Dateringen af påfvebrefven om Nicolaus' af Albano legation. — 12 s. I Bidrag t. Sverges medelt.-hist., tillegn. C. G. Malmström, 1902. (Se N:o *1435.*)

2278. Schulte, Aloys, Die Fugger in Rom 1495—1523. Mit Studien zur Geschichte des kirchlichen Finanzwesens jener Zeit. Bd 1—2. Leipz. 1904. 8:o. — 1: XI, 308 s. 2: XI, 247 s. + 2 fotolit. taf. (Fuggerska mynt).
Inneh. passim bidrag till känned. om aflats-handeln o. -uppbörden äfven i Sverige, bl. a. efter källor i Vatikanska arkivet.

2279. Schönecke, Walter, Personal- und Amtsdaten der Erzbischöfe von Hamburg-Bremen vom Jahre 831 bis 1511. Inaug.-Diss. Greifsw. 1915. 8:o. — 91 s.

2280. Sundler, J., Från det katolska Sverige. Med 3 ill. I Julhälsningar till församlingarna från präster i Skara stift Årg. 12 (1917) s. 60—64.

2281. Swartling, Birger, Johannes Magnus' Historia metropolitanæ ecclesiæ Upsalensis. I Hist. studier tillägn. Harald Hjärne, 1908, s. 107—24. (Se N:o *1438.*)

2282. Söderblom, Natan, Ärkebiskop Stefans invigning i katedralen i Sens år 1164. Med 8 ill. o. 3 faksim i texten. I Kyrkoh. årsskr. 15 (1914) s. 381—410.

2283. Törne, P. O. von, Om Finlands skattskyldighet till påfvedömet under medeltiden. I Historiall. arkisto 22: 2. H:fors 1911. — 110 s.
Rec. (Sv.) **Hist. tidskr. 31 (1911) s. 214—15.**
Y. Brilioth **i Kyrkoh. årsskr. 13 (1912): Anm. o. gr. s. 225—29.**

2284. ——, De finska medeltidsbiskoparnes besök vid den påfliga kurian. I Hist. uppsatser tillegn. M. G. Schybergson på hans 60-årsdag, d. 26 nov. 1911, s. 198—226. H:fors 1911. 8:o. = Skr. utg. av Sv. litt.-sällsk. i Finland C.

2285. ——, De finska prelaturernas besättande mot medeltidens slut. I Finska Kyrkohist. samf:s årsskrift 2 (1912) s. 33—53.

2286. *Ugglas, C. R. af*, Till förklaring af innehållet i vissa medeltida bildframställningar. Utgör s. 121—36 af förf:s Katalog öfver Södermanlands fornm.-fören:s kyrkomuseum i Strängnäs. = Bidrag t. Södermanl:s äldre kulturhist., utg. af Södermanl:s fornm.-fören. gen. Isak Fehr, H. 15. Strängn. 1911. 8:o. — 140, (2) s. + 11 pl.

Uppsatsen utgör en kortfattad förteckning öfver de i Södermanland under medeltiden dyrkade helgonen, med korta biografier, redogörelse för deras symboler (attributer) m. m., bl. a. Birgitta, Botvid, Erik, Eskil, Olof, Dorotea, Gertrud, Margareta m. fl.

2287. *Wahlström, Lydia,* Nationell och universell medeltidskyrka. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 29 (1916) s. 352—64.

Med anl. af K. B. Westman, Den svenska kyrkans utveckling..., 1916. (Se N:o *2291.*)

2288. *Wallin, Gör.*, Gothländska samlingar 1—2, 1747, 76. Se N:o *2378.*

2289. *Westman, Knut B.*, Anteckningar till svensk senmedeltid och reformation 1—3. I Kyrkoh. årsskr. 18 (1917) s. 359—68.

Inneh. 1. Nicolaus Hermannis skrinläggning. S. 359—62. — 2. Magnus Magnis återkallelse. S. 362—64. — 3. Ur Lars Siggessons anteckningsbok. S. 364—68.

2290. ——, Kyrkan och Sveriges folk under medeltiden. Upps. 1912. 8:o. — 19 s. = Sveriges kristl. studentrörelses skriftserie N:o 21.

2291. ——, Den svenska kyrkans utveckling från S:t Bernhards tidevarv till Innocentius III:s. En undersökning. Sth. 1915. 8:o. — XII, 301 s.

Rec. *Y. Brilioth* i (Sv.) Hist. tidskr. 35 (1915): Öfv. o. gr. s. 18—26.
R. Pipping i Finsk tidskr. 79 (1915) s. 376—86.
H. Olrik i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 28 (1915) s. 469—72.
E. Bull i Norsk theol. tidsskr. Ny R. 7 (1916) s. 96—100.
Lydia Wahlström i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 29 (1916) s. 352—64.

2292. —— o. *O. Lundberg*, De äldsta kända påfvebrefven för Östra Aros [fr. 1221 m. fl. år]. I Kyrkoh. årsskr. 15 (1914) s. 468—71.

Innehåller ett flertal uppländska ortnamn.

2293. *Wordsworth, John*, The national church of Sweden. (Hale lectures 1910.) Lond. 1911. 8:o. — XIX, 459 s. — Öfvers. i följ.

2294. *Wordsworth, John*, Den svenska kyrkan. Föreläsningar hållna i S:t James' church i Chicago 1910. Öfvers. af Elin Silén. Sth. 1912. 8:o. — XXXI, (1), 472 s. M. 1 portr. (Se föreg. N:r.)

Rec. *A. Bratt* i Kyrkoh. årsskr. 14 (1913): Anm. o. gr. s. 62—71.

2295. *Wrangel, Evert*, Medeltidskyrkorna i Småland. Med 10 pl. o. 20 fig. I Meddel. fr. N. Smålands fornm.-fören. 1 (1907) s. 43—78. Jönkpg. 8:o.

2296. *Åmark, Mats*, Klämtning. Med 1 ill. I Julhälsning till församlingarna i Uppsala stift 1916, s. 45—57. Upps. 8:o.

Innehåller äfven redogörelse för en del medeltida förhållanden.

2296 a. ——, När gamla Barkaröklockan smälte. Med 1 ill. I Julbok för Västerås stift Årg. 7 (1912) s. 74—77. Falun. 8:o. — Utgör en förkortad form af följ.

2296 b. ——, Om Sveriges äldsta kyrkklockor. I Fornvännen 7 (1912) s. 71—81.

XI. Kloster- och ordenshistoria.

1. Allmänt.

2297. *Charling, Orwar*, Medeltidens klosterskolor. En studie, 1904. Se N:o *2240.*

2298. *Gummerus, Jaakko*, Klostren [i Finland under medeltiden]. I Finlands kulturhist. Medeltiden, H:fors 1908, s. 119—28. (Se N:o *2121.*)

2299. *Levin, Herm.*, Munkväsendet och dess betydelse för vårt lands odling. I Läsn. f. svenska folket 70 (1904) s. 161—78 o. 241—63.

2300. *Wallin, Jör.*, Gothländska samlingar 1—2, 1747, 76. Se N:o *2378.*

Bl. a. skildras Roma kloster (D. 1: s. 1—72) o. Solbergs nunnekloster (D. 2: s. 109—56).

2. Särskilda ordnar.

a. Birgittinorden. (Ordo S. Salvatoris.)

2301. *Aurelius, B. O.*, Ur Birgittinerordens historia. (Med 15 bilder.) I Ord och bild 18 (1909) s. 449—62. — Omtr. i förf:s Tankar o. bilder. Saml. 2. Sth. 1910. S. 87—105.

2302. *Berggren, P. G.*, Vadstena kloster. (Efter H. Hildebrand och C. Silfverstolpe.) I Svensk historia enligt samtida skildringar, utg. af P. G. B—, Ser. 3, 1907, s. 60—63. (Se N:o *2090*.)

2303. [Birgittinbreviarium.] — Officium beate Virginis Marie per totius anni circulum. Secundum morem regule & ordinis S. Saluatoris. Genuæ (apud Ant. Bellonum) 1570. Lit. 8:o. — (1), 113 bl. M. 3 träsnitt.

Inneh. 1. Cantus sororum med Sermo angelicus (in extenso), bl. 1—94. — 2. Ordo cantus (»gudstjänstordningen», ordagrannt = texten i Jungfru Marie örtagård s. 273—81), bl. 95—104a. — 3. Officium de S. Spiritu. (Ej särskildt birgittinsk; endast ett bihang till föreg.), bl. 105—13. — Breviariet är ett unicum, som af den bekante hymnologen J. Linke inköpts i Sydtyskland och nu äges af hans sterbhus.
Jfr *J. Linke* i Blätter für Hymnologie 1887, s. 33—37.
R. Geete i Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen, 1914. (Se N:o *1235*.)

2304. [——.] — Officia propria sanctorum et aliarum festivitatum ordinis Salvatoris: vulgo S. Birgittæ, Romano breviario accommodata. Recitanda a monialibus Anglicanis civitatis Ulyssiponensis. Ulyssipone [ɔ: Lisboa] 1690. 4:o. — XI, 219 s.

Breviariet (med endast lat. text, inga noter) trycktes för de engelska nunnor, som efter expatrieringen (vid reformationen, 1539) och omskiftande öden 1594 hamnade i Lissabon. De uppehöllo sig där i sitt nya kloster Syon i 215 år, d. v. s. till år 1809, då de fingo återvända till England. Från 1875 residerar Syon-konventet i eget, rikt doteradt kloster i Chugleigh (Devonshire).

Ur denna ritualbok har R. Geete utgifvit: Ett hittills okändt Katarina-officium (1903). Se N:o *1576*.

2305. [——.] — Breviarium sacrarum virginum ordinis Sanctissimi Salvatoris, vulgo Sanctæ Birgittæ . . . Romæ, Parisiis, Tornaci 1908. 8:o. — xlvj, 936, (2) s. Ill. med kopparst.

2306. Birgittinerkirkernes indretning . . . I Architekten.

Meddelelser fra Akad. Architektforening 7 (1904/05) s. 194—96. Kbhn. 8:o.

Jfr *L. Fenger*, Om Birgittinerkirkernes indretning, 1904. (Se N:o *2314.*)

2307. [Birgittinritualen.] Antiphonale (resp. Vesperale) juxta breviarium sanctimonialium ordinis SS. Salvatoris, vulgo S. Birgittæ. [1—2.] Werthæ (excudebant sorores Birgittinæ monaster. Mariæ Cordis) 1881, 83. 4:o. — 1: (6), 282 s. + 1 inklistradt kopparst. 2: 159 s. + 1 kol. pl. (»Die heil. Birgitta»).

Ett ex., troligen det enda som kommit utom klostrets murar, skänktes i slutet af 1890-talet till Kungl. biblioteket till tack för en där verkställd kritisk jämförelse af Weertritualens text och noter med de i K. B. befintliga autentiska handskrifterna af Vadstenaritualen. Det kan nämnas, att öfverensstämmelsen var så godt som fullständig, trots många mellanhänder under århundradenas lopp.

2308. *Brandel, Sven,* Pilgrimsmärken [från Vadstena]. 6 st. I Birgittautställningen [i Sthlm] 1918. Beskrifv. förteckning . . ., 1918, s. 109—10. (Se N:o *1531.*)

2309. *Branting, Agnes,* o. *Lindblom, Andr.*, Heliga Birgittas o. Katherinas skrin samt andra helgedomakar. I Birgittautställningen [i Sthlm] 1918. Beskrifv. förteckning . . ., 1918, s. 13—28. (Se N:o *1531.*)

2310. [Cantus sororum på engelska.] — The boke callyd the Myrroure of Oure Lady. London (Rich. Fawkes) 1530. Fol. — (7) + 189 bl. (folierade). M. 6 träsn. Black-letters; kolofon å bl. clxiiii r°.

Inneh. inledning o. 3 parts. Inledningen utgöres af 2 prologer o. register till p. 1 (upptaga tills. de 7 första obetecknade bladen). — Part 1 (fol. I—xxxi): »Of divine servyce» (= Ordo cantus et lecturæ; se Jungfru Marie örtagård, 1895, s. 273—81). — Pt 2 (fol. xxxii—clxiiii): »The story and service of the Sonday, Monday . . . Saterday» (= Veckoritualen; se J. M. örtagård s. 209—38). — Pt 3 (fol. clxvi—clxxxix): »That ys of youre masses».

Ett fullständigt exemplar af denna sällsynta bok, af hvilken eljest endast sju (defekta) ex. synas vara kända, skänktes 1917 till Kungl. bibl. af frih. P. Hierta.

Hdskr. Blott en sådan är känd: den tillhör univ.-biblioteket i Aberdeen och härrör från tiden 1460—1500. Den är emellertid defekt (innehåller blott ungefär halfva texten). — En ny upplaga af denna 1530-års edition är följande.

2311. [Cantus sororum på engelska.] — The myroure [ɔ: mirror] of oure Ladye, containing a devotional treatise on divine service, with a translation of the offices used by the sisters of the Birgittine monastery of Sion, at Isleworth, during the 15th and 16th centuries. Edited from the original blackletter text of 1530 a. D., with introduction and notes, by John Henry Blunt. Lond. 1873. 8:o. — lx, 378 s. + 2 bl. faks. (af titelbl. i 1530 års uppl.) o. 2 bl. afbildn. = Early English text society. Extra ser. N:o 19. — Se föreg. N:r.

2312. (Diarium Vadstenense.) — Vadstena klosters minnesbok »Diarivm Vazstenense». (Öfvers. af A. W. Lundberg.) Sth. 1918. 8:o. Se N:o *1454*.

2313. (——.) — Ur Vadstena klosters dagbok. Utdrag [på nysv.] af P. G. Berggren, 1907. Se N:o *1455* o. *2090*.

2314. *Fenger, L.*, Om Birgittinerkirkernes indretning i Vadstena, Maribo og Mariager 1—2. I Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 17 (1904) s. 543—60 o. 607—23. — Jfr N:o *2306*.

2315. *Fjetterström, Rud.*, Vadstena kloster och lifvet där. I Julhälsn:ar till församl:na fr. präster i Linköpings stift, 1905, s. 31—41. Linköp. 8:o. — Med 3 ill., däribl. en rekonstruerad bild af klostret.

2316. *Fleetwood, Har.*, Sigill [använda af konvent och klosterfolk i Vadstena]. Med 1 pl. I Birgittautställningen [i Sthlm] 1918. Beskrifv. förteckning . . ., 1918, s. 175—92. (Se N:o *1531*.)

2317. *Geete, Rob.*, De sista nunnorna i Vadstena, 1914. Se N:o *1457*.

2318. ——, Två sällsynta Birgittatryck, 1914. Se N:o *1235*.

2319. *Grimberg, Carl*, Den heliga Birgitta. — I Vadstena kloster, 1906. Se N:o *1495*.

2320. *Grönkvist, Hilmer*, Vadstena kloster. I Varden, katolsk Maanedsskr. 3 (1905) s. 225—34. Kbhn. 8:o.

En rask öfversikt, efter kända källor, öfver klostrets historia från dess början till slutet (1595).

2321. [*Hertzberg, Raf.*], Det litterära lifvet i Nådendals kloster. (Föredrag hållet vid Vestfinska afdeln:s årsfest 23 okt. 1864; undert. *H. R.*) I Lännetär. Album utg. af vestfinnar 3 (1864) s. 133—60. H:fors. 8:o.

2322. *Holmström, Otto,* Ärkebiskop Abrahams [Angermannus] räfst. Efter originalakterna utgifven. Ups. 1901—02. 8:o. — v, 212 s. = Skrifter utg. af Kyrkohist. föreningen 4: 1.

Källan är cod. Ups. *K 58* (»Linköpingh capitelz dombooch, begynnandes a:o d:ni [15]96...») Där behandlas äfv. händelser vid Vadstena klosters stängning. Så t. ex. s. 136: »Summa på Closterpersonerne, huilke hafua gått sielden till kyrkio och intedh till sacramentet». Där uppräknas fem nunnor i Vadstena jämte sju manfolk. Jfr *R. Geete,* De sista nunnorna i Vadstena, 1914 (N:o *1457*).

2323. Horæ de domina [S. Maria virgine] ad usum ecclesiæ Lincopensis et Scarensis. [Vadstena 1495.] Lit. 8:o. Se N:o *1243.*

Troligen det enda (och därtill i blott ett ex.) bevarade tryckalstret från Vadstena klostertryckeri, som förstördes genom eldsvåda 1495 efter kort tids tillvaro.

2324. *Höjer, Torv.,* Studier i Vadstena klosters och birgittinordens historia intill midten af 1400-talet. Akad. afh. Ups. 1905. 8:o. — xxvii, 360, (3) s.

Rec. *L. Moltesen* i Nord. tidskr. (Letterst.) N. F. 20 (1907) s. 520—21.
C. W. A. i The English hist. review 22 (1907) s. 404.

Jfr *K. G. Westman,* Om Birgittas orden; anteckningar med anl. af [ofvanst. arbete], 1906. (Se N:o *2337.*)

2325. ——, Till kännedomen om Vadstena klosters ställning såsom religiös institution. I Hist. studier tillägn. Harald Hjärne, 1908, s. 59—106. (Se N:o *1438.*)

2326. *Jørgensen, Ellen,* En Oversættelse af Cantus sororum og Sermo angelicus [paa Plattysk]. I Ark. f. nord. filol. 22 (1905/06) s. 367—70.

Plattyska texten (vid slutet en del på danska) föreligger i cod. AM. 70, 8:o; början något defekt (pp., 256 bl.).

2327. *Levin, Herm.,* Birgitta och hennes klosterstiftelse, 1908. Se N:o *1498.*

2328. *Logemann-van der Willigen, D.,* Iets over Birgittinessen-kloosters. — 19 s. Overdruk uit Dietsche warande en Belfort. Jaarg. 1913. 8:o.

2329. *Norberg, Otto,* I Vadstena. (Bilder ur svenska kyrkans historia 8.) I Läsn. f. svenska folket 67 (1901) s. 98—105.

2330. *Norlind, Tob.,* Vadstena klosters veckoritual. I Samlaren 28 (1907) s. 1—31.

2331 (*993*). *Quensel*, *Osc.*, Några bilder från Vadstena klosterlif. I förf:s Strödda drag af svenskt kyrkolif under gångna tider. Upps. 1912. 8:o. S. 33—64. — Utgör en omredigering af förf:s liknämnda uppsats i Kyrkl. tidskr. 3 (1897). Se N:o *993*.

2332. *Schück*, *J. Henr. E.*, En dag i Vadstena kloster. I Schück o. Lundahl, Läsebok f. folkskolans högre klasser D. 1. Sverige. Lund 1901—03. 8:o. S. 85—94 (tr. 1901).

2333 (*994*). ——, Lifvet i Vadstena kloster. Omtr. i förf:s Ur gamla papper. Saml. 5, 1902, s. 52—77.

2334. *Silfverstolpe*, *Carl G. U.*, Några ord om Vadstena klosters ekonomi, särskildt med afseende på tiden 1539—70. I förf:s Vadstena klosters uppbörds- och utgiftsbok 1539—1570. Sth. 1895. 8:o. S. I—XXII. (= Antikv. tidskr. f. Sverige D. 16: 1, s. 186—207.) — Jfr N:o *999*.

2335. *Steele*, *Fr. M.*, The story of the Bridgettines. Lond. 1910. 8:o. — (3), 292 s. + 12 pl.

2336. Das Totenbuch des St. Birgittenklosters zu Danzig. Hrsg. von R. Frydrychowicz. I Zeitschr. d. Westpreuss. Geschichtsvereins H. 54, s. 189—222. Danzig 1912. 8:o.

Efter en hdskr. i Pelplins Seminarbibl. (N:r 347, 8:o, pp.). Nekrologiet omfattar egentligen tiden 1644—1835 (då klostret upphäfdes), men innehåller dessutom några äldre notiser, såsom det vill synas öfverförda från något äldre nekrologium e. d. Bl. a. finnas några underrättelser om de sista, från Vadstena vid detta klosters stängning 1595 till Danzig flyktade, fem nunnorna med dödsår m. m. — Jfr *R. Geete*, De sista nunnorna i Vadstena, 1914. (Se N:o *1457*.)

2337. [*Westman*, *Karl Gust.*], Om Birgittas orden; anteckningar med anledning af T. Höjer, Studier i Vadstena klosters och birgittinordens historia. (Undert. *K. G. Wn.*) I (Sv.) Hist. tidskr. 26 (1906) s. 256—72. — Jfr *T. Höjers* citerade afhandling (N:o *2324*).

b. Cisterciensorden.

2338. *Curman*, *Sigurd*, Bidrag till kännedomen om Cisterciensorordens byggnadskonst 1. Kyrkoplanen. Akad. afh. Upps. Sth. 1912. St. 8:o. — (1), 213, (2) s.

»Sverige» upptager s. 178—85. Där behandlas följande kloster: Alvastra, Nydala, Varnhem, Roma (alla fyra med bifogade grundplaner). Julita (Saba) o. Gudsberga, med anförande af grundläggningsår, moderkloster m. m.

2339. *Hall, Frith.*, Beiträge zur Geschichte der Cistercienser-Klöster in Schweden. Bregenz 1903. St. 8:o. — 103 s. Sonder-Abdr. aus der Cistercienser-Chronik Jahrg. 15 (1903) s. 129—48, 161—77, 191—214, 225—43, 257—73 o. 301—06.

Utgör öfvers. af förf:s sv. afh. (se N:o *1003*) med några tillägg rörande de inom nuv. Sverige belägna, förr Danmark o. Norge tillhöriga cisterc.-klostren (2 st.).

2340. *Jæger, Joh:s*, Klosterleben im Mittelalter. Ein Kulturbild aus der Glanzperiode des Cisterzienserordens. Würzb. 1903. 8:o. — IV, 90 s.

2341. **Gudhem.** — *Hall, Frith.*, Gudhems kloster. I Västergötl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd II: h. 1 (1901) s. 44—52.

2342. ——. *Nilsson, Paul*, Blad ur Gudhems klosterhistoria. I Julhälsningar t. församl. fr. präster i Skara stift. Årg. 3 (1908) s. 107—17. Göteb. 8:o.

2343. **Nydala.** — [Nydala klosters kopiebok. Udg. af det Kongel. Bibliothek i Kbhn.] Fotolitogr. aftr. under red. af A. A. Bjørnbo. Kbhn 1910. Tv. fol.

Orig.-hdskr. tillhör Kgl. bibl. i Köpenhamn och har sign. Ny kongel. Saml. 1432. Fol. 59 pag.

2344. ——. *Danér, J. E.*, Nydala klosterkyrka. I Wäxjö stifts hembygdskalender 5 (1913) s. 98—111. M. 6 ill.

2345. **Skokloster.** — *Hall, Frith.*, Skokloster [nunnekloster af Cisterc.-orden]. M. 5 fig. I Fornvännen 4 (1909) s. 1—38.

2346. **Vreta.** — *Aurelius, B. O.*, Vreta [nunne-]kloster. I Ord o. bild 21 (1912) s. 257—67. M. 8 ill.

2347. ——. *Bergendahl, E.*, Vreta kloster och dess medeltidsminnen. I Sv. turistfören:s årsskr. 1911, s. 372—77.

2348. ——. *Vågman, O.*, Fruklostret i Vreta. Med 3 ill. I Julhälsningar ... fr. präster i Linköpings stift [Årg. 1] 1905, s. 24—30. Link. 8:o.

Handlar om klosterlifvet i Vreta.

c. Dominikanorden.

2349. **Kalmar.** — *Berggren, P. G.*, Kalmar dominikanerkloster. I Meddel. fr. Kalmar läns fornm.-fören. 4 (1904) s. 1—19.

2350. ——. *Berggren, P. G.*, Kalmar nunnekloster [af dominik.-orden]. I Meddel. fr. Kalmar läns fornm.-fören. 3 (1903) s. 33—65.

Hufvudsakl. utarbetad på grundval af Kalmar stads tänkebok (i Upps. univ.-bibl.) o. klostrets i Riksarkivet förvarade uppbörds- och utgiftsbok för åren 1478—86.

Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 22 (1902) s. 382.

2351. **Skara.** — *Ödberg, Frid.*, Anteckningar om dominikanerklostret S:t Olof i Skara. M. 5 fig. I Västergötl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd III: h. 5/6 (1913) s. 44—53.

2352. **Stockholm.** — *de Brun, Fr.*, Anteckningar rörande Svartbrödraklostret i Stockholm. I Samf. S:t Eriks årsbok 1916, s. 13—58. Sth. 8:o.

d. Franciskanorden.

2353. **Jönköping.** — *Hall, Frith.*, Jönköpings [franciskan-] kloster. Med 3 pl. o. 2 fig. I Meddel. fr. N. Smålands fornm.-fören. 1 (1907) s. 22—42. Jönköp. 8:o.

2354. **Linköping.** — *Berggren, P. G.*, Anteckningar om Linköpings franciskanerkloster. I Meddel. från Östergötl:s fornm.-fören. 1908, s. 5—19. Link. 8:o.

2355. **Skara.** — *Beckman, Nat.*, Franciskanerklostret i Skara. I Västergötl:s fornm.-fören:s tidskr. Bd III: h. 5/6 (1913) s. 23—43. M. 9 fig.

2356. **Stockholm.** — *Collijn, Is.*, Franciskanernas bibliotek på Gråmunkeholmen i Stockholm . . ., 1917. Se N:o *1381*.

e. Johannitorden.

2357. **Eskilstuna.** — [*Grönberg, J. Fr.*], Johanniterklostret i Eskilstuna. Om S. Eskilskyrkans första tid och S. Eskils

liksten af *Gbg.* Eskilst. 1912. 4:o. — 20 s. (dubbelspalt.). — Ur Sörmlandsposten 1912 (10 sep.).

2358. **Kronobäck.** — *Berggren, P. G.*, Kronobäcks kloster. I Meddel. fr. Kalmar läns fornm.-fören. 4 (1904) s. 20—34.

XII. Topografi.

2359. *Ahlenius, Karl*, Landkonturer och hafsvidder. Skisser och studier ur geografiens historia. Sth. (tr. Ups.) 1905. 8:o. — (4), 147 s.

Inneh. 7 uppsatser, alla illustrerade med afbildningar efter Olaus Magnus' Hist. de gentibus septentrional. Roma-uppl. 1555 (jfr N:o *2179*). Af särskildt intresse 4. En resa genom Skandinaviens nordligaste bygder i börj. af 1500-t. (efter Ol. Magnus), s. 53—81.

2360. ——, Die älteste geographische Kenntnis von Skandinavien. I Eranos 3 (1898—99) s. 22—47. Upps. 8:o.

2361. *Ambrosiani, Sune*, Hvarför och när uppstod Stockholm? I Varia 1917, s. 65—74. Med 8 ill.

2362. *Beckman, Nat.*, Tre konungaätter och deras jordegendomar i Sverige, 1912. Se N:o *1818*.

2363. ——, Vägar och städer i medeltidens Västergötland. Göteb. 1916. 8:o. — 70 s. = Göteb:s vetensk. o. vitt.-samhälles handl. 4:e följd. Bd 17: 3.

Rec. H. B[ruli]n i (Sv.) Hist. tidskr. 36 (1916) s. 285—86.

2364. *Björkander, Ad.*, Till Visby stads äldsta historia. Ett kritiskt bidrag. Akad. afh. Upps. 1898. 8:o. — XVI, 138 s.

2365. *Bååth, L. M.*, Helgeandsholmen och Norrström från älsta tid till våra dagar 1. Tiden till 1718. Upps. & Sth. 1916. 8:o. — XI, 342 s. Med 1 pl. o. 2 kartor.

2366. *de Brun, Fr.*, Det medeltida Stockholm. Sth. (tr. Upps.) 1911. 8:o. — 63 s.

2366 a. *Flodström, Isidor,* Sverges folk. En utbildnings-, odlings- och samhällshistorisk skildring under medverkan av ett flertal fackmän utarb. o. utg. af I. F—. Ill. Upps. 1918. 8:o. — XII, 621 s.

Inneh. bl. a. *O. Almgren,* Sverges första bebyggande o. bygdens utveckling under förhistorisk tid. A. Fornfyndens vittnesbörd (s. 15—41). Under samma öfverrubrik ingår ss. afd. B: *Hj. Lindroth,* Ortnamnen och bebyggelsehistorien (s. 41—46). Under öfverrubr. Religion och kyrka 1. behandlar *V. Grønbech* tiden före kristendomens införande (s. 425—36), och ss. 2 följer tiden efter kristend:s införande, utarb. eft. *K. B. Westman* (s. 436—46). Rättsutvecklingen i Sverge behandlas af *C. G. Bergman* (s. 446—542; medeltiden särskildt s. 457—86). *Har. Malmberg* skildrar Krigsväsendet (s. 542—64) o. *Iv. Lind* Stats- och kommunorganisationens historia (s. 564—72).

2367. *Geete, Rob.,* Från »Gamla Söderköping». Några kulturminnen. (Illustr.) I Sv. turistfören:s årsskr. 1903, s. 321—52. — Sep. Sth. 1903. 8:o. — 32 s.

2368. *Janse, Otto,* Sigtuna stads grundläggning och stadens betydelse under medeltiden. I Gamla svenska städer . . . Utg. af Svenska teknologfören:s afdeln. f. husbyggnadskonst H. 5. Sth. 1916. S. I—XV. M. 6 fig.

2369. ——, Vadstena som kulturminnesort. Med 1 taf. I Birgittautställningen [i Sthlm] 1918. Beskrifv. förteckning . . ., 1918, s. 193—201. (Se N:o *1531.*)

2370. *Kjellberg, C. M.,* Vadstena i forntid och nutid. Link. 1917. 8:o. — 220, II, (1) s. med 22 bilder i texten samt kartor o. planer.

Hvilar hufvudsakligen på outgifvet o. hittills ej utnyttjadt material, särsk. i Vadstena landsarkiv.
Rec. (Sv.) Hist. tidskr 37 (1917) s. 314.

2371. *Neovius, Ad.,* Finlands administrativa, judiciela och kamerala indelning i äldre tider. I Finskt museum 15 (1908) s. 57—74. H:fors. 8:o.

2372. *Nordlander, Joh.,* Mellersta Norrlands näringar i början af 1300-talet. I Sv. landsm. (tidskr.) 1911, s. 356—63.

2373. *Ridderstad, Ant.,* Östergötlands historia från äldsta intill nuvarande tid. Sth. 1913—14. 8:o. — XII, 607 s. Med ill. i texten.
Rec. *L[ouise] S[tenbock]* i Personhist. tidskr. 17 (1915) s. 63—65.

2374. *Ruuth, J. W.*, Åbo stads historia under medeltiden och 1500-talet. Illustr. H. 1—3 (forts.). H:fors 1909—16. 8:o. = Bidrag t. Åbo stads historia. Ser. 2. H. 9, 11, 12.

Inga orig.-dokument här aftryckta.

Rec. *P. O. v. Törne* i Hist. tidskr. f. Finl. 2 (1917) s. 220—29.

2375. *Sandström, Jos.*, Den nuvarande bybebyggelsens uppkomst. Några synpunkter, 1910. Se N:o *2431*.

2376 (1024). *Styffe, C. G.*, Skandinavien under unionstiden med särskildt afseende på Sverige och dess förvaltning åren 1319 till 1521. Ett bidrag till den historiska geografien. 3:e uppl. utg. af L. M. Bååth. Sth. 1911. 8:o. — xv, (1), 536 s.

Rec. *E. Bull* i (No.) Hist. tidsskr. 5:e R. 1 (1912) s. 512 ff.
J. Sahlgren i (Sv.) Hist. tidskr. 32 (1912): Öfv. o. gr. s. 1—8.

2377. *Tunberg, Sven*, Studier rörande Skandinaviens äldsta politiska indelning. Akad. afh. Upps. 1911. 8:o. — xxix, 232 s.

Rec. *G. Wittrock* i (Sv.) Hist. tidskr. 31 (1911): Öfv. o. gr. s. 25—32.
S. Rietschel i Zeitschr. d. Savigny-Stift. Germ. Abt. 32 (1911) s. 541—45.
E. Mayer i Hist. Vierteljahrschr. 16 (1913) s. 54—68.

2378. *Wallin, Jöran*, Gothländska samlingar, allestädes (1: med flit) vpsökte, och vid lediga stunder (2: efter tidsens läglighet) vtarbetade (1: och efter hand til trycket vtgifne). D. 1—2. Sth. 1747, Götheb. 1776. 4:o. — 1: (6), 274 s. 2: (4), 202 s.

Inneh. värdefulla bidrag till Gotlands kyrko- och klosterhistoria, bl. a. »Gamla kyrkor i Wisby» (1: s. 225—74), »Roma kloster» (ib s. 1—72), »Solbergs nunnekloster» (2: s. 109—56).

2378 a. *Weckström, Math.*, Geografiskt, statistiskt lexikon öfver Finland. 1.* Åland. Åbo 1852. 8:o. — 79 s. m. 1 pl.

2379. *Voionmaa, V.*, Studier i Ålands medeltidshistoria. I Finska fornm.-fören:s tidskr. 27 (1916) s. 77—151.

Behandlar bl. a. de åländska begreppen »tridung» och »bol» som odlingsenheter.

XIII. Rättshistoria och förvaltning.

2380. *Almquist, J. A.*, Den civila lokalförvaltningen i Sverige 1523—1630. Med särskild hänsyn till den kamerala indelningen. D. 1 o. 3: häft. 1. Sth. 1917. 8:o. — 1: VIII, 400 s. 3: 1: 48 s. = Meddel. fr. Sv. Riksark. N. F. 2: 6.
Rec. *E. Hildebrand* i (Sv.) Hist. tidskr. 38 (1918): Öfv. o. gr. s. 1—6.

2381 (*1030*). *Amira, Karl v.*, Grundriss des germanischen Rechts. 3:e verb. u. erweit. Aufl. Strassb. 1913. 8:o. — XII, 302 s. = Grundr. d. germ. Philologie hrsg. von Herm. Paul 5. 3:e... Aufl. (Se N:o *1437*.)

2382. *Beauchet, Ludov.*, Études d'ancien droit suédois 1. Histoire de la propriété foncière en Suède. Paris 1904. 8:o. — XX, 728 s.
Behandlar äganderätt i fråga om jord under medelt.
Rec. *R. Dareste* i Journal des savants 1904, s. 337—44.
—— i Nouv. revue hist. de droit franç. et étranger 28 (1904) s. 517—25.
W. Sjögren i Tidsskr. for Retsvidensk. 18 (1905) s. 62—70.

2383. *Beckman, Nat.*, Ett bidrag till den svenska rikslagstiftningens historia. I (Sv.) Hist. tidskr. 37 (1917) s. 293—99.

2384. ——, Jaroslavs rätt och de svenska landskapslagarna. — 16 s. = Studier i nord. filol. (Pippings) 3 (1912): 3. H:fors. 8:o. — Jfr *E. Estlander* (N:o *2401*) o. *L. K. Goetz* (N:o *2412*).

2385. ——, Studier till Västgötalagarnas historia 1—16. I Ark. f. nord. filol. 28 (1911/12) s. 54—98, 140—67; 30 (1913/14) s. 1—16; 32 (1915/16) s. 49—71.
Inneh. 1. Laghandskriftens egna uppgifter. — 2. Något om Västgötalagens äldsta fragment. — 3. Rättlösabalken. — 4. Vidhemsprästens anteckningar om sin hemsocken. — 5. De två excerptsamlingarna i cod. B 59. — 6. En viktig ortografisk fråga. — 6 [bis]. Västgötalängdernas författare. — 7. D:os senare öden. — 8. Ett par diplom fr. lagman Eskils tid. — 9. Biskop Brynolf och Kb. i VGL. II. — 10. Sammanfattning. — 11. Ett daterbart stadgande i VGL. I. — 12. Ytterligare om biskoplig o. folklig lagstiftning. — 13. Kolbränna. — 14. Stycket om kvarnar. — 15. Till frågan om ändelsevokalerna. — 16. Ett syntaktiskt kriterium.
Rec. (Sv.) Hist. tidskr. 31 (1911) s. 293—94.

2386. *Beckman*, *Nat.*, Ur vår äldsta bok [Västgötalagen]. Valda historiska texter med anmärkningar, 1912. Se A N:o 848 a.
Inneh. text m. ordagrann öfvers., kritiska anmärkningar o. förklaringar.

2387. ——, Våra medeltida domareregler. I Ark. f. nord. filol. 34 (1917/18) s. 156—66. (Jfr A N:o 994.)

2388. *Bergman*, *C. Gunnar*, 1. Om gåfva och gengåfva i äldre germansk rätt. 2. Kyrkan och den medeltida svenska testamentsrätten. Två profföreläsningar. Upps. 1909. 8:o. — 49 s.

2388 a. ——, Rättsutvecklingen i Sverge. I Is. Flodström, Sverges folk, 1918, s. 446—542 (Medeltiden s. 457—86). Se N:o *2366 a*.

2389. ——, Studier i svensk servitutsrätt 1—2. Akad. afh. Upps. 1909. 8:o. — xxi, 65, 241 s.

2390. *Björling*, *C. G. E.*, Om bötesstraffet i den svenska medeltidsrätten. Akad. afh. Lund 1893. 8:o. — (8), 156 s.

2391. *Bratt*, *Arnold*, Kyrkan och prästen enligt Sveriges tidigaste lagar, 1908. Se N:o *2233*.

2392. *Bååth*, *L. M.*, Bidrag till den kanoniska rättens historia i Sverige. Akad. afh. (Upps.). Sth. 1905. 8:o. — XIII, (1), 229 s.

2393. ——, Till frågan om en eller tvenne redaktioner af Södermannalagen. I (Sv.) Hist. tidskr. 23 (1903) s. 172—83.
Förmenar (mot Amira, Schlyter, C. M. Kjellberg m. fl.) att endast en redaktion föreligger.

2394. *Celander*, *Hilding*, Ett par fornsvenska laguttryck, 1912. Se N:o *1737*.

2395. *Clason*, *Sam.*, Stockholms återfunna stadsböcker från medeltiden 1—8, 1903. Se N:o *1199*.

2396. *Delin*, *Carl*, Om oäkta börd samt om oäkta barns rättsställning enligt äldre svensk rätt 1.* Lund 1909. 8:o. — (5), 147 s.
Ofullbordadt arbete tryckt i 25 ex.

2397. *Ekelund*, *Sam.*, Studien über eine mitteldeutsche Übersetzung des altgutnischen Rechtes. Akad. Abh. Lund 1906. 8:o. — (2), 141, (1) s. — (Jfr A N:o 1020.)

Hela stycken af forngutn. texten citeras. Eljest är arbetet öfvervägande en studie öfver medeltyska ljudförhållanden o. d. Öfversättarens namn tolkas såsom Sunye (ↄ: Sune). Han antages af förf. (efter *G. Lindström*, se N:o *973*) ha varit en fastlandssvensk (ej tysk eller gotlänning) och troligen svensk präst fr. Linköpings stift (under hvilket Gotland då hörde).

2398. Estlander, Ernst, Grunden för bevisvitsordet i landskapslagarnas straffprocess vid förfarandet med ed eller vittnen. I Tidskr. utg. af Jurid. fören. i Finland. 2:a ser. 44 (1908) s. 199—303 (felpag. i tidskr.).

2399. ——, Hednalagen och dess stadgande om tvekamp. I Tidskr. utg. af Jurid. fören. i Finl. 2:a ser. 48 (1912) s. 571—94. (Jfr A N:o 1022.)

2400. ——, Hvilka lagrum i landskapslagarna innehålla de älsta stadganden om forum i brottmål? I Tidskr. utg. af Jurid. fören. i Finl. 2:a ser. 49 (1913) s. 255—78.

2401. ——, Jaroslavs »ryska rätt». En förbisedd germansk rättskälla? I Tidskr. utg. af Jurid. fören. i Finl. 2:a ser. 38 (1902) s. 341—63.

Återger innehållet af ett föredrag fr. 1901 samt »utgör förstudie till ett mera omfattande arbete». Hufvudinnehållet är följande: Jaroslav, furste i Novgorod (1020—54), utfärdade en lag att gälla för hans undersåtar (»ryssar» fr. Sverige o. slaver), hvilken blef grundvalen för den ryska rätt fr. 11:e o. 12:e årh., som bevarats till våra dagar. Skandinaverna (»Ros») torde vid öfverflyttandet till Ryssland ha medfört sitt fäderneslands traditionella rätt. Rätten föreligger i tysk öfvers. i *Ewers*, »Das älteste Recht der Russen», 1826. Den företer många likheter med de sv. medeltidslagarna, särsk. Gotlandslagen.

Jfr *Nat. Beckman*, Jaroslavs rätt . . ., 1912. (Se N:o *2384*) och *L. K. Goetz*, Das russische Recht, 1910. (Se (N:o *2412*.)

2402 (*1064*). ——, Studier i äldre svensk förmynderskapsrätt [1]—3. I Tidskr. utg. af Jurid. fören. i Finl. 2:a ser. 33 (1897) s. 353—456; 39 (1903) s. 161—216 o. 317—74.

Behandlar förmynderskapsinstitutets utveckling enl. (1:) de svenska landskaps- samt (2:) lands- o. stadslagarna. Forts. (3) berör ej medeltiden.

2403 (*1066*). *Ficker, Jul.*, Untersuchungen zur Erbenfolge der ostgermanischen Rechte Bd 5: 1 o. 6: 1. Innsbr. 1902, 04. 8:o.

Bd 6: H. 1 utgafs efter förf:s död, ur hans efterlämn. papper, af H. von Voltelini, och forts. utlofvades.

2404. ***Fogelklou, Emilia,*** Tusen år tillbaka. Några rättsbestämmelser angående kvinnan ur vår äldsta landskapslag. I Hertha 3 (1916) s. 135—38.

2405. ***Frensdorff, F.,*** Das Stadtrecht von Wisby. I Hansische Geschichtsblätter 22 (1916) s. 1—85. (Jfr N:o *2433.*)

2406. ***Friesen, O. von,*** Herulernas bosättning i Skandinavien. En rättshistorisk synpunkt, 1918. Se N:o *2125.*

2407. ***Fritz, Matth.,*** Die gesetzliche Verwandtenerbfolge des älteren schwedischen Rechts. I Zeitschr. d. Savigny-Stift. f. Rechtsgesch. German. Abteil. 36 (1915) s. 137—275.

2408. ***Gadolin, A. W.,*** Nam och lösörevæþ i den äldre vestgötalagen, 1908. Se N:o *1741.*

2409. ——. Pantsättning af jord enligt medeltida svensk landsrätt. Med en bilaga af förut otryckta urkunder från perioden 1351—1400. [Se A N:o 1107.] Akad. afh. H:fors 1909. 8:o. — x, 301 s.

2410. ——, Öfversikt af jordlegorättens historiska utveckling uti den svensk-finska lagstiftningen. H:fors 1913. 8:o. — 92 s.

2411. ***Girgensohn, P.,*** Om förhållandet mellan de s. k. Västmannalagarna. I Hist. studier tillägn. Harald Hjärne, 1908, s. 39—58. 8:o. (Se N:o *1438.*)

2412. ***Goetz, Leop. K.,*** Das russische Recht. I Zeitschr. f. vergl. Rechtswissensch. 24 (1910) s. 241—517. Stuttg. 8:o.

Inneh. Einleitung (s. 241—45). — Die älteste Redaktion des »Russischen Rechtes» nach d. Handschr. der Novgoroder Chronik, Mitte d. XV. Jahrh.... (Rysk o. tysk text.) (s. 246—305). — Erläuterungen zu d:o m. m. (§ 19: Das Verhältnis der ältesten Redaktion zum altschwed. Recht.) (s. 306—517).

Ang. »Jaroslavs rätt» i förhållande till de sv. landskapslagarna jfr *N. Beckman* (N:o *2384*) o. *E. Estlander* (N:o *2401*).

Rec. ***N. Beckman*** i Ark. f. nord. filol. 29 (1912/13) s. 381—85.

2413. ***Hjelmqvist, Theod.,*** Bidrag till tolkningen af runinskriften på Forsaringen [Hälsingland]. I Ark. f. nord. filol. 24 (1907/08) s. 231—59.

Utgör »Sveriges äldsta lagstadgande».

2414. ***Hjärne, Harald,*** Kyrkliga inflytelser inom Sverges äldre statsrätt, 1902. Se N:o *2139.*

2415. Hjärne, Harald, Sveriges gamla lagar. I En bok om Sverige, utg. af R. Bergström o. O. A. Stridsberg, D. 2, 1893, s. 10—19. 8:*o.*

2416. Ihrfors, C. G., Om häradsallmänningar enl. svensk rättsutveckling. Ett bidrag till den svenska jord- och skogslagstiftningens historia. (Med bil. A—T.) Upps. 1916. 8:o. — XV, 738 s. (Jfr N:o *2422.*)

Rättsutvecklingen enl. medeltidslagarna behandlas s. 1—111. — (De 19 bilagorna beröra ej medeltiden.)

2417. Karlsson, Karl Henr., Jönköpings stadga af år 1352. I (Sv.) Hist. tidskr. 27 (1907) s. 167—69. — Jfr A N:o 468.

2418. ——, Vad under lagboken. I Fornvännen 1 (1906) s. 95—99. 8:o.

2419. Kreuger, J. L., Bidrag till upplysning om Wisbys sjörättsliga förhållanden under medeltiden. Lund 1885. 8:o. — (4), 59, (1) s.

2420. Kuylenstierna, C. W. U., Om häfd å äganderätt till jord enligt svensk rätt t. o. m. 1734 års lag. En rättshistorisk undersökning. I Tidskr. utg. av Jurid. fören. i Finland 53 (1917) s. 145—220.

2421. Lang, J. N., Om eganderätten till Finlands vatten. Akad. inbjudn.-skr. H:fors 1902. St. 8:o. — VI, 112 s.

Af särsk. intresse äro 1. Inledning... Medeltidens vattenrätt (s. 4). — 2. Öfversikt af den äldre svensk-finska vattenrättsordningen (s. 12—25).

2422. Laveleye, Ém. de, Les allmænningar de la Scandinavie et de la Finlande. Utgör chap. 10 (s. 217—24) af förf:s De la propriété et de ses formes primitives. 4:e éd. revue et... augmentée. Paris 1891. 8:o. — XXXI, 562 s.

»Chapitre... rédigé d'après les renseignements fournis par M. le comte [G. K.] Hamilton de l'université de Lund, et M. Castrén, de l'univ. d'Helsingfors.»

Jfr *C. G. Ihrfors,* Om häradsallmänningar enl. svensk rättsutveckling, 1916. (Se N:o *2416.*)

2422 a. Liljenstrand, Ax. W., Finlands jordnaturer och äldre skatteväsende, jemte ett blad ur dess kulturhistoria. H:fors 1879. 8:o. — VII, 472 s. — 2:a tillök. uppl. H:fors 1894. 8:o. — VII, 463 s.

2423. *Lindroth, Hj.*, Dulgadråp. En språklig rättshistorisk undersökning, 1912. Se N:o *1779.*

2424. *Läffler, L. Fr.*, Ett stadgande i Gutasaga som ytterst föranledts af slaget vid Lena [31 jan. 1208]. En laghistorisk undersökning. I Fornvännen 3 (1908) s. 137—77, o. 4 (1909) s. 120—25. — Äfv. sep. Sth. 1909. 8:o — (3) + s. 137—83. — Jfr N:o *2163.*

2425. ——, Ännu några ord om de hedniska edsformulären i Norden. Sth. 1905. 8:o. — 11 s. Särtr. ur Antikv. tidskr. f. Sverige 13: 3. — (Se N:o *1130* o. *1131.*)

2426. *Maurer, Konr. v.*, Die Eingangsformel der altnordischen Rechts- und Gesetzbücher. I Sitz.-berichte d. philos.-philol. u. hist. Classe d. k. Bayer. Akad. d. Wiss. zu München 1886, s. 317—58. Münch. 8:o.

De svenska landskapslagarnas inledningsord anföras och behandlas s. 353—58.

2427. ——, Über die altschwedischen Gesetze und deren Ausgaben. I Krit. Vierteljahrsschr. f. Gesetzgeb. u. Rechtswiss. 13 (1871) s. 51—89.

2428. *Normann-Lundberg, Carl Gust.*, Bidrag till frågan om äganderätten till prestgårdarne i Sverige under medeltiden. Akad. afh. (Upps.). Luleå 1915. 8:o. — (2), 96 s.

2429. *Norrby, Rob.*, Ett bidrag till frågan om svenska statens vattenrätt. I Ekonom. tidskr., utg. af D. Davidson, 6 (1904) s. 251—62. (Jfr N:o *2457.*)

Riktad mot *A. Åström*, Om svensk vattenrätt, 1899 (se N:o *1185*). Utgör äfven ett bidrag till texttolkning af Västgötalagen.

2430. *Pappenheim, Max*, Über künstliche Verwandtschaft im germanischen Rechte. I Zeitschr. d. Savigny-Stiftung f. Rechtsgesch. Germ. Abt. 29 (1908) s. 304—33.

Äfven Nordens förhållanden uppmärksammade.

2431. *Sandström, Jos.*, Den nuvarande bybebyggelsens uppkomst. Några synpunkter. I Fornvännen 5 (1910) s. 77—97.

2432. ——, De stående skatterna i Svealand under medeltiden. I (Sv.) Hist. tidskr. 33 (1913) s. 1—22.

2433. Schlüter, W., Zwei Bruchstücke einer mittelniederdeutschen Fassung des Wisbyschen Stadtrechtes aus dem 13. Jahrh., 1908. Se N:o *1262*. (Jfr N:o *2405*.)

2434. Schreuer, Hans, Altgermanisches Sakralrecht 1. I Zeitschr. d. Savigny-Stift. f. Rechtsgesch. Germ. Abt. 34 (1913) s. 313—404.

Berör samgermanska religiösa sedvänjor (Thor, Freyr m. fl.).

2435. ——, Götter und Tote als Rechtssubjekte bei den alten Germanen. I Essays in legal history read before the internat. congress of hist. studies 1913, s. 153—58.

2436. Schwerin, Claud. von, Die altgermanische Hundertschaft. Inaug.-Diss. (München). Bresl. 1907. 8:o. — 215 s. = Untersuchungen zur deutschen Staats- u. Rechtsgesch. 90.

2437. ——, Zur Hundertschaftsfrage. I Zeitschr. d. Savigny-Stift. f. Rechtsgesch. Germ. Abt. 29 (1908) s. 261—304.

Rec. G. Seeliger i Hist. Vierteljahrschr. 12 (1909) s. 98—107.

2438. Sjögren, K. J. Wilh., De fornsvenska kyrkobalkarna. I Tidsskr. for Retsvidensk. 17 (1904) s. 125—76. Kr:ia. 8:o.

2439. ——, L'origine de la propriété dans l'ancien droit de la Suède. I Annales internat. d'histoire. Congrès de Paris 1900. 2:e sect. Paris 1902. 8:o. S. 7—11.

2440. Skytte, Johan. Riksrådet J— S—s kommentar till stadslagen. Med inledning och anmärkningar utg. af Emil Wolff. Göteb. 19[04,]05. 8:o. — xxxxv, 195 s.

2441. Sommarin, Emil Fr. K., Die Arbeiterverhältnisse im älteren schwedischen Bergbau von 1300—1720, 1909. Se N:o *2201*.

2442. ——, Bidrag till kännedom om arbetarförhållanden vid svenska bergverk och bruk i äldre tid till omkring år 1720, Lund 1908. Se N:o *2200*.

2443. ——, Skråtvånget. Ett blad ur den svenska arbetsklassens äldre historia. Sth. 1904. 8:o. — 30 s. = Studentfören. Verdandis småskrifter 124.

Behandlar, kortfattadt o. populärt, hela utvecklingen, börjande med medeltiden.

2444. ——, Det svenska bergsregalets ursprung. I Statsvetensk. tidskr., utg. af P. Fahlbeck, 13 (1910) s. 141—70.

2445. *Söderqvist, O.*, Ägde uppsvearne enligt landskapslagarna rätt att ensamma taga och vräka konung? I (Sv.) Hist. tidskr. 35 (1915) s. 1—22.

2446. *Söderwall, Knut F.*, Medeltida rättsuttryck från Värmland, Närke och Småland, 1906. Se N:o *1642*.

2447. ——, Rättsuttryck i den fornsvenska pentateukparafrasen, 1914. Se N:o *1644*.

2448. *Tengström, J. J.*, Finland och finska lagöfversättningar. Bidrag till inhemska historiestycken 1—6. I Suomi. 2:en jakso. 2 (1864) s. 1—121; 3 (1865) s. 131—220; 4 (1865) s. 113—272.

2449. *Thulin, Gabr.*, Historisk utveckling af den svenska skifteslagstiftningen med särskildt afseende å frågan om delningsgrund vid skifte. Sth. 1911. 4:o. — XI, 327 s.

Gäller äfven medeltida skiftesförhållanden.

Rec. *W. Sjögren* i Tidsskr. f. Retsvidensk. 25 (1912) s. 302—08.

2450. *Trolle, H. af*, Om ordalierna hos de germanska folken. Ett bidrag till processrättens historia. Sth. 1915. 8:o. — IV, 157 s.

2451. *Tunberg, Sven*, De äldsta världsliga privilegierna i Sverige. I (Sv.) Hist. tidskr. 27 (1907) s. 157—66.

2452. *Westman, Karl Gust.*, Om delaktighet i dråp enligt de svenska landskapslagarna. Sth. 1902. 8:o. — 53 s. = Antikv. tidskr. f. Sv. D. 17: 2.

2453. ——, Konung och landskapliga myndigheter i den äldsta svenska rättegången, 1908. Se N:o *2218*.

2454. ——, Den svenska nämnden, dess uppkomst och utveckling 1.* Sth. 19[09,]12. 8:o. — 224 s.

2455. ——, De svenska rättskällornas historia. Föreläsningar. Utgifna till de studerandes tjänst. Upps. 1912. 8:o. — (4), 115 s.

2456. ——, Södermannalagens avfattning. I Nord. studier tillegn. A. Noreen, 1904, s. 89—114. (Se N:o *1441*.)

2457. *Åström, Adolf*, Om vattenregalet i Sverige. I Ekon. tidskr. 11 (1909) s. 407—57. (Jfr N:o *2429*.)

Rättelser och tillägg.

I. I hufvudskriften (1903).

Afd. A.

Till sid. 51. (*Rättelse.*)

N:o 112. *Läs:* 1385 (*i st. f.* 1485).

Till sid. 104. (*Rättelse.*)

295. *Läs:* Upsala universitets bibliotek (*i st. f.* K. Bibl.)

Till sid. 112. (*Rättelse.*)

316. *Läs:* Svure (Schlyter) (*i st. f.* Struve). *Läsningen är i alla händelser oriktig:* G. LINDSTRÖM (»*Anteckningar om Gotlands medeltid*» *D. 2, 1895,* s. 425) *läser* Svnye [ɔ: Sunye, Sune].

Till sid. 222. (*Rättelse.*)

648. *Läs:* (3), 8, XXXIII, 668 s. + 2 bl. facsim.

Afd. B.

Till sid. 258. (*Rättelse.*)

28. *Läs:* [*Cederhamn, P.*] (*i st. f.* [*Cederbaum, P.*]).

Till sid. 265. (*Rättelse.*)

82. *Läs:* s. 89—115. — *Likaså s.* 283, *N:o 199, not.*

Rättelser och tillägg.

Till sid. 314. (*Rättelse.*)

469. *Läs:* *Lyngby, K. J.* (*i st. f. Lyngby, K. G.*)

Till sid. 341. (*Rättelse.*)

737. *Läs:* 1777—82.

Till sid. 360. (*Rättelse.*)

915. *Läs:* Vestervik 1894—95.

II. I föreliggande supplement.

Afd. A.

Till sid. 23. (*Tillägg.*)

δ. Enskilda helgon och andra personer.

H. Birgitta.

899 a (164). »Vita abbreviata» b. Birgittæ på sv.

— — —

Edit. i nysv. öfvers. E. Fogelklou m. fl., Legender fr. Sveriges medeltid illustr:de i sv. medeltidskonst (se **B** N:o *1248*), 1917, s. 234—53. M. 2 pl. (Eft. C. F. Lindströms edit.)

S. Clara.

899 b (171). Legend om S. Clara.

— — —

Utdr. i nysv. öfvers. E. Fogelklou m. fl., Legender... (se föreg.), 1917, s. 111—16. M. 1 pl. (Efter den fsv. texten i Klemming, Klosterläsning, 1877.)

Till sid. 25. (*Tillägg.*)

S. Olof.

905 a (218). Sagan om S. Olof.

— — —

Edit. i nysv. öfvers. E. Fogelklou m. fl., Legender... (se föreg.), 1917, s. 169—73. M. 1 pl. (Eft. texten i Fsv. legend. D. 3.)

S. Sigfrid.

905 b (226). Legend om S. Sigfrid.

— — —

Edit. i nysv. öfvers. E. Fogelklou m. fl., Legender... (se föreg.), 1917, s. 285—93. M. 1 pl. (Efter Fsv. legend. D. 2.)

Till sid. 78. (*Tillägg.*)

1102. Handlingar (10 st.) från åren 1449—1488, sammanställda i syfte att lämna bevis för utbredningen af vokalbalansen *a : å* i olika svenska landskap.

Hdskr. Orig. i Sv. Riksark.

Edit. E. Neuman, Utbredningen av vokalbalansen *a : å* i medelsvenskan, 1918, s. 77—87. (Se **B** N:o *1690.*)

1102 a. Laurentius Andreæ's egenhändiga manuskript.

Inneh. 1. Sv. riksrådets fullmakt för fyra rådsherrar samt borgmästare o. råd i Kalmar att öfverlämna staden till Nils Gädda, 1504. — 2. Bref till abbedissan Anna i Vadstena, 1508. — 3. K. Gustaf I:s framställningar till ständerna på mötet i Vadstena 1524. (2 koncept.) — 4. Bref till frälsemännen, borgarna o. allmogen i Småland m. fl. om stämplingar mot k. Gustaf [1525]. — 5—6. Två bref till abbedissan Ingegerd i Skokloster, 1527. — 7. Koncept till bref från k. Gustaf till Wulf Cyler [1529]. — 8. Förslag (i k. Gustafs namn) till bref från riksmarsken Larens S:son Sparre till Tyge Krabbe i Danmark rörande Ture Jönsson m. m. [1530].

Hdskr. N:o 1 orig. i Dan. Geheimearkivet, N:is 2—8 orig. i Sv. Riksark.

Edit. N. Lindqvist, Studier över reformationstidens bibelsvenska, 1918, Bil. s. 1—27. M. 8 pl. (faksim.). (Se **B** N:o *1627 a.*). — Alla utom N:is 2, 5 o. 6 förut tryckta. Se vidare N:is 1195 a, b, 1211, 1212 o. 1215.

Rättelser och tillägg.

Afd. B.

Till sid. 107. (*Tillägg.*)

1202 a. *Collijn*, *Is.*, Bibliografiska ströftåg i Finland, Ryssland och Polen. Föredrag hållet vid Fören:s för bokhandtverk årsmöte d. 23 maj 1911. Särtr. ur föreningens Meddelanden 1911—12. Sth. 1912. 4:o. — 36 s. + 3 pl. (faksim.).

Förf. redogör här för sina forskningar efter spår af och bidrag till Sveriges äldre boktryckerihistoria, hufvudsakligen af samma art och med samma goda resultat som de, hvilka föreligga i hans bekanta Redogörelse för i Kammararkivet och Riksarkivet verkställd undersökning ang. äldre arkivalieomslag, 1914 (se N:o *1222*). Värdefulla bidrag till Olaus Magnus', Brasks och Ghotans verksamhet framläggas här.

Till sid. 111. (*Tillägg.*)

1232 a. *Cornell*, *H.*, En medeltida anteckningsbok från Stöde [innehållande kyrkoräkenskaper från åren 1501—1534]. I Arkiv f. norrländsk hembygdsforskn. 1918, s. 97—111.

Till sid. 112. (*Tillägg.*)

1243 a. Kalendarium Upsalense [i Missale Upsalense vetus, 1484]. I *Collijn*, *Is.*, Katalog der Inkunabeln d. Kgl. Bibliothek in Stockholm T. II: 1, 1916, s. 78—90. (Se N:o *1377*.)

Till sid. 122. (*Tillägg.*)

1335 a. *Rudbeck*, *Joh:s*, Beskrivande och illustrerad förteckning över de upplagor av Sveriges landskapslagar, landslagar o. stadslagar, som av trycket blivit utgivna intill dess Sveriges rikes lag blev gillad o. antagen på riksdagen år 1734. Bibliografi. Sth. 1915. 4:o. — (6), viij, 86 s. + rättelser.
Rec. *Is. Collijn* i Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 3 (1916) s. 72—74.

Till sid. 123. (*Tillägg.*)

1340 a. JOHANN SNELL. *Is. Collijn*, Bibliographie von J— S—. I förf:s Katalog d. Inkunabeln d. Kgl. Bibl. in Stockholm T. II: 1, 1916, s. 15.

Till sid. 125. (*Tillägg.*)

1362 a. *Carlsson, Gottfr.*, Vårt största enskilda medeltidsbibliotek och dess ägare [Bero Magni de Ludosia, död 1465]. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 5 (1918) s. 228—38.

1363 a. *Collijn, Is.*, Kyrkobiblioteken i Skara stift år 1583. (Bibliogr. miscell. 19.) I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 1 (1914) s. 372—73. (Sep. i förf:s Bibliografiska miscellanea Saml. 5, s. 4—5.) Jfr N:o *2258*.

Till sid. 141. (*Tillägg.*)

1452 a. *Bruns, Friedr.*, Lebensnachrichten über Lübecker Drucker des 15. Jahrhunderts. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 2 (1915) s. 220—60.

Behandlar bl. a. de för Sveriges äldsta boktryckerihistoria betydelsefulla namnen Barth. Ghotan, Stephan Arndes och »Meister Johann» [ɔ: Joh. Snell, vår förste boktryckare] med anförande af viktiga officiella dokument.

1452 b. *Collijn, Is.*, Ett studiebesök i Lübecks stadsbibliotek 2. Johann Snell och Bartholomæus Ghotan. I Allm. sv. boktr.-fören:s meddel. 12 (1907) s. 308—12. Med 4 fig.

Till sid. 153. (*Tillägg.*)

Barthol. Ghotan.

1555 a. *Bruns, Friedr.*, Bartholomäus Ghotan. I förf:s Lebensnachrichten üb. Lübecker Drucker d. 15. Jahrh., 1915, s. 228—31 o. 246—50. (Se N:o *1452 a* i Tillägg här ofvan.)

1555 b. *Collijn, Is.*, Bartholomæus Ghotan. I förf:s Boktryckerikonstens uppfinning o. guldålder 4. Sverige, 1910, s. 30—47. Med fig. 12—16. (Se N:o *1206*.)

Till sid. 158. (*Tillägg.*)

Johann Snell. (Sveriges förste boktryckare.)

1603 a. *Bruns, Fr.*, Der »Meister Johann». I förf:s Lebensnachrichten üb. Lübecker Drucker d. 15. Jahrh., 1915, s. 234—37 o. 257—60. (Se N:o *1452 a* i Tillägg här ofvan.)

1603 b. *Claussen, B.*, Johann Snell und Rostock. I Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 1 (1914) s. 324—29.

Rättelser och tillägg.

1603 c. *Collijn, Is.*, [Johann Snell]. I förf:s Boktryckerikonstens uppfinning o. guldålder 4. Sverige, 1910, s. 14—30. Med fig. 7—11. (Se N:o *1206.*)

1603 d. ——, Johann Snell 1483—1484. I förf:s Katalog d. Inkunabeln d. Kgl. Bibliothek in Stockholm T. II: 1, 1916, s. 1—103. Med 5 pl. o. 22 fig. (Se N:o *1377.*)

Innehåller en uttömmande monografi öfver vår archetypograf och hans i Sverige utförda arbeten, främst »Dialogus creaturarum» (1483) och »Missale Upsalense» (1484).

1603 e. *Lange, H. O.*, Johann Snell. I förf:s Analecta bibliographica. Kbhn 1906. 8:o. S. 1—23. Med 3 tafl.

Till sid. 231. (*Tillägg.*)

2276 a. *Rodhe, Edv.*, Studier i den svenska reformationstidens liturgiska tradition. Upps. 1917. 8:o. — iv, 166 s. (UUÅ. 1917. Teol. 1.)

Sprider jämväl ljus öfver de medeltida liturgiska förhållandena i Sverige, särskildt genom sakrik analysering af från medeltidens ritualböcker (breviarier, missaler) öfverförda kulttexter.
Rec. *Is. Collijn* i Nord. tidskr. f. bok- o. bibl.-väsen 4 (1917) s. 339—43.

REGISTER.

I. CITERADE HANDSKRIFTER.

II. INNEHÅLLSREGISTER.

Anm. **Hänvisningarna gälla (där ej annat uppgifves) nummer i det föregående, hvarvid antikvasiffror hänvisa till afd. A, *kursiv*-siffror till afd. B.**

I. Citerade handskrifter.

A. Svenska arkiv.

1. **Stockholm.**

a. Kungl. Biblioteket.

α) **Gamla sign. (fr. Antikvitetsarkivet).**

A 3. 890, 892, 900, 903. — **A 4.** 953. — **A 9.** 903, 934, 962, 964. — **A 10.** 890, 893. — **A 13.** 958, 959, 960. — **A 22.** 913. — **A 29.** 908, 910 a, 946. — **A 34.** 902, 905. — **A 36.** 917. — **A 37.** 917, 938, 958, 960. — **A 38.** 917, 939, 958, 960. — **A 43.** 854, 917, 935, 938, 942, 946, 952, 958, 960. — **A 49.** 896, 899, 917, 932, 946, 952. — **A 54.** 916, 943, 970. — **A 57.** 1083. — **A 58.** *1247*, *1641 a.*

B 2. 1036. — **B 4.** 972, 973, 994. — **B 5 b.** 1059. — **B 14.** 1036. — **B 59.** 1738. — **B 64.** 881, *1700.* — **B 96.** 1034 a.

F b 3. 1000, 1001, 1004, 1014.

β) **Med nyare sign.**

Lag, nyare saml. (Schlyters sign.) N:o 16. 1036 b.

γ) **Särskilda samlingar.**

Aschanei saml. se **F b 3.**

v. Engeströms saml.
Laghandskr. 1036 c.

Rålambs saml.
I fol. N:o 4. 977, *1557.*
» 4:o » 14. 1036 a.
» 12:o » 11. 917.

δ) **Utan gammal sign.**

Birgitta Andersdotters bönbok 917, 925, 936, 940, 942, 946, 951, 958, 960.

Dorothea Nilsdotters bönbok 917, 932, 937, 938, 942, 946, 951, 952, 960.

»G. M:s» bönbok 917.

Peder Månssons orig.-hdskr. (mest latin), i 16:o 872, 884, 1008.

Skara biskopskrön. 859.

Visbok i 4:o 879.
» i 8:o 860, 861, 865, 866, 879.
» i 16:o 879.
» Barbro Banérs 879.
» Bröms Gyllenmärs 879.
» Harald Oluffsons 879.
» Pär Brahes 879.
» Drottn. Sofias 879.

ε) **Fragment af:**

Fader vår, tron o. Ave Maria (2 bl. fr. sl. 1400-t.) 916, 917, 925, 944.

---

10. Enskilda familjearkiv.

a. **Hedensberg.** (*Hamilton.*)
Medeltidshandlingar.
Orig. (fr. *Ekeblads* saml. på Stola) 1182.

b. **Skokloster.** (*Brahe;* numera deponeradt i Riksarkivet.)
I fol. N:o 156. 917.
» » » 223. 994.
» » » 224. 994.
» 4:o » 142. 1036.
» » » 143. 1036 c.
» 8:o » 8. 917, 931, 932, 936—938, 945, 946, 958, 960.

c. **Säfstaholm.** (*Bonde.*)
Medeltidshandlingar.
Orig. 973.

d. **Trolleholm.** (*Bonde.*)
Medeltidshandl:ar i afskr. i »Marg. Grips kopiebok» 1214.

---

11. Enskilda personer.

Folkhögskoleförest. A. Ahlström (Västergötl.)
Medeltidshandl. Orig. 1191.

B. Utländska arkiv.

1. Köbenhavn.

a. **Det Kongel. Bibliothek.**

α) **Ny kongel. Samling.**
I fol. N:o 1432. *2343.*
» 4:o » 2237. 1026.

β) **Thottske Samling.**
N:o 600. 1092.

---

b. **Universitetsbibliotheket.**
Den Arnamagnæanske Samling.
I 4:o N:o 54. 881.
» » » 792. 947, 961, *2263.*
» 8:o » 70. *2326.*
» 12:o » 422. 912, 917, 937, 951, 955, 960.

---

c. **Rigsarkivet.**
Medeltidshandlingar.
Orig. 1106 (7 st.), 1195 a.
Afskr. 1072.

---

2. Aberdeen.

Univ.-biblioteket.
Cantus sororum (på eng.) *2310.*

---

3. Berlin.

Königl. Bibliothek.
Ms. Germanica.
I fol. N:o 726. 983.
Theol. Lat.
I 8:o N:o 71. 917, 932, 936, 940, 945, 952, 957—960.

---

4. Giessen.

Univ.-biblioteket.
I 8:o N:o 881. 854, 911, 917, 932, 937, 938, 942, 945, 951, 952, 958, 960.

Citerade handskrifter.

[illegible]. **Pelplin.**

Seminariebiblioteket.

N:o 347, 8:o *2336.*

[illegible]. **Reval.**

Ritter- und Domschule.

Peder Månssons orig.-hdskr. i 16:o (»liber B»), numera i Kungl. Bibl. Sthlm. Se här ofvan K. Bibl. ζ) Cod. Holm. f. d. *Reval.*

---

7. **J. Pierpont Morgan j:r,** New-York.

Birgittahdskr. (sign. *1 D.*) *1265.*

C. Förlorade handskrifter.

En Vadstenahdskr. (citerad af Peringskiöld) 898.

Medelt.-handlingar 1048, 1062, 1068.

II. Innehållsregister.

Medelt. förf., öfvers. o. s. v. (satta med KAPITÄLER) äro att söka under sitt förnamn.

19—*181340. Fornsv. bibliogr. Suppl.*

BIHANG.

KALENDARIUM SVECICUM.

NORMALKALENDARIUM

FÖR

SVERIGES MEDELTID.

Den latinska medeltidslitteraturen har hittills i stort sedt haft ett oförtjänt ringa utrymme sig tillmätt inom svensk forskning. Detta gäller i alldeles speciell grad om den litteratur, som grupperar sig omkring kalendarierna från vår svenska medeltid. Hittills alldeles förbisedd, har denna litteraturgren först på sista tiden börjat locka forskarna (jag nämner exempelvis Nat. Beckman, E. Brate, Arv. Lindhagen), och detta trots den stora betydelse detta forskningsfält bör äga ej blott för historici och paleografer, utan i lika hög grad för ritual- och språkforskare, särskildt när fråga är om utrönande af proveniens för och lokalisering af handskrifter. Att börja med bör fastslås, att vi ännu alltjämt sakna ett särskildt för Sverige utarbetadt normalkalendarium för vår medeltid, grundadt på förhållandena inom de då befintliga sju stiften. Det af Liljegren (i Dipl. Svec. T. II) utgifna kalendariet från 1344 och det defekta Vallentunakalendariet (utgifvet i faksimil 1907) kunna ej på långt när fylla det behof, som allmänt gör sig gällande, när det är fråga om autentiskt fastställande af rent svenska kalendarieförhållanden, särskildt när det gäller sådana som presentera sig olika inom olika stift.

För historikern spelar kalendariet som bekant en viktig roll vid tolkningen af medeltida urkunders datering, enär ju denna i regel skedde medelst angifvande af ett visst helgons eller en viss högtids dag (t. ex. »die s. Petri», »die Invent. s. Crucis» o. s. v.). Så länge vår egen almanack hufvudsakligen innehöll de från det romerska kalendariet ärfda helgonnamnen, kunde den till nöd tillfredsställa behofvet af hjälp vid konstaterandet af medeltidsdata, men efter den senaste grundliga omstöpningen af namnlängden i densamma, med ty åtföljande strykningar och

omflyttningar af helgonnamn, är den för nämnda ändamål numera så godt som oanvändbar.

Det bör vidare tagas i sikte, hurusom kalendariet, där sådant förekommer, ofta är en utslagsgifvande hjälpare vid försök att lokalisera handskrifter af våra medeltidslagar [1]) äfvensom af de handskrifna ritualböcker (missaler, manualer m. m.) från äldre tider, som ännu här och där förvaras i kyrkor, museer och enskild ägo och hvaraf tid efter annan nya upptäckas af våra unga vakna forskare. [2]) Helgondagarna, särskildt de svenska helgonens fester, dessas förläggning till vissa data i årscykeln (stundom olika i de särskilda stiftsgrupperna), vidare förekomsten af s. k. »oktaver» för de å en ort högst ansedda helgonen äfvensom af translationsfester jämte de egentliga hufvudfesterna samt befintligheten af kyrkoinvigningsfester (mest vid domkyrkor) och slutligen graden af högtidlighet vid firandet (festum solenne, totum duplex, semiduplex, duplex, simplex, memoria eller commemoratio och iij lectiones) — alla dessa detaljer äro, kombinerade eller enstaka, af oskattbart värde för ett framgångsrikt identifierande af ett liturgiskt verks samhörighet med ett visst stift, en viss landsdel, en viss församling eller en klosterstiftelse (med minnesdagar för stiftare, abboter, välgörare o. s. v.).

Det torde därför ej anses öfverflödigt eller olämpligt att såsom bihang till ett arbete öfver Sveriges medeltida litteratur bifoga en hjälpreda vid identifierandet och lokaliserandet af vissa till denna tidsperiod hörande litteraturalster. Den här föreliggande skriften är sammanhämtad ur samtliga våra tryckta kalendarier från medeltidens slut, då de rituella bruken och helgonlängderna, både hvad beträffar de utländska helgonen (gemensamma med Kalendarium Romanum) och de inhemska (från våra egna gudstjänstbruk), vunnit full stadga och tillsammans konstituera ett verkligt normalkalendarium för Sveriges medeltid.

Af de sju svenska medeltidsstiften (Upsala, Linköpings, Strängnäs, Skara, Växjö, Västerås och Åbo) är det endast Växjö

---

[1]) Jfr Nat. Beckman, *Studier i outgivna fornsvenska handskrifter*, Sth. 1917, s. 10 ff.

[2]) Jag erinrar om den inventarisering och beskrifning af våra landsortskyrkor, som f. n. med statsunderstöd drifves af en skara välrustade yngre arkitekter och konsthistorici under bästa ledning.

som saknar tryckt och följaktligen officielt kalendarium. Hvad de öfriga stiftskalendarierna vidkommer, återfinnas de dels i fem tryckta breviarier, näml. de som tillhöra stiften Upsala, Linköping, Strängnäs, Skara och Västerås, dels i fyra missaler, näml. Upsalense vetus (fr. 1484) och Ups. novum (1513) samt Strengnense (1487) och Aboense (1488). Som de tre förstnämnda missalerna, hvad kalendarierna angår, i allt väsentligt öfverensstämma med de till resp. stift hörande breviarierna, hafva de ej här behöft citeras. Endast Missale Aboense gör ett undantag härifrån, alldenstund Åbo stift saknade motsvarande breviarium. Dess kalendarium har sålunda här användts som källa jämsides med de öfriga stiftens breviariekalendarier.

Afsikten med föreliggande kalendarium, hvilken framgår af det förut sagda, står i stycke med utelämnandet af en del tillbehör, som ett fullständigt medeltidskalendarium alltid är ikládt. Så t. ex. saknas här afsiktligt allt tal om söndagsbokstaf, gyllental, måncykler, påskterminer, epakter, indiktion o. s. v., för att ej tala om åderlåtningstabell — allt detaljer, som återfinnas i ett »ortodoxt» medeltida kalendarium. Här är ej fråga om något annat än ett nödtorftigt praktiskt hjälpmedel för forskaren.

De förkortningar, som användts i föreliggande skrift vid angifvandet af de särskilda helgdagarnas förekomst i de olika källorna, hafva följande förklaring:

Ab.	bet.	Missale	Aboënse (1488).
Ar.	»	Breviarium	Arosiense (1513).
L.	»	»	Lincopense (1493).
Sc.	»	»	Scarense (1498).
Str.	»	»	Strengnense (1495).
U.	»	»	Upsalense (1496).

Öfriga i kalendariet begagnade förkortningar betyda:

abb.	= abbas, abbatissa.	cf.	= confessor.
aep.	= archiepiscopus.	comm.	= commemoratio.
ap., app.	= apostolus, -li.	du.	= duplex.
b.	= beatus, -ta.	ep., epp.	= episcopus, -pi.

ev.	= evangelista.	s., ss.	= sanctus, -ta, -ti.
Kal. Rom.	= Kalendarium Romanum.	sim.	= simplex.
		soc.	= socii.
m., mm.	= martir, -es.	to. du.	= totum duplex.
mem.	= memoria.	trl. ell. transl.	= translatus, -tio.
8:va	= octava.	v., vv.	= virgo, -ines.
pp.	= papa.	vid.	= vidua.
prsb.	= presbiter.		

Helgons och festers namn stå här i nom., ehuru de i källorna genomgående presenteras i genitivform (med underförstådt *dies* ell. *festum*). Man har valt en modus, som bättre öfverensstämmer med våra dagars bruk (t. ex. i almanacken). De inhemska helgonens namn äro satta med KAPITÄLER. — Ett alfabetiskt namnregister följer vid kalendariets slut.

Vid begagnandet af kalendariet må följande bemärkas. Ett namn (eller annat ämne för en dags firande) utan vidare tillägg betyder, att dagen är under denna form upptagen i alla de här använda sex källornas kalendarier. De olika graderna av firandet: från *festum solenne* eller *totum duplex* (högsta graden) intill *simplex* och *iij lectiones* (lägsta graden) angifvas ej här. Endast liturgiens enklaste form: *memoria* eller *commemoratio*, hvilken ej sällan infogas i en ritual af kvalitativt högre rang, har här funnit beaktande.

Och härmed följer kalendariet.

Januarius.

1 Circumcisio D:ni
2 8:va S. Stephani
3 8:va S. Johannis
4 8:va SS. Innocentium
5 Vigilia
6 Epiphania D:ni
7 KANUTUS dux [»Knut Lavard»] m. *Ab. Ar.*[1])
8 [2])
9
10 Paulus primus eremita *Ab. Ar. L. U.*
11
12
13 { 8:a Epiphaniæ (*Mem.*) Hilarius & Remigius *Ab. L. U.*[3])
14 Felix (in pincis) prsb. *Ab. Ar. L. Str. U.*[4])
15 Maurus abb.[5])
16 Marcellus pp. & m.
17 Antonius abb.
18 Prisca v. & m.
19 HENRICUS ep. & m. *Ar. L. Sc. Str. U.*[6])
20 Fabianus & Sebastianus mm.
21 Agnes v. & m.
22 Vincentius m.
23 Emerentiana v. & m. *Ar. L. U.*
24 ERICUS transl. *U.*[7])
25 Conversio S. Pauli
26
27 Julianus ep. *Ab. L. U.*[8])
28 Agnes 2:o [9])
29
30 [10])
31

[1]) Knut kallas i *Ab.* af misstag »rex». Konung Knuts dag var 10 juli.

[2]) Dagen saknar helgon, men i *U.* finnes tillagdt i rödt tryck: *Hic habeatur missa pro statu regni de S. Erico etc.*

[3]) *Remigius* är här ett märkligt tilllägg, som ej förekommer på denna dag i Kal. Rom.

[4]) *Sc.* ensamt har denna dag *Hilarius*, som eljest tillhör dagen förut.

[5]) Såsom hufvudföremål har *Ar.* denna dag *Joseph nutr. D:ni* (eljest 19 mars) och ägnar Maurus blott en mem.

[6]) *Ab.* firar *Henriks* dag först 20 jan. såsom en fest af högsta rang.

[7]) Dagen saknar helgon i alla svenska kalendarier utom *U.* Kal. Rom. har *Timotheus* ep. & m. (se 22 o. 23 aug.).

[8]) *Ar.* har denna dag *Agnes ij:do* och firar dagens helgon (äfven Kal. Rom. har *Julianus* på d. 27) dagen förut, hvilken i Kal. Rom. bär namnet *Polycarpus* ep. & m.

[9]) Alla utom *Ar.* fira denna dag *Octava Agnetis*, hvilken fest enl. *Ar.* hölls dagen förut. Ingen annan har fått öfvertaga platsen i *Ar.*

[10]) Dagen är obetecknad utom i *Sc.*, där man finner rubriken *Vigil. & missa pro regibus swecie...*

Februarius.

1	Ignatius ep. & m. *Ab. Ar. L. Sc. U.* (*Mem.*) Brigida v. *Ar. L. Str. U.*[1]
2	Purificatio b. Mariæ
3	Blasius ep. & m.
4	Ansgarius ep.[2]
5	Agatha v. & m.
6	Vedastus & Amandus epp. *Ar. U.* Dorothea v. *Ar. L. U.* BRYNOLPHUS ep. *Sc.*[3]
7	
8	
9	Apollonia v. & m. *Ar. L. Str.*[4]
10	Scholastica v.
11	
12	
13	
14	Valentinus prsb. & m.
15	SIGFRID ep.
16	Juliana v. *Sc. Str.*
17	
18	
19	
20	
21	
22	Cathedra S. Petri [5]
23	Vigilia [6]
24	Matthias ap.
25	
26	
27	
28	

[1]) Brigida irländskt helgon, ej den svenska sierskan.

[2]) Ansgarii dag, som i Sverige, märkvärdigt nog, ej firades med någon större gudstjänst (endast i *L.* nådde den till »duplex»), inföll i apostelns hemland (Bremens stift) på d. 3 febr. Man har hos oss ej velat låta Blasius (»Blåsemässan») vika.

[3]) Skarabiskopen Brynolphus har ej funnit plats i något annat kalendarium än *Sc.*, men firas där med högsta graden (»festum solenne»). Likaså är hans translationsfest (16 aug.) inskränkt till *Sc.*

[4]) *Ab.* har denna dag *Simeon,* förmodligen biskop Simeon af Metz, hvars dag eljest inföll d. 16 febr.

[5]) *U.* tillägger här: *festum terræ.*

[6]) Jämte »Vigilia» har *Ab.* tillägget: *Missa votiva (de trinitate).*

Martius.

1 Albinus ep. & cf. *Ab. Ar. L.*
2
3
4
5
6
7 Thomas de Aquino (*Mem.*) Perpetua & Felicitas mm. *Ar.*
8
9
10
11
12 Gregorius pp. & doct.
13
14
15
16
17 Gertrudis v.
18
19 Joseph cf. *L. Str.*[1])
20
21 Benedictus abb.
22
23
24
25 Annuntiatio b. Mariæ
26
27
28
29
30
31

[1]) I *Ar.* firas Joseph d. 15 jan. utan stöd i Kal. Rom.

Aprilis.

1
2
3
4 Ambrosius ep. & doct.
5
6
7
8
9
10 Leo pp. *Ar.*
11
12
13
14 Tiburtius & Valerianus mm.
15
16 [1]
17
18
19
20
21
22
23 Georgius m.
24
25 Marcus ev.
26
27
28 Vitalis m.
29 Petrus m.
30

[1]) **Mellan den 16 och 19 april finns i *Sc.* följande föreskrift inryckt, delvis i rubrik: »*Festum compassionis B. M. V.* est sim[plex] et celebr[abitur] *sabbato* prox. post dom. *Quasim*[*odo geniti*]. Non est festum terre nec ieiunabitur.»**

Maius.

1 Philippus & Jacobus app. (*Mem.*) Walpurgis v. *Ar. L.*
2
3 Inventio S. Crucis (*Mem.*) Alexander, Eventius & Theodolus mm. *Ar. L. Str. U.*
4 Spinea corona *Ab. Ar. L. Str. U.*[1]
5 Compassio b. Mariæ *U.*[2]
6 Johannes ante portam latinam
7
8
9
10 Gordianus & Epimachus mm.
11
12 Nereus, Achilleus & Pancratius mm.
13 [3]
14
15 Halvardus m. *Sc.*[4]
16
17
18 ERICUS rex m.
19 Potentiana v. *Ar. L.*
20
21
22
23
24 Transl. S. Dominici cf. *L.*
25 Urbanus pp. & m.
26 [5]
27
28 Transl. S. BIRGITTÆ *L.*
29
30
31 Petronilla v.

[1]) I *Sc.* är denna högtid förlagd till 21 sept.

[2]) Denna fest hörde eljest till de rörliga och firades vid skilda tider i olika stift, merendels under tiden mellan påsk och pingst. När den var fäst vid viss dag, var den oftast förlagd till juli.

[3]) *Sc.* har denna dag *Missa & vigil. pro episcopis & sacerdotibus.*

[4]) Norskt helgon med hvilostad i Oslo (*Brev. Nidros.*), förekommer eljest ej i de svenska kalendarierna.

[5]) *Ab.* har denna dag *Missa votiva de b. Virg.*

Junius.

1 Nicomedes m. *Ar. Sc. Str. U.*
2 Marcellinus & Petrus mm.
3 Erasmus ep. & m. *Ab. Ar. L. Str. U.*
4
5 Bonifacius m. *U.*
6
7
8 Medardus & Gildardus epp. *Ab. L.*
9 Primus & Felicianus mm.
10
11 Barnabas ap. *Ab. Ar. L. Sc. U.*[1])
12 { ESKILLUS ep. & m. *Ab. L. U.*
(*Mem.*) Basilides, Cyrinus, Nabor & Nazarius *Ar. L. Sc. Str. U.* }
13 Antonius cf. *Ab. Ar. L.*
14
15 Vitus & Modestus mm.
16 Cyricus & Julitta mm. *L.*[2])
17 Botulphus abb. *Ar. L. Sc. Str. U.*[3])
18 { Marcus & Marcellianus mm. *Ar. L. Sc. Str. U.*
8:va ESKILLI *Str.*
Transl. S. HENRICI *Ab.* (to. du.) }
19 Gervasius & Prothasius mm.
20 [4])
21
22 { X[M] [10,000] milites mart.
Albanus m. *L. Str.* }
23 Vigilia
24 Nativ. S. Johannis Bapt.
25 DAVID abb. de Munkatorp *Ar. L. Sc. Str.*[5])

[1]) ***Str.*** **firar denna dag ensam *Eskil* såsom sitt stifts hufvudhelgon; de öfriga ha honom först följande dag. Den försummade *Barnabas* får i *Str.* i stället en »duplex» d. 12 juni.**

[2]) **I *L.* står genom tryckfel (?) »Cyrici & *milite* matris eius». (Så ges stundom anledning till legender, om fantasien är framme!)**

[3]) ***Ab.* har denna dag *Dedic. eccl.* (to. dupl.).**

[4]) ***U.* har för dagen *Missa pro statu regni de b. trinitate.***

[5]) **Enligt *U.* firades *David* abb. först d. 15 juli.**

26 Johannes & Paulus mm.
Ab. L. Sc. Str. U.
27
Vigilia
28 (*Mem.*) Leo pp. & cf.
Ab. L. Sc. Str.
29 Petrus & Paulus app.
30 Commem. S. Pauli

Julius.

1 8:va S. Johannis Bapt.
2 Visitatio b. Mariæ
(*Mem.*) Processus & Martinianus mm. *Ar. L. Sc. Str. U.*
3
4
5
6 8:va Petri & Pauli app.
7
8 Sunniva v. *Ar.*[1]
Hyreneus *U.*
9 8:va Visitationis b. Mariæ
10 KANUTUS rex & m. *Ar. L.*
Septem fratres mm.
11 [2]
12
13 [3]
14
15 Divisio apostolorum *Ab. L. Str.*[4]
16
17 Alexius cf. *Ab. L. Sc.*
18
19 Marina v. *Sc.*
20 Margareta v. & m. *Ar. L. Sc. Str. U.*
21 Praxedis v.
22 Maria Magdalena
23 Apollinaris (i *L.* jämte Birgitta)
BIRGITTA [dödsdag] *L.*
24 Christina v. *Ar. L. Sc. Str. U.*
Vigilia
25 Jacobus ap.
(*Mem.*) Christophorus (& Cucufatus) *Ar. L. Str.*
26 Anna mater b. Mariæ *L.*

[1]) Det norska helgonet *S. Sunniva*, som denna dag firades i Norge med högsta fest (»maius duplex», enl. frasen i *Brev. Nidros.*), förekommer utom i *Ar.* äfven, ehuru på annan dag (näml. 11 juli), i *Sc.*

[2]) Dagen var enl. Kal. Rom. helgad åt *Transl. S. Benedicti*, men är i de sv. kalendarierna utfylld på annat sätt. Så heter det t. ex. i *L.: Annivers. omnium defunctorum ecclesie lincop.* *U.* åter har orden: *Festum patronarum regni habeatur domin. prox. p[ost] 8:am visit.* [9 juli]. *Sc.* slutligen hedrar *S. Sunniva et sodales* (se 8 juli) på denna dag med en mindre fest (»tres lectiones»).

[3]) *Ab.* anteciperar här *Margareta*, som eljest firas d. 20 juli.

[4]) *U.* har denna dag *David* abb., hvilken eljest firades d. 25 juni. Dagens föremål *Divis. apost.* har i stället i *U.* framflyttats till 16 juli.

27 Martha v. *Ab. Ar. Sc.*[5])
Septem dormientes mm. *Sc. Str.*

28 **Botvidus** m. *Ar. L. Sc. Str. U.*
(*Mem.*) Nazarius & Celsus mm. *Ab. L. Str.*

29 **Olavus** rex & m.
(*Mem.*) Simplicius m. fl. mm. *Ar. L. Str.*

30 Abdon & Sennen mm.

31 **Helena** vid. & m. *Ar. L. Str. U.*[6])
Germanus ep. & cf. *Ab. Ar. L. Str.*

[5]) *U.* har *Martha* redan 26 juli.

[6]) *Helena*, Västergötlands hufvudhelgon, saknas denna dag i *Sc.*, men firades enl. detta kalendarium med »festum solenne» dagen förut (30 juli).

Augustus.

1 Vincula S. Petri
(*Mem.*) Machabei mm. *L. Str.*

2 Stephanus pp. & m.
(*Mem.*) KATHERINA filia b. Birgittæ *U.*[1])

3 Inventio S. Stephani protomart.

4 Festum reliquiarum *L.*
Germanus ep. *U.*

5 Dominicus cf.

6 Transfiguratio D:ni *L.*[2])
Sixtus, Felicissimus & Agapitus *Ab. Ar. Str. U.*

7 Donatus ep. & m.

8 Cyriacus, Largus & Smaragdus

9 Vigilia
(*Mem.*) Romanus m. *U.*

10 Laurentius m.

11 Tiburtius m.

12 Clara v. *Ar.*

13 Hippolytus & socii mm.

14 Eusebius cf. *Ar. L. Str. U.*
Vigilia

15 Assumptio b. Mariæ

16 Transl. S. BRYNOLPHI ep. *Sc.*[3])

17 8:va S. Laurentii [4])

18 Agapitus m. *Ar. L. Sc. Str. U.*

19 Magnus m. *Ar. Str. U.*

20 Bernardus abb. *Ab. Ar. L. Sc. Str.*[5])

21

22 8:va Assumptionis
(*Mem.*) Timotheus & Symphorianus mm. *Ar. L. Str. U.*

---

1) Den svenska *Katherina*, som saknas i alla kalendarierna utom i *U.*, firades där endast med en memoria.

2) *Sc.* har ensamt på denna dag 8:va *S. Helenæ* och firar de öfriga kalendariernas helgon *Sixtus* m. fl. först den följande dagen, hvartill i bägge dessa källor lägges en *mem.* öfver den dagens eget helgon *Donatus*.

3) *Ar.* har denna dag en fest af högsta rang (*to. du.*) näml. *Dedicatio eccl. Arosiensis.*

4) Jämte *Laurentius* firades denna dag enl. *U. Brynolphus* ep. (trol. hans translation, som i *Sc.* hade sin dag d. 16 aug.) med en *mem.*

5) I *U.* har *Bernardus* sin dag d. 25 aug.

23 Timotheus & Apollinaris *Ar. Str.* Vigilia
24 Bartholomæus ap.
25 Ludovicus rex Franciæ *Ab. Ar. L. Sc. Str.* Bernardus abb. *U.*[6])
26 [7])
27 Rufus m. *Ab. Ar. L. Str. U.*
28 Augustinus ep. (*Mem.*) Hermes m. *Str.*
29 Decoll. S. Johannis Bapt. Sabina v. & m. *L. Str.*
30 Felix & Adauctus mm. *Ar. L. Sc. Str. U.*
31

[6]) I de öfriga fem kalendarierna firas *Bernardus* d. 20 aug.

[7]) *Ab.* har denna dag *Missa votiva pro angelis;* de öfriga intet.

September.

1 Aegidius abb.
2 Spinea corona *Sc.*[1])
3 [2])
4 8:va Augustini *Ab.*
(*Mem.*) Marcellus m. *Ar. L.*
5
6
7
8 Nativitas b. Mariæ
(*Mem.*) Adrianus m. *Str.*
9 Anna mater b. Mariæ [*L.*] *Str.*[3])
(*Mem.*) Gorgonius (& Dorotheus) mm. *Ar. L. Sc. Str. U.*[4])
10
11 Protus & Hyacinthus mm.
12
13
14 Exaltatio S. Crucis
(*Mem.*) Cornelius & Cyprianus mm. *Ar. L. Str. U.*
15 8:va Nativitatis b. Mariæ
(*Mem.*) Nicomedes m. *Ar. L. Str. U.*
16 Euphemia v. & m.
8:va S. Annæ *L. Str.*
17 Lambertus ep. & m. *Ar. L. Sc. Str. U.*
18
19
20 Vigilia
21 Matthæus ap. & ev.
22 Mauritius & soc. mm.
23 [5])
24 [6])
25
26 Justina v. *Sc.*

[1]) I de fem öfriga kalendarierna är denna högtid förlagd till 4 maj.

[2]) *Sc.* har denna dag *Missa & vig. pro benefactoribus ecclesiæ.*

[3]) Helt visst firades *Annas* dag äfven i Linköpings stift, ehuru *L.* saknar hennes namn. Beviset är att »octavan» af hennes dag markeras i *L.* vid d. 16.

[4]) *L.* ensamt tillägger *Dorothei* namn. *Str.* förvrider Gorgonius till *Gordianus* (se 10 maj). *Ab.* upptager för dagen *Festum reliquiarum* (*to. du.*).

[5]) Vid denna dag, som i Kal. Rom. tillhör martyren *Thecla*, finns i *U.* anteckningen *Festum reliquiarum dom*[*inica*] *prox*[*ima*] *post Matthæi* (*du.*).

[6]) I *Str.* finns vid denna dag anmärkningen: *Hic anticipetur Remigij*, hvilken dag eljest firas d. 1 okt.

27 **Cosmas & Damianus mm.**
28 **Wenceslaus dux & m.**
Ab. L.
29 **Michael archang.**
30 **Hieronymus prsb.**

October.

1 Remigius ep & soc.
2 Leodegarius ep. & m. *Ar. L. Sc. Str. U.*
3
4 Franciscus cf.[1])
5 8:va angelorum *L.*[2])
6 Transl. S. ESKILLI ep. & m. *Ar. L. Str.*[3])
7 { BIRGITTA vid. [kanonis.] (*Mem.*) Marcus pp., Marcellus & soc. *L. Sc. Str.*
8 [4])
9 Dionysius, Rusticus & Eleutherius mm.
10 Gereon & socii. mm. *L. Sc. Str. U.*
11
12
13
14 { 8:va BIRGITTÆ *L.* Calixtus pp. & m. *Ar. L. Sc. Str. U.*
15
16
17
18 Lucas ev.
19
20
21 XI^M [11,000] virgines [5])
22 Cordula v. & m. *L.*
23 Severinus ep. & cf. *L. Sc. Str. U.*
24
25 Crispinus & Crispinianus mm. *Ar. L. Sc. Str. U.*
26
27 Vigilia
28 Simon & Juda app.

[1]) *U.* har tillägget ***festum terre.***

[2]) *L.* har efter *Oct.* ***angelorum*** tillägget: ***Hic semper celebrabitur. Str.*** har här från d. 6 anteciperat *Oct.* ***Michaelis*** på grund af följande dags solenna ***Transl. S. Eskilli.*** Den rätta dagen för 8:va Michaelis är emellertid d. 6 okt., och på denna dag firas den också i ***Ab.*** o. *Sc.*, hvilka ej lämnat plats åt ***Eskils translation.***

[3]) ***Eskils*** hufvudfest infaller d. 12 juni.

[4]) *Sc.*, som riktigt iakttog ***Michaelis-oktaven*** på den 6 okt., försummade nämnda dag i stället ***Eskil,*** och för att ej göra intrång på Birgittas firande d. 7 okt. har ***Eskil*** fått anstå till d. 8. — *U.* har sistnämnda dag en mindre fest (»iij lect.»), till påfven ***Marci*** ära, i st. f. på Birgittas dag, d. 7 okt.

[5]) *U.* tillägger: ***Festum terre.***

29
30 [6])
31 Vigilia
(*Mem.*) Quintinus m. *Ar.* *L.* *Sc.* *Str.* *U.*

[6]) Endast *Str.* har här en notis: *Hic anticipetur Leonardi*, som eljest infaller d. 6 nov.

November.

1 Festum omnium sanctorum [1])
2 Commem. omnium defunctorum *Ab. Ar. L. Sc. Str.*
(*Mem.*) Eustachius & soc. mm. *Str. U.*
3
4
5
6 Leonardus cf. *Ar. Str. U.*[2])
7
8 8:va Omnium Sanctorum *L. Sc. Str. U.*
IV Coronati mm.
9 Theodorus m.
10
11 Martinus ep. & cf.
(*Mem.*) Menna m. *Ar. L. Str. U.*
12
13 Briccius ep. & cf. *Ar. L. Sc. Str. U.*
14
15
16 Edmundus ep. *Ar. U.*
17
18 8:va S. Martini
19 Elisabeth de Ungaria *L. Sc. Str. U.*
20 Edmundus rex *Ar. U.*
21 Præsentatio b. Mariæ [3])
22 Cæcilia v. & m.
23 Clemens pp.[4])
24 Chrysogonus m. *Ar. L. Sc. Str. U.*
25 Catharina v. & m.
26 Linus pp. & m. *Ar. Str. U.*
27 Vitalis & Agricola mm. *L. Str.*[5])
28

[1]) I *U.* bär dagen rubriken: *Commem[oratio] animarum*, som tillhör följande dag.

[2]) *Str.* anteciperade dagens helgon redan d. 30 okt. och återupprepar firandet.

[3]) Denna sent införda Mariafest finns ej i något annat af de svenska kalendarierna än *Ab.* och är där senare tillskrifvet.

[4]) *U.* har tillägget: *Festum terre.*

[5]) *Sc.* har denna dag *Jacobus intercisus mart.*

29 Vigilia
(*Mem.*) Saturninus ep. & m. (et Sisinnius *L.*) *Ar. Str.*
30 Andreas ap.

December.

1
2
3
4 Barbara v. & m.
5
6 Nicolaus ep. & cf.
7 8:va Andreæ *Ar. L. Sc. Str. U.*
8 Conceptio b. Mariæ
9 Anna mater b. Mariæ *Ar. L. Sc. Str. U.*[1])
10
11 Damasus pp. & cf. *Ab. L.*
12
13 Lucia v. & m.
14 Laudes Thomæ [ap.] *Str. U.*[2])
15 [3])
16 Lazarus ep. & m.[4])
17
18
19
20 Vigilia
21 Thomas ap.
22
23
24 Vigilia
25 Nativitas D:ni
26 Stephanus protomart.
27 Johannes ap. & ev.
28 Innocentes
29 Thomas Cantuar. aep. & m.
30
31 Silvester pp. & cf.

[1]) *Anna*, som denna dag saknas i *Ab.*, firas där i stället d. 15 dec. med en fest af högsta rang (*to. du.*). Annas dag var i Sverige ursprungligen d. 26 juli (bevarad endast i *L.*); sedan 1436 var den förlagd till d. 9 dec. Jungfru Marias moder synes ej haft någon plats i andra kalendarier än de skandinaviska.

[2]) En antecipation af *Thomas'* fest, som infaller d. 21 dec.

[3]) *Ab.* har denna dag ensamt bland de svenska kalendarierna *S. Annas* fest, som eljest firades d. 9 dec. (Se här ofvan not 1.)

[4]) Hans dag är i Kal. Rom. först den följande dagen, d. 17 dec.

Register till Bihanget.

Register till Bihanget.

Register till Bihanget.

Register till Bihanget.

Tryckfel.

Sid.	7	*r.*	6	*nedifr.*	*läs:*	Ur vår äldsta bok.
»	10	»	15	*uppifr.*	»	N:o 2029.
»	39	»	4	»	»	Cod. Ups. *C 50.*
»	44	»	4	*nedifr.*	»	N:o *1557.*
»	78	»	1	»	»	vacat.
»	101	»	8	*uppifr.*	»	Laur.

89090941105
b89090941105a